

բուհան վարդերը: Մարգուս աչքը հանդիպող կանոց
հրանք անոց վրայ, երեսնիկ սիրտաբեր մը,
ինչպէս առ մայրամուտի քաղաքի տեսարանին
վրայ, որ արդէն մտաւ զործած է արուեստաւոր
էր բոլորն ներս:

Ռուսական սփրքայի խումբը, նախանշուած
— Բնաւոր Մ. Ներկոյան — Կորսականեր, վերջերս
Շնչայի Թատրոնին մէջ ներկայացուց Ռիմսկի
Կորսակովի Չարին նշանած, սփրքան շորտ ա-
րարով:

Շնչական պատմութիւնը զիւրացի աղջկան
մը, պարզ և աննկողնակ, որուն զննելովքիւնը
սակայն Շնչականան պարզութեան մը բոլոր
ստորութիւնները կը ստեղծէ: Մոլորին կիրքերու
հնոց մըն է, որ կը բացալատի իր շուրջ: Նա-
խանձ, ստեղծիւն, յառաջ, թոյն, դաշտը, ու
այս բոլորին մէջ լամբային կողմիցի պար-
զանակ գնդիւրհան, ինչպէս լամբային մտանցող
ցայալսթիւններ:

Էլիէն Սատովի բեմական ճամբարն յաղթան
— Էս մը արարաւ ճարին թիկնապահի տարիներին
Շնչական մէջ: Զամբը կըրկել էր, սփռուած դրակէ
հնչականութեան, որ զիւր իր յուզումը փոխեց
քիւ ունիւնիւն: Մարգուսին կերպերն սփրքա-
— ին, զարկնալարներով բեմադրուած մէծ ար-
ւեստապետութեան, զմայլելի էր պարզապէս երկ-
բոր արարին, որ սրտախնային հիացաւ իր նա-
խանձ և կըրկէ ամենախաբար ներքանդը փո-
խանցել հաղթականութեան:

Յայտնական Նախկին արտանաոր խաղա-
կից մը եղաւ Տիկին Սատովին, թիկնապահի դե-
րին մէջ: Վաշիւն, տրեկան և սփռուած բամբ
մայրով մը, տաղանթաւոր երգիչ դերասանը Յու-
դա Ռակերտովսկիի ճամբարն պատկեր մը ստեղ-
ծեց վերջին արարի խղճահարութեան տեսարա-
նին:

Տիկին Միլեյիվ (ցարին նշանած), պարզ էր,
բնական, սփռուած գեղեցիկ և թրթուռ ճամբով
մը, դժբախտաբար զարկի էր այն ճակատաբար —
կան գեղեցկութիւնէ, որ պիտի կարենար իման
Անկոյ պէս ցար մը զվեն հանել:

Սփրքայի բոլոր դերակատարները դժահաւե-
րէ ամբողջութեան մը կազմեցին: Ինչպէս Վէյ —
մաստի ներկայացան, դժբախտաբար օրեկներ
էր պակերէ, ու լոյլ փորձի: Լիւրեկէ զանաւոր
էր Նիկէ, ինչ որ մեծ հարուած մըն էր բեմադրու-
թեան: Յամբանին դէպք, քննադատը տաղանթ-
— անքան լայն փայլում էր և փորձաբեկ խոսքը —
վառ ծափերով և ծաղիկփունջերով դժահաւեց
զիւստոր դերակատարները:

ԱՐԱՄ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ՕՐ. ՎԵՐՈՒՄԻ ԺՆՆԵԱՆԻ ՆՈՒՄԱԿԱԶԱՆԻԷՐԸ

Դաւանակաւորէի Օր. Վերջինը ժննդանի
բազմապատկեր, մասնակց: Կեանքը ջոկալաւոր
նշաններ Օր. Լեւոն Տեմիրճեանի նախորդ շարքի մէ-
րեկի, ԿՊՈՒՄԻՆԻՍԻԱՆԻ արգէնի մէջ կատա-
րեց բացումը: Մարդիկ աչքը դարձրին երաժշտա-
կան եղանակին:

Այս երեկոյ, հետեւեցինով նուագահանդէսին
յայտարարին, ինչպէս նաեւ արդէ մէջ երկու ար-
ուեստապետութեանը ստանձնած բամբային մը,
պիտի բռնեց որ երաժշտական սոյն երեկոյն ծ-
նունդը:

ՅԱՆԱԿԱՆԻ ԲԵՐԲՐՈՆԸ

ԴԱՐԶԸ

— Եւ այդ բոլորը փողովորդին համար չէ: —
— Ո՛հ:

Երեկոյն ալ պահ մը լուռ էին:
Մերական հանդէ գլխովը, մասնակցով մէջ
երկու անգամ անտարբէր մտքերը, ծածկեց նորեն
գլուխը ու կրկին:

— Ո՛հ, փողովորդը մտքէ ինք չունի, մենք
կարողաւ ու կողմացած մարմին մըն ենք, հասա-
րակութիւնները կուրս: Այդ կողմէն ճանաչան մեղով
աւանդին ստաւալութիւնն ունի: Մինչեւ վերջը գլուխ
իւր փողովորդին մէջն է, անոր նկը ու լայն օրե-
րուն, ինչպէս միշտ մասնակց: Իսկ մենք, —
տես, ճանաչանալութիւն չենք բնորոշ:

— Ամէն մարդ իր անք, շատ տաղանդէն շատ
իւր պահանջով: Վերջապէս արտիկ զատարկ
պատանաւարանութեան է, եթէ ըստմաներու չա-
մարուած եւ, եղբ անբար:

Մերական ծիծաղեցաւ զսան չե ճեղքած ծի-
ծաղով մը:

— Ո՛հ, պատմութեան այդ գլուխը ինձի համար
փախուցած է, եւ իր գտնեմ որի: Զամբայ մը փո-
ղովորդի վարի խաղերուն մէջ մտնելու: Եւ ա-
ռանց որեւէ հաղթան ընդապառման որեւէ սուտի
ու կեղծիքի:

Սերքը ձեռքի կատապի շարժումով մը ստալ

ՊՈՒՏՄ ԾԵՆԱԶ

ԿՍՐՈՒԿ ՈՐՈՇՈՒՄ

Կ'ըսեն, կը թելադրեն, կը գրեն, որ ստորա-
գրեալը ստակ հատորներ մը ճշտապարհով պատ-
րաստով մատուցի տակ մասնէ: Հատորներով մը
ներկայացած ազգին Հայոց:

Վերաձի, կ'ըսեն, փանել մը փայտով հրա-
պարակ զալ, համեմակ Հայ ընթերցողին ...
Շատ բարի: Պատահաւոր և հանձնի առա-
ջարկ որ կ'ընայ բնութեանը բարեկամները զգալունով
և կամ զհաւատանքի բանաւն զանեւ: Երգով
մը:

« Վա՛յ սերեկին ստացալ հատորիկը, ինչ սի-
րուն, ինչ սուտը ըրը, բոս լուծ գտնեմ: Այնքան
համով հոտով են: Ապաւում է բանն ապա ի՞նչ ոչ
բանն էր հաւ պիտի ուզէի ունեայ: »

Այդ հարցը ընդ չափորոշողները, հայտնի —
նէ հարաւորեալ եւ կ'ընենայ ...

— Զեր նոր հատորը, համոզող կարգադրեց:
Հարաւոր ինչպէսն ճաթեցաւ — Աստուած պա-
— չէ — Կիսն բան ... Հա՛ պիտի մտնայի, ի՞նչ
պիտի վճարեց:

— Ոչինչ բարեկամ, զամբ ինչ արժէք: Ինձի
համար մեծ պատիւ են իրենցանց զնաւաստեմնե-
րը: Յարաւորեալ մեր ճանաչանալով տիկնիւ
և մեր մայրաքաղաքը զգալուն է: Իր ճաթախար
բումով իր մայրքով:

— Վա՛յ վա՛յ, որ եւ այսպէս, ինչ բարեստ —
արդեմքին՝ հաղորդիլ զնիւ: Կ'ըրբ երկու — երեք
անգամ կարգադր, այնքան համեմ: Ինչպէս ը-
սեմ, ըրը, ճարտարաբեր պիտի բան է: Դրանք
փաստով զրկեմ թէ ...

— Երբայ, ա՛ն ճաթեցաւ — փաթեցանք զը-
րեմիւնովը աղուր խմբը էք անկողանին: Սիրտ
Հայապալ:

— Ի՞նչ անկողանին:

— Սա Եմիկանի Գարեկին:

— Եւ այդ անունով ծածկեմ չունիմ: Սովո-

րեմիւն ալ չունիմ զըրեմ տակ աննիւր: Գարեկին
ու Սերկը:

— Կա՛, Գո՛ւր է քրորով զիւրա՞ զրորը:

— Ասում են:

— Կարծեմ ի՞նչը տալած է: Կը հաճ'իք քանի
մը հաս նուէր տալ ինձի: Մեր ընկերութիւնը,

զուարթներու ընկերութեան է: Զի՛րք մեր ուզածը:

— Փանի՛ հաս կ'ուզէք:

— Է՛հ, ասան 4 — 5 հաս մը՝ եթէ կարելի է:
Սոս որեւ օրնով Պօթ ՄԱԿար պիտի երբանք:
Հաստան միտա աղուր օթ մը դնելուն: Զամբայ
կը կարգադր, կը կարգաճանաչեմ եւ զնոյ կը յիշեմ:
Շատ համարեցն ենք ձերի: Հա, հաս մըն ալ մեր
շօթի օրնով համար, տղան զո՛ւ կը մնայ: Հայրը ա-
ստեմին լրագիրներուն մէջ կը գրէ եղբ...

Փիլիք տպելու հանձն չըր ...

— Եւրոպայի ո՛րը ալ յայպի անպարտաւորով:

— Տարաւան, Վարդապետին որ կը մտնած...

Հասարակ փորձը նայելու կ'ընեն:

— Ըսէ՛ զփորձանքը կ'ընեն:

— Ան մի հարցանք, ահալոր սխալ մը փախեց
է ինչերոյց պարկին մէջ: Խորապիւր մը որ շէր —
պարտաւոր էր ճշտապարհեց տպուած է եւ այդ
պարտ 200 օրնովն պարտաւ տուաւ ըլլալով հա-
տար իր նորեմն օրնակ պակաս պիտի ստան ինձի:
Ո՛հ չողիլ կը հանեն:

— Զորք, ինչ երկու հարկեր հոգի պակաս
օգտունի իմ խորապիւր ինչ կարեւորութեան ու-
նի բան, ճշտապարհեց ալ արդար բան է, զէն էր
Սովալա վանք կը հոտի: Ընթերցողը պարտ մը
փախեց կը յոյնեցէն ալ ճշտապարհեցն վրայ, ե-
թէ համեմակ կ'ընէ, նարեկին իրողունը զրաւեց
է, անշուշտ բան մը ըսել ուզած է եւ եւ չեմ
հասկնար: Կ'տես ի՞նչ զրամեմակ մէջ ինչ ճշա-
տաւորմէնքը պարտաւ տուած են: Զորք պիտի:

— Բայց ինչո՞ւ հարկեր օրնակ պարտաւ տալ:

— Երկու հարկեր օրնակ ալ տալով 9րդ պը-
րակի կը կողմեն ու կը զրկեն ճիշտապարհեցն որ
շատ քաղաք փնտրողներ չեն ըլլար ...

Գործած թէ Յակոբեանի փիլիսոփայութիւնը
էր ինչ մեծաշունչի մէջ վերածած: Ան կ'ըսէ,
է կարեւորութեան մը տար, ընթերցողը չեմ կը
կարգալ ...

Նարեկեանի, ո՛հ չողիլ կը հաննեցը տար —
ստիպեցող փո, ինչ մէկէ անկի հոգի ունի քանի
որ անոր է, իսկ եւ մէկ հատիկ ունիմ ալ չողի
բարեւանէ: Այդ, որոշիկ համարով ճշտա ցրա —
կանտիլեան շուրջ անտարտով զամբայն ինչուն
պատուին: Հրատարակելի ձեռագրերը զրաւա-
ր ինչով վերադարձաւ սուտ: Երաբարեկին մը կ'ը-
րակեցան Պոտոմ ծիծաղաւ և ստորապիւր:

Կ. ՊԵՏՐՈՆԸ

զաւ, անոնց թէ ա՛նտալար և թէ միացած մեկ
մը տակ, մտանցումը արուեստին՝ որուն նուէր —
— ասան են իրենք:

Այս վերջինով կ'աւանդենք զայնակ և ջո-
րակի համար արուած երկու Սովալեանուն, մին
կոնիկ Նիկեանիսովիւնը, իսկ երկրորդը նմոյշ մը
արդեական արուեստին, Նիկեանիսովիւնը Փոլ
Փոտիկի, որոնք նուագարհեցն երկու արուեստա-
ղիւտեմներուն կողմէ: Հնարաբարաւոր պարտ —
պա մը, նշանակի որ բեմադրանի, արտաշարա-
թեան ու ճշտակի նման ինչին հարցերու բնութեան
որ կը պարտադրուի առ հասարակ արուեստա-
լիւն մեկնաբարութեան մը պահանջ, այսպիսի ար-
շաղթալ մը կը զրկեն կրկնակ հետեւը իր, այ-
սինքն զրաւորութեան երկու տարբեր աշխարհի-

բու, կը վիճակի արտաշարալ վերադարձաւ՝ ինչ
որ մտնուց ստան մ Նիկեանիսով միակ զրաւորութե-
— նէն առ ներքինութեան:

Արդարեւ, արշաղթի ստեղծարարութեան մը,
այսինքն նման աշխարհ մը մէջ, զրկեմ ճանաչա-
նապարտաւորութեան մը վրայ օգտաւորելով երկու
նուագարհեցնուն մտաւորած արտաշարալութեան
ամենէն հարուստ կարեկութիւնները, ըստ այնմ
կը վառակի Նիկեանի նման անոնց իր մտաւոր —
ներքին թաղանթին հանդիսանալու պատշաճը: Հե-
տաւորաբար երկու մեկնաբարութեանը զրկը կը զըս-
տի միշտ առաւել զօր վրայ:

Այս բեմադրանով օրեկոյնը ճիճնական և Տե-
միրճեանի կողմէ մը լիւծ ճշտապարհեցն մեկ-
նաբարութեանը պատկերացաւ արուեստապետութեան
իրենց փայլուն տաղանդէն անկախուած յաղորդ-
ութեան մը:

Իսկ անտարտեան, յայտարարին առաւել մասին
մէջ, հանդիք տեսնեցա՞ր ունիկըրու նախ, Օր. ճիճնական,
զիւստարաբար Վարդապետին սիրուն թըր —
մարտիրոսիստեան մէջ, Փանիքիսի է միւրէն, ինչ-
պա նաեւ Եօթիւնէ Փաղաքում մը և այսպէս Արամ
Իսկապետեանի թըրթուած, որուն նուագածու-
թեան յայտնած զգուրութեան վրայ Օր. ճիճն-
— անան, ունիկըրուներն փայտեան զո՛ւսացած տա-
լով նուագելու նաեւ նոյն Նիկեանիսովի մէջ պարը:

Իսկ Օր. Տեմիրճեանի քննած ինչ Փանիքի,
Բուհիսիսիւն, Կապուրի Թուրքի և Տեմիրճեանի
կարեկին: Մասնաւորաբար առաւելին Վերջապէս,
իր վաթ ճպարտի տակ տաղանդը իր մեկնաբար —
թեան լաւագոյն ձեւերով ընէ:

Անկերպ պիտի ըլլար ինչ թէ դժահաւառած
արուեստապետութեան Օր. ճիճնական, ինչպէս նաեւ
նոյնպէս տաղանդեց ջոկալահարութիւն Օր. Լ.
Տեմիրճեանի անկերպիստեան կողմէ ընդունեցան
չիւր արտաշարալութիւններով:

Գ. ԲԵՐԲՐՈՆԸ

ենք յարձարութեան ու զրոգբելու որոշ բաներ:
— Այդ անանկ պարտալ խորքը զրաւա չի մո-
ւա — թաղանդեց Արամալ տաղանդ է — Եւ հի-
մա բոլորովին ուրիշ կըրկ զրաւորման ճշտարա-
թիւնը որոշան պարտ ու բաց մտքով, այնպիս անկի
աղջիկ — այս սիրուելու ճակատան, կը համարեմ
զարեկը: Իսկ այդ լուծու ու սուտը մայրը կ'ըսէ
պիտի երբայ: Ո՛հ, եւ այսին ճակատան բաց կ'ըն-
գեմ անկախութեան իմ համոզմաններու ամենէն ը-
սեմ:

Լ. ՇԵՆԵՐ

(Մայ.)

Բորեայի քննույր

Նախագահ Թրումբը խոցե անձնով Բէյ Ու-էսթի մոմուէի համաժողովին, հերքեց անբիկ-կան կարգ մը թերթերու այն զրոյցը, որ իր թէ կրպիկ դաշտապետ հրահանգ արուած է: Համա-ձայն նախագահին, ընտանիքին վրայ ի դրոժ դրուած ճնշումը, լուսաւոր միջոցն է, մշտնջ զայն որպէս իր արդար փնտրադար մը կնքէ իրենց հետը:

Ուրաքի մը, արշալոյսին ոտը կըսէ է Յիւլիանի մէջ զինաբան, որ կը դառնուի հարաւային Բո-րեայի մէջ: Պայթումը տեսնէ մէկ ժամ. վեց օղակաւ կը խոսնէ վիրաւորներ կան: Դեռ չէ ճշտուած արդէն պատճառը: Ամերիկեան, անգլ-լիական եւ հարաւային Բորեայի օտարկանութիւ-նը մասնացած է արշալոյսը ախտաւորներուն: Հիւսիսային Բորեայի կառավարութիւնը կը հերքէ ամերիկեան կառավարութեան այն մեղադ-րանքը, որուն համաձայն 5800 զինքներ սպառ-նուած են խոզօտիկն իւրեց կողմէ: Պատմէնք յիշեալ հետաքրքիր, որ չաքակաւ եւ զգուշաւ-կանք կը համարէ Մ. Նաւաղեւորու ծրգ բանակի հրահանգատութեան վիրաբրուսները, Վիշին-աքի պահանջին վրայ բաժնուեցաւ ՄԱԿի պատ-ուիրակներուն:

Զօր. Ռիճմէն ընդէ. բաւականապէս կը Բը-ւէ իրենց հորտաւորները, Բորեայի զանազան ճա-կաններուն վրայ, յետոյ կ'անկցեն 20 նոյեմբեր թուականը իր զինուորով:

« Գարմը 10.836 զինուորներուն, որոնք պատե-րազմի մէջ իրր կորուստեք են տեղ առնած են, անոնք համարունք մասին լրացուցիչ փաստեր կ'ան, թէ եւ լուրջ հետեօք թոյլ կ'աւանտ հետեցնել որ ա-նոնք մէկ մեծ թիւ մը, թերեւ լուրջ մեծ, հարգը հոգի, մասացած են խոզօտութիւններու զոհ դառ-նալով: »

ՍԱՀՄԱՌԻ ԶԵՐԲԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԿԸ ՎԵՐԱԳՐԵՆ ԿՈՒՐԱԼԵՆ ՆԱԽԱԶՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Միտարդաւորէ ճամայնաւոր կուսակցու-թեան ընդէ. քարտաշարն ձերքատութիւնն ի վեր, Փրակայի ճամայնաւոր կը Նախկ փոխա-րանէ Խ. Միտեմեան քարտաշարինը, որ է՛ն է կը մնայ անկիւնաւոր ճամայնաւոր միշտը - զայնի յարաբերութեանց: »

Ճամայնաւորը արժուհեան, կը հարգուի զը-րակայնութիւնը ապահովութեան նախարար Բո-րի ընդհիլով: Պրակայի ճամայնաւոր մէկ խումբ ճառիկ, որ արժեքաւոր իր յանձնարարքը բոլոր այն մարդոց դէմ, որոնք կը փորձեն խանգարել Ձեռ եւ Խորէ: Միտեմեան մէկն զոյգութիւն ունեցող բարեկա-մութիւնն է:

Ճիւղարդաւորի նախկին ճարտարապետական նախարար Լույման յայտարարած է Վիշինայի Ընդհիլական թղթակցութիւնն օրսթիկի աշխատակցին, որ Միտեմեանի զէմ եղած լրտեսու-թեան եւ դաւադրութեան մեղադրանքը աւելի քան անձնաբարտանման է: Մտաւորին անձնուէր զօր-ձակուն կը ման, Բրեմիկի բացարձակ փաստու-թեանը կը վաշկէր: Ինքն է որ 1945ին պիտան է Պեւիշ, որ ներքին նախարարի փոխաւն զինքը կոչէ ստիպել համայնութեան կուսակցութեան ընդէ. քարտաշարութեան:

Վիճարդար իմրականութեան իրենց զորացած է, յարած է նախկին նախարարը, բայց հաւանա-կան է որ առ օրուած ըլլալ մեղադրելի Ման-գիւն, տառնց Մանուկային հրահանգ տաացած ըլ-լալով, արդէն զի մուտայ լուսաւորային մը սակ ծածկէ ճիւղարդաւորի քառուրդ դաւաճարկին զօրօշտակներ իրկի իրտակարգին դէմ: »

Միւս կողմէ, Փարիկի չեխական շրջանակն-րուն մէջ այն կարգիցը կը տրիք թէ՛ կըր 1948ին երկրին իրտակարգը փոխուեցաւ Ռոտմիլ Ման-գիւն չիման մէկ մաս. այն ատենուան լեհաստանի ճամայնաւոր կուսակցութեան ընդէ. քարտաշար կոմիւնային եւ հարաւայինութեան նախարար Օ-սիւպաւ - Սորպալիքի հետ, որոնք ներկայիս բանտը կը գտնուին:

ԲԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՀՈՒ ՊԻՆԸՆ ԴԵՄ ձեռնարկուած Վիշինայի յարձակողական զորաւորն է Բոյի Յրգ վաշտին կողմէ: Ընթացաններուն կորուստը եղած է 1000 հաւի:

ՌՈՒՄԱՆՈՒՅ ղեկավարաւ քարտաշարուն հի-նքին Տիկին Կիւս Թինթա, որ էւ Պրանի օդա-նաւով փրկուի ճամբով Ռոմանիան պիտի երթաւ երկու. պաշտօնատարներու տալիքութեամբ, ինք-զինքը դրած է Փրանկական կառավարական պաշտպանութեան սակ: Ամաւսինք իրեն միա-նցն է:

Տեսագրում են

Շ. Թ. Դ. Նոր Սերունդի ինքնուր կը Շ. Մ. Ինքինձանք: Երկրորդ ԼԵՒՈՒ ՇԱՄԻԻ Եւ ՌՈՒԲԵՆ ՏԵՐ ՄԻՆԱՅԱՆԻ առկին առիթն:

Մեծ երկնայր պարահանդէս

Նախաձեռնութեամբ Ֆ. Կալադրա Նաչ Գո-մանի մասնաճիւղի, եւ մասնակցութեամբ Շ. Թ. Դ. Պոմբի Նոր Սերունդի շրջապատիցը իտմար: 8 Դեկտեմբեր, չաքակ երկնային ժամը 9ին միջ-շին լուր, Պոմբի զորացիք արահին մէջ կը ճախարգանէ եւ կը իտիք Տիկ. Ե. ԳիՊԻԹՅԱՆԸ Գեղարուեստական ճոխ եւ խմանած բաժին: Նոր Սերունդի կողմէ պիտի ներկայացուին Ա. Անարտեան եւ Ապտալութեան խմանդարիկ մայ-րը եւ կաշւաւ ըր Անթանիք, Տիւմային Եւ Մոյլ կիկնը: Երգ, մանքը, խմբիկ, արտասանութիւն եւ գրեական անակարգներ:

Կէս դիւրեմէ մինչեւ ը յո Նախկան եւ եւ - րոպական պարեր, ընկերակցութեամբ յայտնի орchester du «CLUB» Francis Scottի: Պարերուն կը մասնակցին նաեւ փորձիկներ՝ Աշարիկամ, Գարիկիկամ եւ Գարիկիկամ: Գիտիք զի պիտի գիրքմատուի զինքնով:

Փաստական ներկայացում

Կարգաւորուած Մ. Մ. փաթարանի նախկին կրտսեր Սանց կողմէ:

ՈՂԲԵՐԳԱԿԱՆ ՆԱԼԱԿԱՐԸ

(Տաւալ երբ ապր) Եւ Le Commissaire est Bon Enfant (լաւեւ լարա) Մ. Մուրատեան փաթարանին մէջ, 16 Դեկ-տեմբերին, կերպի ժամը 15ին: Տոմարը ապահովէ Մ. Մուրատեան փաթա-րանին, հետեման OBS. 18-28: Դիւրեմը 200 եւ 250 ֆրանք:

ԲԱՄԱՆՈՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆԵՐ

« ՍՈՒՐԲ ՓՐԻՊՈՅ ՆԻՆ »

Պոլսի «Սուրբ Փրիպոյ Ազգ. հիւանդանոցի տե-ղիկաւու ամասնիքները երեք տարեկ յ վեր կը չը-քաւարակուին եւ անոր շնորհիւ Հիւանդանոցի Հը-ղաւարտութիւնը կը խանց ամուր կապիք հաստա-տել յարկին հասարակութեան եւ Ազգին Տան մի-ջին: Վատան ենք որ ամէն նախաձեռնարկը Հայ պիտի փափաքէ յաւաքարուելի կը նուիրական հաստատութեամբ եւ պիտի փութի քաժտուր - զարգուի ՍՈՒՐԲ ՓՐԻՊՈՅ Հանդէսին:

Ս. Փրիպ Ազգ. Հիւանդանոց, Նոյի Դուլէ, Պոլիս:

ՊԱՏԱՐԱԴ

Պուլմա Օտտոյի եւ չրկալայի Ս. Յակոբ եկեղեցու Կոմ. վարչութեան, պատու օրի ծա-նուցանելու, յաղորդ Հայ հասարակութեան թէ՛ առ իրարեկ եկեղեցու շորենձայ Աթո. Տ. Գը-սակ շնչի. Հայրապետեան, իր անդաւանի պատա-րար պիտի մտաւորանէ Հանդիւսարարդէ, կը - քաժարութեամբ Տէր եւ Տիկին Մանուկ Մարտիկ-եան: Արարողութեանց պիտի մասնակցին զո-հանալ Հայրեքը, եւ Պոմբի եկեղեցու զորաց-արար, ղեկավարութեամբ Պ. Լուսն ձերքանէ: Կը հրապարակ Մարտիկոյ Հայ հասարակութիւ-նը: Ժամեկըութիւն 7.30ին, պատարազ 10ին:

ԲԱՅԷ՝ ԱՐՈՒԴԻ

Քալուած, քաղաի ու մաւոր Ընտիկ, հաւաճ... անուն տա՛ւր, Անանց վախի ա՛ն, կուլ տար, կամեանալի՛ք՝ մեր ԱՐՈՒԴԻ՛ր Ո՛վ հաստալ խոտնալ կայ, Յիւան հագար նուր կայ: Հարիք պարագա տաքակիմ Ե՛ն ըր օգի նուր կայ: Հաւցնի տա՛ւ, տն պակէ Հետով գը՛, քոզ գը՛: ԱՐՈՒԴԻ՛Ր, առնքնի ժարքն է Առնքն ալ ԱՐՈՒԴԻ՛րի փառքն է: Հաւցն — Boyadjian, 12 Place de la Pierre, Va-lance (Drôme):

Le Gérant: A. NERCESSIAN

Imprimerie DER AGOPIAN, 17 rue Damesse, Paris (13)

Մեծ պարահանդէս

Մեծ պարահանդէս, նախաձեռնութեամբ Ֆր. Կալադրա Նաչ Տիկին մասնաճիւղին, զաւառ - պիտաւար չեղ արահին մէջ, Դեկտեմբեր 8, Եւրաք երկնային ժամը 8.30ին միջին լուր: Երգարակներ եւ ճախարակներ արահեան - դէսերը Alexandre Bocozze et son ensemble: Գիտիք զի պիտի գիրքմատուի զինքնով: Մուտքը 150 ֆրանք:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ի դիտութիւն քարկալաւ ժողովրդեան, կը ծանուցան թէ այս կիր. Անթուրիկ Մ. Պողոս - Պետր լեկեղեցու շորենձայ Տէր Պարգեւ Զնչ - Մէրանեան, պիտի մատակարար իր անդաւանի պատարար, մասնակցութեան եկեղեցու զո-նաձայն երկուս կըրքարուներն:

ՇԱՄՈՒ ԽԱՆՈՒԹ

Այրի Տիկին Գարգիկոյան, ամուսնոյ ծաւ - ուսաւ տրիք, կը ձայնէ հոյիկ վերանորոգելու խանութը՝ 3, Route Strategique, Chailion sous Baguets (Seine): Դաւաք օմտուէ է արհեստին վերաբերալ բոլոր անհրաժեշտ արդիական գործիքներով: Զուր եւ երկարակատեմիւն: Հարգաւորակցութեան ինքնոյնք, տանը 194 — 195 օթպար եւ ի՛ն էլ Maison Blanchette կայա - րանը:

ԳՈՐԾ ԿԸ ՓՆՏՈՒՆ

Լաւ հարկեր, Փրանկերն եւ անգլիկներն զիտուլ երեստաւար է որ կրնայ ամէն տեսակ աշխատանքի մէջ զգաւար ըլլալ, զորն կը փը-սուէ Հայրական հաստատութեան մը մէջ: Դիւիկ Վեառալինք:

MORY et Co.

3 Rue St. Vincent de Paul, Paris (10) Tél. TRU. 72-60 (Service VAUQUELIN) Poste 89 et 80, méro Poissonnière, Gare du Nord Ամէմ օր, քաղի կիրակի, 9ին 11.30 եւ 14ին 17, Եւրաք 9ին 11.30

ԾՐԱՐԵՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

(COLIS POSTAUX POUR L'ARMÉNIE) Avec accusé de réception Բոլոր ծախքերը կը վճարուին տաւալան պա-հան, Ծրարեանք կը յանձնուին տաւալ ունէ ծախ-քի կամ ձեւակարգութեան, տաւալուն համար:

ԲԱՅԷ ՄԱՍԻՍ

ԱՐԵՒԵԼԻՔԻ ՀԱՐԱՍՏԱՆ ՕՂԻՆ

RAKI-MASSIS

Մեծ եւ ինկ վաճառարը կը ինքնի սեղանի վրայ միշտ կը փնտնէ օղիի սիրահալմբը: Եւտով պիտի գտնուի զայն Փարիկի, չրքաի լուսաւոր սրբանալ երան եւ նպարվաճառն - րուն մտա:

ՄԱՍԻՍ ՕՂԻՆԸ ՀԱՍ ՄԸ Ե՛Ն ՀԱՄԵՂ ՊԱՍԻՍ ՄԸ ԱՂԱՐԵՆԻՐ, ԱՐԵՒԵԼԻՔ ԱՐԵՒԵ՛Ն: Դիւիկ՝ NEYRET FILS, ARNAUD Cie. à Jallieu (Isère)

ՀԱՄԱՐԱՆ ԼԻԼԱ

24 rue St. Lazare, méro Trinité կամ N. D. de Lorette

Tél. Tri. 31.62

Հոմ քնքին համով պիտի մաշէ՛մ ձեր փնտաւ՝ Արեւիկան եւ երգաւան բոյր երկարանքը: Հոմ եւ նաեւ ծախք կըրքուին Տիկին ԳԱՐԱԴԱՆԸ որ Պոլսէ վերադարձած է իր նոր կըրքանակով:

ԿՈՒՂԱԴՐՈՒ

Կոյիկի Ֆինիսթըր մը Դիւիկ 10 rue Nouvelle, Alfortville (Seine): Հարգաւորակցութեան միջոց՝ 103 օթպար տանէ եւ ինքնէ Place Carnot:

ՀՐԱՊԱՐԱՎԱՑՈՒՆ ԶԵՆՈՒՐԱԿՆԵՐ

ԽՐԱՊԱՐԱՎԱՑՈՒՆ ԶԵՆՈՒՐԱԿՆԵՐ

Նշանակին հետ բացում կարելի է նկատել նաև հարկան ձեռնարկները չլրացնելու փաստաթուղթները, հանդեսներ, ներկայացումներ, երեկոյան երար պիտի խոչընդոտեն։ Արդեն իսկ զգուշացնում օրերը կը ծանուցուին թերթերու սիւնակներուն մէջ։

Ունենէր բազմաթիւ միութիւններ, որոնք իրենց տարեկան գործունէութեան ծրարիցը պիտի աշխատին իրականացնելու եւ ինչպէս աճին տարի, այս տարեկանին եւս պիտի տանդուին անխուսափելի չհրշտուց մը։

Հասարակութեան մատուցուող ծնունդներն — ընէ ոչ մէկը աւելորդ կամ անօգուտ կարելի է հաշուել։ Ինչպեանիւր կազմակերպութիւն, որ հաշուելի ունանող բան մը կը կազմակերպէ, այն համազում ունի թէ ազգային տեսակետէ շատ կենսական եւ շատ անհրաժեշտ դործ կը կատարէ։ Այս համազումը լաւ է անշուշտ եւ ասը իմանալ կը զանազան դրամներ արդեն չհասարակուի։ Չենք կըրար չընդունել սակայն թէ կան երկրորդ — դրական նշանակութեամբ ծնունդներ, որոնք հրապարակ կը խոցեն եւ խաչանշանակներ առնուլ թերեւոր աւելի կարեւորներու խոցողութեան արդիւն կը հանդիսանան։

Տառապող զգալի է հարկային ծնունդներու մէջ կարգ կանոն դնելու կարիքը։ Այս մասին արագապա արտադրանքներն ունեցած մէկտեղ կազմակերպութիւնն ու հանդիսակները հիշատարագին։ Նա քանի որ զերազմա իրականութեանը հակադէմը չկայ ասոցիացի, գործունէութեանը ներդրումները տեղի պէտք է ունենալ ըսական համաձայնութեամբ որ հասարակութեան ընդհանուր դիմաւորման կէտով։

Աճին բանէ առաջ պէտք է իրարմէ տարբերել անհատական ու հարկային։

Անհատական ծնունդները մեր փողոցները պէտք է հետազոտեն եւ քաջապատեալ արժանանալ այն շարժում, որ ժողովրդական եւ գեղարուեստական։ Նպատակ մը կը բերեն իր կենսին։ Այս մարտին մէջ՝ ընէ մը աւելի խոստովանաւորութիւն եւ քննարկութիւն անհրաժեշտ է այլեւս, հիմա որ տասնեակ տարիներու զարգացման ինքնը մը ծագած մը գաղափարի գաղափարներն մէջ։ Հասարակութիւնները, հայ մատուցին հետ միասին, արդարադատ վերաբերում պէտք է հաշիւ լաւին եւ դէշին հանդէս։

Մեր խոսքը մասնաւորաբար կը վերաբերի հայկական ներկայացումներու, պարերու, որ — տասնամիակ միջոցներու, նուազանհոգիներու կամ երբանհոգիներու։

Անպարտախնայաբար եւ անձեռնկա մարդիկ իրարմէ չունեն ճայ չմտախոյն նախաձեռնութիւն։ Հասած ենք տեղ մը, շրջապատուած օտար քաղաքակրթութիւններով, որը մշակութային աճին մէջ հայրենի քաղաքայականութիւնը նշանակաւ ճաշակող դրամը պէտք է կրէ։ Հայկական ծնունդներու տեղեկաւ եղողները արտի որդի գործունակութեամբ ու հարաբերութեան դրացումով պէտք է մեկնեն արահին։

Բարեկրթական եւ ազգային տոնակատարութեանը յատուկ ծնունդները նշանակաւ լուրջ պատրաստութեան եւ խնամքի կը կարգադրեն։ Ազգայնութեան շարժող ուղիք կը համեմատի օտար հանդէսներու շուրթին եւ լրջութեան հետ։ Իրիւրի չհարկաւորներու հոգիին մէջ խորհուրդ մը կամ զգայարար մը արարեցին։

Սիւսի է շարժանք փողոցները մեղադրել իր անտարբերութեան եւ կրօնական կեցունքներէ համար։ Փողոցները արժանաւորական վրայ աղբիւր կըրար պէտք է դիմաւոր, ինչ որ ինքնայա — տուէ արտեւան մը։

Լաւ է որ կըրպագիր խանձարիւններն ու կազմակերպել մարտիկներ լրջօրէն մտածեն այս խոցողները մասին եւ ապա գործի լծուին՝ արահ վարեն եւ նստուցում հրատարակելու առաջ։ Սիւսից ազգային կենսեր խորը շարժում մը անփոփոխ է հրապարակային ծնունդներու մէջ, որոնք հասարական արարում եւ դիմաւոր — թիւն կը տանգեն։ Հանդիսներու եւ դրամատիկութիւններու եռանդը օգտակար եւ քաղաքական է, պարտաւոր, որ աճին տարի նոր նուաճում մը ար — ծնունդները գտնէ այս գեղանկ վրայ։

Խնդրագրական ՈՍԿԱՅԻ

Ազգային մեծ գործիչին եւ մեր վերջինս ընկեր ՌՈՒՐԷՆ ՏԵՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆԻ մասը կ'ողջանք զամբոյն։

Գահիրէ Զուսթեր Մշակութային Միութիւն

Մեր խորին ցաւակցութիւնը մեծ վերջինս՝ Ընկեր ՌՈՒՐԷՆ ՏԵՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆԻ տանկիկով մահուան առթիւ։ Գողջանք անոր կրօնատուր թէ ազգին եւ թէ մեր համար։ Եկիպտոսի կղեր Կամիւտ

Կողջանք մեծ յեղափոխականին, մեծ հայրենասերին, մեծ Հայրենի

Գ. ՌՈՒՐԷՆ ՏԵՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆԻ անակիւրդ մահը, որ յուլից դադարեցնելու բոլոր հայրենասերները։ Ս. Թրակիսիո

Փորձ Մարտիկան

Հայ Յեղափոխական անդուգական մարտիկին եւ Հայաստանի հանրապետութեան կոթողին — ընկեր ՌՈՒՐԷՆԻ մահուան առթիւ իմ փշուով եւ յարգալով կը խոնարհեմ իր խորհրդին առջև։ Նիկոզիա

Հայ Երիտասարդաց Միութիւն

Խորապէս սաճնական մեծ հայրենասերին եւ հայկական դատին անընդաւրբին արեւելան ՌՈՒՐԷՆԻ զամբ մահէն կը յայտնենք մեր խոր ցաւակցութիւնները։

Զ. Թ. Դաւանկյութիւն, Բաղադրիմաւր եւ Հայապաշտիւն։ Արեւմտադիւր

Զ. Թ. Դ. Նիսի «Երիտ Զալուշ» խումբը իր խոր վշտակցութիւնները կը յայտնէ բոլոր ընկերներն եւ արաբիք պարտաւորութեան, քաղաքամատակ ընկերներ ՌՈՒՐԷՆ ՏԵՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆԻ եւ ԼԵՆԻՆ ՇԵՆԻՔԻ անփոփոխելի կորստան առթիւ։ Փո —

խան մայկիկական 3000 Քրանք կը նուրէր Դաւ — նակցութեան տան հիմնադրարին։

Նիսի Զ. Թ. Գ. Բերդ Զալուշ խումբ

Զ. Թ. Վարանդան կոմիտէն իր մեծ ընկեր — Զարոյն ընկեր ՌՈՒՐԷՆ ՏԵՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆԻ թաղ — անկիւնին եւ նուրբական իշխանութիւն առջև կը խո — նարհէ։

Լիւնի Զ. Թ. Վարանդան կոմիտէ

Համազգային կրթական եւ Հրատարակչ — կան Ընկերութեան Փարթիք մասնաճիւղը խորանկ զիջումով Գողջանք Միութեան եւ Համառոտ ծնունդ — անին հիմնադրներն ԼԵՆԻՆ ՇԵՆԻՔԻ զաւանդումը մահը։ Հայ Գեղարուեստական Գրականութիւն, մանկավարժութիւն եւ Թատրոնները անփո — խարկելի կորուստ մը առջև կը գտնուին այսօր։

ՓոնԱՆ ԵՆԴԵԿԵՍԻԱՆԻ ՆՈՒՐԱՍՈՒՈՒԹԻՆԵՐԻ

Ողբացալ ընկեր ՌՈՒՐԷՆ ՏԵՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆԻ մահուան առթիւ։ Զ. Թ. Փարթիք Երբ կոթ — ան փոխան մայկիկական 10.000 Քրանք կը յա — կուցնէ Փարթիք Զ. Թ. Տան հիմնադրարին։

Ընկեր ՌՈՒՐԷՆԻ եւ Լ. ՇԵՆԻՔԻ մահուան առթիւ կըրնուի Յօնիկեցիական կոմիտէ 20 հազար Քրանք կը նուրէր Զ. Թ. Փարթիք Տան հիմնադրարին։

Յանուն Ֆրանսիան Զ. Թ. Դ. Եր Սկընդի — նի, Երբ, վարենիւր 10.000 Քրանք կը նուրէր Դաւանկցութեան Տան հիմնադրարին փոխան մայկիկ, ընկեր ՌՈՒՐԷՆ ՏԵՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆԻ մահ — ան առթիւ։

Ընկեր Զ. Սկընդիական նոյն առթիւ 20.000 Քրանք, Զ. Թ. Տան հիմնադրարին։

Փարթիք Գ. Զարոյնի Միութեան իր ցաւակցութիւնները խոնարհում 5000 Քրանք կը յայտնուի Զ. Թ. Փարթիք Տան հիմնադրարին։ Իր աշխատանքին պատուանքները եւս 2000 Քրանք նոյն նպատակին։

Սէն Եւանդի Զարոյնի կոմիտէ 2000 Քրանք, փոխան մայկիկական Զ. Թ. Տան հի — մնադրարին։

Կարևոր որոշումներ
ՆԱԽԱՐԱՐԱՅ ԽՈՐՀԱՌԻՐԻՆ ՄԷՋ

Կրթակի օրուան թիւով ծանուցած էնք թէ աշխատելի դործող խանձարիւրը ընդունած էր Շումանի անփոխ եւ պարզապի ծրարիցը, որ անընդուն հաշուած է երրորդական քանակի կազմակերպական հետ Ընկերակցականները այս վերջին հարցի կարգ մը կենտրոն մասին յայտ խաղաւ — վառուկին ցոյց չեն տար, իսկ արժանաւորները եւ շարժականները վերապահ են անուրի եւ պող — պատի խոցողի վերաբերմամբ։ Յամենար դէպք, շատ հասանալի է որ Եւ. օրուան երեսի, փողոց վարենք Շումանի ծրարիցը, ինչ որ Քրիստա — կան կատարելութեան եւ նոյն տան ներդրակի զաւապարին յաղթանակը պիտի լրայ։

Եարթ խառնու, խախարաց խորհուրդը գործարկեցաւ իրենի պայտարին մէջ, նախագա — նակար Գ. Վլանիս Օրլով, որ մինչեւ Ժամը 14.30 տեղէն ընէ Մարչը արնող համարաւ տասնութներ ըրուր կը շփուանուր, Ամերիկայի կենտրոնական, արաբներն եւ գաղաքացականաւ — քարարներուն հետ։ Մեծ յոյս կայ որ Միացեալ Նահանգները 600 միլիոն տարաւ տրամադրեն 1951 —

1952 տարեկանին համար, աղբակի օգնու — թիւան եւ ապագայի մեկնի տակ։ Այս նշանակաւ նպատակով կառուցուողները այլեւս կարեք պիտի չզգայ տեղումներու եմթարիկէ հանդիսի եւ ա — մուրի չեքանուանուի։

Գ. Թուրքի Շուման պատմական ըրու Զոմի փողոցին աշխատանքներն, իսկ պատերազմ — կան նախարար Փօթ Գիտա քաղաքապետիւնը տուաւ երրորդական քանակին կազմութեան մա — սին։

Վարչական Փէկէն ծանարացաւ պիտեճի խը — խաղողներուն անհրաժեշտութեան վրայ, որ ունէ մեկնելու թիւան պէտք է ձախողութեան ժաւ — նուրի։ Փողոցը նկատի առաւ երկրաբան Ընտա — չիկիւրին օգնութեան հարցը, որ աւելի հաստատ — չիկիւրին վրայ պիտի գտնուի անակալներուն վրայ կեանք քանդումներու յաւելումներով։ Յօնիկէ — ողջման ապիւր առաջիկ մը մայա անփոփոխ։

Մամուլի հարցը նմանապէս խնդրող առաւ — կալ եղաւ։ Այս առթիւ տեղեկատուութեան մա — խարաք Գ. Թուրքի Գիւրու միլիոնը առաջարկեց մամուլ թուրքի, հետամտի ապիւր եւ ծանուցան հարցերուն վերաբերմամբ, զորս միջնախարար — կան փողոցը պիտի ուսումնասիրէ այս շարժման սկիզբին եւ պիտի ներկայացնէ նախարարաց խոր — խորիւրդի նկատաւան համար։

ՄԱԿԻ ԽԱՐԱՄ. ԽԱՆԴԱՆԴՈՒՐՈՒՐ
ՆԱԽԻ ԿԱՌԱՅ ԵՆԴԵԿԵՍԻԱՆԻ ԲՈՂՈՒՐ

Եարթ խառնու, ՄԱԿԻ քաղաքական մասնա — ւոր խանձարիւրը 56 դէմ 50 ծախող ուղիցը նը — կատի առնել Նուրիկյանի քողարը, որդարում Ե. Միւսթան եւ արեւելեան երրորդի պիտու — թիւներուն շինարարական գործունէութեանը դէմ։

Յեկալ որդարում զարդապական խանձար — ավոր կը խնդրէ ՄԱԿԻ ընդ. փողոցին, որ լաւա — դրդական պիտու թիւներուն հետեւալ խանձարա — րութիւնները ընէ։

Ա. Ապարիւրի յարաբերութիւնները եւ կար — դարելի անոց տարակարծութիւնները, համա — ման միացեալ աղբուր կանոններին Բ. դիւնա — րիկական յարաբերութեան խնդրացին, յարմա — ռի իրապայիսի յարաբերութեան կանոններուն եւ կիրարկումն անփոփոխելիներու։ Գ. Սաւ — մանային վէճեր ընդ մեկնի տեղական խաւն ձա — խմողութիւնը կամ ինքնը ընտրած խաղաղ մե — խմողութիւն։

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ ԱՐԵՆԿԻ ԱՅԿ

Բորեակ վերջին փողոցին, Զօր. Նամ Իլ եւ դեր ծովակալ Ճոյ ինքնը տեսակները պարզե — ցին, ասանց ունէ խաղաղութեան։ Համեմա — տական հանդարտութիւն կը տրէ հակառակի իր — ար, որ օգտագործ կ'ենէ 15 տարեկան։

Այսու հանդէմ, քանի որ օրէ Ի վեր ստուգ — ում եւ որ Բորեակի երկրները վրայ կարեւոր թիւ — ուղ կարելի օգտանել կը հաշուեն, ինչ որ են — ինքզինի կուտայ թէ Զարեհապետները իր զոր — ծուրութիւնները կը պարտաւորեն։ Անցալ օր, օգտագործ եւ ընկացեալ Ամերիկականները վար — արին կամրի Զ մարմանը, երբ օրորողներն եւ հետ մէջ ալ Միլի խորհրդի օրոնաւոր։

Հարապիսի Բորեակի կառավարութիւնը Դիւնիսմը Իկն պիտի պայտարն վիճակ հրա — յանգնէ եւրիկի փոքր խանձարներուն մէջ։ Պա — ճաւոր ցոյց կը արտի համաշխարհայ զինարարա — ներու օրոնումներին, որ յարման հանգա — մանք մը ստացան եւ վերջին օրոնում։

Զախմարման մամուր կը ծանուցանէ թէ Բորեակ խորհրդային պատերազմութեան եւ տե — ջոցի կարեւոր անձնաւորութիւններուն միջեւ քա — խակցութիւններ տեղի ունեցան եւ նոյնքին 26ին, որոնք ցուրդ դադարել պահուած են։ Անդալ ա —

(Լուրերու շարանակարիւնը կորցալ Դ. Է)

— Մի յուսարհատիր, միայն պէտք է քաղաքականութեամբ մարտիկ :

Ռ Ո Ւ Ր Ե Ն

(ԿԵՆՏՐԱԼԻՆԵ ՆՕՐԹԵՐ)

Վրացական դէմք էր Ռուբենը, հայկական Արիւնքն էր: Կր պատկանէր Հերոսներու այն փառաշուքին, որոնք Հայոց կեանքը փորձողիցին ու սպանողին խնայաւորով մեր տխուր կեանքին նոր փայլ տուին:

Ռուբենը դասակ էր պատմական Ջաւաթքի, և ծնւած 1862ին Սփարապետ:

Հայրենասէր եւ դուրսուրու մօր շունչի տակ հասակ նետեց դասական զաւարի մը մէջ: Տեղական վարժարանէն զինքը կ'առաջնորդէին էմիգրանքին, Գիւրգիւսն ձեռնարկը, ժամանակի հայկա-կական լուսաւոյն միջնակարգ դպրոցը, իր հմուտ դասաւանդներով: Հայոց ընտրանքին հետ է իբրեւ ուսուցիչ: Գոսպան թուականներն են, հայկական Չարթիքէի լուսաւոր օրերը:

Հայ Յեղափոխութեան արեւածաղն է, կ'ե-տայ հայկական կեանքը: Յեղափոխութիւնը իր ժիւղեր արձաններ է մինչեւ հեռաւոր դաստաններ: Յեղափոխութեան ժամըն ճշմարէ է նաեւ էմիգրանքի ուսուցիչ դասարան կամարներու տակ: Հնչումը ու զինքն ինքն փոխարինուելը քաղցիւն: Յեղափոխական խաղաղին, դպրոցին ինքնին ու դրամային անկայ խնայաւորով, Գոսպ թուական, Խանաթար, Սերոր, Պետո, Վաղ-դէն, Տերաւան:

Հեն է Ռուբեն, ապակեայ Գիւրգիւսն ձեռն-արան:

Ինչպէս հայ դաշտապարական երիտասարդու-թեան յեղափոխական քաղաքի մէջ: Ամանան էր կրնար մայր Ռուբեն տալայայ հերոսը, հայ-զուկապետ, ֆիւտային, ազգային ու պետական գործունէ, տաղանդաւոր յուշողիւր հայ յեղափո-խութեան:

Ճեմարանի մէջ թաղուն կերպով կը սալ-մանաւորին իր մէջ տալայայ Ռուբենը:

Ճեմարանին կը նետուի Ռուսաստան՝ բարձ-րարին իրենթին տանաւորը ցանկութեամբ:

Յետոյ ուսանող է գինեւորական վարժարանի տալայ տանաւոր: Ճեմարանից իրենթ իրար կը անորին, Ռուբեն կրնէր սալայ ինքնար, կ'անցին Բաղու, յետոյ Կարս Յեղափո-խական Հնոցը: Ենթոյ Իւտանին խաղաղ հետ Սփարապետ փայտով կ'անցին Վազգուրական-Տալու: Երբեք Կարս է:

1905 թին է: Ընդուն է Ստանիսլաստով-րովիւր: Բարձրագոյն է երկրորդ: Հնոցացած ու-սուցիչ յեղափոխական անձեր է:

Փոյ խորը եւ յեղափոխութիւնը կը մնան անկէն:

Յ. Գ. Բերդի կարգադրութեամբ Սա-նտոյ Կիւնքին երկրասարը, հաջիւ 27 տարեկան, Ռուբենը:

Ձեան Հայրը, Վահան, Տօղրամանեան: Վերաւոր է փողովաւորը, քննադատ են ֆիւտայի-ները: Գիւրգ Չալուին է՝ գինեւորաց երկր մէջ մնացած հաջողութիւնը: Արեւմտալոյ Սասունը կ'ազատուի, հայրենիները դաշտաւոր, իրարու հա-կապաւոր:

Տեկան է Ռուբենը: Երբ, անփորձ, վարանտ: Դաժան զէմքեր, արեւելապի, արտեւ, վիճման-դիր, պարտաւոր: Պէտք է փախուի, հաշտեցնել, երբ կրնի ներգրծել հայրենիներուն: Երկու տա-նեակ խաղաղին հաւաքուին են մոտ քաղաքի մէջ: Հետ են Գիւրգ Չալուին, Սպարապետ Սփարա-պետ: Դալ է ինքն ուրիշներ: Հոն է Ռուբենը, կու-տակը: Թեան ներկայացուցիչ՝ Պ. Ռուբեն:

Ճախապարկ կան ճակոյաւոր, օրհասական Ժամը: Մէկ սպայ զայլ ու արքան կը դառան ճ-րապաններ եւ մաուրները: Մասնաւոր է Ռուբեն-ը: Պէտք է փրկել յեղափոխութիւնը: Արեւին փախուի, հայրենիներ պէտք է երբայցանք, ուղղաւորութիւն մը: Առաւանակային մէկ ժողովով կը խոսի Ռուբենը: Բաղլիներ կը սահն փառան Ժամը: Թեան, զէմքերը կը պիտի մեղմանալ, տաղաւոր տալու: ան տակաւ կը հալի:

Վեճ ժամ: Հայրենիները կը համարուորին, կը խնայան, կը պարեն: Յուլթան է դաշտապար, ու երկրասարը Ռուբենը:

Անկէ կար իր կեանքը անցան է փորձորինն-րու մէջ, ընդապատու Ֆիւտայիներով: Անկէ տեղ է ան: Ստանիսլաստով ինքնուր եւ ձեռքուն: Զինքն ու գոտիներ մէջ անձերին եւ ձեռնին: Անհայ փոխ-րին է կ'ազա իր կեանքը Ստանիսլաստով մէջ, կ'աւ, հայաժամը, անարեւել, արեւն:

Ստանիսլաստով ճախապարկութիւն է: Աղաւտ-թեան, ճշմարիտ, Ռուբեն կ'անցին Գոյին, ար-տասանման՝ Ժիւրեն, քարճարգոյն ուսում տանա-լու:

Երկար ին մարդ փրկեն, նորէն Պոլսն ու եր-կիր, իր իրենի փողովաւորին հետ:

ՍԵՐՁ. ԱՐԵՒԵԼԵՐԻ ԵՒ ԱՐԱՐԱԿԱՆ ԵՐԱԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑՅԵՐ

(Բ. և Վերջին մաս)

Ար. Բալասանը

1895ին, փարիսեան արճարաններու մէջ կա-րէին իր հանդիպել տօթերը Հէջըց անուն Հրապի-մը, որ զանազան գիւնմատեան եւ աւարտական ինքնակրէն. Բիլիակէն էր:

Ան ալ մարդ էր, որ դաշտապար յղացա-ր Գաղաթիւնը մէջ հրապի մօտ: Երբ անոր հետ, այն ուղղութեամբ պիտի ըլլար զբոսիչ մը հրատարա-կեց, որուն մէջ էր պապէր ներգրծիչի հարցը: Լեւոնիլիլին մը պիտի կազմուէր պիտի դաշ-տէն ներգրծիչի ազդը հրապիւնը կաւաւանէ-րով եւ ինքեւրով, անոց փախուիլը՝ Պաղեստինէ մէջ զաղթականներուն հոյ եւ զորձ հայաճիւլեւո-ր պայմանով, այնպէս որ, քիչ ժամանակուայ մէջ, տեղափոխուան Հրապի, իր ձգած անքակտե-ն քարտիկան կաշուիլին պիտի վերադառնէր: Պա-ղեստինէ մէջ: Աղաւտեանի՝ զորձ պիտի հա-րէր, անհայն վերադառնալու աշխատանքներու մէջ, անին վերջի կողմերուն ընկալաւորները լի-նելու: Սակայն: Իսկ ընտանեանք երկրին դաշտէն պիտի ըլլար օրտան մէջ մարդու կատարան ձե-մանայ աշխատանք խորհրդակցող եօթը ճիւղա-նի տաղը:

Այս եր ան տօթերը Հէջըցի եւարը: Բայց Ինչպէս հասաւոր որ Կոստանդնուպոլս Սալ-թար պիտի համարուէր Հրապիւնը տալ այն հողատար, ուր կը գտնուի Օմարի մզկիթը, որ ամէն հասաւորագոյ Մամէտական համար, Մէջ-գային եւ Մէտիւային յետոյ՝ ամէնաւորական վարչին է:

Հէջըցի դաշտապարակները « Ստիւիստ » ա-նունը տակն եւ նախորդ պատերազմին վերջու-թեան՝ Պաղեստինը պահանջեցին՝ անկախական հ. գաւառութեան յաւ:

Լեւոնիլիլ քաղաքական շրջանակները համա-կարծիք էին, եւ ալ այդ անունուն արտաքին դը-մոց նախարար Պալմիրոյ՝ յայտարարութեան մէ-յոյնը որտեղ Ստիւիստին, Պաղեստինը ընդունելով որ-պէս Ստիւիստակներու ազգային օմար:

Ստիւիստին շարժման տալովին 50 տարին-րուն (1822էն 1933) միայն 200,000 Հրապիւն նը-րգալեցին: Երբ 1933էն 1945, Հրէիքական շարժարուն հետեւանցով ալ թիւը բարձրացաւ մօտաւորապէս՝ տարեկան 35 — 40,000: Այժմ՝ ալ թիւը շատ անիւ բարձրացաւ:

Հարկ թիւի՝ ըսելով, որ Միջին Արեւելիքը բոլոր Իսլամները միացան Պաղեստինի լեռնայ կրօնակե-րներու, եւ ընտ. չնոքիւր Պալմիրոյ՝ Պաղես-տինը ամայն անընկալան գոյութիւն էր նկատու-ղով զայն Հրապիւններ յուրանք ըլլաւ:

Եթէ յուրեակ ժողովին համադարական մեծ պիտուութեան մը կազմութեան խոստումը, Իսլա-մները չէին կրնար հանդիսուի, որ Մէջագոյ, Մէ-տիւային եւ Վաւաթիական հետ երկիւղին շարժու-րը քաղաքը նկատուող Երուսաղէմը անընկալան դա-ւանաւորութեան՝ Հրէաներուն ձգուէր: Այս հար-ցը տակաւին մինչեւ այսօր լուծումի մը չէ հա-տամ:

Եւսիւնը

Արեւելիք մէջ, ժամաւորութեան պատմաւորը կեղծումներ անկելով տեղ կը փոխեն: Իրանը, իր հերթին, թերեւորու տալին սիննակներ կը զը-րաւէ այժմ:

Տակաւին մինչեւ 1940 ալը երկրին լանհայն էր Խալիլին սահմանը: Գորաց սպայ մը, Բիլալ Բէ-շարին, որ քանի որ տարուան մէջ, յաղտած էր Խալիլներուն հին ընտանիքը գահազարկ ընելով անոց իր գոտեւ:

Մայր տանիկան ինչպէս եւ զորձանայ, հա-կապակ անոր որ հալիւ կալալ — զրեւ դիւրել:

Գոլթիւն է, 1915 թ.

Արեւն ամէն տեղ... Հրեանի մէջ է Հայոց աշ-խարհը, Տաթարը, Սասունը, Ոճրամին Ինքիթը-րոյցում է ոչնչացան Հայութիւնը: Ռուբենը եւ Ռուբենները տալանայի մէջ են: Պէտք է փրկել տալանայութիւնը: Բաւանք ինքներու. ծերայրուն, յուրը երկու տարի կը մաքաւուն ինքանին դէմ: Տանտեան հողաբերի կը ձեռնին, տանտեան հա-ղաբերի կ'աղաղուի:

Գնձեւին աղաւտած անցան Կալիպա: Կը լծուին տանգաւորը նոր աշխատանքին, Հայաստանի Հանրապետութեան տանգաւոր: Երկու մեծ զէմ-քեր՝ Ռուբեն եւ Ալամ, հիմադրիւրները կ'աւ հա-յոց նոր անկախութեան: Օտար զորձ Հայաստանը դարձան միապետը Հայաստան:

Ռուբենը պատերազմական ծախարակ է: Մա-լիսեան ընդհանրական ապստամբութեան է Ռու-բենը գրուին է հայկական նորակալը ընտանիք: Կարճատեւ. ընդապատուէ ետք կը ճնշուի բոլը-ն:

Իր տալին գործը կ'աւ ընտանիք եւ ուսուցիւնու, Բիլանը կազմակերպուի ու դարձան: Բանի մը տար-ուան մէջ, Գաղաթիւնը բոլորովին փոխաւոր-էր՝ ձեռքին կազմակերպական տանակալին: Ինչ-եւ ինքնաբերական արտաքին թաղաքականութեան, Ա-սիոյ խաղաղութեան ճամբաներու զտուողին վը-րայ գտնուիլը, եւ մանաւորը զարկելը՝ այնպէս տաւան հանքի անհայը շատ ալ չէին դիւրացնէր Բիլալ Բէշարիի գործը:

Այն կողմի կազմակերպական շարժ (հայա-րէ)՝ Ռուբենը, հարաւոր՝ Անդրկալները, կաղ-մաչկիւրից Սասաւապետի ժողովը, որու ընթաց-քին Միւրճարու եւ Միջին Արեւելիքը՝ երկրիներէ Թուրքիան, Եգիպտոսը, Աֆրիկանստան ու Սեւ-տի Արաբիան փոխաւորած պաշտպանութեան զալիքը կ'ընէին: Երեւն յարձակման պարագային:

Բայց Բիլալ իրեն հակառակորդը պետութեան-ները շատ անկի գորտուր էին, զինքը հակադրու-ղին, աքաղորդեցին եւ տեղը իր դաւաւը զաւաղեցու-ցին:

Անդրկալներ

Վերջին պատերազմին ընթացքին, Ռուսերն ու Անդրապատանները շատ մասնաւորաւ հետ Գիւ-րգիւսին հարցով՝ իրարմով դաշտաւորու համար: Բայց պատերազմը հալուի վերջացած, խորհրդե-րկալեցան, Անդրկալնան ալ՝ անոցմէ մէկը:

Տակաւին մինչեւ ԺԹ՝ դարու տալին տարե-ները, պարսկական խանայն մըն էր ալը երկրինը: Բայց 1825ին, ուս զորապար Բաւրէլիլիլ օրա-ն ինչ խոստանալուով փոխարէ՝ Ռուսաստանին կողմեցան այսօրուս Սովետական Հայաստանը ներկայացնող հողատար, Հայրենի կողմն Անո-ր պէնջին մնացած մասն ալ կ'ընէ Հայաստանին (1) եւ Ռուսերը ի հարցին, Հիւրիստ - դաղիւրը կը կանգնեն (1): 1945ին, Բիշարին կաւալարու-թիւնը, Անդրապատաններու դրոշմով փորձեց գործ ուղարկել Անդրկալնանի վրայ՝ որպէս ապա-ւորու երկրի, բայց Ռուսերը ճամբան կը զոգնին: Իսկ ինչ որ հայցը ալ անկի կը բարդացնէ, այն է թէ Անդրկալնանի մէջ ը միայն շատ Հայրեն կան, այլեւ Գիւրգիւս, եւ այս երկու ցնչելը, զարկել ի վեր իրարու հետ անհայտ թշնամիքն են:

Գիւրգիւսը, որոնց անունը արեւան յանգի կը լինուի Միջին Արեւելիքը զանազան դէպ-քերու անշուքեւանք, տարօրինակ ժողովուրդ-մար են, հնչելուրդական ծաղաւոր: Սեւ Մոլլեյն մինչեւ Պարսկական Մոց կը տարածուին անոցն ցեղակալութեանը եւ կ'ըստի որ Գիւրգիւսն 2000 տա-րեկ առաջ աղքատ դուրեկներ ունէին: Լեւոնային են լուս կառուց ժողովուրդը, անոցն. զիմարած են Համալեցիկներով, եւ որեւէ անու չեն ընդունու-տաւր մը: Բիւրդիւր մէջ թանգու 4 ինքն Բիւրդիւր արեւելք յարձակուի իր սուղեւն կը-րեն մէջ, Կարալիկարանի մէջ, Կիւրգիւս, միջինը շարունակ ինքիւր ունի կաւալարութեան հետ, իսկ Մուսուլին շրջակայը համալեցիկութեան մէջ մէկ միջինը միշտ անհայտագործութեան մէջ է: Պաղեստին կաւալարութեան հետ: Իսկ երբ քա-ցալայան կըրպով կուտէ մէջ չին... Բուրգիւսը: Գաղաթիւններու եւ Բաւրէլիկներուն հետ՝ կը թաւա-նան: Հայրեն շարժարով, որ իր քա-ցալայան: Անդրկալնանը եւ Միւրդի Արաբիան:

Գաղաթիւնի ետեւը, քաղաքաւոր երկրի մեծ է Անդրկալնանը, որ նախորդ պատերազմին մէ-յոյն կը կաւալարութե փախուի, եւ հակաաւա-րդին փոխ: Մարդու կը կողմէ, ան զաւան էր նախկին Օմանային Բարձրակալի անգամ շերքի-Հիւսիլին, որ պալատն տալանք իր սուլթան Ալ-տիւլ Համթան: Իսլամի քրքալայութիւնը կաւալար-էրու: Առաջին ա յուրհամարտին սկիւրդին ինչ-հետտես շերքի փոխան: Գիւրգիւսներուն կողմը ըսելով, միջցա Դաւանիլներուն են ինչ-զինքը յայտարարեց Հիւսիլ թաղաւոր: Արաբիկ ինտաւոր զանգիւր թաղաւորը զնայաւոր Լարան-ը ի հարկէ չէր ինքին որպակ կը կանգնէ: Եր-կուրք ալ մէկ ծաղիւր ունէին, Հիւսիլին թաղա-ւորը քալիկներուն համար սուղեւն՝ պէտք կ'աւա-րել ինքով շատմին թաղաւորութիւններ, ինչպէս՝

Երկու տարիներ հետո մնաց ան իր սիրած Հայաստանին եւ կարտը սրտին, աչքերը փակեց օտարութեան մէջ:

Երբ Դաւանիլութեան հասաւտուր զինուորը, զինաւորու անուրկող գործիւն:

Այնպէս ալ զոյգն իր աչքերը, Հայրենի լեռ-ներու ու ձորերու մոլորիկներ, եւ Երեւրու պատ-կելը իր հոգիին խորը գրուում:

Ա.

Երկու տարիներ հետո մնաց ան իր սիրած Հայաստանին եւ կարտը սրտին, աչքերը փակեց օտարութեան մէջ:

Երբ Դաւանիլութեան հասաւտուր զինուորը, զինաւորու անուրկող գործիւն:

Գեղ. Ֆելզի Սիյո

ՍՈՒՐԻՈՑ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏ ԸՆՏՐՈՒՄ

Ինչպէս ծանօցած էինք երկէ, Սուրիոյ Հան-
րապետութեան նախագահ Հայրիկ Ամարի Հրաժա-
րական տառն է, որ իր տեղ անցած զին. Գերա-
զրե խորհուրդի նախագահ զոր. Ֆելզին, որ
հրամանագրով մը իր լուծական հնչակած էր խորհր-
դարանէր :

Ինչն էր Հնդկաստան 1949ին ի վեր տեղի ունե-
ցած երեք պետական հարաւաններուն : Ամէն ան-
համտ, նպատակէն Հարմարէն հողը, ան կը նա-
խընտրէր քաղաքի, ուրիշներուն թողլով զայն :
Ֆելզին քանի մը ժամ դործի գլուխ Գեղին
վերջ, ան տարէն շուրջ տակ կը մտնէ, պետու-
թեան նախագահ, կառավարութեան պետի եւ
պետաբարձարեան նախագահի պաշտօնները յանձ-
նելով զոր. Ֆելզի Սիյոն :

Գեղ. Խոմէն Ֆելզիի զինքն մը հրատարակ-
ւելք, որ կը բացատրէ իր դործի ձեւաբանական
պատճառներն : Ինք յանդիման փողոցական
զինակցներու եւ երեսփոխաններու յամառու-
թեան, որ կը ձգտէր արդիւններ յաղագային ձա-
րան միայն սահմանադրական բոլոր լուծումներ
-բուն, սահմանաւոր դուրս բերելու երկիրը փող-
ոցական կառավարութեան ստեղծած անելէն, ա-
նա տարի Համար Հանրապետութեան նախագահ
իւր հարձակումներն առաւ : Ճակարկի զինքնին
հրատարակէն հողային լուծումներին վերջերի տոր
կառավարութեան կը կարգէր իր, որ խորհրդա-
րանը լուծուող պաշտօնը տեղը եր ունեւոր : Բայց
փողոցական կը անակցութեան, որ սահմանա-
-զիր փողոց վերջանէ երեսփոխանական փողոցի
եւ ձեռք ձեռք ամբողջի եւ հնձեղեղ երկրէն շահե-
բուն, իրողիկանցում այս լուծման :

ՏՈՐԻՍ. ԱՏԻՏԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

Գործի կառավարութեան վարչապետ ՏօրԻ.
Ատրիտուրը երկուշաբթի կէտօրէն վերջ Լուսնոյ
Հաստ, որ մտադրել է մնալ քանի մը օր : Գեղ-
ման վարչապետը պիտի տեսակեր Ջորջիին, Խա-
նէ եւ այլ կարեւոր պետական մարդոց հետ եւ պի-
տի ընդունուի Անդրիոյ Ֆալապիլին :

Սեպտիմբր Ժապ Կան շատ մը կարեւոր հարցերը
վերջապ անտեսական յարաբերութիւններ, երբ-
-պալան անտեսակ, անտես, պաղպաղաւ են : ՏօրԻ.
Ատրիտուրը եւ իր կառավարութիւնը կողմնակից
-թիւններ : Գաղափար Կառնից վերջ : Անուշա Մեքե-
-նի ինչպիսիք ինչ Կան ինչ պիտի ըլլայ, ան
պատրաստ է ընդունիլ զայն ցամաքային կողմ
-կերպար ինչ մը :

Անդրիական ուսեղան ներկայութեան երա-
-պալան քանակէն մէջ, շատ զիջ յայն կը ներքնէ :
Ճարտարապետ Ժապ ԵՔ. Մ. Միւրիւնը անկախ զի-
-ման քանակէն որ կողմնակցութեան անկէ զէմ պի-
տի ըլլայ քան թէ եւրոպական քանակէն որ ներս
ստոր մտադրէն : Ներկայիս Ջորջի Մուկուլայի
Հետ զիման մէջ մտնելու ինքն մը կ'որոշէ : Բաւի
տեսնուած չէ թուրքական Հետ, փորձած չէ Միւ-
-րիւնի հետ ճանկարած որ ունեւորուող պատեւու-
-թիւն : Անկախ վարչապետը կ'ըլլէ իտալական
ոմէն քայլէ, որ կ'ընալ մանքալային ներկայ ձա-
-նայ փիւրկան : Վերջերի ցարդ ոչ մէկ քան ըրաւ,
քան կարկիւրութեան մը յայտ ներշնչելու Համար,
բաց ցիւանի եւ որ խորհրդային մամուլը եւ ձա-
-նային կողմը կը զգուշանան խալիքէն պահպանողա-
-կան վարչապետը :

ԲԱՆԻՍ ԸՆ ՏՈՐԻՍ

ԲԱՆԻՍ ԸՆ ՏՈՐԻՍ

ՋԻՆԱՐԱՓՈՒԹՅԱՆ ԿԻՐՈՒՄԻՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, որ
կը գտնուի վիշնիւրէի, Լորտի, Մաքի եւ ձե-
-ղակի մասնակց-վիճակ, երկէ կը երկրորդ նկար
ունեցաւ նպատակը միջոցառում մը մէջ, ինչպէս
յոյութարան եւ ՄԱԿ նախագահ Փառլայն Ներ-
-ք : Այստեղանքը, Անդրիւն կը ծանօցանք թէ
վիշնիւրէի ինչու կը սկսէ խորհրդային տեսակէն
ներսն միայն, այն անպիտանութեան ինչպէս ՄԱԿի
ընդհ. փողոցին մէջ : Միւրիւնը ներկայացուցի
մը մասնաւորաբար զէմ է անկազմային Հակակո-
-րծ յանձնարար վիշնի խորհրդային սահմաններէն ներս
մասնաւոր ընդունուի :

ԳՈՐԻՍԻՍ Կարմիր պատուիրակութիւն մը
-մաճ է զինապաշտ, քան ծանախողի մուտքը
թողարկել որ զիններէն ներս եւ առաւելու բերած
-մը որ չէր քանիք յանձնարար մը կողմէն :
ՆԱԽԱՐԱՐԱՅ Խորհրդը յիստորիան եւ Թուրու-
-ղի հարցը քննարկեան երեքութիւն : Միւրիւնը
-բական յանձնարարութիւն քանի մը օր վերջ տեղեկա-
-գիր պիտի տայ Փարիսի թուրքական քանակէն
-թեան մասին :

ԳՈՐԻՍԻՍ Ժամանակ միայն, վարչապետի
կեղծութիւն մտաւայլը, սարքափելի կուս. մը տեղի
ունեցած է անդրիական եւ երկարական ոտակա-
-նութեան ինչեւ, որուն զոհ զայնած են 9 հոգի,
62 հոգի ալ վիրաւուր կայ : Կարին պատճառը զեւ
ձեւ ճշտուած :

ՍԵՐ ԲԱՃԱՆՈՐԴՆԵՐՆԵՐ

Կը խնդրուի Կիւսնիւնիքի ընթացքին փակել

բոլոր ատկայն հաշիւները :

Ստիպուած ենք դադարեցնել նոյնպէս այն բա-
-մանդրանքում իրերը, քանի 1951-ի նա չեն
վճարած :

ՀԱՄԱԶԳԱՍԻՆԻ ԼՍԱՐԱՆ

Յուսկիւր զատախաճ վեր տեղի պիտի
ունենայ այս ուրբաթ երեկոյ, ժամը 9ին, Le Cade-
-տը արտադրելու վերայաբեր : Դասարան՝ Պ. Ս. Թի-
-րՈՒՆԵՆԸ : Նիւթ ունեւորուող Մարգի վարչապե-
-տութիւնը, Ազգայնաբան եւ պետութիւն :

Մուտքը ազատ է :

Մեծ երկնոյր պարանակելու

Նախաձեռնութեան մը Կապուրտ Ուշի Պօ-
-մանի մասնակցելու, եւ մասնակցութեան մը Ե. Թ.
Գաճարի տոր Մերուրի Երթուրափորը խոստի :
8 Դեկտեմբեր, շաբաթ երեկոյան ժամը 9ին մի-
-շուստ յայն, Գաճարի զարդի արտադրէն մէջ
կը նախագահէ եւ կը խօսի Տիւ. Ն. ԳԻՐԻՍԻՍԵՆԸ
Կերպարանական ճոխ եւ խանութաւ բամբի-
-նը : Նոր Մերուրի կողմէ պիտի ներկայացուի Ա.
Անարտիստի Եւ Ապարտիստի Բամբարդի մա-
-քը որ զաւան ծը Անգլապար Տիւրպիլն Եւ Մայ-
-կիւնը : Երբ, միւրիւն, խմբից, արտաստիւթիւն
եւ զանազան անակցութիւն :

Կէս ժամէն մինչեւ յայն Հակական եւ եւ-
-րոպական պարիք, ընկերակցութեան յայտնի
orchestre du «CLUB» Francis Scotti :

Պարուել կը մասնակցի նաեւ փողոցիկներ
Արտաքին, Կարկիւն եւ Կարկիւնում :
Ճոխ պիտի զերամառային ինքնորդ :

Թաշնակալն ներկայացում

Կարգաւեցրուած Մ. Մ. վարժարանի նախկին
կրտսէ Սանդո Կորդի :

ՈՂԵՐԳԻԱԿԱՆ ՆԱԶԻՐԱԲԵՐ

(Տաւմ երբէք արար)

Եւ Le Commissaire est Bon Enfant (զանչույ 1 արար)
Մ. Մուրաթեան վարժարանի մէջ, 16 Դեկ-
-տեմբերին, կ'երկրէ ժամը 15ին :

Տոմսերը պարտուի Մ. Մուրաթեան վարժա-
-րանէն, Հեռագրային OBS. 18-28, Դեկտեմբ 200 եւ
250 ֆրանք :

ԲԱՆԱԿԻ ԼՍԱՐԱՆՈՒ

ԱՐԵՒԻՄՈՒՆԻՍԻ ԼՍԱՐԱՆՈՒ

Փարիքի Հայոց եկեղեցիին ցաւային տաշնա-
-պին մասին, Զորեշարքի երեկոյ, Գաճարի ար-
-տաքին վերնաշարք, կը զեկուցանեն ընտրողական
Յանձնաժողովը անպատեւելի : Պ. Պ. Զ. վար-
-չապետը Մ. Տօքմիզեան, նուագար Եփուհիս-
-եան եւ վ. Մեքիմեմ :

Մասնաւորաբար կը հրաւիրուին Կրտսէան
Ընկերակցութեան, ինչպէս նաեւ Եկեղեցիի վար-
չութեան անապատներ, որոնք սիրով խօսք պիտի
տարին, երեք տեսակի բացարձակ, հանրու-
թիւնը լուսարանուող Համար :

Մուտքը ազատ է :

ՆՈՒՐԱՍՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ - Ողբացում Հա-
-նքի Մեքիմեմի Խոսքերով մասնաւոր ատթիւ
փորձան ծաղկապալի Թ. վարչապետան եւ Մ.
Խոսքեան կը նուիրեն 1000 ֆրանք, Եւստաֆի եւ
1000 ֆրանք Հայ - Բոլթի արարման ֆոնտին :

Մուտքը ազատ է :

ԿԸ ՓՆՏՈՒՄ - Թաշնակալն Արաւ Զարեանի
կը փնտել որ զարդիկներ Մանրեկանները (եր-
կու երբայ, երեք քայլ, Տիւրպիլ, Միւրիւնը,
Կերպար, որուն Փարիք ըլլալ կը Կարճեան : Տե-
կիւցանէ Ա. Zakarian, Sana G. Clémenceau, 3me Di-
-vision B. 47, Champeuil (S. et O.) :

SEMELLE CHAUFFANTE

Marque déposée BREVET N. 579.168

WANKA

ԵՈՒՇԱՏԵՏՐ

Լիճիկ Է. Ե. Գ. Եւստաֆեան Կոմիտէի
փողոցը այս ուրբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, սովո-
-րական Հասարակութիւն : Բացակայները նկատի պի-
տի առնուի :

ՄԱՐԱՅՈՒՆ Հայ Արեւմտեան, Թեմիկներու
եւ զայնիւրեան ծնողական փողոցը, Կը խնդրուի բոլոր ժը-
-նէ Կարեւոր օրակարգը : Կը խնդրուի բոլոր ժը-
-նէ Կարեւոր օրակարգը :

ՓԱՐԻՍ - Է. Ե. Գ. Եւստաֆեանի ՀԱՆՐԱՆՈՒ
-թի երեկոյ, Ազգային ճան մէջ, 32 rue de Trévise,
Cadei : Կը խօսի ընկ. ՎԱՆԻ ՕՇԱՅԱՆ :

ՆԱՏՏԻ ՈՒՆԵՆԸ - Լիճիկ Է. Գ. Ուշի տա-
-րական մէջ պարտաւեցրել 15 Մարտ, 1952ին :
Կերպար - ՄԱՐԻՍ Էրեք արտադրէ մէջ :

ՍԵՐ ԼԱՆԴՈՒՆ - Է. Գ. Ուշի մասնակց-
-ղին ընդհ. փողոցը այս ուրբաթ կէտօրէն վերջ
-մաճ մը, ընկերակցութիւն Անիւն Զանաքեանին ընա-
-կարան : Բոլոր ընկերակցութիւնը ներկայութիւնը
անհրաժեշտ է : Ուշու Կարեւոր օրակարգ :

Մեծ պարանակելու

Մեծ պարանակելու, նախաձեռնութեան մը Է.
Կապուրտ Ուշի Պօմանի մասնակցելու, քաղաք-
-պետարան Տիւրպիլն արտադրէ մէջ, Դեկտեմբեր 8,
Շաբաթ երեկոյան ժամը 8.30ին մինչեւ յայն :
Երկարակցութիւն եւ ճակարկային արտաւատ-
-գիտիւն Alexandre Bocozze et son ensemble :

Ճոխ պիտի մասնակցի ինքնորդ :

Մուտքը 150 ֆրանք :

ՑԱՒԱՅՈՒՆԻՍԻՆ - Տեղ եւ Տիկին վարժա-
-պետան իրեկ խորին ցանկացութեան կը յայտ-
-նեն Համարան ընտանիքի Տիկին Պ. ՆԱՄԱՆԵՆԸ
կողմէն մասնաւոր ատթիւ, եւ Հայար Փարիք կը
նուիրեն փորձան ծաղկապալի Է. Գ. Ուշի Մար-
-տիկ քաղաքի մասնակցելու :

ԳՈՐԻՍ ԿԸ ՓՆՏՈՒ

Հաւ հայրենի, Գորտիկներ եւ անդրիական
զինգը երկուշաբթի Երբ կ'ընալ անկէ տեսակ
աշխատանքի մէջ օրտեսուող ըլլալ, դործ կը փր-
-ծուի Հայկական Հասարակութեան մը մէջ : Դիւնի
Եւստաֆեան :

ԲԱԿԻ ՄԱՍԻՍ

ԱՐԵՒԻՆԻՍ ԼՍԱՐԱՆՈՒ

RAKI-MASSIS

Մեծ եւ իմ փառաւորները քո ինչեւ անպատե-
-ւել փայ ինչու եւ փնտել օրիք սիրահանները :

Շատուով պիտի գտնուի քայն Փարիքի, չքան
լուսաւոյն սիրահան երեւեւ եւ Ապարտաւատան
-րուն մօտ :

ՄԱՍԻՍ ՕՂԻՆԸ ՀԱՏ ՄԸ ԵՆ ՀԱՄԵՆ ՊԱՍԼԱՐ
ՄԸ ԱՂԱՆԻՐԻ, ԱՐԵՒԻՆԻՍԻ ԱՐԵՒԻՆԸ :

Դիւնի NEYRET FILS,

ARNAUD Cie. à Jallieu (Isère)

ԿՈՒՇԱՏԻՆ

Կոյիկի Փիլիպեր Եւ Դիւնի 10 rue Nouvelle,
Alfortville (Seine) : Հայրապետութեան միջոց
103 Թի. Թօպուր ատնել եւ ինչեւ Place Carnot :

Le Gérant : A. NERCESSIAN
Imprimerie DER AGOPIAN, 17 rue Damesme, Paris (13)

ՈՁ Խարտիկեմ ՈՁ ալ յորացուեմ
Ալ վախճալու Պատմաւ քանիք

Ձեր կոչիկներում մէջ է ՍՄԵՆ ՎԱՆԻՍԸ » մը
պիտի պաշտպանէ ձեր առեկը ցարտեմ

ՓՆՏՈՒՆԵՐԻ

Ձեր կոչիկներին քոյ, կամ զինքեկ կ'ընաւան-
-տան ինչ. Պ. Վ. Կարկիւնի, 118 rue Lafayette :
Հետ. 192-84 եւ Պ. Վ. վախճալու 7 Rue
Godot de Mauroy, հեռագրային Opéra 01-08 :

Կամուզանի համերգին տարի

ՆԵՂՆԱԿԻՆ ԳԵՂԱՆԻՍ ԽՄԲԵՐԳՆԵՐՈՒՆ

ՊԱՏԿԵՐԱՅԻՆՈՒՄ ԻՐ ԿՈՂՄԷ

Մեր անժողովային և անդուլտական զինվորական ընկեր՝ Ռուբեն ՏՅԵՐ Մինասյան ոչ ևս է, անդուլտ ան ալ արդարացիաբար ընկերներու կարգին, յանձնաժողով աստ ասոր ցուրտ խոյնի իմ ավելի վեր է իր կեանքի և գործի մասին դրել և ներկայացնել Ռուբենը, թող չառան ևս ստանձ գրիչ բուռնչելու այդ մեծ պարտականութիւնը կատարեն, իսկ ևս կ'աղիւծ իր ֆիտայի կեանքին մէկ երկու գրուագիւր միայն յիշել :

1904ի Մասաչուի ապստամբութենէն վերջ, 905ին ընկեր Ռուբեն Տարոն Տուրուբեցիին արժանաւորակալը ժողով : Այդ միջոցին Գէորգ Չալուշը միմեկն էր քանի մը ընկերներով : Ցառով կը յիշե՛ս որ, չամբարախոյնիկներ կը պահպար իրենց մէջ, ընկեր Ռուբենը դրուական իր Բիւրոյոյն կողմէ՝ որպէս լիազօր գործիչ՝ որոշած առաջին գործը պիտի ըլլար ընկերներուն մէջ եղած Քիւրիացութիւնը չափելը, սեղծ հրապարհապաշտութիւնը վերահաստատել ընկերներուն մէջ : Իր այսառամբը ծանօտ էր : Ինք անձնաթիւ իր անունը միայն լսած էինք և Ռուսաստանից պարուն Ռուբենը, նորն իսկ չէինք տեսած զինքը : Սակայն կարճ ժամանակէն իր գործունէութեան արդիւնքը ծանօթ էր բոլորին ևս ինքն այլ հրապարակ դարձով սկսաւ պտուի դիպել ուր, քաղաքը ևս կայանակարգութիւնը ուժեղացան, Գէորգ Չալուշի հետ չամբարախոյնչուք :

Չինք տեսնել անդամ յառաջ 1905 Նիկոսի վերջին օրերը, մեր գիւղի ծանօթ լիազարկական Միւրաշին խումբը, իսկ երկու օր վերջ մեր տանը վարանք վարապետին հետ : Իր մեկնելէն վերջ, — չէնք զիտեր անդուլտ թէ՛ ո՛րք Գեղեթա՛ր հայրս ըսաւ : Տիւրաշ, ելիր շարակ ուր փայտ պարտաւոր, և աստուռ, արշաղոյնի Մուշ պիտի տանին, զիսկ պիտի ընկերներով Միւրաշ հօրըն — բորտ տարն : Հրապար ևս որեւէ շարակաւորներ և սակայն դուրսեցնել, չուկան չկենալ, — ուղղուել Բուհան Միւրաշի տանը կ'երթալ, ով որ ուղեղ գինի մեր փայտը իրա՛քջ օժտակաւ էր : Ու այս ուղիս ալ ըրինք : Երբ Բուհանի տանը չառանք մեր շարակները վար տանք, իսկ միւս շարակները որ մերի կ'ընկերներս, ըսաւ որ իր շարակը դուրսեցնեմ որ վար տանեն, երբ շարակ վար տանք, պարտաւոր պարտուցաւ, որ արք փայտ շարակը Ռուբենը էր և իր բնուր իր գէրեթը :

Եւ իրապարտմայ գիւղ, չարքուցին անմիջապէս իմ անդամ տեղերին հասանք :

Այլ վեր յաճախ եր անտէրի զինքը մեր գիւղը և միւս գիւղերը, երբեմն հնար առած երկու անգինքն քաղէր Արսն և Մասուիսը : Իր ընկերներ արդիւնաւոր էր ևս : Ստանձած կայանակարգութիւնը արք լիւրեցի մէջ : Ստանձած առաւելաւ Արսնու — բոլորն իր արջին :

1907ին Միւրաշի առանձին կերակրի Գ. Ռուբեն և Գէորգ Չալուշը մեր գիւղը եկան Միւրաշի տունը : Հոն եկան նաեւ Կիւրա՛մ Տէր Կարապետեան եւ խորհրդաւոր քաղաքի նստան : Մեր գիւղը ծիսաւ — խոտի չափակեման եւ անտուրանով կը դառնէր ևս այդ պատճառով ալ Չերեքէ, Բիւր, Թուրք անակաւս էին : Մեղ, գիւղից արքա արհաւկ նշաւալիցին, հերթով կը առաւելին ասոն զրաւ ևս — ընէ : Յանկարք տեսածը Գէորգ Չալուշը որ պո — ուղով տան քակի կաւ և Շարակը Քամիւն իր արքը մին : Իրիկան իր, մեր ընկերներէն երեքը — խոտի որ կոտիակն անդամ էր, Քամիւն մին ևս Չալուշին յանձնեց, որ նախ գիւղը վերէն վար չըլլեցաւ : Ռուբենին տունը մեր մին, իսկ Մու — լուցիկը Միւրաշը որուն իրաւունքը ծալքը Դալարի տունը ըլլալէն տեղեկն չէինք, անտանք որ իր միջով միացաւ միւս երկուցին ևս երեքը միասին զիւր : Դիւլուս աստուրիքով Երկուսը արդիւն էլ, որ այդ միջոցին ընդուն էր Բիւրաշեղով և Չերեքիցներով, անտեղ իրենց փայտէ շարակն տունը արդարաւանջաւ, իսկ մեր երեք Ֆիտայիները արդիւնաւոր չըլլալալ միւս զիւղերը ևս անպայման ջաւ :

Բիւրաշեղ, Չերեքիցներ, անտեղ մեկնելէն վերջ՝ երբ դուրս եկան շարակն տուններէն, Խուրաշ՝ չուկան անտեղ թէ թէն իրենց ալ դիտուած էին բաշց ֆիտայիներու քաղաքիները արքային արք — ասոր ծիսը իր իրենց չողիկն մէջ որ ծալիլ ծալի ժաման թէն, հակառակ որ Թուրք գիւղերուս քաղաքները շատ ալ հեռու չէին, 10 փայտերէ մասլա : Այն, մեծ էր Ֆիտայիցի հմայքը ևս իր պատճառով միայն, արքային իր դարձած : Անտեղ իրաւոր քաղաք անտուրանցին :

Միւրիկ փայտ, մեր լիառաւակին այս քանի իր արդիւնքն հետ միասին Սանտը քո արքան քարքը լիւրեցիւրը պիտայիտուն ծալիկներով փոշեմով մը մծրալիւր կը խոնարհով շրթիկի տակն և կ'արօքին մը օղորդի Մուսաշին Միւր Սալիք Դուրա՛մն իմնէն Արարատ : Հանդիստ սուրբերուց արկել Փալաւ : ՏԻԳ. ՏԵՐՈՑԵԱՆ

Թուրքիա ինչպէս որ է

Վերջին անգամ ամփոփ կերպով տունինց Պոլսոյ չամբարախոյնական եղբայրներու առթիւ ծաղած միջոցէկերը, մերքախոյնիկները ևս փոխաւ — չարած մեղադրանքները, արքայմով լըցուն են Պուրա՛յ Թուրք Քերեքի :

Այսօր ուրիշ դրուագ մը ևս : Ցալիք Ռեքիքի շնոր Ռուսարեւն, ինքի կ'ընկերակա շարաքար թիւք Բիւր ինկելի լալթիկէն անդուլտը իր — արդէն ևս ևս Թուրք ժամանի ընկերակցութիւնը ծնալ քաւաւ ևս Թուրք ժամանից Բիւրաշի մէջ հրաւաւ — իրաւած իր մէկ յորտունն է, որ կը կրէ չէր. սակայն իրադիւրը : Ասոր համար, պէտք է հաշիւ տալ Պոլսոյ ընդ : քաւառախոյնական, իսկ ուրիշ յոր — ևս մեր չամար Անդուլտի դիտուրական առ — ևս ինքն :

Բայց, Թուրքերը միայն ի՞նչ Միւրաշին է՞ն դժ — դո՛ւ ին կամ իր կայանակը, ալ ուրիշ տեղերէ փախ չուկին : Էն ուրեմն, եւ մեզից ցոյց պիտի տամ թէ մեր հարեան Մէհմեթօղլիները... մերմակ Ռու — սերէն ալ նոյնքան իր արքայութիւն : Ահաւանի այս — տեղ կը դիմ Մասաչուի գործախալութեան մէկ հեռաւոր Միւրաշին, որ Հոկտ. 6ի Թուրքերը կը կրէ :

Անկերիկան Օդիսթիան Մաքիմով որ նպա — տակ ունի Ռուսարեւն փախուց քաղաքական փա — խառնակները իր մի հաւաքելով՝ քուլէիս գործու — դէմ պայքարի մղելու, վերջինս տեղիւ տիրու — տագոր կը կայանէ Թուրքիական երկու փոքր եր — գիւր :

Ա — Տալիսիո տալիսի արքանէ : Կառուիլ միւսին յեղին նա : Միացածը արդիւնքութեան ընդախտուած է (development) ևս Հեղինակութիւնն է : Տալիսիոն վերաւանդ է նաեւ զայնակի (4 մեղ. 4 — mains) համար : Բոլորն ալ անտեղ եւս — ժՈՐՔ : Մալքը կ'օրօքէ երաւան ու մի — մայր օրօքել անքաւական նկատելով՝ զորովաղին կ'երթի :

Քաւն եղիւ քալաւ, այնիւր խալիկ Լուա Նաշիտմ աշխարտ Բու՛մ քոց վրայ վրայ Օրոյի նմ քալաւ, օրոյ ու մակն իմ անուիչիկս Բու՛մը իր տանի : Երաւանի իր ճանաչալ զի՛ք քոյանից կոտաւ — կը, արկուն, — լուրի կը հետեւի, եւ երբ կը դրայ որ պիտի վերաւան, հալիսիս քոյանի կը քարքա — ցնէ : Տալիսի միւսին հետեւի իր արքայութիւն կա — ռու : Մալքը կը անուրիշ չարակալի : Եւ ու՛ ալ միւր եղիւ ինձի ալ Բու՛մ տար Սալք Աստուծա՛մարք, անուիչի Բու՛մ տար Օրոյի նմ քալաւ, օրոյ ու մակն իմ անուիչիկս Բու՛մը իր տանի :

Երաւան չարակալածով՝ կամայ կամայ կը փախ : Լուրիկեր : Մալքը միւրիկի կը իրենցա՛նք օրօքը, գրուանալով արքանցինք երաւան :

Մալքը իմ առաւելն գործընէն է : Գրած եմ ծիւթիւններէն մէկն է : Նիւթ յալունի ևս շատ արքա : քալք քարքարած եմ զայն՝ քալքամանի չամար օգտաւորելով հետեւեալ տակնիւրին : — օրօքելին չարմա՛մ, երաւանի Քալիսաններ, ստոր արքայաւորը ևս ի վերջոյ մանկիկն մարիւր : Այս քարքը երեւիտ երգչախումբը կը կատարէ զոց բերով, որ Նուալարմա՛մի բաճիկն է : Նուալ — կը կարծի պարգայային, աշխատանքը ի հարկէ շատ կը դիտուաւ, քալք մարգայային ճանքը ար — լուր գործիքներու ճանչնելն զերիկը նկատելով՝ հակառակ իր գիտարութիւններուն ուղած եմ աղ — անալ իր ցոյց տալ :

Մալքը իմ առաւելն գործընէն է : Գրած եմ այս Թուրքան ներուտ, երբ տալիսին չէի ճանչնալ մեր այդքն արքանցին ու ինքնապիտի զեղեղի երա — ժուտուր : Հալարս եմ բարու որ արիւնիկ մը — պիտիտ միջոցաւ ինձ արքանու. ճալիւր հայ գեղ — ղիկ երա՛մաւ : Բիւնան ևս առաւելն օրէն արքանց հայ եղիւ :

Բայց ցարժանով չիւրբալաւ : Ժամանակ է մը վերջ, երբ Երուսալ կը գտնուէր, Քրիստայի ու — ստիգիս ինձի պարտախալութիւն տեսաւ որ Ռու — բիւրի չամար կարք որ ճալիւրալն : « Cavatine » մը քրեցի : Բինն եւս քաւի. քաւիկ ևս երգային երա՛ւտութիւն է, դու՛ ճալ ևս, գեղի՛ք հայիւ — կան ու՛մ գրուալք մը կը պայանն է :

Այլ, այն : Լուրիկեր փախ : Գիտուս ճնշողով ինչ գրիւնիկը լինելու պատարտութեան էի. բոլոր — իր անուցուտ երեցանք ինձի, նոր ճալարս պէտք էր դանի : Երաւանի ուսուցիչները մեզ մեր համ — արուն մէջ զին կ'աղեկէ, քաւին բովանդակում — ժով : իսկ մեզ մեր ճալարս որ ըլլալը չենք ան — տար : Եսալ պարզ է : Հալարաւորներու անքաւ — ճամբան յարաքարած է. տե՛կ կերպով մէկը կըր — նալ Եօլաւ երգալ, քալք իր լիւրեւր, ծօրեւր, արքունի, գիւնեւր ճամբով անցնող չկալ, դիւ — ուսար լ յալիլի : Միւսն Կոմիտաս մարտապաշտն էր որ ճալարս քարքը, աղիկի կերպած ունի արք ճամբաներուն վրայ :

ՄԻՏԻՖԻ ԵՒ ԱՐՈՒԽՆՍ

ՕՐ. Մ. ԿԱՌԱՎԱՐՆԵՐ

Սպայտալույզ գեղարվեստական շինարարութեամբ շարունակուողներն, իր պարզ ունեցողութեամբ մը Զարեհապետի երեկոյան Սայ Շուկինի մէջ արուած Օր. Կառավարների երգչախումբին առիթն էր հաշիւ գաւի մը զնաւատական տողեր դրէ առեւէ այս — տեղ:

Օր. Մառի Կառավարները որ Հոգի. 1948էն է վեր կը գտնուի Փարիզ, արդէն յաճախ առիթ ընծաւ — յաճ է մեղի, պէնքը լսելու ազգային տաճակատաւ — ընթացքը ընթացքին է աճելն անգամ իր տաք եւ հայկական երգչու ճամբար յարմար զեղեցիկ ձայր — ձայն, մեծ ճանչը պատճառաւ է զինքը լսող հա — արուարի թեան:

Նոյ. 28ին իր ունեցած լեցուն արագ, մալ — ցոյց եր որ Փարիզի հայ գաղութին սիրուած ձայն երգչուին է: Ինք որ չորս — հինգ տարին է վեր ջանք չէ ինչպէս շաշկուի իր ձայնը, եւ յամառ ու հետեւողական մեկով իր տարած աշխատանքը որդւ մակարաշխի մը հասցեացունէ է դայն:

Իր յանգամ էլ չ'անուշտ որ չի կոնար իր աւունին լցել — Ե Փարիզի երաժշտանքին » տխուր —

բարդ-մեղեր կ'ընէ եւ կը յանդիմն արար արող — շաշկան կերպուն էր հաստատուի Պոլսոյ մէջ: Ամ — բողջ թրքական մամուլը զերծ կը մնայ ճշկական տխրապատմութիւն եւ ուրիշ աճելն տեսողի արդէ — իր թիկններէ: Թուրք մամուլը աշխարհէ ամենա — պատուաւոր եւ ազատ մամուլն է, ամեն բանէ առ — քալ: Մամուլանքը արտօնելը քաղաքականութեան վերաբերեալ խնդիրներու մէջ, թուրք մամուլը իր մագուրդ դրելով եւ պայծառ ճանաչողով, յար — դած է աճել պատիւ եւ արժանաւորութիւն, բարեկամութիւն եւ աստղութիւն:

ԱՐԱՊ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

× Հայկաի ցոյցին առիթն — Պոլսոյ շարժա — րանքին մէջ կը կարգադէ հետեւեալ պատշաճական զեղեցիք Դամասկոսէն (20 նոյեմբեր) եւ Անգա — րայէն (20 նոյեմբեր) հնուդիրները, որոնց հա — մաճանքն Սուրբոյ արարեցին նախաբանութիւնը զե — կոյցով մը ցաւ, կը յայտնէ Հայկաի ցոյցներու առիթն, որ Թրքական ցոյցը աշուտաւ էր: Ձե — կ'ոյցը կը յայտնէ թէ զոլոր կազմակերպուած էր Հնչակեան կուսակցութեան պատկաշտը հայ հա — մայրաքաղաքներ կողմէ եւ Թրքական դուռը աշուր 17 Հայեր ձեռնարկաւորուած են: Ճուցարարները զեղեցիք Միջուկին ազգայնական են:

Անգարայ (20 Նոյեմբ.) Սուրբոյ-հակաթուրք ցոյցերը խոր յուշում յառաւ բերած են երկրին մէջ: Պե — տական լրբանակները ուղղակի կառավարութեան հասցին ինտուստ մտադրանք մը կը նկատուէ Հա — յկաի փողոցներուն մէջ Թրքական դուռակին առ — լուրի: Եր հնչակեան Սուրբոյ մէջ արարեցին ցա — րաբանականութիւնը վարկուել քննադատել իշխանու — թիւն մը զոր, Թիւն յոյն եւ պատահականաւ հա — կարարներուն խօսքը մտիկ ընող լիցա: Հայկաի փողոցներուն մէջ Թրքական դուռակը պատուել եւ աշուր լուրերէ թեք մեծ չի բերել, ոչ ալ դուռ — լակը մեղանդել իր վերնայ: Եթէ աղբաւ քաղա — րին ունեն թող հաւ զան աշուր, Թրքական դուռ — լակը միշտ պիտի ծանանի իր պատուոյ տեղերը:

Նէօստական լուսեցաւ եւ խորունկ արձագանք դուռա ոչ — ոտաւ աղբերու ներկայացուցչութեան եւ մա — յաւանդը Ռուսոյ թուրքերուն եւ Մահաճաւական — Ներսիսի զով:

« Երբեք Ռուսները, նախկին վարչապետ Բե — րեշտեիի գլխավորութեամբ, սկսած են սկսեալ — հարկը 40 միլիոն թուրք եւ Մահաճաւականներու անկախութեան պայքարը եւ թիւլ չտու որ անոնք աշխատեն Ռուսներին:

« Մեծ ձորագլուխներ տեղի տուաւ ապստա — ղան որ Օր. Լազար Պէլեքանով հիւս. Կոլկասի ընդհ. ներկայացուցչի անունաւորած է Քերեշտեիի եւ իր կուսակցներուն կողմէ: Յիշեալ զորավարը հանրաժամութիւն է թուրքերուն եւ Մահաճաւականնե — րուն հանդէպ ունեցած արտադրութիւններով եւ ան է որ 1918ի կուլե միջք թուրք բանակին դէմ, երբ կ'երթար Կոլկասը քրիկաւ ոտաւ թուրքին գրաւումէն: Եւ սակայն Քերեշտեի յաղտուէ եւ Ա — մերիկացիներուն ընդունել տալ զորավարին ան — ուստանով »:

Թուրքերը զգոգն են խնայել Իրանին, երեսա — արը հրապարակապէր Սեւաստ Սեւանին հէտը — բիթիթ Նոկոտ: Դե թիւնի մէջ պաշտել կ'արժանէր իր հայտնին »:

« Մեր Քերեշտեի տակ, Արեւիկացիներու դրամա — դուրով, Ապամանի քարիւղի գործարանները հիմ — նուցանալ եւ շահագործուեցան արարներով: Հիմա ալ Ռուսներուն դրամովով, Իրանի կառավարութե — թիւնը կը վտարէ Արեւիկացիները: Պարսիկներու այս ընթացքը, չորս ամիս է վեր պատերազմաւ — կան վրասի տեղիքով եւ ոչ միայն Իրանի, Ասիոյ, Եւրոպայի, այլեւ ամբողջ աշխարհի ի վնաս, — Իրանի անուս հետեւել թուրքներին ճամբուն, եւ իր ամենամտելի զրացին, Թուրքերը, քանակա — րաբ արդուան է այս երեւոյթին: Ան իր այս ցարէ կ'արտայայտէ, ուժ տալով իր դաշնակցին՝ Մեծն Բրիտանիային »:

Թուրքները բողոքը ատով չի վերնաւոր, կ'ընեն երկակ ճօճելու նաեւ... Իրանեան դէմ է Անշան սիլլերը, մայրիկներու երկրէն պատուաւոր — լակութիւն մը կ'անց էր Պոլսը, Հաւաքի ծուլը ԵՏէ — լայն նախաբանութեամբ, որ վերադարձին կը յայտարարէ « Եւ Բասմա թիւրքին, որ ներկայիս Պոլսի եղած է Միտանական քաղաքութեան մեծաւ — ղուն կերպով: Հրեաները ամբողջութեան կը տիրա — պետեն Թուրք թիւրքներուն: Անոնք չարախիտաւ — ներով շարադրուած են արքայապետութիւններուն խառնակներ իրենց յայտնակցային համաժողովին մէջ եւ յարձակած անոնք վրայ: Խօժէր Ռիգա Տօրալու « միմահորիթիւնի մէջ կը պատասխանէ արաբ երեսփոխանին, ինչովուր որ մամուլական լրբանակ Թուրքերը մաս կը կապենք, բայց իր բանի մը շարքը արածներով կը յայն — զգին իր քրտնապատուութիւնը վրասաւորել եւ Թուրք մամուլը վարկաւորել, զարմանալու տեղ կը զայրախանք այս անգամ »:

Կրմաւ ՄԱՍԻ, կը շարունակէ Թուրք հրա — արարականները, որ Հոյաները իրենց գիրքեք ծա — նօթացնելուն համար իր երկրին մէջ, կարգ մը քաղաքներին հրէ կառարներ, իրաւունք ալ ու — նին: Միայն թէ անպատիւ եւ անպատասխանաւոր դործն է, ինչի պղծիլ թէ Իսրայէլայէք Պուլիսը վերածանալ են Միտանական քաղաքներուն կերպուն — թիւն: Թի՛վ կ'ըլլայ եղբաւ ան ինչու ԵՏէ՛րա քուտակ մարդը, որ Թուրք մամուլին դէմ այլ աղբի վե —

դուր, աշխատած ըլլալով երգի ծանօթ վարպետ — ները մաս միայն, ինչպէս բացարձակորէ ինչի, բայց ստիպալ էթէ թէ՛նիթի տեսակետով պակաս մըն է, դոն մեղի Հայերստ համար յունիլ եւ քիւլիլի, ոգիլ եւ լորեաներով տեսալուով առաւ — լերուսները, իր, ինչպէս է շատ ինչ հայ երգչուհի — ներու մաս: Ձե՛ք լսած կառարարութեան մեծ ձայնին, որոնք հայերէն կ'երգին, ինչպէս՝ մեծք պիտի երգիլին զերմանեղնի կամ հասկերէնը:

Յայտարարել պարտաւանած հայերին եւ օտար բոլոր երգիչները հաստատար արտուտով մը արտաբե — ունեցան, եւ աստեք սկսած արցնել թէ ո՛րք որդէ լսաւորէ՛ք էր: Անիթիւնի էր սակայն Օր. Կառավ — արների կրպած հայկական բաժնին զործած արոյ տապաւորութիւնը, Ե՛կեւ իր զՅարապետի նախօր — թեմով կրնար հակառակել պնդողներն ունեալ:

Օրիորդը յայտարարէ դուրս երգով մը ճամ — քու դուրս իր ունեցողները, ստանալով անոնցմէ բուռն ծափեր եւ երկու ծաղիկկողով, եւ անոնք տալով ճանճիկ երգածանակն մը դուրս երկուսը հուսակուութիւն:

×

ԲԱՆՏԱՎԱՍԱՅԱ ԵՐԴՉՈՒՆԻ ԵՒ ԵՐԴՉ ՌԻՍՈՒՅ - ՉՈՒՆԻ ՕՐ. ՄԱՐԱԴԱՐՈՒՄԻ ԲԱՆԱԿՆԵՐ

Յիշամանալ քաղաքարդին գործունէութեան յորեկները պիտի ամուրէ յայտնիկայ 9 Դեկտեմ — րեր, կիրակի ժամը 230ին, Սուպարի Ռիշիլէօ ամբիթիստներին մէջ, 17, բիւ. ուր լա Սուպար, Փարիզ (5):

Պատուաւոր նախախմբները Սօփրա Քօժի՛ք — լին, Պ. Փալ միտիլի, խօսք պիտի անեն Պ. Փօլ Մառի Մոսոն, երաժշտութեան պատմութեան ուս — տալիչ Սուպարի մէջ, Պ. Ռապէ Հիւստի, զիւսու — թիւններ տաթթիւն Եւ Պ. Արշակ Չօպասեան, յորե — կանի յանձնածողովն Նախագահը:

Իսկ զեղարվեստական բաժնին իրենց սիրա — յօծար մանապնդութիւնը պիտի բերեն իրենց աշա — կերածաւ յայտնի արտաւտագները, ինչպէս նաեւ Օրիորդներ Իրիս Պիլպիլիսեան, վերանիլի ձիմ — անան եւ երբայիտաւ մը զեկավարութեամբ Պ. Լեօն Ալիպիլի:

Հարաբրտութիւն կը դռնէ Պ. Ա. Հանդիլի, 9 իր Սօփիլ, Պ. Չ. Սամուրի, 51 իր Սեփիլ Բօրեւ, Պ. Մ. Պարսպարեան, 46 իր Ռիշէ եւ Պ. Հ. Բալուրեանի զով, 43 իր Ռիշէ:

Հարաբրտումս տապալողներն կը խնդրող որ իրենց նուէրները ուղարկեն զանձնագալ Պ. Նու — պար Յովհաննէսեանին, 14, իր. ալի Սօփիլ, Փա — րիզ (20) կամ չէք փոսթալով Փարիզ, 7066-15:

ՄԱՆՏԱՐԻ

ՅՈՒՇԱՐԱՐ — Պաշտանաբերք 2. Բ. Ը. Մ.,

Հոկտեմբեր 1951, Թ. 20: Նիւ Երթ:

ՍՈՐԻՔ ՓԻՊԻՆ — Տեղեկատու Աղբ. Հրեան — դանդի, Գ. Տարի թիւ 22, Նոյեմբեր 1951 Պոլսոյ:

ՄԻՆԻՐԱՐԱՆ ԸՆՏԱՆԻՔ — Նոյեմբեր, թիւ 11

(50) Դ. տարի: Վեներիկ:

ԼՈՒՍԱՐԵՐ — Հրատարակութիւն Լուսարբ

ընկերութեան թիւ 3, Թիւրքի:

ԲԱՆՏԱՎԱՐ — 1951 Սեպտեմբեր — Հոկտեմ.

բերի թիւ 9—10: Վեներիկ:

«ՅԱՄԱՐԱՆԻ ԹԵՐԹՈՒՆԸ (37)

ԴԱՐՁԸ

ԺԲ.

— Իրա՞ւ — փայտեալ աղլիկը տեսողի մէջ մուրը երբեք անդրուի — Այն ամեն բարբ ճանապարհն կը ցանկանալ մեզի եւ յարդուութիւն մը ձորքերուն — Շնորհակալ եմ: Միայն կէտ մը կայ եւ ալք կէտը համար, որ եկած նմ մեզի հետ խօսերի:

— Եւ ալք կէտն է:

— Որ մեղի օդնք հոսէ հեռանալու:

— Ձեզի օդնքն է՞, ե՞ս, չեմ հասկնար:

— Այս վայրկեանում: Մեր դարձը փոխել տն — հրօթելու է՞ լսի, բայց խնդրել ան է որ Արտաւ — չէսը համոզել չինք կերպը, անպատճառ զիտ մնալ կ'ուզէ: Մտածելի պիտի մեզի, ան ըստ երեւոյ — թիւն մեզի կը յարգէ ան մեր խօսքին կարեւորու — թիւն կուտայ: Եթէ դուք անգամ իր տարբ ըսէք որ անիմաստ յամառութիւն չ'ընէ, հաւանական է որ համոզուի:

Պարզ եր այլ բարեւորութիւն տակի իմաստը: Բայց Շուկին ոչինչ չ'հասկնալու ձեռնարկ:

— Իր ներքէ պակայ պարուն, ինձի ինչ կը վերաբերէ ուրիշ գործերու մէջ խառնուելի: Պար — ուն Միքայէլան երախալ չէ, եթէ թաղալ չ'ուզէր՝ երեւի պատճառներն ունի: Եւ վերջապէս եթէ իր մտերմ ընկերներուն կը հակադասի, ի՞նչ բարեւոյ օտար ընդլնալ մը խօսքին կարեւորութիւն պիտի

տայ:

— Դուք անոր վրայ աղբեցութիւն ունիք —

հնչեղ տղու շոր ու կտրուկ պատասխանը:

Շուկին բանաբանի ծծողով մը սկսաւ խո — դալ բարձրաճալ:

— Ինչի՞նչ կը խնդա Օրիորդ, ինչե՛նք ալ լաւ գիտէք անուշուշ:

Անկալ արդէն շատ նման էր յանդիմանու — թեան ալ աղլիկի լրջացալ:

— Եւ ոչինչ չ'ընեմ եւ ոչինչ ալ չ'ընամ չեմ ուղեր չ'ուզեմ: Ուրիշի գործերուն մէջ խառնուել չեմ սիրեր, վերջ տանք այս անձաւ խօսակցու — թեան:

Ու ներշնչւմ՝ վերջուց դիւրեւ ծուկներուն վրա — չին ու նտեղ զովի քարին վրայ:

Վարչապետուն մտածեց վայրկեան մը եւ իր պատկանաւորութիւնը կատարողը մը անողոր չե՛ւ — տողք բուսւ հաշիւ, հատիկ:

— Այո, գործի մէջ չե՛ն խառնուիլ երբ կա — տարաւած սխալ ջալլը կերպ մը ուղղել պիտէք: Իսկ իր այդ սխալ բայցը պիտի կատարուի, այն աստի գործի մէջ կը խառնուի, օրիորդ:

Շուկին վալլը ջալլին ցառիկն ուղի:

— Ինչի՛նչ բոկի կ'ուզէք, պարոն, եւ ո՞վ էք դուք: Ի՞նչպէս կը համարձակել երեսիս զայլի ա — խտնարան կարգաւոր:

— Եւ Արտաւճիտի պաշտանկեցն եմ, եւ ընկե — կը: Եստեւ ան ու հաղորդար պատասխանը:

Աղիլի կարծած տեսակ մը սխալութիւն ան հը — պարտ արճամարանով մը անեցուց:

— Ձի հետաքրքրել ինձի թէ դուք ինչ էք:

— Մակայն պէտք է որ հետաքրքրէ: ՄԻՔԷ

իրա՞ւ չէք հասկնար Օրիորդ, որ ընկերս մեր պատ — ճառով միայն հոսիէ հեռանալու չուղեր:

— Ի՞նչ հասկնալու թեք չէ՞, ոչ մեր գիտնալու բանը չէ:

— Իմ գիտնալու բանը չէ՞, երբ ընկերս մեր պատճառով ամէն արգելութիւն ոտքի տակ ալ կ'ու — ղի, եւ ուսման խօսքը, իր ապագան իր ծրարչեղութիւնը, իր կուտար, իր ընկերները:

— Այո, թան յանձնած պակամայ աղլիկն զողով լրբունակներն:

Բայ՛լ իմ ան ընաց եւ կանգ առաւ քարացած, մեծք ծառի բունին եւ խոյրը աշեքը լայն քա — ցած քամիւ եր խօսակցի զե՛նքին:

Շուկին ամենեւեմ չէր երեւակայաւ որ խըն — լիքը արդէն իսկ ապահովել հեռուները հասած ըլլալ: Իսկ զարգալիպացուն սիրտ առաւ ու մեղ — անցած ձայնով մը շարունակեց:

— Իր անմեղք օրիորդ, փայտեց եւ տալիկ պատիւ կը բերէ մեզի: Եւ արդէն կը զգարի կար — ճես ար որ այս բոլորի մէջ դուք գիտալիքաբար իր մեղաքայլն էք, եւ արդէն կը դուռակէի որ դուք ոչինչի տեղեկ չէք: Արտաւճը ընէ մը դիւրաւ — դրիւրի ու շատ դրաւաղ տղայ է՝ այսպէս քա — նալ, վարդ է՛վ ուրիշ, հանդիպեցաւ մեզի, կըր — թուաւ, պարեմեւ, համեստ աղլիկ մը ու սկսաւ երեւակայել, պէտք է հեռանալէ միայն ու անի՛ր — ջալլաւ խնդր դուրսի կուտայ: Ցաւը ինչ է որ մեծք հիմա անոր աչքին իր թշնամիներն ենք դար — ձաւ, ինչ որ բունը, կը հակադասի, կ'ընդդիմաւ — խօսէ, սակայն մեզի ու մեր խօսքին պիտի լսէ ան — պատճառ:

Լ. ՇԱՆՔ

(Դար.)

ՕՐԱԿԱՐԳԻՆ

27րդ ՏԱՐԻ — 27 Դեկտեմբեր 1951 թվական

Խմբագիր Ծ. ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ԱՆՈՒՑ ԳՈՐԾԸ ԹՈՂ ԸԼԱՅ ՄԵԶԻ ՈՌԵՃՈՑՑ

Երկու ծանր կորուստներ — ընկեր Ռուբին ՏԵՐ Մխիթարյան, որ յանկարծամահ կ'ըլլայ Փա — րիսի մեծ և ընկեր Լևոն Շանթի, որ դժոխաբորեն կ'էջի Պէրլուի :

Երբ ընկեր Լևոն Շանթի դառնալուց մահը սպասելի էր չըլլալուցին չամար, անոր ունեցած անողորմ հիւանդութեան պատճառով, ընկեր Ռուբինը ցնցող անկանկալ մեծ կաշա, որովհետեւ ոչ մէկ հասկանալու կար այս շարահայտի վախճանը աղաքաբող :

Սուրբ միայն մեր կուսակցութեան չի պատ — կանկի, այլ բոլորական հայութեան, որովհետեւ մեզին անդամ բաժնուող երկու մեծ դէմքերը հայ Ժողովուրդի արժանաւոր եւ բազմաշունչ դասակ — ներն էին, Ժողովուրդի ծոցէն ծնած եւ ամբողջա — պէս Ժողովուրդին նուիրուած :

Երկուսն ալ կ'իյնան պատմէին վրայ, պար — տակաւութեան ճամբուն մէջ :

Մանցէն մէկը — Ռուբին ՏԵՐ Մխիթարյան — եղաւ անմեղեք եւ խիստ փնտալի դիմաւոր մը, յիշգրտութեան հեղինակաւոր գործիչ, կուսակ — ցական մեծ դիմաւոր, պետական եւ քաղաքական դէմք, կայմանկարգ ուս եւ ի վերջոյ նաեւ բարձ — րագի : Երբ այնքան հարուստ եւ բովանդակալից յուշադրութիւններով :

Ընկեր Ռուբին թէ իրեն մարտիկն է, թէ իրեն ղեկավարն է թէ իրեն քաղաքական պայքարաւ — տն եւ մտածող պատուաւոր տեղ մը գրուած էր վերջին իրօտն աղաւան հայ պատմութեան մէջ : Որովհետեւ լիակ դէպք մը, ծանրաբեկ եղանակ — քովին ներկայացնող իրադարձութիւնն էր — փետրացական շարժումներէն սկսած մինչեւ հա — յապտական հանրապետութեան կործանում — որուն մէջ իր մասնակցութիւնը ունեցած լրջալի էր ու ուրուն վրայ իր անմեծ գործով լրջացուի :

Երկուսն մեծ անհետացող — ընկեր Լևոն Շանթի — որ կ'ընթերցէ միանշալ իր պարզաբար իր — տեղով, ամէն կերպ առաջ գրչի մարդ էր եւ մա — յոյնի աշխատասար : Հայ դասակարգութեան պատ — ումութեան մէջ իր տեղը չար բարձր է իրեն եւ — ռաւտեղծ եւ փայլաւոր, մասնաւոր իրեն թաւա — րագի : Տառնակներով հասարակը նուիրած է ան մեր դասակարգութեան արժանաւորին, իսկ իսկ բնօր, մինչեւ այսօր իր շնորհ թաւադրութիւններով կը պարծնայ :

Որքան տաղանդաւոր հեղինակ, նորձան եւ կարող եւ հմուտ անկախաբ մը հանդիսացաւ Կովկասէ Պրիւ, ծրարական Երկրպետն եւ ի վեր — լոյ Պէրլուի, Հայ Ժմտարհի Հինդուսթի տնօրէն : Իր գեղարվեստական երկերու կողքին, ծնծար — քէ իր արդիւնաւոր եւն նաեւ Լևոն Շանթի մա — կալութիւնական, հոգեբանական, քաղաքական եւ հասարակը, որով մարդկութեան կշիռը վեր է մէկ մարդու տաղանդութեան սահմաններէ :

Շուրհի պղծագործ կամեմք եւ արտակարգ աշխատանքութեան՝ Լևոն Շանթի կցեալ դիմել յայնպիսի հարուստ վառապէ մը, որուն անհատ եւ որակին առեւ պիտի խոնարհին սերունդները : Ոչ մէկ ուս կար անուշալ որ իրեն պարտաբար բաժնուան ծանօնի մէջ անգամ գրչի չարժեք, բայց կար իր առաջնորդան կողմով, կար իր ներքին ծախք, կար իր անսկզբ խանդաւանութիւնը, որունց դիմելն մինչեւ վերջին շունչ հասարակի մայրու գրաւոր եւ կրթական շախի իր ագիւն դիմելն :

Որքան իրականութեան մէջ Լևոն Շանթի բացա — ուղի զէնք մըն է ոչ միայն իրեն շախիքին հաւա — տարու արդարանք, այլ նաեւ իրեն ՄԱՐԻ, այս րաւին ամենէն բարձր եւ իստ մտածող : Փայ — ծառ ու ճեղքող նկարագիր մըն էր ան, բարձր սկզբունքներու կաշած իրական հոգի մը :

Բոլոր Ժողովուրդներուն մէջ ալ շատ զէն է թիւր անքան, որոնք մարդու սիրին եւ հոգումին մասին ունենան արեւան բարձր բարձրամ, որքան ունեցաւ Շանթի եւ կցեալ մարմնացելը զայն ա — տուալարայի շախի :

Մեծ է մեր սուրբ, բայց ոչ անմիտթիւրիկ : Ռուբին ՏԵՐ Մխիթարյանն ու Լևոն Շանթիին ի — րենց կանգնումը ու դործով լուսնելի շախի իր գծե — իցն հայ Ժողովուրդի պատմութեան մէջ, շախի մը՝ որին ընթանալը նուիրական պարտականու — թիւն մըն է մայրցորդներու համար : Անոնց կենցա —

Փոխան ծաղիկաբանի

Արտասանման Հայութիւնը Հայ պահելու գործը քաղաքական եւ տնտեսական տեսակալ պար — մաններու մէջ մեկ անձեւիօրէն դասապարտած էր : Գահաշնորհը կը շատանայ ամէն օր ու մինչ հա — մարակալութիւնը չէինք ունենալ աշխարհի այս կեդրոնին, Փարիսի մէջ հմը դերուէ : Զ. Թաշ — ակաղութեան ճան :

Արիւթ ինքիայացաւ, մեր կեդր. Կոմիտէն, ի պատիւ իրեն, համեստ դուռնաբով մը փոխան ծաղիկաբանի, այդ անձերով շրջանին վերջ կու տար ու կը հրաւիրէր իր ընկերները հետեւելու իր օրինակին :

Ռուբին ՏԵՐ Մխիթարյանը մեռաւ : Համաձայն իր եւ ընտանիքի փախչին համեստ թաղման ա — րարողութիւն մը տեղի ունեցաւ : Վերջին յար — անքին արտայայտութեան որեւէ խօսք՝ չունե — ցանք եւ ոչ ալ ծաղիկ մը կցցանք գետնի վրէ հո — ցութեամբ իր վրայ :

Որքանա՞յ մարմինը արեւելին, կայմուն մօրիւր տուրի մը մէջ հաւաքելով որմանակի մը մէջ գետնիցին, պարզ թուանշուն մը յանձնելով իր դասակերտուն :

Այսպէ՞ս պիտի վերջանար հայկական աղա — տարութեան առաջաւոր մարտիկներէն եւ ան — նման ղեկավարներէն մեր Ռուբինին կեանքը : Ոչ, հաղար անգամ ոչ : Կը խորհէր որ ինծի պէս մասնունդները թիւը շատ է ոչ միայն ծրա — րագին մէջ, այլ ամէն ուր որ Հայուն սիրաւ կը բարախէ Հայ Ժողովուրդի վերելիական ապստա — ղութեան համար :

Եթէ այսօր ամիթը չունին, վաղը լիցող պիտի առնեն Կովկասի, Կասպիականի, Տարսնի նա — մասաւոր Մասունի ինտանդակներն ու անդալա — խոր ծորերը, վիպարութեան պարու եւ պահանջելու կործող Ռուբին փայլաւոր, որ առկալին երկուս — տալը հասանելի միշտ կարճ է առաջաւոր գծի վը — րան, իր հետ ունենալով Աղաքիները : Մալուե — ներ, Մուրաթներ, Մամիւրներ, մինչեւ համեստ Զօյուն եւ Մուրաթ :

Համեստ էր, ցուպական երեւոյթներէ կը խորչէր, կեդրոնը մէջ անհնաճանախ տեղը կը դուրսէր, յանձանք երեւն ալ ծանկեղով, իր մասին խօսիլ չէր սիրէր, մնաց միշտ մինչեւ իր կեանքին վերջ խոնարհներու կողքին ու անոնց կեանքն ու դործը կ'աւարտանայ :

Իր մեծութիւնը իր համեստութեան մէջ էր, բայց մեծ էր ցուց սերունդին համար կը մնայ ու պիտի մնայ Մեծ, որովս պատասխարութեան մար — տիկ, առաջաւոր ղեկավար, համարադրական մտաւորական, քաղաքագիտ, համոզուած ընկեր — վարական եւ պատմաբան :

Իր հմարտն Հայը պիտի չուղեր կաթիլ մը պարզելով ու համեստ ծաղիկով մը թրլուլ ու պարզաբար իր հոգաւորները :

Ճրտասուն իր պատասխարութեան հերոսները կ'անմահանէ, յանձին Տօյունը, Ժօփոնները եւ լաւնիւրը : Քաղաքական պայմանները թոյլ չեն տար իր անմահներու իշխատաւ յաւերժացնելու մեր մայրենի հողին վրայ, մեղ կը մնայ յարմարի օրուան պայմաններուն :

Աննշալ Տուն մը Փարիսի մէջ Ռուբինի անու — նով, ուր հին եւ նոր սերունդները զով զով նըս — տն ու Հայուն դուրսիները պաշտօնին : Անա — նոր իշխատակին նուիրելը մեր յուշաբանք : Մեծ բարեբարք մը կը մնայ մեր այդ բարձրացնելի տունը փոխել հրապարակական հաստատութիւ — նով մը, որովհետեւ ան դառնալ յոյսի ու կենդանու — թեան աղբիւրն է :

Կը սպասենք պայծառական կոչին : Հալը դպրացուն է, կը սիրէ իր մեծները, մասնաւոր իրեն յախանաւ թաժառուղ իր անփո — խարկի ղեկները :

Գիտանք անոնց արմախի յարձրեցող աղա — հոյնը : Զ. ԱՆԵՐԻՆԻՍԻՆ

Նի օրինակներով ցուց տուին թէ ինչ է հմարտն յարկանարկութիւնը եւ մ'ընէ պարտականութեան հմարտն համար :

Մոնց իշխատակի յարկան յաւաքող միջոցը՝ անոնց գործը շարունակելն է : Անա ան պերսպոլի կուսի, որ մը երկու մեծ ընկերները կը թողուն իւր սերունդներուն :

Անոնց գործը թող լրջալ մեկ ուղեցուց : Խմբագրական ԱՊՊԱԿԻ

Եղիպսոս կը ապրանով ՈՒԹԻ ԴԵՄ ՈՒԹ ԳՈՐԾԱՆԵՒԸ

Եւրոպայի Փրէս կը ծանոնանք թէ Սուէզի մէջ կայացրեան շաղկապան հետեւանցով, Գա — ռիկի կառավարութիւնը պաշարման իմնակ հա — չակած է ամբողջ երկրին մէջ : Պատերազմական առժամայ նախարար Ալաիլի մարմին Հասան Եւ — ր յաշտարարութիւնը կը կառավարութիւնը հրահանգ տուած է Ալաիլի զանուող իր ամբողջ զինուորակ — նային, նախկին եւ օրային տաքերութեանց ամիւ — ռալիս Եղիպսոս վերադառնալ :

Եւ Անրա՞մ Եր կարպի կը հաղորդէ թէ ապրիլական քանակի զինուորական մասնաշաղկա — քը, որոնց պատմունք է մարզել արաքական ուս — խը, հրաւիրուած են հեռանալու Եղիպսոսէն : Գա — ռիկի մէջ մեծ ցուց մը կ'առաջարկէ 5000 հոգիի մասնակցութեանը, բողոքելու համար Սուէզի շրջանին մէջ տեղի ունեցած փողոցային կռիւնն — րուն ղեկ, որ երկու օրուան ընթացքին 43 արաք — քի դաշաղկներու կեանքը արժան է : Աղապա — կան ոստիկանութիւնը ստիպուած կ'ըլլայ ինչ, ու — րուն հետեւանցով երեսուն հոգի վերադառնա — նն : 15 ցուցաբարներ ձերբակալուած են :

Ներքին ժամաւոր Սարա Կէլուի փաշա յայ — տարարած է մահուիկ ներկայադպրոցներինը : Ոստիկանութիւնը բոլոր կարկն մէջնոցներով պի — տի զապ ցուցեր, որովհետեւ կառավարութիւնը վճարած է իր ամբողջ ուժը յաղակելու անդալա — կան դրաման քանակով ղեկ մղող պաշարին : Մենք պիտի փոխադարձեան երկրպագան քաղա — քացիներուն եւ ոստիկաններուն դէմ ուղղուած ա — մէն յարակցական արարքի : Ումին դէմ պիտի ալ յառաքանիւր ռոմով :

ԴՄԱԿԻ մէջ բուռն պայքար ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԳԵԼՈՒՈՒՄՍԻՈՆ ՀԱՄԱՐ

ՄԱԿԻ թիւն : Ժողովուրդը դուռնաբացեալ Եւ — տու ժամը 10.30ին, նախապահութեանը տակ անդ — լիական պատերազմ ընդ Գորուտին ձեռի, Ժող — րիկի առաջին փոխ նախարար, որ Քառանքին կարողաց երդմանը Ժողով Փիլիքի : Թիլիքի Լիէ հանգի վերջ, այս վերջին իր երդումը կ'աւարտէ իւր թիւն : Բարաւոր իր օպիտան, մասնաւորաբար ընկերային գործերուն մէջ :

Ընդ, Ժողովուրդը արմուտեան ձեռնարկել Աղա — հովութեան Ուրուշորի երեք ոչ մնացան անդա — ներն ընտրութեան, Նոյնկաստանի, Էգորաթիւրի եւ Ետկիւրաթիւրի տեղը Արաքիին երկու անդամներն փոխարին, շատ մեծ դերակրեանը ընտրուեցան Փաքիստան եւ Ջիլի, իսկ Ետկիւրաթիւրի արժուրի համար պայքարելու շատ բուռն եղաւ Յունաստանի եւ Պելուսոնի միջեւ : Սուլթէն ըտէպարիւրեան Յունաստան յանցեալ 30 ժամ, Պելուսոն 26, բայց որովհետեւ շատ օրինի ընտրուեց, համար անհրաժեշտ է 40 ցուէ, այս դործողութիւնը շա — րունակեցեալ ուսին անգամ : Երբոր ըտէպարիւ — թիլիքն սկսեալ, Յունաստանի կողմուցը իր առա — ւ Էտկիւրի եւ ի վերջոյ 27 վրայ կանգ առաւ : Պելուսոնի 32ին դէմ :

ՄԱԿԻ լրջանալուտուն մէջ կը կարծուի թէ՛ կը Ետկիւրի պահանջ Պելուսոնի ընտրութեւ, միջորոքող պիտի խաղաղէ եւ շարք մը կնիւտն անցըր անիլ դիւրաւ լուծում պիտի գտնեն : Տարիստը չկայ թէ Մուսկուսի թիկնաւորին ընտրութիւնը ոչինչ պիտի անցնի Ուրուշորի մէջ վերջինի մը : Կը մասնունք ինքստի անկախութիւն — տով, երկու կողմերն տեսակի անձեր չալուցնել իրար : Հետ եւ քանակաւ կարգադրութեան մը շախիլ : ՄԱԿԻ մէկ պայմանագրութեան համա — ձայն, Ետկիւրաթի հեռանալովը կը քննող կ'իյնայ արեւելեան Ետրոպի մէկ պատերազմ : Շատ մը երկիրներ մեծութիւն իրենց ծախք, առաջ Յունաստանի, Աղաշտանի Ուրուշորի մէջ թուրքին ներկայութեան համար, որովհետեւ կը մասնունք թէ Աղաշտանի Ուրուշոր մասնակցող Պաքիստանի պիտուիկներուն ներկայութեանը — նը արդէնով խիստ ուսով պիտի լրջալ :

ԴԵԳԵՐԵԼ ԱՐԵՆԵՆԻԻ ՄԵՃ

Բորէայի մէջ, Դաշակիցները ուրիշ կէտերէ քաղցիկը շատ առաջաւորել թերին ներթափանձա — Ժողովին, յառաջակց վերադարձողը դործարաւ — րեան եւ հակակշիւին համար : Դաշակիցները չե — կար ինչ անձեր կարկն պատուիրակներուն չե — կը յաճանաժողովը ծաղիլը, ալ կը պղնձի խառն իրադրուեցին. անմահակովը մասին : Ջիլեւ — քի թուրքի քանակացնելը քաղաքականալ մեր — ժամ եւ զաշաշալու առաջաւորներ :

Թէհրանի ոստիկանը չեկալ ցուց մը կը կա — տարեցին Եւ. օր, 5000 հոգիի մասնակցութեանը, բողոքելու համար ժողով կարք մը ընկերները : Համարադրութիւնը ներս մտնող արեւելին դէմ : Կա — տարաւորութիւնը արժանաւ չէր այս հաւաքովը,

(Ուրիւտն շարունակութիւնը կարգալ Դ. Էշ)

Մտոի ծառվարեց

Ահաւասիկ նախարարութեամբ անուան մը եւս , երբեք Մտոի Կառավարեց , որ իր տաղանի երեւումը ընդաւնցանք ճորճաբարթի Սալ Եփեհեի մէջ :

Ըսինք առաջինը , որովհետեւ միշտեւ այժմ թէեւ ցանցանք առիթներով զինքը յետեւ հանդերձ ունենացէ էրեւն եւ սակայն կ'անկախէրէք նաեւ աշխարհի երջանանդէս մը որ առիթով պիտի ըն - ծայէր իրեն երեւի իր ամբողջ կարողութիւններէ - թուս մէջ :

Երկար ու յարատեւ աշխատանքը որուն նուիր - ուած էր , ան , տեսակ մը խոստում էր մեզի հա - մար :

Այդ երեկոյ սակայն , երբանաղդէսին պատճառ մտածումներս զիս առաջնորդեցին նաեւ զէպի հե - տաւոր իշխաւորներն : Եւ երբ այժմ իր ձեռնարկները զբոյժ լինի որ տող իր մասին , իր ստիպումը ախա - լանց հեռախառն պատճառ երբանաղդէսին մէջորդ - տէն եւ յամենայն ամենակա յոյսերեւ . ողիւնդու - մին , աշխարհ ուժգին կերպով զգացած ըլլալով ա - նոնց ներկայութիւնը :

Հին , բարկամական կապեր իմացուցած էին զիս Գեղորդ Կառավարեցի հետ : Մեր առաջին հան - դիպումը որ տաղի կ'ունենար մեր ուսանողական շրջանին , շարքաւոր էր մեր հակութեան միջեւ տե - աւակ մտերմութիւն մը : Իր զգայուն անկողնի սիրով , ժամանակներուն մեծութիւնը եւ իր մշակու - ած հարստ ախորժար մէջ անոնց ստանալով :

Բանութիւն կարելի է ըսել — այս տեսակ համա - ձայնութեան մը առաջին գործը պիտի ըլլայ Պա - զարկանները , որոնք նախ զբարտի զեր պիտի կատարեմք , թողանք թիւ միս գտնուէի առաջ : Մի - եւնոյն չկատարանորով եւ պատճառաբանութեամբ պիտի աշխատեցին խափանել Միջերկրականեան դաշնիցի որեւէ փորձ :

Եւ իբրեւ հուսկ բանք . — « Եւսեքները իրենց մէջեւն տողար իր արամքանք , մէկ միջեւն արտաբերել պակելու համար » :

Այսպեան մեծ տարուիթեամբ դաւադրութեան մը զիմաց , զէնպէտքոր թաղարկը պատուարու - դական առաջին զիմ մը իր համարուէ : Բայց մա - յակել հող զինքը իման ունին , Տրամադրելի հողե - ից , զիմքի առանց բացառութեան , անպատասխան : Եւ ի՞նչ դաքսաները կ'առնէին իմք թրանքներէն տպակուս միակ միջոցը , որովման ծրարներուն գործարարութիւնն է :

Ամերիկականները իր նախատեսին , որ հողագոր - ծական վերածնունդին պիտի յաջորդէ փոքր ճար - տարարութեամբ :

Բայց ճարտարագործութիւն հանելու եւ պա - ճելու համար , գործածուելիք խառնուրդներն աղբորով կարելիութիւն պէտք է տալ նախապէս : Իսկ այս կերպ յաջողի ի՞նչպիսի թաղարկի որով - ման աշխատեցնելու գործողութեանմը :

Այսպեայն Պէրքինս Խուսէին զուշակութիւնը կերպարարական :

« Բարեւ իր տարիներ , արարական աշխարհը պիտի անցնի երեւթէ վարագորցէն անդին . . . » : Թ. Ա. Թ.

զգացումի մը իրեն հանդէպ որ շատ աւելի բան մը կը նշանակէր զան պարզ բարեկամութիւնը :

Արդարեւ , իր մէջ կ'աղարկ արտաբերակ հան - ղէպ մեծ սէքը : Գիրք , երաժշտութիւնը եւս , ոչ միայն իր հողեղան գործողութիւնն առաքելայ բա - ներ էին մէջտ աշխա անոնց միջոցաւ արարալ — տուելու թաղարկողմանի առաջնորդելն էր տե - տուած ան :

Երբ այդ երեկոյ կ'ունենայի Մտոի Կառավա - րեցից , վերջնամեծուս աշխարհի յաղհիջ աշխար - հի մը մէջէն , կարելի է՞ր ուրանալ նաեւ անման զգա - մութեան եւ արտաբանագէտի նման հողեղան խոր մտորութեան մը գոյութիւնը նաեւ իր մէջ :

Զգայութիւնը արարարն իր արտաբանի զըլ — խաւոր երանդներէ մին է , որ երբեմն , պիտի փորձուէինք բան նոյն իսկ , իր զբաւէ զերաշխո - ղիքը մը : Իր արտաբանի դրանուրումը իր յայտնէ միւսներն ստան իր մէջ ընդհարույս միւղեղախիթէ - իր գոյութիւնը , ամենէն բարձրիկ տարբերի միս արտաբանագէտ մը համար որ կը կատարէ ճա - կատարական զեր մը միւսնարկութեան տեսակէ - տին :

Թաւկային այս առաւելութիւններու կողքին ան օտարած է նաեւ ճարտար , ուժեղ ու հանելի - գրին ունեցող ինկը ժայռով մը որուն տարրույ — թիւք ունի նաեւ քայտակի սահմանները : (Փայ - ըս :

Մտոի Կառավարեցի կապած էր լաւ յայտագիր - մը , երբեք Ֆրանսերէն , խաւերէն եւ հայերէն լե - զաներով :

Արիւթիկութիւնը դժուարեան փորձ մըն էր Ս - քինի թրապարկելին , որուն մէջ երբեքուիք որ - տաւ իր լաւագործ միջնարկութիւններէն մէկը : Մտոի Կառավարեցի այդ երեկոյ ունենաց յա - ղի « Քիւրիս իրենդուրի » դարձաւ իր խոստում - մը : Երկուստարը երդուէին իր այս երջանուղէ — սով ապարդէ կուպլ սակայն օտարած այնպիսի ընտրի յաւիտէթիւններով որո՞չք մշակուրդ զինքը անտարակայ զէպ նոր յաղորդութիւնը միայն կերպս ստաղծողը :

Կը հաւատարմ թէ ան արտաբանին հանդէպ ու - նի ոչ միայն նուիրում այլ եւ դիտակցութիւնը նաեւ անոր կ'ունենայ : Կասկած չկայ նաեւ . « Ի Եր - ձաւոր Արեւելեան մը գաղութիւններուն մէջ ալ , ուր ան կը միկնի մօտ օրէն , հայ արտաբանի շուրջ պիտի ստեղծէ թրամ ողիւրդութիւն մը » :

Գ. ՔԻՐԱՍԻՔԻՆԵԱՆ

ՁԱՅՆԵՐ ԳԱՒԱՌՆԷ

« ԱՆՄԱՀ ԲՈՅԸ »

ՊՐՏՏՕ , (Յուլայն) — 2. 6. 7. Նոր Սե - րունցիկ Գորտուի ըն . Արքայական խումբը երկար փորձերէ վերջ բեմադրեց Ս. Պարթեւեանի «Ան - մաւ քողքը , 3 արտը :

Բացառիկ պարագայ մը օտարութեան մէջ մեծացած երկուստարութեան համար , բացառիկ որովհետեւ ապրել կատակեղութիւն մը կ'առնէ մէջտեղը բերել զիւրութեամբ , բայց նման լուրջ դործ մը պարագայութեան եւ անորութեան ներկայա - նայ , գոհարուն յաղթանակ մըն է : Ուրեմն Նոր Սերունցի կազմակերպութիւնը Ֆրանսահայ գա -

ղութին մէջ մեր երկուստարութեան նոր ապագա - ընդ բացալ , որպէսզի հետաքրքրուին մեր մշակու - րեցիով ազգային արտաբաններով եւ մեր պատ - մութեամբ : Իսկ ծնողներուն համար եղաւ կա - տարեկան օրհնութիւն մը , զանի որ այդ կազմա - կերպութեան շնորհիւ մեր երկուստարութեան արտա - թիւնը պիտի մտածէ եւ գործի որպէս հայ :

Նոյեմբեր 18ի կերպին , Գորտուի Հայութեան ին Մուլէի Պէլիս Կարաբ (Սիւնա) լիցուց Նոր Սե - րունցիկականներու վարքերը ընկել Ս. Միքայէլեան , նախ իւր զբաւ հասարակութեան որ եմէ կան ե - րկուստարութեան , որոնք կազմակերպութիւնները ե - լին , ծնողները մտածուորէն կանաղ զրկել իրենց զա - ւակները եւ անդամագործ Նոր Սերունցիին : Կա - տարեկան բացառելէ առաջ կ'ըրգուցանա ճեմարը նա - հասարակ խմբերը , Նոր Սերունցիականներու կող - մէ , զիկազմութեամբ Օր . Գ. Քիւրտիեանի : Երկար է մի աւ մի զգի ամէն երեք տեսա - րաններու անցուցարարը , շատեր կարգադրած են Ս. Պարթեւեանի այս յաղհի թատերու թիւերը , իսկ այն օրուան թուրք հանդիսականները հեւ ի հեւ հետեւեցան զէպներով , վերաբերելով մեր յիշա - րդ իսկական մօտիկ անցանդին դրուարեան եւ դաժան - ստիպականներու քունութեան տակ հեծող հայ կինե - րու սուսաշունջը :

Ահաւասիկ դործող անձերը , Սերանոյնի զըլ — խաւոր , պատասխանատու դերը արժանա լաւ հա - տարեք Օր . Վ. Իւլիկեան որ յայտնութեան մը ե - դուս թուրքին համար : Այլի Սիւնա (Ստուի մա - յըր) Օր . Վ. Քիւրտիեան որ տուաւ հայ համաւս - կան յոպարը :

Օր . 2. Ճերմակեան շնորհալիութէն տարաւ : Զապիլ Սիւրաբեանի դժուարեան դերը , Օրիորդը իր հայերէնի մաքրութիւնը Նոր Սերունցիին իր պար - ար . Ե. Սիւրաբեանի Ստուի (Հասարակական դործի) լուրջ դերը կատարեալ կերպով տարաւ : Գ. Հարաւեան (Արքայ Տաշինեան , Զապիլի նշա - նանք) արտաբանագէտի դժուարեան դերը : Գ. Քիւ - տիւրեան (Մաշկար Տաշիս պէլ) , տուաւ հարա - ղաւ կերպով զարգարակ հողերանութիւն : Յա - կար Քիւտիւրեան — վերապատուիկ ընդունեալը հա - ճատաղող մը աստուածային արդարութեան Բաֆ - ֆի Տօրէլեան երկուստարը . Թիւրանդը : Գողոշ Քիւտիւրեան թուրք , կուրտ ոտակաւապետի , իսկ փորքին 2. Հարաւեան համարեցնելով տարաւ : Լեւոնիկի դերը :

Նոր Սերունցի անգամ անգամահիները իրենց վարպետած պարտաւորութիւնը իրուի կատարե - լով արժանապան ներկայներուն վրձը զիմահառու - թին , յամեն իրենց զիկազմար , ընկել Ս. Մի - քայէլեանի որ շուրջ զէլ խնայած դործը զուե - րանելու համար : Այս առիթի իրենց վարքը Նոր - ծնողներով Օր . Իւլիկեանի կ'առնէին իմք նուիր - անք : Շնորհաւորակ էր Օր . Գ. Քիւրտիեան յու - շարարի պատասխանատու պատուանի համար : Թիւրաղութիւն մը , որեւէ որպերութիւն ներ - կայանցներու պարագային նախորդելի է որ զա - լեկուրդ մը վերջանալ ներկայանալ , հանդիս - կանները զուարթ արամագորութեան ցրուելու համար : Կ. ՏՈՒՐԵԱՆ

ԿԱՐԻՆՏԻՔԻՆԷ ՏԱՐԱՐՈՒՄԻՔ

« ՅԱՒԱՒ ԵՆ ԵՆ »

դալ , թէլը խմէ : — Կարծես անոր բնաւորութիւնը չգիտես : Ըսի , չեկաւ , արտօնակ չունիմ կ'ունէ : Պղնկը ա - լեկուրդ է , ան որ չէ ըսաւ , չի պիտ ըլլայ :

Ու Բանեան զգուշ զէմօր մը որ դարձաւ նորէն իր հիւրերուն :

Ի՞նչ մը վերջը իտալեկութեան տաք միջոցին էր որ սկիւնը նորէն երեցաւ միջնացի դուս - նէն ու կ'ունէին :

« Գարուն Սիւրաբեան , վարկեան մը դուրս կու գա՞ » :

Տղուն սիրտը հետեց , արագ վար դուս ձեւ — թէ չգաւ , որով թէլին երեւր երկու երեք փըր - փուրէ հատիկներուն հետ իր խաղար ու ցատկեց դուրս :

Ինչո՞ւ աշխարհ խոթուս նստած էք եւ օշին չէք խօսի : — Շարքու տիկինը սենեակի դուրս կ'ըրկի օղիկէ վեր :

« Այսոր խօսողները շատ կան , իտալեկու - րեան ինկը այ շատ մարդուս է — պատասխա - նեց տղան անպաշտու :

Եւ թէլ աշխարհ է անցից դուրս , Շուշիկի ալ դուրսն է — քու : Տիկինը շատ մաւնաւոր Ժպի - ստով մը :

Դո՞ւք — քայտակալեց տղան մատովը սան զուրու քայտ ասով : — Այս ցիտով ըսաւ Տիկինը : Արտաւէս երկուստարով ամեն դուրս նեմ - ունցաւ , բայց թափով կանգ առաւ իսկոյն :

Լ. ՇԱՆԻՔ

(Մար .)

ԴԱՐՁԸ

ԺԴ.

Բանեաններու սենեակը նոյն լամպի լոյսին տակ , նոյն մաքուր սիւնակին շուրջը նստած էին պարոն Նիկոլայուր եւ նոյն երեք հիւրերը :

Առաւ Կը բարձրագոյնի նոր լիցուած թէլի - րենի գոլորեղանը : Սիւնակին մէջ իր օրացական հացքերու շուրջ , կարծես խօսք մէկ էին ըսած , ոչ մէկ անկարելութիւն կ'առնէ կ'օրհնէ ու հոգեւորա - կանոնութեան մասին , որ նախորդ հանդիպումներու ժամանակ ընտանի կերպով խօսակցութեան ա - րանցը իր կողմէր : Խօսակցութեան ժամանակը չէր միայն Պարտաւոր : Սիւնակին մէջ իր օրացական թաղաւած , դուրսը կ'առ , ուսով ուսով իր թէլը Կը խմէր , նոյնիսկ առանց անոնց խօսքին հետեւելու : Տեսակ մը ցրուած էր նիւրբերու եւ անդամար ոտքը կը շարժէր :

Արդէն Կը թողոյ որ անսովոր արամագորութեան մը մէջ էր կանգ : Երեկոյն ցածր իր Շուշիկը պը - տուր իր տանելու , բայց փոխանակ սովորականին պէս դիտարկել տեսող անցնողով աղջիկը իր գէմը շտապելու , դուրս եկի իր Տիկինը երախտը զըր - կաւ ու ասորեկանի Ժպիտ մը ըրթուցին յայտ - ներ իր թէլ շուրջ այսօր թէլ մը անհանգիստ է ու պատկեր է կապողութեան :

Տղան զիմահայ դարձել էր եւ ու ձորին մէկ խուլ անկեղանը նեմուր էր գետին : Ին լիցիւր ըսեա չէր անցնի ժողէն , երկնադրութիւն երկնադրու - թեան լոյսը : Արեւոք Շուշիկը վտացած էր իր - մէն . ինչո՞ւ կ'ընտար վերաւորած ըլլալ . զուե՞ն իր կ'ընտար իր վարձուրդը ձորին մէջ , բայց չէ՞ որ այնպիսի դուրսիք ու կատակով թաժմարը էին նա - խողը չէինք երարէն :

Իրկիւնան զէմ հաղիւս մտքից գետինն տաւ՝ կ'ըրկէ անհամբերութեամբ Բանեաններուն երկն — լու կը պարտաւորուէր , երբ Միկեսա յայտնեց թէ այս երկիւնն իրենք ալ միայնի զալ կ'ըրկեն , թէ ինքն եւ Սերուր զմանը եւն արդէն յաղորդ առաւու - րանպատեան ինքնիքն մեկին , որով թէլ մը ան - զաքաբարձար կ'ըլլար առանց մնալ բարոյիկ հե - տալար : Արտաւէս — զժպի յաճեցին սկստանքը սեղմած , առանց ոչինչ ատարեկուս , միացաւ ըն - կերկուրու :

Եւ անհէ կ'ըն ժամէն աւելի էր նստած էին հոն ու իր խօսակցելին եւ Արտաւէս ի դուրս մէկը դու - րսը արձակուելուն այն կողմը կը նայէր Շուշիկի ներս իր ոտը :

Երբ անգամ մը որեւէ , իր սպասածին հակա - րակ , փոխանակ սիւնակ , կ'ըրկին տիկինը սենեակ մտաւ , տղան ալ համբեր չէ կ'ըրգաւ եւ հարցուէր : — Օրիորդի անհասկացութիւնը դեռ չանցա՞ւ , Տիկին :

— Իրաւ , Շուշիկը ո՞րք է , մէջտեղ վալ — շարքու Բանեան իր կողմէն :

— Ներքը նստեք կը կարդայ — Պատասխա - նեց կ'ըրկ : — Է՞ն , ինչ կարդալու ստեղն է խմա , ըսէ թող

Imprimerie DER AGOPIAN, 17 rue Damesme, Paris(13)

27րդ ՏՄԲԻ — 27 Année No. 6632-նոր շրջանի քիւ 2043

ՄԱՐԿԱՆՆԵՐԻՆԻՑ Ե. ՄԻՍԱԿԵԱՆ

ՅԱԽԱԿՑԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԵՒ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹՅՆՆԵՐ

Ինչպես մեր մշակույթի միւս ճակատները, Խառնրակահն ճակատն ալ չունի իր հին փառքը, ոչ ալ հին ու մեծ զինուորականները, արուեստա-
դէսաները, որոնք հետադրբբրակահն ու պանծալի կը
բարձրեն հայ քեմը:

Լուսավե՛ր, որ Թաւրոսի բողոքողական զորք մըն է՝ արուեստի սասնաք մը, որը բարձր է ինչնե՛րը՝ կուշտ տոնա՛յ կեանքի տոնելո՛ւթիւն — բերք։ Այդ ցանի մը Ժամբը բաւական է, որ արուեստին շարժումը արագիկա՛յն նուրբ լեռնո՛ղ գլիճեղէկ Թեմամբ ու քարճերո՛ղ զգաստներով՝, բարձրա՛յնիճեղքը ներգայականիւն իրարու հետ եւ հաւաքաբար լայնելն կեանքն է՛ր, բայց կեանքն իսկ հայ կազմող, սահմանակն թուղք քրտակն, արժուր ձորտակն էր վերածուելն մեր մէջ, մէկ մեղ-լով, մեզ տանելով կեանքի աւելի բարձր բլուրքի մը։ Այս բարձրանով զպրոք մըն է, կըր-թաւան մը՝ Թաւրոսը, որ Բողոքողական զա-նաւանքներն, աղաղակի կերպով էր ցատկարարա-նելն, էր սրբաբարուն, չմիտն մէջ տանելով աւելի գլիճեղէն ու աւելի լեռն զգաստներով, կեանքի պատկերներով, մարդոք, արարչներով եւ աշխարհով մասնաճանաչու հետ։ Մեկի համար սակայն աւելին է հայ Թաւրոսը, ցան կըրթաւան, որ, օրով հետեւ ու աւելի լայն շրջանակ մը մէջ կընդ-գրէն մեր մշտնօրէն, հարսելն է բուն՝ եր ամբողջ-ութեան մը։ Հոն, հայ Թաւրոսին մէջ կը պատ-կերաբուն ու միայն բողոքողութիւն առաքել կեանք-ը, այլեւ պատկերա՛յնիճել, զրականութիւն, որը լեզուն ու երգը, այսինքն՝ մեր Բողոքողական բա-ղով հոգին։

Ամենէն դժբախտ արտահայտութիւն է հասկալիս զընթացած, որովհետեւ մինչ քան իր ողորմութիւնը բոլորովին մաքրէ ու սրբոյն մէջէն ևս, իր մաշէն ետեւ պարզ յիշատակ մը կը դառնար միայն, ամոռաւորութեան ու անկեւն իրաւունքի իրերը մը կը մնայ, քանիտա ինքեան զերթնած մը, երաւոյնէն երբ մը կ'անտուգէ մը, ինքնորին նկար մը, զընթացած մը, — ամենէն մը միայն, իր արտազէն ճիւղիկներ, իր արեւտան ու համարար տառեր ըլլալով իր ժամանակակիցներուն: Հայ պեմի ժամանակակիցները, չէ՞ զիստանդարտեցնել ստեղծ մինչեւ Արամ Եաննիսեան, չէ՞ մեծ Սիրանոյշը ու Արշիւնը, Սեւակ Եաննիսեան, Զարիֆեանը, այսօր ամենեւոր են միայն, երբ ինչ երկի ազգային ու ինքնազգային արժէքներ էին, բայց ուր ինքնինքուն սիրոյ ու պաշտամունքի տարակն:

Այս օրերուն, երբ տառապիւի է Հայը, հաղի
թէ կը պահէ իր բնին: Ենթադիմ ուժեր չեն պահ
սեր ունին տեղ, ինչպէս Ամերիկայի Հայ զանգու
նեղուն է: Ինչ բարեբար, նախախնամական զե
ղիս կատարելը Հայ թաղաւորը, եթէ ընդունա
ուժերը իրարու ջով գային, ոչ միայն ապրիմն
յու Համար յիշատակը մեր անհետացող արուն
տապահներուն, այլեւ ապայան գոյութեան պա
շարք մզելու Համար մշակոյթի ճակատներու
գլխային:

Վստահ ենք թէ ապագիւն չանցնիր այդ պայ-
 քարը, ինչպէս չէ անցած անցեալին մէջ: Կը բաւ-
 որ դո՛ւնարեթեան ու Հաւատարմի տէր մարդի-
 կը ինչն են, զի՛նք մը լոյս եւ զի՛նք մըն սիրովաւն,
 տալու Համար Հայ բացմունքին ներքին: ։

×

Կսկիձը մեր սրտին, անկարող ծառանալ
դաժան մահուան դէմ, կ'ողբանք մեր վեճերու
ընկերներուն ՌՈՒՆԻՆԻ եւ Լ. ՇԱՆԹԻ անդամա-
ների կորուստը եւ որպէս յիշատակ 10.000 Քրան
կը նուիրենք Հ. Յ. Փարիզի տան Հիմնադրա-
մին : Դ. Բ. Գ. Երեսմանցի Կոմիտէ

X

Պահէ՛ք - Քաշանի Վերծիւ» երթագնորհուն դա-
նօրէն կը սղալ մահը վեթերան ընկերներու՝ Ռո-
բէրի եւ Լեւոն Շնկերի : Փոխան ծաղկեպսա-
կի 5000 Քր. կը նուիրէ Հ. Յ. Դ. ֆաբրիկի Տա-
շիմանդրամին :

シ

Կողմանք Հայ Յեղափոխութեան անդուգա-
կան մարտիկին , Հայ ազգի մեծ դործիչին , Հա-
յաստանի Հանրապետութեան կոթողներէն ընկե-
ռ՝ ՌՈՒԲԷՆ ՏԷՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆԻ մահը :

Նոյն տարածքը կը կազմանք մեծ շինպատան րա
նաստեղծ ընկեր ԼԵՒՈՆ ԾԱՆԹԻ մաշը :
Փոխան ծաղկեպատակի 10.000 Քր. կը նուերի
ընկերներն եւ համակերպները 2. Ե. Դ. Փարիկ
Տան հիմնադրամին :

Սե. Բ երեմ, շ. Ց. Դ. ՀԱՅՈՏԻՑ ԿՈՐԽԱՆ
 շ. Ց. Դ. ԿՆԻՍԻ ԿՈՒՄԱՆԻ ԵՐ ԲՈՐԻՐ ԶԻՆԿԵՐԻՆ
 ԸԸ, շ. Ց. Դ. ԵՐ ՍԵՐՈՒՆԵՐԸ, Չ. ԿԱՅԱ՝ ՈՒՅԻ
 ԻՆԴԵՑ ԻՐՈՐԻ ԿՒՍԱՅԱՅԻՐԻՆԵՐԸ ԿԸ ԿԱՅՈՒՆԻՆ
 Թ. Շ. ԸՆԴՈՒՄԻՆԻՆԻ ԵՐ ԱՅԱԿԻՐ ԳՎԱՐՍՅԱՆԻ
 ԲՈՒՆ, ՄԻՆ ԵՐԳՈՒԹԻՐԱԿԱՆԻՆԻ ԵՐ ԸՄՈՒՄԱՎԱՍՏՈՒ
 ԳՐԱԳՐԻՆ, ԻՌՈՒՐԻՆ ՏԵՐ ՄԻՆԱՍԵՆԻ ԵՐ ԼԵՒԻ
 ՇԱՐԻՐԻՆ՝ ԱՆԴԻԿՈՒՄԱՐԵՆԻՆԻ ԿՈՐԵՍՏԻՆԻՆ ԱՐԿԻՐԻ,
 Ք ԽԱՆ ՇԱՐԿԵՐԻՆԻ 5000 ՔՐ. ԵՐ ԼՈՒԵՐԻՆ շ. Ց. Դ.
 ՓԱՐՍԻՐԻ ՏՅԱՆ ԿՐԻՄԱՆՐԱՎԻՆ :

×

Ոոր կահի՞ծով կ'ողբանք մա՛հը մեծ յեղափոխական՝ Ռոմիֆէնի եւ տաղանդաւոր գրող ՇԱՆՔԻ: Ժողիսն ծագկեպասկի երկու հաղար Ֆիլը նուիրենք Հ. Յ. Դ. Փարիզի Տան Հիմնադրասին:

Տէր եւ Տիկ. Գ. եւ Մ. Ալթունեաններ

X

ՊՕՄՈՆԻ Ֆր. Կ. Խաչը խոր կահիծով եւ յա
դանքով կը խոնարհի երկու անգրապալան զեթե
րանեերուն ՌՈՒԲԷՆ ՏԷՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆԻ եւ ԼԵՒԻ
ՇԱՆԹԻ շրբիմներուն առջեւ:

✕ Տէսինի Ֆր. Կ. Խաչը իր խորին ցարակչոյ
թիւնները կը յայտնէ ընկ. ՌՈՒԲԷՆ Տէր ՄԻՆԱ
ՇԱՆԻԻ Է. Ընկեր. ԼԵՒՈՆ ՇԱՆԹԻ մարտական առ
թիւ եւ իրօտան ճակնկէպատին 2000 ՓՔ. կը նուր
Հ. Յ. Դ. տան ծաղիկաբոստին :

✕ Մեր յուզումնալից ցաւակցութիւնն
ՌՈՒԲԷՆ փաշայի անփոխարինելի կորուստին ա

Քիւ: Այնքանդրիւ, Նալեան ընտան
 X Մէր սիրելի ու երախտաշատ ընկեր եւ ս
 դային, քաղաքական, գաղափարական գործ
 ՌՈՒԲԷՆ ՏԷՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆԻ կոկեմայի մահու

առթիւ յայտնում եմ խորին վշտագոյթիւնս
Յ. Դ. Բելբորին, Արեւմտ. Եւրոպայի Կեդր. Կո-
տէին, Հանգուցեալին ընտանիքին եւ բոլոր ըն-
կերնեւրուն: Միւնիխ, Ա. Արեգին:

X Անհուն զիշտով կը յայտնեմ խոր ցաւակց
 թիւններս մեք երկու անփոխարինելի զեթեր
 ընկերներուն Ռոմիէն Տէր ՄԻՆԱՍԵԱՆԻ եւ Լէ
 իմն ՇԱՆԹԻ մահուան առթիւ, մեք սղակիր բո

✕ Հայ ժողովուրդին երկու հաբաղատ եւ ա

Վրխարինսկի զաւակներուն, անոր վերելքին եւ
զատութեան համար մարտնչող երկու տխրասէն

դառն կորուստներուն առթիւ, անհուն վիշտ

Լիւթն Ա. Կիւլպէնկեան

ՍՊԱՌԱՋԻՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՊԷՏՔ Է

ጉሢጉ

Չգրելու որոշակի օր իր պատգամներին թու-
նով երեւոյթանալովու ժամանակ, իւր-բարձրապի-
նէն յաշտարարեցովոր սպասողներին՝ իմացնալ
հինգ զեղծ և զանգործեցնել և այլ հեղին-
ամար Պետակ իրուովու ունի: Արարչական շնոր-
հով օր Անդրեոս ժ ժամին հիշեալան յիջերով
և և եռնքեմար պատարարեցան իմացնել մէկ
շաբաթ յառաջիկային: Ինքնոր հասարակ և Վեր-
ապառա՞ն, Չգրելի խաղաղանալ շնորհով հիշեց հին-
գէշէն ձեռնաշառութեան, զարմեցան և աւայոյ-
ողը չարաշնայարութեան (ղեկ զանիմ զը շաբաթ-
մանով պահ-չարաշնայան մամուլով զհինգ ժո-
ռան իրը յիշուար խաղաղանալ քրիստոնական
խաղաղանալ թեան):

Աղյուցի վարչապետության յստակացիայի ճամբար -
 Բ. Բրեյտերի դպրիկ Փարիզի, ցուցն հուլիսային թվ պահ-
 նողականության զանազան հոգևոր իր սերունդ հաստիքը
 լազեն Դրամանայի հետևի Գալուսի երգչուհուհու քա-
 նակի հարցին, Զբոսիքի ներկայիս տեսակցիկը հայտ-
 նի իր ավելիական հառաչին, դրո Ժամանակակից իս-
 առ թե Սերբադարակի մեջ: Այսինքն իր յայտարարե-
 իք Սեննի Բրիտոնիսի Ժմար չունի մուտքուհու երե-
 ականության մեջ:

Դասվելը նախատեսած էր 4700 միլիոնի ծախք, երեք տարւոյան միջոյ թափնուած, սպասադիւրեկին համար, այս օրաւորան պիտէին 1250 իրիւն աւելցական ուկի էր, բայց ներկայիս անաւրելի էր համարուել այդ զումարին ծախսուած, ետեւանար ստիկածն են աւելի ետքի ձգել սպասադիւրեկեն յալտարային մէկ տարար:

Զբոլիլ դարձավ անդադարաբաժան... Մարտիկը չհեղձեւ խարխիռներ տարաբարձիւ շարքին, ինչ որ ՄԵԸԸ Բրիտանիան շուտակէ անհետանալու համար լքել է ինդոնեզիան, իբր օդանավակրէրէ մը Ասոր լայա, էթիօ դժգոհութիւն յայնչ վարչապետին, ինչոնքն ինչուորակեմի ընդիմ դր տարւն Համար: Բրաւանին մէջ, Զբոլիլ որդէ տարրերով մը որ իր զոճ տուրակակ խարխիւ երտն (Արտաշեսան դու:Ինքն շինուածն լայա), ու Մարէի խիտներուն տրամադրուած մեկն ինչ խիտներուն մէջին, որոնք սահմանադրած պիտի շարուն ինչիւնակն ուսակնաններուն: Հաւանաբաժան է որ վարչապետը քանակ որը երայնիներ ինքն ընդիմ Ռուշիէի խիտն, ինչ որ ինչպիսիք րուտակ թէ Մարէի խիտակները ինչիւնակն ուսակն ու ինչիւն ինչիւն առաջ պէտք է ՄԵԸԸ Բրիտանիոյ Համար, ինչիւն ստանան: Զբոլիլի ծաղիկն որ ինչուրէն ինչիւն մէջ չէ տարրերէ ինչիւն, որ ինչ ինչպիսայ պատուարողական պատուի մը չէ հասնում մէջ մէջ: Մնաց որ, այժմ զարիւն ինչիւն ընդ ծանրակնի մէջ զար Փերիկն պարտաւոր ընդ ծաղիկն, ու Մարիկ վարչապետին այժմանողուն Դուկուտիկ շնոր քանակներու: Հարաւորութիւնք ինչիւն ինչիւն ինչիւն:

ՄԱՔՐԵԼ ԱՏԸՆԱՌԻԸՐԻ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐԸ

Վերջին թիվաթաղարկան բուսրներն պայտ-
ժած էին արևմտական Գերմանիոյ մէջ, զրիտա-
հարձրներն միջոցաւ եւ այս առթիւ տեղական մա-
տակ քաակական արմուկ ըրարարաշուքն էր։ Զմա-
տակիւ Նիւրնպիւնիւր զարաշուք, այսմ սկսած մե-
տակիւն եւ զանաշուք ջարաշուքական անմաշու-
տակիւն սպառնաշուքի զիւնիւրն, զիւրաշուք-
ական թէ զիւնիւր եւ իւրաշուքի մաշակարմուք-
իւրաշուքարմուքի մը նմ ջարաշուքի մաշակ-
իւնիւրն այսի զիւնիւրն յաւաշուքի սօրնուքի

Սպասարկողը ստացողը ծախսերին մէջ կան
անվաւեր քերթեր, քանի որ մարմինը չէ, «կարծի
յունք» է ևւ սոցիալիզմով հանրային Փրէս-
տիս Լաբը լաբերը անվաւերութիւն թերթին ճակատը
հանդած է ապաւանդելու վերադառալով, ինչը ևւ
գրողները համարում են Գործի Կերպարանը: Բնա-
րդին մէջ հանգստիս գրում է ՝ Մենք պիտի
պահպանենք թուրքերը ճակատագրի դէմ: Ձե-
րարեւմտեան Արեւելոսի մէջ քեր զոհ պիտի ըլլա-
նք: Կարգը պիտի զայ, իստի Գործի Կատարու-
թեանը, ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս համա-
նայնութեան: Կոչքէ Կոչքէ ՝ Երբեքի Թալի-
կապարան: Թիւրք :

Վերադառնալիս Գեորգիանից կառավարությունը
1953 – 1955 տարեկանին համար էր նախատեսել
85և 120 միլիոն մադրի փողի մ, նաև, որի նա
առաջին պահանջը էր հասնի 300.000և 400 հազար
Քմին: Մեծ ծախքեր նաև քննվեին համար այժմ
իր տրամադրության նաև նախ միակ խոշոր ճան
ը 1000 Քմ տարողությամբ, իսկ զետեղեր նա
առաջինին համար 393.000, եր 1957ին պեղեց
խաբարձարը 408.000 Քմ տարողությամբ: Մյու
հիմքի նկատի էր նաև գործնականում նաև
ընծալը, որտեղ համար այս տարի յառաջացնում

(Լուրերու շարունակութիւնը կարդալ Դ. Էջ)

Եղիպսական բնձուկը

ԱՆՀԱՏԱՅԻՆԵՐԸ ԳԻՒՂ ՄԸ ԳԸ ՓԼՆՆԵՐ ...

Վերջին գիշերները հետևանքով, եղիպսական կայսրները եղեքան փողոցներում և մեկ մասն է, ինչպես կը բնորոշ ֆրանսիական մամուլը։ Անդր-ուհերը վերին շրջանաձևային ձևերով, առեւ-տի քան երբեք իրեն և ձյանակի Գալիլեյի կառու-վարությունները ինչպես թիվ որոշած է նոր ճամբար-ը քանակ, Մուկը զարգարը մայրենի ճամբար լրա-գրական գործարարին, որուն առջին անգամը արեւ-նայի կրօններ տեղի ունեցած էին քանի մը որ ա-ռաջ։

Եղիպսական կառավարությունը շարժվել էր ժամանակի ուղեք չարքը ուսումնասիրելու ճամբար, ժամանակը որ 4 քրոնիկեր երկարացավ այդ ճամ-բար ճամբարը ճամբար ճամբար քաղաքի Օմար-ման գիշեր ամբողջովին փչեցին։ ... Ասոր ճա-մար, ճամբարները արտակարգ ժողով մը գա-մարեցին, որ երկու ժամէ առկա տեղեք։ Նախա-րարք խորհուրդը ճարտիչներ առկալական դեւ-ապա։ Ինչի՞նք Սիլվիաները, եղիպսական կառավա-րության մեծերուն ճամբարները ճամբար։ Դեւ-ապան արտակարգ հետաձուլումը հանգի զոր, էյա-քիւն, հարցնելու ճամբար թիվ կարելի է՞ ինչպեք-նել կը որոշումը։ Բայց թաղումը աշխատանք-ները 24 ժամը մը վեր սկսած էին արդեն։ Մնաց որ, առկալական ուսմանը վերին ճամբարները յա-րաարարած է թիվ եղիպսական կառավարության կարծիքը չկարող լինել չառնել։

Գալիլեյի կառավարությունը անցած էր եւս պատմական վիճակ ճարտարապետի Արեւմտեղիոյ և մայրաքաղաքին մէջ։ Նորիսկանները առեւ-տի են որոշած, ճարտարապետը ընդլայնանալ ա-մէն տեղանի ցոյցներուն։ Չարմանիկ է, սակայն, որ ճակատակի որ ստացած ճամբարին վերին զորու-թեանը զիմ գնելու քանդումի աշխատանքներուն, տեղական ռազմականները ջարդ ու մէկ միջա-մատուցին ըլլաւ։

Առկալական քանակին արհեստարարները ա-ռաջադին գործի ձեռնարկեցին, Օմարմանիկ 75 տարեկան թոնկալեան հետաձուլին ետք։ Ըստ է-տաքտուր Փրեյսի, առկալական ճարտարապետի 6000 դիւնարները, որոնք մէջ 2000ը 1000 դիւնարը մա-յաւունքներ, որոնք ճարտարներ 250 ճարտարներ ու 500 զբաժանապատկերներ, միասնաբար յառա-ջարկ թաղումը աշխատանքները։

Վերջին 12 ժամուն ընթացքին, կայսրիկներ առեւ-տի ճարտարք է Մուկը շրջանին մէջ, առա-ջարկաւորները թաղարք պատարած են, որուն բո-լոր մուտքը գտնուր որոշած են պատմական թիվ-քեր։ Իսպանի և քրահայտ ինքնապետներ կը շրջին փողոցները և կը շանկն արտաքաղաքական ճա-մարները։ Այս կերպով, քրիստոնեական կառավա-րութիւնը անցած է 1936ի դաշնային սահման-ները։ Գալով եղիպսական, սկսած էր մտած ընդ-դիմութեան ճամբարն մէջ, այլ արտաքինը չէ եւս դառնալու ճամբար, հետեւաբար բախումը անդա-տապին կ'երեւնայ։

Հեռիոյ պաշտպանը

ՄԱՐԿԻԱՆԻ ԻՐԱՄԱՆՅ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌԻՅԻ

Այսօր ՄԱՐԿԻ կը տան մարդկային իրաւանց ճամայախարհին յայտարարական երրորդ տա-րեկաւորը (10 Դեկտեմբեր, 1948)։ Այս ամսին, Գ. Հերիո պաշտպան մը ուղարկւ է, որուն բովանդա-ւ կ'ուրեւնայ հետեւեւորը։

Եւս պատմական կը մնացեալ ազդերը կը պատարարուն տանը մարդկային իրաւանց հա-մայախարհին յայտարարական Գ. տարեկա-մը, ինչ կը բնորոշ կը պարտականութիւնը մը եւ պատկեր մըն է անոր ժամանակները։ Եւս իմ մասին, այս պատմական յայտարարական մէջ կը տես-նեն ոչ միայն Մ. Նաւասարդեան անկախութեան հռչակման ճառարարը մէկ արժանաւոր, ու 1789ին Ֆրանսիայ ընտանաւ, այլ նոր ճառարար-ը Գ. Գալիլեյի զարգացման, որ կ'ապահովէ բա-րոյականները զերգարութիւնը զարգացանքի միայն։

Եւս թէ ինչու ճամբար, կը սիրեն այստեղ կրե-նել թէ՛ մարդկային ճառարարականութեան եւ-րասիականը անգամը կը պատկանի այս աղա-տուկներ և յարգանքի սպիտակները հաւանք-ային աստեղանդին, որ իրականութիւնը դառնան ա-նանք։ Սիկապիկներուն, որոնք այդ սպիտակները

(Լուրերով շարունակութիւն կ'ապագայ Գ. է)

մէկը կ'որոշուր ընել։ Տեսածն ալ որ չէրցին ընել իրենցիկները անկախ հայկականը, եւ քաղաքի ճամբարները իրան իրենց անակալութիւնը պատարարուն։ Այ ինչ անկա-խութեան եւ չէրգարական մասին իրական է իս-տիւն է ճիշդաբար անկախութիւնը կառավարակն թիվներուն է, անորք կայսրած ունին մը միայն իրենց կառավարակնութեան զարգացարական ծա-ր-դրեն եւ ոչ թէ անէն մարդու կարելիքն ու տե-սակեւորն։ Եւ ճարտարները մէկ ամբողջ շառնով կայսրութիւն թան թէ ճամանդին ամէն գոյնի տաւ-սանքներով։

ՍՄՍԻ

ՅԱՄԱԿՅԱՆԸ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ ԵՒ ՆՈՒՐԱՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Յը-կարգույն ինչի ֆրանսիայի կեդր-վարու-թիւնը, իր խոր վերջու յայտանքով ՌՈՒՐԻՆԸ ՏԵՐ ՄԻՆԱՆՆԻՆԻ և Է. ՏԵՆԵՐԻ զանե կ'որոշումը, առիթի փոխան ծաղիկեղանակ 25.000 Փրանք կը տուրէն Լ. Յ. Գ. Փարիսի ասո ճիշդագրանին։

Մեծան կ'սկսիմ կը խորհարինք մեծ յե-ղափոխական - գործիք՝ ընկեր ՌՈՒՐԻՆԸ ՏԵՐ ՄԻ-նանանի և քաղաքական պայտել, թատերակեր-նիկը ԼԵՒՆԱ ՏԵՆԵՐԻ անակալի մասերու տալին։ Այս տխուր առիթի ինչը ճարար ֆը-ր յաւ-կացնելու Լ. Յ. Գ. Փարիսի ասո ճիշդագրանին։ Լ. Յ. Գ. Տեյսիկ կ'ամբողջ-նէ։

Արտի անձուն կ'սկսիմ կ'որոշումը կ'որոշումը մեր քաղաքագրական վերջանքները ՌՈՒՐԻՆԸ ՏԵՐ ՄԻՆԱՆՆԻՆԻ։ Մեծ քաղաքագրական իր-նանարիքն և Լ. Յ. Գ. Արտիւն-ուրդայի Կ. Կ. Կ. Լ. Յ. Գ. Ջաւարեան ինքի, Պոմաճ

Կը սպեք անողոր մասը մեր մեծ ընկերք մաստապարք զրգացել և թատերակեր ԼԵՒՆԱ ՏԵՆԵՐԻ, իր ընտանիքին եւ բոլոր Դաշնակցական ընկերներու հետ։

Գոման, Լ. Յ. Գ. Ջաւարեան ինքիսկսիմ, Պոմաճ Գոմանի (Մարտի) Շամբար թատերակերութիւն բոլոր իրաւանք ընկերները խորունկ զար-նա - զուգարան թատերակեր ԼԵՒՆԱ ՏԵՆԵՐԻ մասուն առիթի։

Շամբարի փաղարկումը, Մարտի

Կ'որոշում մեր մեծ ինքնապատկան և ճա-ր-րեւաներին Գ. ՌՈՒՐԻՆԸ ՏԵՐ ՄԻՆԱՆՆԻՆԻ մասը։ Գ. Կարման

ՈՐԸ ՕՐԻՆԸ

ՍԱ ԶԻՆՈՒԹ ԵՒ ԱՆԿԱՆՆԸ ...

Օրն ի բուն կը յսես, եւս չէրք եմ, եւս ճա-նկախ մարք եմ ու կը մտածեմ, ինչ լուր քանածե-ն, եւ ճաքն մը շինելու ինչ աղտուր պատարարակ։ Զէ՛ք որ անկախն ու չէրքը չեն ուղեք մանկ-որեւէ հարաքին ձեռնարկի մէջ, չալարտուր։ Ճամբար, կամ ինչպեք թանկալիք անկախութիւնը չէրգարակն ինքն։ Եւսայն ... Եւսայն։ Բոլորը ալ դիտեք այս կարգի մարդը հոգնարանիկներ։ Կը քաղաքակր իմ իրենց կամ մեր համայնուր-թեան համայնաւ։

Իմ մասին խոսելով — Ներքեք անձամասու-րեւան, եւս լուտ ալ քարեկամ չեմ ոչ մէկուն, ոչ միայն, ինչ կարեւորութիւն ունի արեւի անկա-խին ու չէրգարն ճամբար։ Ան զարմանք կը մտայ իր պատմական մէջ իր անկախութեանը եւ չէրգար-նութեանը յոյսերու անձամային։ Այս բոլորը կա-րելի է մասամբ ընդունել ու քաղաքակր։

Բայց ինչ որ անընդունել և անքաղաքակր-չալ ճամբարին անկախութիւնը եւ որ քաղաքակր-չալ ճարտարները ընթացիկ կը փնտել կար-ծես — Մէկը ինչ զաւաղ ուղեք ունեք անկախ թիվերի մը, միայն զիմ կը ընդէ — Անուշա-ւ, չէրգար ինքի մը մասին բան մը ունեք ըսելիք ան-կախութիւն։ Երբեքը արտի կառավարել ճա-րտարութեանը և քաղաքականին, ճա՛ւա մեր թիվ-ը, բոլորովին անկախ ու չէրգար։ ... Եւսա՛յն Գ ...

Մասնուր հանրային կարծիքի մը թարգման է, անոր որոշ մէկ մասին ուղարկութիւն տուողը, ա-նոր զարգարականութեան արգալիքները մէկը։ Ան-կախ կամ չէրքը բուսած ժամուրը կ'որոշ-այս զիմ կառուրէ, երբ ինչ չունի ու-րոշ ճամբարին կարծիք, ուղարկութիւն, որոշումով կարեւոր լուրն հարաքին և զառապարակել գալի։ Փշած հոյսին պիտի քանայ որ տառապա-ններ։ Հանողներն ապարք չէ պիտի տայ ուղարկ-դրելու։ Այ մէկ քանի մէկ տեսակի պիտի չունե-նայ այս կամ այն պայտելին ինչորեկ ճամբար որ անցն կամ ծաք պիտի չունէ։ Անէն մէկ ճամբարին ինչորեկ զիմը միայն պիտի գտնէ իր անկախու-րեւան եւ չէրգարութեան մէջ։

Աւս եղաւ մամուլը։ Ժողովուրդը մը, որեւէ պարկեւտ և իր կ'ուշա-մին դիտարկութիւն ունեցող թիվեր, ասոնցմէ ոչ

Երեք ՅԱՐԿԻ — 27 Անուէ Թ. 6633-աւր յըշում թիւ 2044

Իմագրեր՝ Ե. ՄԻՍԱԿԻԱՆ

ՀԱՐՈՒՍՏ ԺՈՂՈՎՈՒՐԻ ԵՆԷ

Ժողովրդական քաղաքականութեան մէջ որով ճարտար ապք է Հայը։ Անիկ կ'ուշաւ, քան կը տեսայ։

Աւ մեծ են այն ազդերը, որոնք ոչ միայն տալ զիմն, այլ կ'ուշաւ այն իրականութիւնը զիմանքը — Թեւանք՝ որ, իրենց ինքնական արեւելութեան կամ յոյսիկի օժանդակութեան հետ, նաեւ անիւ։ Թեւանք ու անդալիկի մաս մը կը փոխանակի ի-րենց չիւթիկներէ՛ Հայ մարդու, ու, անոր ընդմե-ջէն, Հայ ժողովուրդին։

Մեր անցեալ, ժամանակակից թէ ներկայ կեանքի անձանկան տարածքին, քաղաքներ թիվ-ները կատարուած են, աշխատակալ, այս ըմբռ-նումով, որովհետեւ՝ արդուն գաղափարներ ա-լին չեն իրան, այլ՝ նորեկականացած են զորս - զուրիւն մը ու դրկանք մը ըլլալու իրենց դրոշմով։

Մենք կը կ'սկսանք, թէ հանրային կաշմա-կերպութեան մը Միւրիկներունը. ընդամենը մեր ժողովուրդը, իր ազգային լուսնանքով է որ կը փաստէ իր հոգնական մեծութեան ու քաղաք-ական ճարտարութիւնը։ Անս թէ ուր է զառապար-կեւէ հանրային ձեռնարկներու յայտնութեան, ու, նաեւ, ուր է զառապար-կեւէ յանրային զուր-թեան։ Հայ անձուր կ'ապրի հանրային ընդար-կան ուղմունքներով մը, տալից որուն՝ մենք թե-սական արքէ՛ք մը միայն պիտի ներկայացնենք։ Եւ ժամանակը պիտի կարենար, որոշ տարիներու ընթացքին, միշ յիշատակ մը ու անուն մը դար-ձնել։

Ճիշդ է, որ դարերը ու վերջին իննամական բան մը իսկանցին մեր ազգային զառապարակու-թեան մէջ, ու զառքական մեր քաղաքականին — բուն մէջ տեղ արդէն տեսական տարր հոգնա-րեւանութեան և կեանքի ըմբռնումներու։ Փայտնիք չէ, որ ունեք ճարտարներ ու Մեծաճարտարներ, որոնք անձամասկան քաղաքական մը երաջէն ան-գիծ երանութեան ու չոյկան վայելք չեն ըմբռ-նել։ Ունեք զաւա մը ունեւորներուն, որոնք ի վի-ճակ չեն զգալու և ապրելու ուրիշներու ցան-ն ու քրահայն բաժնիւր մասնաւոր։ Եւ սակայն, վաստէ՛ք ենք, որ Հայ ժողովուրդի քաղաքական մե-ծամասնութիւնը անձայալ կը մտայ տակալին ա-ռաջալակ իր սպեքներեւորան և կեանքի հա-տ-կապողութեան մէջ, ու կը շարունակէ, իր ան-նախան տաղտուկներու կարգին, սեւեռել նաեւ եւս ճառարական կեանքի կարիքներուն, զիւսն - քիւն ու մտահոգութեան։ Այս ճարտարութիւնը՝ արեւան ճամբով փոխանցուած է նոր սերունդին - բուն, որոնք չեն զգաւոր իրենց քաղաքական թէ նիւթական արեւելութեան, հանրային մեր բոլոր կառավարակութեանց մը միւրիկներուն։

Այս խորհրդանշաններունը թուրքին կու-տանք բոլոր ճամբարողովորդին հապառակու-րեւանք տալին, արդեւ կը ձեռնարկուր ընդհա-րակայն այս օրերս։

Վերջերս կ'ընթան ընդհանուր զորաւոր մը հռչակարար մեր զարդութիւնուն մէջ, — որով՝ հետեւ, որպէս մտքի ու մարկայիք ժողովուրդ, մենք ճառարացած ենք որ ազդեր իրենց իմաց-կան զառապարկում ու մտաւոր և հոգնական արքէ-նեքով կը զայտանեն։ Գիտութիւններէն առեւ-տի, քաղաքական հակադրողութիւնն ու անիւրիքապա-տարականութեան ինչն են՝ որ ապրեցողացած են Հայը, ու անոր տուած են իրաւունք մեծ հըր - չալիւրելու։ Այս գիտակցութիւնը լիկ, պիտի քա-ւէ՛ք որ մենք ճամբարներէն այս զորաւորը, ու քաղաքի հանդիսանալին անոր։

Տօնական օրերու ճարտարակ կ'ապրենք — Եւսորդարար, ինչ դուրանք պիտի քանեն մեր հանրային կեանքին ճամբար դիւնարացողուն մի-ւրիկներին։ Աւանդութեան մը չիւղում ու քաղ-աքութեան, այլ՝ նորեկատուութիւնները պիտի զառնան քաղաքան ու փաթիլ՝ ազգային մեր վերջերուն, խոցնորեւ ու քրահայնութեան։ Ո՛ր Հայ մարդը պիտի չուղէ ունեւոր այս զեղեցիկ ապ-րումը։

Ձեզ դիտելուր ընդհանրական զաղա-փարքի մը տառապանքներն են — Հայ երիտա-ւարը պարտաւորել կը հանրային կուտակն ու զարտաւորութեան։ Գիտանք զրաչէ՛ք զիւսնա-տեղ այս ճիւղը։ Այս օրացն ու թիւիւրը։

Խմբագրական ԱՐԵՆԱԿԻ

ՆԱԽԱԿՆԵՐ ՆԵՂՈՍԻ ԱՓԵՐԷՆ

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՇԽԱՐՀ

ԱՆԳԼԵԻԳԻՊՏԱԿԱՆ ԹՆՃՈՒԿ

ԳԱԶԻՐԷ, 3 Դեկտ. — Պաշտօնական շրջանա-
հոսք որով շափով հր պահեն իրենց պաշտօնները ,
բայց չորս շափով պաշտեն իշ գաղաթ տակա -
պին : Անկեն շափաթը թերթերն ալ աղի - լնդի
խառքի հրապրեն Սենն Բրիտանիոյ դէմ : Եւրո -
պայականներն ալ նոր դիտարկ հր դրական ամեն
օր, ինչպէս ալ երկրորդականները :

Տեղական թերթերէն կամփոփով կարդ
արտայայտութիւններ, զապախար մը տալու հա -
մար ճիշդագոյն փողոցներէն արամադարութեան
մասին :

Գազիթի մէջ օրաթերթեր, « Ահաբան » (ան -
կախ), նկարագրելով Անգլիոյ պարենաւորման
գիտաբանութիւններ, դիտել կուտայ թէ « անօթի
են, բայց թնայած իր յինն » :

« Անգլիան կը ծախէ այսօր կը արտադրու-
րիւնները, որպէսզի կարենան քննադատներ ար -
տադրել, ինչպէս կ'ընէր շէրիթ » կը անկումն
տառամանով ար անգլի : Այս քննադատները, որոնց
սիրով Անգլիան կը յօժարի անօթի մնայ, անման
անոն չեն իր անփափաք պաշտօնաւորութեամ, այլ
պիտի գործածեն իւր ծաղկողութեանով դէմ ան-
րամք դնա իրել մեծագույն կ'օգտին իրեն, փաշա-
նախարարութեամ եւ իւր լիակատարութեամ դէմ :

« Թո՛ւ երբեք, Անգլիան խորացրով կ'արա -
զարկանայ մը մէջ, «Այ լեւա ալ կ'իտան կ'ըզա-
բար թէ Սենն Բրիտանիան դէպ անուշիկ հր դի-
մէ : « Դուք զաւանանցիկ եղիպատար որ վերջին
պատերազմին անօթի մնաց, ձեզ կ'երկարեմու շա-
մար, որ պաշտօնապէս ձեզ թիկունքէն, երբ կըը-
նար զարմանալով ձեր կոնկէն » :

Կարդ մը թերթեր պարբերաբար կը լինեցնեն
թէ խաբիկ Ռուսներուն պիտի լինին :

Անգլիոյ, Սոյսիոյսկի Լոյկոսիական ռախիկին
դեպաշար, Գազիթէն « Պիտարի, Կ'ըզաբար թէ
« Թոյ ձե Եուրոպայ շարքաթերթերէն մէջ » :

« Մեր քննադատները կը փայլին, կարծելով
քե անգլէ ճառարարդ քնն ենք եւ չենք ինքն
Անգլիացիները վնասել լռակ մտով : Թող կառա-
վարութիւնը գորաշարքի ինքերկէ երկուս միջիով
եղիպատկիները եւ ին վնասալէ յամեն կ'աւանտ
գնին լռակով, քոյկ կառավարութիւնը պաշտօն
պիտի զանձ խորհրդակցի երկրներէն ինքանով ա-
մեն ինքն որ պիտի ձե ինքն եւ ալ անմիջապէս պիտի
գործընդերս իր հրամանները » :

Որիկ պարբերաթերթ մը կը թելադրէ — 1.
Տեղին անդերկին զուտա թուր ցուցադասական
ները — 2. Միայն արարելով կատարել թուր
պաշտօնական թերթերէնները — 3. Տեղին
անդի : անուաններ Գազիթի եւ Անգլիացիներդ փո-
ղոցներէն մէջ — 4. Եւրոպական կամ անկերպան
օրերի մալաբաբար մը փոխադրել պիտեանա զը-
նուաններ, զըսանկնիկ, կը կը գտնուի Լոնտոնի
մէջ, եւայլն :

Օրը օրին արմատաբերով Սուէզի շրջանին մէջ
պատահած դէպքերը, կարդ մը վարկերն եւ դը-
րիւններ կը պատահան խողով լեցնել Եւրոպայը —
« Էյ Սոցալիսման օրաթերթերն մէջ (անկախ),
կը բացատրէ թէ Սենն Բրիտանիան « շարան կան
անդուտը, կը անդիպ փաշաթի :
« Էյ իր տեղարք իւր անկախ անկախման մը
հասան կ'ընէր կան մուլտիլիտ արմատա խաղար
Փանտալայի եւ կոր Քիլմանայի » : Իր կ'ընէր ինքի-
գինիք պաշտօնական անցմը Ս. Նախագինորն որո-
սանակ մը կը զինաւորակ օգնութեամ : Ինք կ'ընէր
նարդի ամենքարս արարելը Բրիտանական կայս-
րութիւնը կ'իյնայ ինչպէս Կիլման անկախ անդի-
ները » :

Մամուլը իւրիքան բաւուն լեզու կը կը զործա-
ձէ նաեւ անոնց գէմ որոնք ուղարկի կամ անուշ -
գաղի կը զործակեն Անգլիացիներուն : Էյ Ահաբան
կ'ըստպարտ օճեթիմա մը ճանելով, մահապատիժ
կը պահալը յայդիթիներուն համար :

Ետա մը կ'ըստ կը պահանջեն զինել փողո -
վաբար :

Կարդ մը շրջանակներու մէջ կը թելադրեն
զգուրդներն ջնջել անդերկին եւ անոր անդ հա-
տատար իրմանակն եւ իսպախելի դատար :

Հայկական այս րուտ արտադրութեանց
փողոցները հանդարտ է : Կատարութիւնը աղ-
բու միջոցներ ձեռք արտած է, որպէսզի թիւանա-
կան արարքները զկատարութիւն օտարականներու
դէմ : Քեւն ցուցքի ձեռնարկն ալ իսպաղով թիւան
անկա, թիւն շարքի Հայաւորարդներ փողոց թիւ-
փած ինչ, իրենց թողորդ յայտնուել համար : Բո-
լոր հաստատութիւնները եւ խանութները փակ
մնացին այդ օրը :

Բանի մը ձեռքներն ալ երկունքի ճակատին :
Տարաբանակները կը մըջին իրարու : Հեւս,
վարիարեկներ համար Անգլիացիները :
Գազիթը կը կը ցուցնէ եղիպատկան բաղադր
որ կը թելադրէ հայաբանապարտեան օճը : Որիկ

Մեր փառաւոր ու արեւակէզ սարճ՝ Արեգի :
Գիւնն ինչ հայապիկ հիտարարը :
Դուք պատկե՞՞հայն հայա քանդակի մը պէս,
ծննդաւարկը ձախ թիւնի վրայ :
Մայիսն է, Մայիս ծաղկապարզ :
Ահա եւ կը բարձրանամ ջու. դիտարան կամ խո
վրայ :

Ան զարգարաւած է ցածիկ ու կապալտ կող -
նէթիկներով, որոնց տակ վախկտա շապատակ-
ները բոյներ են յիւսած .. :

Արեւաբայր Արեգիւր,
Ահա կ'եցած եմ ձախ ուսիդ՝ արձենդին տակ :
Գաւնեմ տարաշնուած եւ կարճիկ թուփե -
րուշ ու հարկի տեսակ ծաղիկներու մէջ, ու ի-
րենց կաթ ականներով զքիկ - զքիկ կը փետտեն
ծաղիկներն ու ժառոյշիկ թուփերուն տերեւները
որեւաբար :

Կանչեմք՝ դիտարարի վրայ, իմ հաստատարիմ
ու ճարպիկ հեղուհիւնի հետ, որը շնորհալի կըը-
պով կողով բրած է ուսերուս քովիկը :
Իմ ժառոյշիկն ու սուր աւուրներովս կը դի -
տեն, հեռուն, Արեգիւրս ալ ծուկնիկ կախ ինկած
բարաւտ Արեկին :

Արեգիւր իմ պիտուհին, զեղիս ասմաններուն
թուր կողմերը :
Չկայ վայր մը որ թու դիտարարիկ չտեսնուի :
Եկողը ժառիկ տալովս անդամ ուղարկի դէ-
մերին ..

Էյ տեսնե՞ս, ինչ աղաւոր ծաղիկն են Գար -
տուին ասմաններինը :
Ճերմակ, ճերմակ բամպակի դէգերու կը յը-
մանին անոնք :

Նայէ ինչպիսիս արձեններուն ու աններկներուն :
Անոնք ալ հազաւուն են իրենց կարմիր ու բա-
լադին տօնօրայն պահանջները :

Անքեղը չէիկ իր խոտաշնեղուր ինձի հետ :
Տես, արեւին ճանճանները Մամուն - Արիւ -
րին մէջ կը խաղան :

Էյ տեսնե՞ս զայսին ու ճեղք - քարի ծով -
ծովը ձգեթիւն կանանչութիւնը :

Մեր քալ ու փաշան Լոնդոնում ու մշակներուն
աշխատանքի է հարգալիկ :
Նայէ, ինչ բարակ իրանով ճեղք գիտակի
ինչպէս կը աւիք՝ դիտարարով :

Տես ձեր բարեկերտ ասանհանդեր, գետակին
երկայնքն ի մօր եւ վեր :
Ուռնակները, նայեալեանց զեղիս աղբիւրներուն
պէս կանանչարեւ, թիւնն հոյսերն ու սրեւ -
րեն ինչպէս կը շրջառան :

Իմ տունիկ Արեգիւր,
Հիմակ զարմիք ինձի հետ դէպի ձախ թելի
վրայ :

Այս կողմերը իմ ամենախոս սիրած վայրերը
կը գտնուին :

Անքաթի Նայէ որքան որ այնուրեւ կընայ կա-
րել ..

Տես, անտառանիւս խնկն - լեքան պարը, ու

մը — Անգլիացի երեսփոխան մը կ'առաջարկէ ա-
րլոր փոխադրել Սուէզի խորհրդը : Չարկէ — Ան-
լիւ լա չէ՝ եղիպատկները այլուր փոխադրել :
Երրորդ մը — Կատարութիւնը հրամայած
է կամաւորներուն : Կատարիկ անաւորթ զին -
ուորներուն վրայ : Անգլիացի սպայ մը օնս կը
ներկէ չեղեթապազ գինեւորի երեսը :

Եւ զեւ կան ժամանակները ուր Եգիպտացի
կէց մը կուտայ Անգլիոյն դաւակն, լռելով — Անգ-
լիացիները միայն կէց եւ րուտեցի լեզուէն կը
համարին :

Այս բուրդը կը քաղեմ իման կիրպնօրեայ
Actualite թերթին (1 Դեկտ.) : Ետա անկի պե -
նաստա Նկարներ եւ երկիւնքներ կ'երեւանա արա-
րելն թերթերուն մէջ :

Մեն թիւ մը կը կարճեն նաեւ բառախաղերը :
Սուտանդը ուսանող մը կը հաջեցի իր ընկե -
րու — Անգլիացիները ինչեւ կ'արմիր երես ան -
կուր — Անոնք ալ ճերմակ ծնած են, բայց Անգլիա-
ցի ծնիկն ամաշուով, կարմրած են :

Անուշու ճողթառակի պաշար մըն է որ կը
մզուի, յանուն չարեւանաբուրման եւ արարձակ
անկախութեան :

Ամեն պարագայի մէջ, եղիպատկ նոր սե -
րուշըը հասած է այնպիսի ստիմանի մը, որ
լուրջ ուղարկութիւն կը պահանջէ : Օրուան եւ -
ծերն ալ ըմբռնող այս պարագան, կը զգուշա -
նան մշակուած միջոցներն :

Անկեն Կորնիւրն ալ այնչաւ չեն կրնար իրենց
ուղարկն պէս ձաւարելի նկարդ բերելու միայն,
եւ առ հասարակ ամբողջ, Միլին Արեւելի մէջ :

ԱՆՃՈՐԻ

բը Արեւելքն միշտ Արեւմուտք կը կրնայ...
Կազմակերպ արքեւին ու կապալտ ծովի պէս,
մեր ամբերու հօտերուն արտաւարկը ամառ թէ
մէկն :

Մեր օպարներուն վայրերը — Խարալուրն,
Խուլիսին, Ախմաթար, Թիւրքըր, Տրիպոլիկ,
Թ. — ջուր, Կուսիսիս, ո՞ր մէկը լինէ :

Տես, Ախմաթարի ծորէն կեղծ դեպակը ինչ -
պէս կը ծորեթիւնայ արմաթ ծողիկի մը հանդիսին :
Տես, այն բարակ ու ճերմակ փուշտ ճամբան :
Գտնով - Անգլիոյն անցնելով ո՞ր կ'ընթաց :

Անքեղը նեակ հեռան, մեր Խուլիսի լճին մէջ :
Տես, մեր ինճուցիները ու երկնիկները ինչպէս
լողկոտալով կը դառնան ծայրէ ի ծայր իրենց
դուշները վեր ցցած :

Այժմ անքեղը փողոցն ու անցիկը Շարուկէն,
Կարմիր ձարէն « Եւրոպա - Արեւելի վրայէն »
Ու ինչու առ մեր անկեր գտնուած տափառա-
կը, լաշն ու երկայն — Շարուգար... կանանչ,
կանանչ՝ ցանկերը :

Հիմակ դառնաւք ձախիկ զնկի հա —
Նայէ, ամպաբար Գաւնանիկ դաւաթին :
Շաղախը ինչպէս փակալուով կուտայ ու
կ'անցիկ նորմուտն աղեկին :
Չայիլոր՝ կ'ընեմախով, լիւնաբուրներու մէջ
պահաւորած :

Կատարուած - Չոր ինչիմ պահիկ մը, իմ սի -
րեկան Արեգիւր, « պուտ մը ջուրք խմելու երկուր
բարեկերտ տակի ծաղիկ պարկերն : (Այս աղբերը
միմակ կարաւորներն կը քաշէ Լոնդոնը) :

Գաւուն - Բուր նեմեթը վայրկեան մըն ալ մեր
սուրկներն :

Տես, զեղին ծաղիկները զող - զող անակ
կը շաղաքեն, որոնք պիտեան կը փայլան ցար -
նան արեւին տակ :

Վերջին անգամ մըն ալ դառնալը զնկի ալ,
իմ կարօտակէզ Արեգիւր —

Անքեղ երկիւնքը Մալ - Բարէն, Մեղրիկ -
Մաղաղային ալ անգլին, դէպի վար՝ հոն՝ դեղա-
տակի հովիտը :

Այնուիկ կայք հաստատուել է մեր վայրը — Ս.

Գրիգոր Լուսաւորեալ, ջորս բուրեղներուն զարա -
տակը :

Ո՞ր են՝ իր հօտը, կամրները — Այն ու
Նիճան, վայրերն տըր — տիւրական շահին ...

Անքեղին փոխել անգամ մըն ալ Գալուրդին
վրայ՝ ծով, ծով մերին Կովասովիցայ :

Ինչպիսի - բարը դիտենք վերալույսին կէս
թամ Խորը :

Տես, արձանները երկուր ու ցցուն իրենց կո-
լերներով, որոնք միջոցն ձէլէն ինչ աղաւոր
կ'երեւան միջալոյսին հետ :

Նայելով, զիտելով կը կուտալեմք՝ այս սիրուն
պատկերներն իմ սիրելեան Արեգին :

Ո՞ր արտեսանակներն զմիջոցն է երկնաւած
այս աստուածային բանակներին :

Այ բաւական է, անքեղս լողնեցան :
Թույլ տուր, որ պահիկ մը նստով կեցած ան-
դիս վրայ :

Պաշին սկսան միջնայ... Սիրտս տեղացը
փրթա՞ ինչաւ ծաղիկներուն վրայ : Տես, ինչ -
պէս կը փայլուի Կատար լորի մը պէս :

Յոտուութիւն, ցոյտութիւն իմ սիրական, իմ
հեռուստ Արեգիւր ...

Ն. ՏԻՆԱԿԱՆ

Գաղաթե կայարան

ԻՍԿԵՆՏԵՐՈՒՆԻ (Անգլաթարթ) Բառասուն
Մանկանց կեղեկներն որ անկի քան ութը տարեկն ի
վեր կը միջրանող կը գործածուող զին, ինչաւ -
ուրեթանց կողմէ, երկու տարի առաջ պատասխան
լույսով հանդերձ դարձան, Կիլպատկին կողմէ
վարձու տրուած էր վաճառականի մը, որ կը զոր-
ծածէ զայն իր միջնակը : Իսկէնսերուն
Թաղ. Խորհրդարանի եւ Պաշտ. երեսփոխան Տրք՝
Անտէ վաճառով ճեղքով պարզեցին տուճարը :
Տարեկին ի վեր յորդոգութիւն յոսանած չեցը,
ներկայիս վերաշինուած եւ նորոգուած է, թիւն
կը մնայ տակաւին կրամիկի, եւ իւրանիկի
ներքեմաւոր : Այս մեծածախա շինութիւնը վեր
լույսով իսկականները Հայերու ուսերն, պէտե
ունի կը զըլ Պաշտ. փճամախիկ-բարեկերտ ալ -
զայնուրեւ օճակաւութիւն : Ենկեղոյ կէց
միջրանողը նորոգուած եւ իւր տարան վարձու
տրուած է 1500 ոսթիկ : Միւր կողմէ զիտով կա -
տարած է Պաշտ. Անք. Գաղաթարքաւորն, որ-
պիսի կեղեկեցական անօթիք, խորանի վարա -
պուր են : որիկէ :

ՊԱՍԵՆՈՒՄ օտար փոքրածախանկանց վարձա-
րաններու համար կըք՝ գերմախարկեան տուտ
եւ ժամանաք վարձաբարեկերտ ընդէ : անորին
Ճաղի ար Անգլաթարթ Պոլիս դպած է, Բոլիսեր
Չարիւր լռակն մէջ խորհրդակցութիւն ար ունե -
ցած է Պոլիս փոքրածախանկանց տնօրէնն -
րուն հետ : Նկատի առնուած է փոքրածախան -

կը նկատեն կանխաճառ, պէտք է պատասխանել թէ ամէն խելայ սերմ մը է միայն, բայց տառաց հաւանք հունձը վրայ :

« Կը կարծեմ նաեւ որ մասնաւոր կարեւորութիւն ունի չնայտ առաւարտի, կրօնքի, արտա-յայտութեան, ընկերութեան եւ քաղաքական վերաբերեալ որոշ յորդանաններու ընդգրկման ընդ-թիւ: Թո՛ւրաքա՛նք աշխարհը պիտի տեսնեն հինգ-կան սկզբունքներ, մէկը պիտի յարեցնուի իրենց բարեխաղան համար, ու ի՞նչ հաստատ թէ յու - սահաստութիւնը ազդեցութեամբ պիտի ըլլայ մարդ - կութեան, քանի զոյրութիւն պիտի ունենան մարդիկ, որոնք տրամադիր են իրենց զիրենք անկեղծ ախոյեանը հնչակերպ աչք իրաւունքներուն: »

Իտալիա կը պսականէր

ՎԵՐԱԲՆԵՆԸ ՀԱՅՏՈՒԹԵԱՆ ՈՒՇԱԿԱՐԸ

Իտալիոյ արտաքին նախարարը մտադիր է իրեն ինչ խաղաղութեան դաշնադիր առաջադրող բնուր պիտուի իրեններուն զինուապետ. ծանօտ - ցագիր էր ուղղել, ուր իտալական կառավարու - թիւնը հետեւեալ կէտերը զաշակակցներուն ու - շարքութեան կը յանձնէ.

Ա) Կը մերժէ ընդունել թէ եռակողման զա - չեղքին անդամ եղած ըլլալով, Գերմանիոյ ու Զախարի հետ պատերազմ զրոգած է դաշնակից - ներուն դէմ: Բ) Ջնջում այն թաղաքական յոր - ուսանակներն, որ անվտանգութիւն կը յայտնուի Իտալիոյ ռազմականական կենտրոնի, երբ ան կեն - ռազմապարէ բոլոր թաղաքացիներուն սահմանա - զերկան իրաւունքները: Գ) Իտալիոյ բարձրակի վը - րայ զրոգած սահմանափակութիւնը ըստինքն:

Իտալիական հիմար ընդ 250,000 հոգեկոթ քանակ մը, որոնց 70,000-ը Բալկաններէ կը կամ ոստիկան - ները 25,000 ծովայիններ, մարտապարտուած տա - րորդներէ իրենց յոյսը եւ ան իրենց, օդանավները նաւ չունի: Օդանավորութեան ընդ 25,000 անձ, ընդամենը 350 զորավարներ, որոնցմէ 200-ը որորդա - կան, իսկ 150-ը փոխադրութեան: Խմբակից տղա - Զանկի թաղաքականայ զորակ է:

Մտնողներուն միացեալ մարդ կը պահանջէ հիւրկական եւ ծանր դէնքերու հիմունքներ, քրտա - սայի եւ եռկողմանի սահմաններու անդամակից իրաւունք, ինչպէս նաեւ Փանթերաիայի, Լամ - փետերաիայի, Լիւքալայի, Քինդալայի եւ Մարտե - նիոյ կղզիներուն: Մտնողն նկատի ունի նաեւ որ Մոսկուա համաձայն պիտի չզանձուի Իտալիոյ զաշակարի կառավարութեան, հետեւեալ կ'առա - շարկէ, որ իրաւունքներ պիտուի թիւն իր հայեցող - լութեան համաձայն համաձայնութեան կնքէ անոր հետ:

ԴԷՊՊԵՐԸ ՉԵՆՈՍՈՒՎԱՐԻՑՈՒ ՄԷՋ

ԿՈՐՎԱԼԱՏ ԿԸ ՄԵՆԱԿՐԵՆ ՍԱՆՔԱՐԻՆ

Համայնապար կեցող. կամիւնէն առջեւ, Չե - խորտակուցի նախապահ կոթիւքայ Դեկտ. 7ին ճառ մը էր խօսողով, անդրադարձաւ Սալանքի հարց - եր, որ իր բնիկանցներուն հետ ի հաշիւ ամեն - ըրեկայի աշխարհակրկներուն զորքի թուած էր զըրաւարիական կարգի հաստատութիւն համար երկրին մէջ հետեւեալութեամբ եռկողմաւ դաւա - ճաններուն: »

« Թշնամի զործակալներուն դէմ պայքարը զեւ ինչ կերպացած, քան իմաստաւոր, եւ կուսակց - ցական իշխանութիւնները պիտի է աշխույժ ըլ - լան եւ շարունակել խաղաղութիւնը զորքի թուած էր զըրաւարիական կարգի հաստատութիւն համար երկրին մէջ հետեւեալութեամբ եռկողմաւ դաւա - ճաններուն: »

Գերմանիոյ իշխանք թէ Սալանքի մէջ բարեկալու - թիւնը անբող հանրապետութեան մէջ խաղաղ - վառ հաստատութեան արժանացաւ:

« Երբ Սեպտ. 6ին պահանջեց Սալանքի վտա - րել ընդհ. քաղաքականը իր պաշտօնին, ծանօթ էի որ արդէն որ ան իր պաշտօնը կը կատարէ անբաւա - րաւոր կերպով: Այսու հանգիւրդ, եւ իրեն հնարա - տուրութիւն ընծայեց ապագայականութիւն իր կարգ - դուքիւրն եւ իր բարեկալագորութիւնը: Բայց Սալանքի շարունակել իր վտաւարութիւնը կուս - ակցութեան եւ կառավարութեան ծոցին մէջ, ուր կը փորձէր իր շուրջ տակնից կառավարութիւն իր մը, որ պիտի աշխատէ հանրապետութեան կրա - ճակնի վրայ: Նոյն մէջոցին Ազգ. Ապստոլութեան տնօրէնութիւնը երեւան հանդէս որ Սալանքի կը մասնակցի Սիւնիք, Սիւրբուրախի եւ Քիւնաւթի - ուր զաւանձու ու լրտեսական լուսակիրն եւ արեւ - մտեան աշխարհակրկութեան լրտեսական կրա - ճան, ժամանակ Մ. Նահանգներուն, կը պարտա - տէնի դէպք արտասահման իր փախուցումը:

ԱՆՅՈՒՎԻԻԻ Թաղապետութեան ընտրութեանց մէջ, ընկերակցականները շատն են 2 ամբող, ք - ղով այժմ կ'ունենան 5 ամբող, երեքն տեղ: Ե՛ր Կողի կուսակցութիւնը կ'ընդունացած 2 ամբող,

ՍԵՐ ԲԱՃԱՆՈՐԳՆԵՐԵՆ

Կը խնդրուի Դեկտեմբերի ընթացքին փակել բոլոր անպակն երկիրները:

Մտիւրումսն եմ դարձցնել ճոյնպէս այն բա - ժանդաղներուն թիւրքերը, որոնք 1951-ը եւս չեն վճարած: ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՂԱՄԻՆ ԴՈՒՆԻՐ ԿՈՒՆՔԻՐ

Հարեցէ՛ք հետեւեալ զերթերն մէջը, եւ մեծ հաճողով պիտի պատճառէք զայն ստացողին:

- 1.— Վ. Միլիարտեանի լ'1915 թուականը 1000
- 2.— Ե. Նարդուրեանի Քըրմէթը 500
- 3.— Ա. Դերլիշի հրաւարակութեան « Գարդառատներ » 500
- 3.— Մ. Իլիսանի Հաւցի եւ Լոյսի համար 500
- 4.— Ա. Արեւիկեանի Հալալաստանի Բարսուրը 500
- 5.— Վարսէմեանի Հաւցի երգը 500
- 6.— Ե. Գոյանցեանի Հաւցի 500

Դիմել՝ Ճեմաւոյի մարտութեան: Փոստի մալ - քին համար 100 ֆրանք աւելի:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ՎԱՐԴԱՄԱՏԵԱՆ

(ԷԼԵՄԵՆՏԵՐ ԵՆ ՊԼԱՄՈՒՄԻՆԵՐԵՆ) Գին 500 ֆր. Դիմել՝ 17 Rue Damesme, Paris (13)

ԳՈՅԱՄԱՐՏ ՕՐԱՅՈՒՑ

1952-ի ԳՈՅԱՄԱՐՏ ՕՐԱՅՈՒՑԸ լոյս տեսաւ այս շաբաթ, իւրաքանչիւր օրինակ իրաւունքով պի - տի ըլլայ եւ այլ թիւ պիտի ըլլայ միշտական - նուիրեան համար թիւ մը: Ծանօթ տասնը - հինգ շաբաթ ֆրանքի արժէքով պարգիւ մը պիտի ստանայ, օրինակ օդանավով ճամբորդու - թիւն մը կամ Լ. Շանթի հրաւարակութիւնները: Դիմեալներուն թիւնը պիտի կատարուի Նոր Սերուրի օրը, 1952 Մարտ ամսուն: Դիմել շ.Ե. Դ. Նոր Սերուրի Երբ. մարտութեան, S. Boyadjian 35 Ave. Lieutenant Fine. La Viste, Marseille:

Քառահարկան Երկարացում

Կազմակերպուած Մ. Մ. վարարանի նախկին կրտսեր Մանուկ կողմէ:

ՈՐԵՐԵՐԱՆՆ ՍԱՐԱՐԱԲԸ

(Ճառով իմ քաղաք)

եւ Le Commissaire est Bon Enfant (շաբաթ 1 արար) Մ. Մուրաթեան վարարանին մէջ, 16 Դեկ - տեմբերի, կիրակի ժամը 15ին:

Տոմարը ապահովել Մ. Մուրաթեան վարար - անքէն, հետաձայն OBS. 18-28: Գինները 200 եւ 250 ֆրանք:

ՆՈՒՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆԻՆ՝ Անֆորձիւրանկ խումբ մը Զեկեղծիչներին հանդիսանալով իր կատա - րած ինչ հետաւոր Մարտիկներին մը օգնելու հա - մար, բայց հաւատարմը գումարը 18,600 ֆրանք կարելի չըլլալով իր նպատակին զործանել, Դո - րոնքն դառն յանձնել Անֆորձիւրի Ֆ. Կ. Ուաշի մաս - նակցին:

Վարչութիւն իր խորին շնորհակալութիւննե - րը կը յայտնէ բոլոր նուիրեալներուն եւ կը յայտնէ թէ Կաթարիկ աթիւնը դառն պիտի յաւա - ցրէն հիւանդներուն:

ՆՈՒՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆԻՆ՝ Ֆ. Կ. Ուաշի Անկէնի մասնակցող շնորհակալութեամբ ստացած է հա - րաք ֆրանք Տիւ. Մարտիկներին Անկէնի զըլ - րացին ի նպատակ:

ՊԼԱՄԱՏՈՒԹԻՒՆ՝ ՊԼԱՄԱՏՈՒԹԻՒՆ՝

ՊԼԱՄԱՏՈՒԹԻՒՆ՝

Հ. Մ. Ը. Մ. Ի (U. G. A. de Marseille)

Այնքան պատշաճա՛ն ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԵՆ ՊԱՐԱՂԱՆ - ԴԻՍԻՆ: Տեղի պիտի ունենայ 22 Դեկտեմբերը 1951 Շաբաթ երկիրական ժամը 9ին մինչեւ լոյս «Շուքի» շեղ արտէն մէջ, Rue Grignan:

Մեծարանմունքները մօտ օրէն, առանձին յայտարարութեամբ:

Իսկ Համայնապարտները կը պահեն իրենց 13 ա - թօնները: Վերջական արդիւնքը յայտնի չէ: ԱՆԿԻՆԱԿԱՆ «ՏԵՐ Փիւրիք» Թերթը կը դէ թէ՛ Սիլիան արտաձայն է Զըլլիշի հետ հանդիպում մը ունենալու, պայմանաւ որ Մոսկուայի մէջ անկի ունենան խաղաղութիւնները: Ըստ այդ ժողովրդ - ական Թերթի, Փարիսիկոյն նորիցէն նկատի ունի խորհրդային թաղաքականութեան մէջ փոխ - անքի մը մը մացնելու հասանակութիւնները:

Le Gérant: A. NERCESSIAN
Imprimerie DER AGOPIAN, 17 rue Damesme, Paris (13)

ԵՌԻՇԱՏԵՏՐ

Հ. Ե. Դ. Գոմեանի «Հասարակ» կնիքով ու - տէի ժողովը, այս շաբաթ երկիր, ժամը 9.15ին, տնօրէնական հաւաքականութիւն: Կարեւոր օրակարգը:

ԱՐԵՒՄՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԿԱՆԻՆ այս Զորեղարթի երկիրական հաւաքովը Բաւոյ արձարանին վըր - նաշարէր, յատկացուած է դարձեալ Փարիսի կեն - ղեկներն իւրաքանչիւր ընտրական վեճին: Կը հրա - ւիրուի մասնաւորապէս կ'ընտանեան ընկերակցու - թեան անդամները: Մուտքը ազատ է:

Հայ երգի Օրը

Հայ Երգի Օրը Մարտիկի մէջ Casa d'Italia, rue d'Alger, կիրակի 16 Դեկտեմբեր, ժամը 8-ը 16ին:

Առնկերու երգչախումբը

Զեկալարութեամբ Վ. ՄԱՐԿԱՆԻՆԻ կը ներկայա - ցենք 9 հայ երգչախումբը զորքերին: Բազմ - մայի երկուս խմբերներ:

Կը մենկերն ու կը նուազեն Տիկին Զ. Մոն - Գոմ, Օր. Մ. Սիմոնեան, Տեր թիկին Գ. Ստի - փանկան, Օրիւրոնի փոլ Օրստի եւ Ս. Գոյանեան:

Գիններ խիստ ժողովրդական: Դիմել երգչա - խումբին:

ՊԱՐԻՍԻՅԻ ԵՆԵՐԿՈՒՅԻ

Ֆ. Կ. իւրի Անկէնի մասնակցին, Այն կիրակի կէս օրէ վերջ, ժամը 3ին 10ը, Municipalitéի սրահ - չին մէջ, 9 rue du Marché, որ նախապէս կ'ը - խօսի Գ. Զ. ՄԱՐԿԱՆԻՆԻ:

Գեղարարականութիւնը թա՛նք — Երգ, պար, ար - տասանութիւն, ինչպէս նաեւ, հաճելի անակնկալ - ներ Անկէնի զպրօքականներու կողմէ:

Մերով կը հրաւիրուի Անկէնի եւ չըլկալ - չայու թիւնը:

ԳՈՒՄԱՐՈՒ ԿՈՒՆՔՈՒՆ

Դերմանկարները մը մէջ աշխատելու համար սկսեալ կամ կ'ըն զործաւոր մը կ'ուղարկէ: Տե - ւական զործն Դիմել Գ. Աղաւանք, 53 rue du Cha - teaudun, Փարիս:

ԱՆՈՒՇ ԿԵՐ, ԱՆՈՒՇ ԽՈՍԷ

Հարսի, կիտեր, հաւարքներ, խմբի - ունք, ձեր սեղաններէն նախապառա պէտք է ըլլան ՊԱՐԻՍԻՆԻ, ՔԱՏԱՅԻՆԻ, ՊՈՒՆԻՄԱՆ, ՊԵՐՈՒՐԸ ԵՆ ՍՄԻՐԵՆ ԱՆԱՐԱՆ ԿԱՐԱԿՈՎ:

Իսկ եթէ կ'ուղէք ձեր տան մէջ պարտաւոր, պաշլապայ թերթ կամ հում ճաշային, կ'ընք - ղանի մէջ:

ԶԵՅԹՈՒՆՆԵՐԻ ՏԱՂԱՐԱՐԻՆ

ՄԱՐԿԱՐԵԱՆԻ ԳՈՎ

որ իր հայրենիքին ծաւրին պէս ամուր կեցած է AU DUTÉ DE TREVISE (Բակին խորը)

32, Rue de Trévise Tél. TA1. 65-44

Հայաթիւնը համար Նորիսի Լիւնաւան եւ քայիւն փոխ (պարտաւոր վրայ):

Գաւառներէ կ'ընք ապագայները փութով կը զրկուին: Մատուցող զեղծ Արդարութիւնը համար:

ETABLISSEMENT:

TERSCAC

4, RUE TERRAILLE, LYON

Փլաւ տէ Թերայի մօտ

Կերպարանէն երեւ, ճերմակեղեններու, ու - մէն տեսակ կարտերու (քուգիս):

ՄԵՆԻՔԱՆԻՆ ՎԱՅՆԱՌՈՒՄ

Մասնաւորապէս մարշալ փոխմարտի եւ ԶՈՒ - փէլիւնիւններ յարմար կերպամբ, կարմիր բազմապատ տեսակ:

Նոյնպէս ներածու եւ արտածու

ՃԱՇԱՐԱՆ ԼԻԼԱ

24 rue St. Lazare, métro Trinité կամ N. D. de Lorette
Tél. Tr. 31.62

Հոն ընթերթի համով պիտի նաշէք ձեր փնտաւ Արեւիկան եւ երազային բոլոր կերպարները: ՀՈՒՆ ԵՆ ԵՆ. Ծանօթ երգչուհին Տիկին ՎԱՐԱՂԱՆ: Կը զօրէն վերադարձան իր նոր երգչախումբը:

Եզիպոսու կ'ուզի խզել

ՅՈՒՐԱՐԵՐՈՒԹԻՒՆԵՐԸ ԱՆԳՆԱԾ ԷՆՏ

Եզիպոսական կառավարութիւնը մասշտաբ... Եզիպոսական կառավարութիւնը մասշտաբ...

Չարման պատճառաւ եր աւ իրողութիւն... Եզիպոսական կառավարութիւնը մասշտաբ...

Յ. Եզիպոսական կառավարութիւնը մասշտաբ... Եզիպոսական կառավարութիւնը մասշտաբ...

ԲԵՐԵՆ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՆԱԽԱՐԱՐԱՅ ԽՈՐՀՈՐԴՈՒՄԸ ԵՐ ԲՈՅՈՂՎ ՎԵՐԻՒՄ... Եզիպոսական կառավարութիւնը մասշտաբ...

ՆԱԽԱՐԱՐԱՅ ԽՈՐՀՈՐԴՈՒՄԸ ԲԵՐԵՆ ՄԸ ՏՈՂՈՎ... Եզիպոսական կառավարութիւնը մասշտաբ...

Le GAZET : A. NERCESSIAN Imprimerie DER AGOPIAN, 17 rue Damesme, Paris (13)

ՄԵՐ ԲԱՃԱՆՈՐՈՒՆԵՐԸ

Կը խնդրուի Գիւնդանիի ընթացիկմ փակել... Եզիպոսական կառավարութիւնը մասշտաբ...

- ԿԱՂԱՆԻՆ ԵՐԻՒՄ ԿՈՒՅԸԸ... 1- Վ. Մարտիանի ընթացիկմ 1915 թուականը 1000

ԼՈՍՏ ՏԵՍԱՍ

ՎԱՐԳԱՄԱՏԵԱՆԸ (ԼԵՐԱՐԱՆԵՐ ԵՐ ՊԱՏՈՒՄԱՐԵՐԸ) ԳԻՒ 500 ՓՐ. Դիմել՝ 17 Rue Damesme, Paris (13)

ՏԵՐ ԵՐ ՏԵՐԻՆ ԼԵՐԱՐԱՆԵՐԸ (ՄԻՒՆԻՍ), ՏԵՐ ԵՐ ՏԵՐԻՆ ԼԵՐԱՐԱՆԵՐԸ... Եզիպոսական կառավարութիւնը մասշտաբ...

ԳՈՍԱՄԱՐՍ ՕՐԱՑՈՒՑ

1952Ի ԳՈՍԱՄԱՐՍ ՕՐԱՑՈՒՑԸ յոյս տեսաւ այս շաբաթ... Եզիպոսական կառավարութիւնը մասշտաբ...

ԲՈՅՈՂՎԱՆ ԵՐԿԱՅԱՅՈՒՄ

Կազմակերպութեամբ Մ. Մ. վարժարանի նախկին... Եզիպոսական կառավարութիւնը մասշտաբ...

ԳՈՍԱՄԱՐՍԻՆԵՐԸ ԳՈՍԱՄԱՐՍԻՆԵՐԸ

Զ. Մ. Լ. Մ.Ր. (U. G. A. de Marseille) Այնքան ապագամ ՏԱՐԵՎԱՆ ՄԵՐ ԳԱՐԱՆԱՆ... Եզիպոսական կառավարութիւնը մասշտաբ...

ՅԱՅԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հարաւային Յրաւային աղաղակի կեդր. վար - ղութիւն... Եզիպոսական կառավարութիւնը մասշտաբ...

ԵՐՈՒՇԱՏԵՏԻՐ

Զ. Յ. Դ. Գոմարի «Զատարան» երթուով... Եզիպոսական կառավարութիւնը մասշտաբ...

Զայ Երգի Օրը

Զայ Երգի Օրը Մարտի 17-ի Casa d'Italia, rue d'Alger, կիրակի 16 Դիւնանքեր, ժամը 8-ը 16-ին:

ԶԵՐԱՅԱՆԻՆԵՐԸ

ԶԵՐԱՅԱՆԻՆԵՐԸ Վ. ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ ԿԸ ԵՐԿԱՅԱՅՈՒՄ... Եզիպոսական կառավարութիւնը մասշտաբ...

ԳՐԱՆԻՐԻ ԵՐԵՐԵՐԸ

Զ. Կ. Խաչի Անկիւնի մասնագիտի, Այս կիրակի... Եզիպոսական կառավարութիւնը մասշտաբ...

ԳՐԱՐԱՆԻՆԵՐԸ ԿՈՒՅԸԸ

Դիւնդաւանութեամբ մը մէջ աշխատելու ճամբ... Եզիպոսական կառավարութիւնը մասշտաբ...

ԵՐ ՓԵՏՈՒԽ

ԿԸ ՓԵՏՈՒԽ — Լիւնի լրջակներէն, խոստ... Եզիպոսական կառավարութիւնը մասշտաբ...

TERSAC

4, RUE TERRAILLE, LYON Փրաւ տէ Թիւրի մօտ

ՆԱՍ ՏԱՐԱՆ

ԼԻԼԱՍԻՆ

ՄԻՇԵՆ ԼԻԼԱՍԻՆ

Բայց այս աղագ առանկան զոյգ Reveillon-ը... Եզիպոսական կառավարութիւնը մասշտաբ...

ՕՐԱՆՈՒՆԵՐԻՎ

Հինգ ՏԱՐԻ — 27 Année No. 6635-տար շրջամ քիւ 2046

Խմբագրի՝ Ծ. ՄՈՒՍԱԲԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳԱՆՁԸ

Խոսքը մեր լեզուի մասին է, դերագրին ստեղծագործություններ մեր ժողովուրդին, ամենին թանկագին ու անսակարգ ազգային մեր բոլոր արժեքներին :

Անշուշտ, ունիմք այլ արժեքներ ալ, պատ — մուկերն, եկեղեցիք, արուստ, բարք, ու ազգի, բայց այս բոլորն մէջ՝ ամենին չեղբ, ամենին անկողնելին մեր լեզուն է, Հայերնք, որ կ'ընդգրկէ մեր ժողովուրդին ստեղծագործական եւ ինքնատիպ բոլոր շնորհները Զարմանալի կեր — արով նորնացած մեր ժողովուրդին հետ, ապագան է ստոր ճակատագիրը. անոր հետ տարաբարուն է Հայաստանի եւ կոտորաբարուն, արժանաւոր ու սորորուն, բայց ճիշդ անոր նման վերացարժեք է ազգային բոլոր արժանիքներն ու վերնորդած, նորին ու նորին ծաղիկ։ Անգարին լեզուներն ու մէկը թիւքու կրած է այն տառապանքը, որը կրած է Հայերնք, բայց ոչ մէկ լեզու այնքան բուռն դարձարժեք է իր վերքերը, որքան Հայերնք, որ, որ արժանալի կենսականութիւնը, երկուս — տարեցած է, Հայաստանը եւ դիզեցեցեցած։ Հայերնք Հայութեան պատկերն է ու պատմութիւնը։ Մասերու բաժնուած է ան, կոտորակուողը շրջակ շրջան, միայով անկային միշտ նոյնը, բնականական ներդաշնակութեան եւ ողբական միութեան մէջ։ Արեւմտահայերն կոչուի ան, թէ Արեւմտահայերն, դաւաճական լեզու, կոչուի ան, թէ դրական, նոյն ոչ ոքին իր յայտնուի ամեն տեղ եւ նոյն ինքնատիպութիւններով իր ներկայացում։

Փրակայ երկու բարբառն ունենք, ծաղկ — ուսած ու հարուստ, Հայաստանը անստար անմահ արժանով մը, որ Գրաբարն է, ինչպէս գաղափարներն, մարդաներն, որոնք միշտ քան մը կ'ուսուցանեն, ծաղիկ միշտ օտարաբոլորն։ Մեր լեզուն, իհրոյ թէ նորը, իր էութեանը մէջ, իր լայնութեան մէջ ու լայնութեան մէջ, իր պարզութեան մէջ ու կառուցող, այնպիսի վերնկալուի լեզուն է, որով մէջ Զարմանալի ճիւղուն Թեմուրն ու նորը — Թեմուր, կցած է Թարգմանի ան իմացողային գրականութեան զուգ զործողները, յոյն եւ հուստական ճիւղանկներն միմեկ. Ժամանակակից մեծ ճիւղանկները։ Այնքան զեղեցիկ ու շեղ այս Թարգմանիքներն, որ կ'ունեն ինչպիսիքներն փառք բաժնին, ինչպէս Հայերնք Աստուածաշունչը բաժնան է Ժամանակին, բայց վկայութեան անվերջ ճիւղանկներն։ Մասնակի բաղադրութեան մը իսկ, Հայերնք միմեկ. ծննդն ու լեզուները՝ պիտի Համագիր ամենին սկիզբունի — ներք իսկ :

Նոր Հայերնք նկուն էր միայն հինին զով եւ կրնայ նոյն զեղեցիկութեան եւ թերեւ անիլ խախտում ու ախտում այս օտար զործողներ ամբողջ Թեմուր, իրեն ու ուղի եւ իրեն պատկերն ու Ժամանակ։ Արեւմտահայ գրականութեան մէջ՝ Բաժնիքն եւս, Թեմուրն ու Տերեւն, Անուրն ու Տարեւն, Արեւմտահայ գրականութեան մէջ՝ Նորիներու կարգին, Զօհարն ու Զարեհն, Նորիներն ու Բայկաներն, ինչպէս Մեծարեւելն ու Վարդապետն, եւ երկու կողմն ալ՝ Ժամանակակից արժանագրեւելն ու բանաստեղծներն, որոնք կ'ունեն բարձր պատկեր մեր ճակատները։ Գիտե՛քք պահել մեր գոյութիւնը, պարտաւոր ենք մեր լեզուն յայտնաբերել, ամենին աւելի, եւ ամենին առաջ, որը օտար երկրներին տակ էք։ Ձերն ուղիք ստորագրահասակ միւս ազգայինները, եկեղեցիք ու երրը, պատմութիւնն ու յարաբերութիւնն ու աշխատանքները, բայց, առանց լեզուի, առմամբայ է աննոյն զոյգութիւնը ու խախտում։

Գաղտնիքներ կարելի է արժիլ որոշ քան լեզուով, Առաջին հետ կարելի է խօսիլ որեւէ լեզուով, բայց ոչ մէկ բանով կարելի է փոխարինել Հայերնքը։ Լեզուն արժեքաւոր է որ հայուն է, որ էր փոխարինուի, իսկ փոխարինուի պարագային՝ կրնայ հիմնի եւ մեծնի, իր հետ մեղնելով նաեւ իր ժողովուրդին։

Ձերն գիտե՛ք թէ ո՞ր Հայն է որ հետաւոր ու հարուստ Ժամանակին մեր երեւի վրայ պիտի զննէ, պիտի հարա աննոյն ու անտարբեր։ Պիտի զննուի՞ր նման մէկը, Հայ մը, որ օտարութեան մէջ ապշուտ ու անապառք կ'ունեն արժեքներ, երբ զէջ մը շանքով պիտի կրնար տէր կենալ իր Ժամանակութեան, զէջ մը պայքարով ու արհաւիրութեանը պայքարով իր ու իր գաղափարներն դրա՞նք։

Խմբագրական ՀԱՅՐԱՆԵՐԻ

ՅԱՄԱՑԱՎԱՆ ՀՆՈՒԱԳԻՐՆԵՐ ԵՒ ՆՈՒՐԱՍՏՈՒՌՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հ. Ե. Դ. Իսիկ Զարեհին կամենէ եւ Հ. Ե. Դ. Իսիկ Նոր Մերձուրը յարգանքը կը խնամահին ընկերներ Բ. Տէր ՄԻՍԱԿԱՆԻՆ եւ Լ. ՇԱՄԻՐԻ շնորհակալութեան առիթ եւ 20.000 ֆրանք կը նուիրեն փոխան ծաղիկագրին Հ. Ե. Դ. Փարիսի տան խնկողական։

Միւս Երեւան Տէրին վարդապետին կը խնամահին Հ. Ե. Դ. Փարսի յարգանքն ամբարար ԲՈՒՐԵՆ Տէր ՄԻՍԱԿԱՆԻՆ զազգային առիթ եւ 500 ֆրանք կը նուիրեն տեղուի զարգրին փոխան ծաղիկագրին։

Մարտին Կապուրականին Հարգ. Միւս — Երեւան վարդապետին խոր կ'ընկնով կ'ըրթայ մեծ Հայերնքին ԲՈՒՐԵՆ Տէր ՄԻՍԱԿԱՆԻՆ եւ մեծանուն զրաւու Լ. ՇԱՄԻՐԻ անփոխարինելի կոտորած եւ կը յայտնի իր խորին վշտանքներն — ներք։ Փոխան ծաղիկագրին երեք Հարգ. Գր. Կապուրական Պարսի ձեմարանին, Վարդապետ — Կան Սիւնեան թաժի դասուստեան Համար։

ՏԱՄԱՐ

ՄԵՐ ՎԵՐԺԸ ...

Մեծ անձնատուր թիւներն այլ երբեմն լիարատ զվարճանք կ'ունենան, մասնաւոր կերպով իրենց յայտարարութիւնները դրսուտ լին։

Մաքառայ Լաւանդերու Խախտարանը քան թէ Բորլայի մէջ առաջ Զարգ. (2500 Ամերիկացի դիւնարներ) ներկայ դարուն ամենին անգործաց — կ'ընթ արարէ է։

Եթէ քանդ ըլլա՞ր թէ Զարգրներն մէկն է, այս օտարը զրեւտ պէջ իր մասը։ Մաքե՛ք Կանցի, օգտնաւոր տանի ու երթա՛, լիարտ, ծորիւսա — ու Գ. Թարսը արժանաւորի մէջ է — եւ իր անանիւն փախա՛ւ։

Մերեւ Գ. Խախտարան, Թիւրքապետութեան մէջ էք։ Ներկայ դարուն ամենին ճանաչալակիրք, ամենին աւարտ Զարգ. տեղի ունեցաւ։ 1915ին, երբ մեր այսրուստն զաւաճելիք, Մեծար, տեղական ըլլա՞ւ մէկ միւսին Հայեր ու օտարաբուն — Երեւան Ժամանակին վրայ կամ Տէր Զօրի անա — պատկերներ մէջ կոտորեց պատկեր։

Մերեւ Գ. Խախտարան, Եթէ ինչ հաւատարմ կը խօսեցի, անշուշտ կը հաւատարմ քրիստոնեական կառավարութեան, 1916ի պայտնական տեղեկա — դրին, որուն մէջ պիտի գտնէք Եւրոպական զարգրներն մէջ Զարգրներ։

Տա՛մ քանի զ'եմոյնք —

Եւրպիկներ անդիւրին քանաբարեցան եւ իրենց անգամաւոր մարմինները միմեկ փոքր նետուցան (էջ 21)։

Եւ... Հարեւարաւոր երկուստեք դարունհար — ուցան ու գիտր նետուցան (էջ 239)։

Եւ Զարգրներն մէջ, այլերը նաւակներուն մէջ (լեզուցին եւ ծովը Բաժնիքն (էջ 287)։

Եւ... Եթէ կ'ընկեր, մարտնչուսն հարուստն — րով կը արտուէին՝ դէպի օտարաշնոյ (էջ 472)։

Մերեւ Գ. Խախտարան, չեմ ուղիք արեւուն մեր սիրտը այս պատմութիւններով։

Գաղտնիքներն մէջ ոչ մէկ ատենի պատահած է որ կառավարութիւն մը հրամայէ ու Կառավարութեան արդիւնք ժողովուրդի մը գաղտնաւաճին կ'ուս — րար։

Բայց, Թուրքիան ունեցաւ այդ տեսակ բարբարոս կառավարութիւնը մը։

Գաղտնիքն։ Ոչ։ Ընդհակառակն, ձեռքի վրայ կը պտղեցնէր ինչո՞ք այսոր։

Պիտի պատմութիւն։ Մեր Խախտարան ժողովուրդը այդ տեսակ պատրաստներն չունի։

Արցունքով կ'արցունքը 2500 Ամերիկացի դիւնարներու արժանին պատմութիւնը։ Իսկ ո՞վ լա — ցաւ մեր մանուկներուն վրայ։

ԵՆԻՐԱՊԱՅԻ

ԹԻՐԱՆԱՎԱՆ խորհրդարանը, Հայկական դիւլա — ցիական կառավարութեան զինավար Փիւն Ամարի — Կառավարութիւններն, 240ի դէմ 376 ձայնով միջոցն ածուի եւ պաշտպան ծրագրին վիճար — անութեան յետաձգուի։ Արեւիկ տեսակ մը վշտա — ւորութիւն կը համարուի Փիւնիքի դաշինքին հան — դէպ։

Փոքրիկ Մեծիկինն սէր ՄԱՍԱՆԵՆ ԿԸ ՓԱՅՁԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԵՆ

Նրեւարթի առաւել, Իրանի խորհրդարանին մէջ, Տօթք՝ Մոսաւոր մտադրէր էր պաշտիլ իր շարիւղի վերաբարեւոր նոր ծրագրեր, որ կը նա — խառնէր ի շղէի տեղեկութեան ընկերութեան յանձնարարներն հետ Համաձայնութեան մը, բանակցութեան սկիզբ ուղիք երկրորդն ու հետ, մասնաւորաբար ինքն. Միւսութեան հետ, զարիւղի վերաբար կենսական օւստեղեկները տարաւարու Համար։

Տօթք՝ Մոսաւորին Հայկաւարու կուսակցու — Երեւան երեսփոխանները քանի մը օրէ ի վեր խոր — հրապարակ տպաստանաւ էին, մոլորակներուն ձեռնէ իրենց կ'ունեն արտուելու Համար, բայց ասորն այլ իրենց Համարներն ունենին։ Ուրեմն, երկու կողմն քանի մը հարեւոր հողի դաւաճան — լեւորը միմեկն, աստուած կ'անուրի կը դիզեցին խորհրդարանին շրջակայէ։ Կուրք պայքարեց, երբ ընդգրկուելուներն պիտու ձե՛նալ Կանցի երես — ցաւ խորհրդարանին մէջ, այն ատեն կը կուսա — կէցները պիտու արդարակին։ — Մա՛մ Մոսաւոր — Կանցի, Կեցե՛ք Կեմմին։ Վարդապետին Համարն — Կանցի յարմարեց իրենց ընդգրկարկներուն վը — րայ, զանաւանակ ընկելու արդիւնքներն, որոնք Համարակալն էին Միւսութեան ներս մտնելու մօտ։ Մոսաւորին վրայ յարմարեցին. Համար։ Զօրն կը լիւր լիւրաւորէր. մասնաւոր սպանախորհրդ — Կ'ընկեր խորհրդակցին օստիկանական շղթան եւ մասն խորհրդարանին ներս։

Յուլուրդ իր պաշտանակատնի հասաւ։ Խոր — հրապարակին յանաւարը ինտու առկայեց, վար — քայլերու հարկադրեցաւ զինուորներու պատ — անաւորութեան հանել գոռնին դուրս գալ։ Վեց իր ժարեցին։ Խորհրդարանը վերաճեցաւ ճը — մարկոս առաջագաւառ։ Երկու կողմերը պիտու բը — տնջեցով եւ արցունքով կուրի, 40 Տօթք վը — քաւուրներն։ Զինուորները հրապարակներու առ — նով, շատ մեծ դիւնարութեան յարեցինք քու — մասարաւ խաղաղութիւնը վերահաստատել։

Ժողովը վերստին 1245ին, խորհրդարանը լրացողներն եւ ունիվերսիտետն ամբողջովն պարզեցին ետ։ Առաջին արթին, ձե՛նալ Կեմմի ատենան քարձարացաւ յայտարարելու. Համար։ — Մոսաւոր, հրամարեցէ՛ք վարդապետին պաշտե՛քն, զուր անկարող էր կարգը պահպանել ընտրութիւն — ներու. մասնաւոր չ։

Անարտ փայտանաններն մէջ, (որովհետեւ ընդգրկարկները դիւրեւ իր ծաղիքն են) վարա — աններն կ'արտարեւել իր զարեւելի, վարա — նիւտը իր կուրդին ատենան քարձարացաւ, բայց քանի մը փայլներն ինչպէս խօսիլ, յուլուսին եւ ար — ցուններն լեզուն կապուած, ինչպէս իր հարդը — դէ ինչպիսիք զործակալութիւնը։ Անոր վրայ, ձե — մալ Կեմմի նստած տեղին պոտաւ։ Ձեր տեղը Մեծիկինն մէջ է։ Գաջէք Կեմ կողմը քանդ մոլ — րակներուն հետ խօսեցէք։ Դուքս եկէք հռոպէ եւ աստանիք դաջէք։

Փոխ վարդապետն Զաքարի, Թէեւ ձայնա — փիւր իմեցաւ. յայտարարեց թէ Տօթք՝ Մոսա — տեղ անդարու թիւներ վերահաստատուելուն պէս պիտի ճառ խօսի, բայց զարգարներն նորէն հա — ւաւորեցան Մեծիկինն բոլորները եւ երեք անգամ յայտնեցին երկաթ ճանաչալակտն մտայն։ Զին — ուրները ստիպուեցան գիշիլ իրենց ստիպներուն, մոլորանդը քանդանները եւս մզելու Համար։

Վեցերու ժողովը

ՄՈՒՐԱՐ ԿԸ ՀՐԱՄԱՐԻ ՆԱԽԱՍՆԱՆՈՒԹՆԵՆ

Վեց արտուելու յանաւարներու ժողովը, որ սահմանաւոր է ուսումնասիրութեան եւ Երեւանի եւրոպական քանակի կառավարութեան հարցը, ե — րեւարթի առաւել Ժամը 10.15ին քաղաքով կառու — ցին Սիւրբաղարեւին մէջ։ Ժողովին կը ժամանակ — ցին Գ. Շուման, Տէ Կապուրէն, Արաքսեւոր, Կան Զէյրան, Սիւրբեյ եւ Պէս։ Խախտարաններն հետ ժողովին կը մասնակցին նաեւ Կեմմուկան, քա — րապետն եւ գինուրակալ խորհրդակցանք, ընդամենը երեսուն հոգի։ Առաջին նիստը վերա — րաւ Ժամը մէկին։

Գաղտնիքն է Պէ Մեմն Բիւրուսիոյ մեկուս — ցուսին անկալ, Գեմմուկանի պատմութիւնները (Հո — րաւան, Պիւրեյ եւ Լիւֆօմպուրգի) տեսակ էր մասնաւորութեան ցոյց կուսան եւրոպական քա — ղանին իրենց ունենալ տրամադրելու. Համար։ Կան Զէյրան իրենց տեսակցին վրայաւոր պաշտպան — Կ. վերապետութիւնը ժամանաւորապէս կը կալա — նայ զ'անգլիականին երեսունքը անվար պահե — լուն մէջ։ Գ. Թուրք Շուման իր քանակը արդ ան — սակար, միշտ կը յուսայ թէ կարելի է երկու տես — ակներէր Հայերնքին իրարու հետ հետաւարը Հայաստան է քանակար լուծումը որ պարտէ։

Մեքէ Հարցը այս կէտին հասած էր, Պիւրեյ պատմութեան Միսաւոր, որ երկու տարի է վեր կը վերէր Սիւրբաղարեւին եւրոպական ժողովին նա —

(Լաւերու շարունակութիւնը կարգաւ Դ. էջ)

ԿՐԻՏԻԿ ԶԱՅ ԳԱՐՈՒՄ — Վերջերս Յու. —
նառաջին հայ գաղութի մասին գրած էինք, ա-
հա առաջին կարգի էր տեղեկությունները հայ հե-
ղաբանի մասին: Արթուր — Կրիտիկ այս հե-
ղաբան անհիշելի մէջ կան չինք ընտանիքները, (24
նոյեմբ.): Բոլորն այլ ինքնաբերական են: Թրքախոս են,
բլաղայի Գաղաբայի լրջաններ իսկ նոր տիրաւոր
յուսիսային: Վարդանի զանազան կ'աղային տարին
մէջ զանի անգամ: Այլ դպրոց, ոչ եկեղեցի ունին:
Իրաւի իմն 1922էն առաջ ալ հոծ հայութիւն ունե-
ցած է: Կարեւոր է հանդիպել շարիւր տարրաւան
առաջնաւարներու եկեղեցիի թակին մէջ: Եկեղեցի-
ցիին զովի դպրոցը զոյգ է 10 տարին ի վեր: Ենթ-
դասին մէջ մեր զարգացում են 35 ընտանիքներ, (145
նոյեմբ.): Հայերը բարեկեցիկ են Ունին եօթնաւոր
Թաղ. Խորհուրդը մը, որ կը զբաղի եկեղեցիի կա-
ռուածներով: Բացի մէկ քանի ընտանիքներէ մնաց-
ելիքը մին ու փոքր ընտանիք են: Արթուր իմն —
1922էն ի վեր աղային ողորտը կ'անց զոյգութիւն
ունենայ է: Ենթադրուի մեր մնացած 20 ըն-
տանիքը, (63 նոյեմբ.): Միմ ամառը օրապահակով
աղայիներ են: Գանի որ ընտանիքները աղայիական
են: Ենթադրուի 1926ին զոյգութիւն ունեցող Հայ Կ.
Խաչի ընտանիքները, կը պահուի քրդերի վար —
ժարան մը: Բոլորն այլ հայախոս են: Յովհաննէս
ճարտարաւորները քանի որ անգամ կ'աղային: Հնա-
նիս — Հոս մէջ հայ դպրոցի երեք էջ հաստատու-
ած: Կան 4—5 երեքները (14 նոյեմբ.): Չորս
քաղաքներուն մէջ ալ ստորաւ քրդեր կը կը կազմեն
խառն անտառներին: Բոլորի մէջ թուրքն ալ կ'ու-
ղան հայախոս կեդրոններ փոխադրուի:

ԶԱՅ ԿԵՐԻՄՈՒ ՄԵԼԷ ալ բացատրեց է Թրքի մէջ
(Սելեւիք): Խոսում են Արսէն Ա. ԲՆՅԱՆ. Սիւննի —
եանց, զաղաքացիներ Խոսուրդի միջնորդը, դա-
տարութիւն Մ. Սուլեյմանի են թիւիք Է. Վալառանի է:
ԱՐՄԱՆԻ ՎԵՐԻՍՏԱՐՈՒ Պոլսի փոխադրուած է
կը զրէ Վարդապետ: Վերջին անգամ երբ պատ-
հարը շարքը Արմաշ այցելեց՝ ընկնել իսկ Եւս. Զար-
իսի մասին: Ա. Անտառներին չ'հիմարել Պոլսու արք-
ի զօրքարանը: Հոն երեսուն երեւ ի վերջին զարմա-
նաւոր մը: Փոխադրուած փառաւոր էր որ այս
ընթացքին փոխադրել Սիւննու Բ. մաս կազմ
ընթացքին չ'ընտանիքներ մէջ: Այս փոխադրել էր որ
քաղաքներու: Սելեւիքի որքանով մըն է որ
պիտի մերանդուող են վերանորոգող արդիական
ընթացքներին:

ԶԱՅ ԿԵՐԻՄՈՒ ՄԵԼԷ ԵՓԷՔ ԶԵՄԱՐԱՆԻ մէջ տը-
րքաւորը պահանջեալ տեղի ունեցած է փառաւ —
կուր զոյգով են մանկապարտ Լեւոն Շանթի
մասուն առիթով: Հոն համարուած են աղբ-
Մասնաւոր են Չարախանի վարժարաններու աշա-
կերտութիւնը: Խոսում է Միքայէլ Քոլոնիան չը —
տեղով այն մեծ կողմաւ որուն եմքարիցները
Հայ Ժողովուրդը, Խորհրդի Տէր Սիւննուին են Լ.
Շանթի մանկով: Խոսում են Նանե. Մասնական
վարժարանի տնօրէնը Արտաշէն Յովհաննէս —
եան են Չարախանի առաջ տեսող Միքայէլ Գա-
լիկեան: Աղբ. Հայկական վարժարանին մէջ հոս —
ան է տնօրէն Արթուր Անդր:

ԿԱՐԱՄԱՐ ԵՒ ՏԱՐԱՄԱՐ
ԳԵՊԱՔԱՂ

Դպրոցաւոր Տիկնայի ընկերութիւնը, 1952ի ըն-
թացքին, մեծ հաղթանակներով կը տան էր
կըթական գործունէութեան 75ամեայ յորեկանը:
Փարիզի, զատաւոր են արտասահմանի հայալստ
կեդրոններուն մէջ:

Անոր ամբողջ պատմութիւնը, հոս լրիւ պատ-
կերացնել անկարելի է: Ընենք միայն քանի մը ըն-
տով, ինչ Դպրոցաւոր Տիկնայի ընկերութիւնը հա-
րապատ արտասայտութիւն էր, 1865 թուական —
ներս. Պոլսահայ կըթական են լատիւղիսական
լարժումը, որ կուգար ինչպէս լրիւ մեր աղային
կենսոյն:

Մանօթ է, որ մեր Աղբ. Մասնաւորութիւնը
լրիւ տեղ մը կը վերապահի աղիկներու դաս —
տիրութիւններուն գործին, որ մինչեւ այն աստի
չ'ուտ անտեսուած էր, իսկ հայկական դաստններու
մէջ, զրիկի զօրութիւն չունէ:

Պոլսի Օրթոքսիկոս Աղային վարժարանին
լրջանաւորներ երբ երեսուսուր Օրթոքսիկոս, Լու-
րիկ Սիւննուին, Քաղաքի Փալատարան են Զո-
մանիկ Մասնական, խորանի հաստատու են քա-
ղաքը կամով կուտան աղայաները: Ենթ Օրթոք-
սիկոսի, համառ մէկ տանիք մէջ՝ տնօրէն կը ըս-
կան զորքի, 1879 Մայիս մէկին: Կը հաստիկ
խումբ որ հայ աղիկներ, դատարաններու համար
զանոնք աղային իր լուծով: Այլ նախաձեռնու-
թիւնը պիտի մայիկը թաղմանիկ արգելեցնելով:

Այս խանդավառ Օրթոքսիկոսներ չ'ուրէ կը հա-
ւաքուին Պոլսի մասին ընտանիքներէն զարաւ-
տիկները: Առաջին խումբը կը կազմեն Տիկն
Լուրիկ Վաճան են տաղաւորաւոր կը աղիկը, Տի-
կն Արթուրի Տիւրաւ, Տիկն Նոյեմի Գարսաւ —
ճեան (մեծ Նուրպար փառաւոր աղիկը) ինչպէս Տի-
կնիկ Զալիան:

1879 Մայիս իր պիտի մար պաշտաւ թուա-
կան մը, հայ կըթական տարեկրութիւնը մէջ է
երբ ուրիշ կաթմանկարութիւնները (Միացեալ ու
Աղայաններ չ'ուտան) յուտարու ասիւ մը ձգած
զաղաքական փոփոխութիւններ պիտի չ'ուտին, Դա-
րոցաւորը պիտի մար մայս մը, պիտի ձգուի
մէջ:

Դպրոցաւորը, իրեն վարժութիւնը, դատա-
ղական է 300 վարժութիւնին, որուն տարուոր
աղայանները զաղաքականութիւնը լրիւ տարա-
նիկ Անտառներ խառն անհիշելիներուն մէջ: Անոնք
առաւելեան զանգուրթիւնով կը կատարեցին ի —
րենց աղային պարտականութիւնը, են լատերը,
նահատականեան մեծ եղիւններ:

Կրկին պատմութիւնը վերը, Դպրոցաւորը
իրենպատկարի իր շէնքեր կը դառնայ հարե-
րաւոր որդուներուն ապառաւորան, պահելով
հանգիստ իր վարժութիւնը թարմաւորը կը —
դեր:

1923ին Դպրոցաւորն ալ տարաւոր է կը հա-
տատարի, Նախ, Սելեւիքի, միշտ հաստատու իր
կըթական առաւելութիւնը:

1924ին կը փոխադրուի Մարսի, ուր կը մնայ
չորս տարի են կը դառնայ յոյսի վառարան մը դա-
տութիւն համար:

1928ին կը հաստատուի, վերջնականապէս,

— Թաղաւոր, արարած կենսա, անմահ է ջու-
շինած ինկերին: Կախմ — որ բան մը պակաս է:

— Թաղաւոր այս անգամ ձեռքը կը ինտէ
զանաւոր ուղիքին, կը թուէ ուր կ'արցնէ:

— Դէ, ըսէ Նախ, իմ եկեղեցիին պակասը
է՛նչ է: Այս երեք անգամ է, որ քակել կուտան
շինած:

— Այս եկեղեցիին Հաղաբան բուրբուր մը կը
վայլէ:

— Զննաւոր աներեւելի կ'ըլլայ, իսկ թաղա-
ւորը կը վերադառնայ պալատ:

— Այս թաղաւոր երեք որդի ունէր: Ողիկներ
կը տեսնեն որ իրենց հայրը ցաւ մը ունի, կը հար-
ցնեն:

— Բարօ, ցաղ է՛նչ է:

— Կը մտածեմ, պատասխանեց թաղաւորը,

— որ ես ձեռքս իմ: Եկեղեցիին համար Հաղա-
բուրբուր մը պէտք է, ես ինչպէս երթամ թե-
րեմ:

— Մենք կ'երթանք, կը բերենք, բախ տալը:

— Երեւն ալ մերը չ'ունեն զային: Ամիս մը ետք
տեղ մը հասան, տեսան որ համարն երեք Տիւր-
բու կը բաժնէին, չ'արագեան մնացին:

— Զննաւոր հաղիւնեան իրենց, հաղաւոր —

— Ի՞նչ կ'երթան, կ'որոնեն:

— Կ'երթան Հաղաբան բուրբուրը բերելու,
չ'ենք դիտել: ո՞ր համարով երթանք:

— Զննաւորը ըսաւ:

— Այս լայն ծառին գաղտը կը դառնայ,
մէկտեղի համբէն գաղտը կամ կը դառնայ, կամ
չ'ըլլաւ: Վարի համբէն գաղտը՝ յոյս չ'իյալ,
որ դառնայ:

— Ինչո՞ւ, հարցնեցին եղբայրները:

Փարիզի Ռէնէի արտաւարաններ մէջ: Իր տնոնք կը
զորքը միասնային դուրս կը տարանուի: Ամերի-
կայի հայութիւնը կը բերէ նպատակ իր մեծաւոր
թաղիկը ապախական առատամեծութիւնը մը
տնոր կարեկերուն:

Այժմ, Դպրոցաւորը կը զորքէ, վերանորոգ —
ուած կը չ'ընենք մէջ, երկրորդական վարժարանի
ծրաղով (Ecole Secondeire Moderne): Անի 80 դի-
չերթիկ են ցերեկեայ աշակերտներին, աղաղը,
կայտառ են ուսումնասնող, որոնք կը զատաւոր-
աւորին հայկական հարապատ են մաթոք չ'ունեն:

Այսպէս, Դպրոցաւորը, կը աշխար յառած զայ
ի լատար ապալան, խանդավառութիւնը պիտի
լարունակէ իր համարն հայ Ժողովուրդին շնորհի
են հայ Ժողովուրդին համար:

ԿՈՒՄ, Դպրոցաւոր Տիկ. Ընկերութեան

ԿՈՒՄ ԵԿԵԼԵՑԱՍԻՐ ԶԱՍՄԱՆԱԳՈՒԹԵԱՆ

Անուովիկ Վարապետ Մ. Ենչ եկեղեցիայ հո-
ղաբարձութիւնը եկեղեցիայ մէջ կ'աղբ որ տնոր —
դոթիւններ կատարելու անհրաժեշտութիւնն ա —
նէ, հողաբարձութեան կըթական ինչպէս ինչպէս
անաւարտ ըլլալով կ'ուր ինչ փարգեական հա-
յերեկեցիներն, որպէս ինչպիս ունենան դիւղի
մ ժողովուրդին տնտեսական անտիկ պայմանները
են հանին տնտեսիկ ինչպէս մեղի ծրարաւորած նո-
րութիւնը զոյգի հանելու համար են առաւել
տնտիկ յատկութիւնն ըլլալից շատ աւելի մեծ
մարկերուն:

Արդէն արդիւ թարգմարուէ մը մեր տարածա-
րութեան տակ սերայածոր դասն է 70.000 Փրանք
են 4—5 համառ անտեսաւորութիւններ ալ մաս —
նակցան են հայալական Փրանքներով: Մակը կը
նախատեսուի մաս 250.000 Փրանք:

Ենչ ինչպէս զրիկը զանապաշ Պ. Կարապետ Գա-
սպալանին, Անուովիկ եկեղեցիին հասցեով: ԿՈՒՄ

ԿԵՐԻՄՈՒ ՄԵԼԷ ՎԱՐՍՈՒՆԱՎԱՆԵԱՐ

Կ. Պոլսի Աղբ. Կեդրոնական վարժարանի
հիմնադրութեան վաթսուամիսեան տարիով,
Նախկին Սանիտը մասնաւոր ճակերով մը տեղի
կ'ունենայ յառաջիկայ 16 Յունիսը, կ'երթան կէս
օրին, 33 Bld. Baumarchais հայկական հաղաբանի
մէջ:

Նոյն օրը որդու մ պիտիւրուի վաթսուամիս-
կը հանդիպուր տօնելու մայրն են ի հարկին պի-
տի կամով խառն յանձնարուածով մը:

Փալատին է որ Փրանսարակ թուրք Նախկին
տնտիկ մասնակցին այս քաղաքին ճակերովին,
մինչեւ յունիսը 10ը իրենց հասցեները որդիւն —
կամ մինչեւ յունիսը 14 հետաւորով՝ մեր քն —
կերով, Ժիւլյար Չիլիկեանի, 24 Rue Feydeau
Paris (2), Tél. Central 48-51:

Հանդիպուրին մասնակցողներէն նոյնպէս կը
խնդրուի որ անպայման տան իրենց հանգիստը:

Կեդրոնական Ս. Չրապատարներն
Ա. ՉՊԱՆԵԱՆ

ՄՈՒՅՈՒՄ ԵՆԵՐ

ՀԱՋԱՐԱՆ ԲՈՒԼԻՐՈՒՄ

(ԱՐԴԻ ԱՆԴԱՐԱՐԱՐՈՒՄ)

Ժամանակով թաղաւորն մէկը եկեղեցի մը
չ'ենք կուտայ. Եթէր տարի կը տես չ'ընտանիքներ:
Օճումին ետք՝ թաղաւորը կ'երթայ իր աղօթքը Ե-
նիսը: Կը տեսնէ, որ բուր ու փոթորիկ կը բարձ-
րանայ, զի կը մնայ որ թաղաւորը ինչպէս: Մէկ
այլ ինչ տեսնէ, ճակաւոր մը կ'ենք են իր տանի,
կ'ըսէ:

— Թաղաւոր, արարած կենսա, զեկեցիկ եկե-
ղեցի չ'ենք, սակայն բան մը պակաս է:

Կ'ըսէ են աներեւելի կ'ըլլայ:

Թաղաւորը քակել կուտայ եկեղեցին: Նորէն
Եթէր տարի կը չ'ենք եկեղեցի մը, առաջ տե-
սանքն ասին եկեղեցի: Օճումին ետք՝ թաղա-
ւորը կ'երթայ աղօթելու: Անտեսիկ բուր ու փոթո-
րիկ կը բարձրանայ, ինչպէս այն ճակաւորը կ'երթ —
ալ թաղաւորին ու կ'ըսէ:

— Թաղաւոր, արարած կենսա, զեկեցիկ եկե-
ղեցի են չ'ենք, սակայն բան մը պակաս է:

Թաղաւորը զարմաւոր քակել կուտայ կենեկ —
րին: Եթէր տարի աշխատեցին — կ'ըսէ — այս
նկատ աշխատի չ'ենք, որ աշխատի երեսին ին-
տիկ զարմուտ:

Կը չ'ենք, Կ'ըսեն: Թաղաւորը կ'երթայ աղօթ-
քը, ընկուտ. Բուր ու փոթորիկ՝ կը բարձրանայ,
հաղաւորը զարմաւոր կը կանգնի առնելու ու կ'ըսէ:

խաղաղութիւնը, զիսկայսոց Գննելիքի տարւորութիւններէն երկէ տասնհինգերորդն էր հրամարտուող տուաւ: Ժողովը միաձայնութեամբ ինչոցից նախագահէ որ իմ անձն էր հրամարտուողը: Անտ Թէ ինչպէս էր ներկայացնէր էր պատճառաբանութիւնը:

« Երկուսն յետոյ իմնի համար խաղաղութիւն մը եղաւ: Չեմ կրնար արողովուն զայս ասանկ ժողովին զգուշական քաղաքականութիւնը, հետեւողքս որովհետեւ թողուլ այս անօրէն, ինչ որ հինգ իշխող պիտի տայ ապագայիս պահուն մը վերադարձնելու իմ բովանդակ ազատութիւնն ու իմ տեղը միայնակ ճշգրտալի պայքարին մէջ: »

Պ. Սիմազ էր պարզ պատուիրակ խօսք տուաւ երկէ եւ յայտարարեց հետեւեալը — Վերջին երկու շաբաթներուն կրած դառնութիւնս զիս միջոց տեղ զարեւմտ ժողովուն մէջ, իբր մարտիկ եւրոպական միութեանն: Այնուհետեւ, եր յուսանալու — Թիւրքիոյ յայտնեց, որ Չըրքէի իշխանութեան զուրկ լայնիքի վեր, ան չէ երեւցած՝ ժողովին նոր Թափ մը տալու համար: շեմէ ասկէ ուրիշ բան չու — ինչեք անկեղծութիւն, անկեղծորէն էր յայտարարեմ որ նախընտրելի է որ կանգ անձնեց: »

ԴԵՊՅԵՐԸ ԱՐԵՒԵԼԻՔԻ ՄԵՋ

Ձիւնեղործայի բանադնացիները Բէ. որ ըն — դռնեղործի զաւանդիներու այն աստիպարի, որ կը նախատեսէ եմբայանեմա՞ղով մը կարելի էր, գիւրեւոր արժամանակ ճացը ուսումնասիրելու հետ — մար: Երկուսն 28ին արդէն արժամայի էին կողմէն ցանկը գերեւորեալ եւ համարեւորեալ, բայց մերժեման էին նմայանեմա՞ղովն աստիպարի: Այժմ կարելիներ էր պահանջել որ զինադասարան կնքուան զոն, երկու կողմեր ամենիպէս աղօտ արձականք ամողով գործիները: Դա՛նայից պատուիրակութիւնը կ'ուզէ որ փոխադասութիւնը ըլլայ ուղիղ եւ արդարապէս հիման վրայ, որովհետեւ եր կարկանդակ որ Զինեղործայիները նորէն խաղ մը որ խաղան եւ իրենց արձականքն գերեւորէր էր որ զորացանէ հիւսիսային Բորգիայի քանդիկ: Հնդկականի մէջ, ուսիր օրէ ի վեր մըրանս կր — ունեւոր ցոյց կուտան Թէ Վիլքինսէն ըմբոստեան զոյնէ, Հանային հիւսիս արեւմտեան չընենք մէջ: Բանն որ հնդկից էր ստորական Վիլքինսի ուսեւ — րանն մէջ եւր շանան միասնաբարութիւնները ընել կարգաւորեմա՞ղ յաւաք ընելու համար շաբաթ — երան մէջ: Միւս կողմէ, զօ Եր Միւս, Հնդկացիներ յանդիմանուող զինադասարան, կող ուղղած է կարկանդակ Վիլքինսիցիներու, որովս էր Բորգիայի մըրանս — զիս աստիպարացիներ Վիլքինսի յաղթանակին համար:

Թուրքիոյ արտաքին նախարար Զուաւ Բէօզ — րլիւն, յայտարարած է Արդ. ժողովին մէջ որ պիտի պատահանայ խորհրդային ծանուցացիներ, որ ինչպէս յայտնի էր միջադրէր Անգլաքարի կառավարութիւնը Անգլանտեան զաւիթքին յարեւել համար: Նախարար անօգուտ էր նկատէ ծանու — ցացիներու փոխանակութիւնը երկու պիտու — լիւնէրան մէջէն:

Դուալեյի կառավարութիւնը Մուսկուան իր զիստական միջոցաւ էր մերժէ անայ խորհրդային ծանուցացիներ, որ կը զգուշացնէր ընթեր յարել է Միւսին Արեւելեցի պաշտպանողական զուրկեան: Երկէ ոչ իր մասնակցութիւնը պիտի նկատուէ Եւրո — փակորդական եւ իրոք: Միութեանց զէ ուղղաւորած: Թուրքիոյ վիճակարար Լամին Պէյ հրամարտած է Մուսկուոյ աստիպարութիւնը ըլլալիք ընդունելու — Թիւրքիոյ մէջ:

Ձէ համարեալած ուր զինը Մետիսիցի ձեմ մեղիքին, փոխաղով Ձիւնեղործի համայնարանա — կան ուսումնողներ ցոյցեցին, այս ատիկէ զգուշա — կան միջոցներ ձեռք անուան են: Այսու հանգործ, ֆրանսական մարդասիրի փոխադրէր Պ. ար Պուս — սորըն Համան Լիփի պաշտար զացած եւ շնորհա — ւորած է Պէյը:

ԳՆԱՐԸ ՄԵ ՏՈՂՈՎ

ՏՈՔԹ. ՄՈՍՍԵՍԷՐԸ Երբնի պահուն կըրած է խօսք անկը խորհրդայիններն մէջ եւ փոխուիլին յայտնած Ամերիկացիներուն, որ բաւարար չա — փով չեն օգնէր Իսրայէլ: Մէյս պայմաններուն մէջ, յարած է մարջանաբէ: Վեր կը մնայ փակել քա — լիքի: Գործերը, իբր Թէ քարիւղ ունեցած ըլլայ — լիքի: Նախկինը եղած տեղը ձեւով, մեք եր վե — րապատենք մեր դասակարգուն, որոնք զայն պիտի չապարդեն օրհնելով իրենց յայտերը: Թէ քա — րիւղի անպարտաւորեալութիւնը իր գոնեւր, քա — տիկնայ պիտի է սեղմեցնէ: Վարչապետին աջ քա — րարը Հիւսէյն Մաքի իր կարելի յայտարարած է Թէ՛ « Ժողովուրդ հոտ կողացա զիկն, յեղափոխու — րեան մը որ նախնայանները իր անանկ »:

ՀՈՂԻԳՅՈՒՄԸ Կուսակցութիւնը մերժած է ամերիկացի չորս օրանաւորները յանձնել: Երեւ — րէն կը մերժէ ճանաչել Աւսթրիականի այն քաղ — ական, որ իր պիտի Թէ տղաւորներ ժողովրդով աս — անանկ են հոնկարական աստիպաններուն վրայէն:

ԼՈՍՏ ՏԵՍԱՍ

ՎԱՐԴԱՐԱՏԵԱՆ

(ԼԵՔՏՈՐԱՆԵՐ ԵՒ ՊԼԱՏՄՈՒՍԵՐՆԵՐ)
ՏԱՌԱՐԸ ՆԱՐԿՈՒԿՆԵՐ Դիմ 500 ֆր.
Դիմել 17 Rue Damesse, Paris (13)

ԳՈՑԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑ

1952-ի ԳՈՑԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՑՑԸ լոյս տեսաւ այս շաբաթ, իւրաքանչիւր օրինակ Թուարուած պի — տի ըլլայ եւ այդ Թիւր պիտի ըլլայ վիճակահա — նօւթեան համար Թիւ մը: Եւսնողը տեսնէ — հինգ հազար Փրանքի արժէքով պարգիւ մը պիտի ստանայ, օրինակ օգտակալ համարուէ — րէն մը կամ 1. Եւսնի հրամարտութիւնները: Վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի Եւր Սերունդի օրը, 1952 Մարտ ամսուն: Դիմել 2, Զ. Դ. Եւր Սերունդի Եւր. Ժաւրլիթան, S. Boyadjian 35 Ave. Lieutenant Finel. La Viste, Marseille:

Թատերական ներկայացում

Կազմակերպուած Մ. Մ. Ժաբարանի նախկին կրտսեր ՍԵՐՈՒՅԷ ԿՈՂՄԵՐԸ
ՈՂՄԵՐԿԱՆԱՆ ԵՒ ՎԱՐԼԱՐԸ
(Տաւմ երկր արայ)

Եւ Le Commissaire est Bon Enfant (զաւեւ 1 արար) Մ. Մուրաքան Ժաբարանին մէջ, 16 Դիւկ — տեմբերի, հիւրեակ Ժաբ 15ին: Տոմարից պայտիւղէ Մ. Մուրաքան Ժաբար — անին, հեռաժամը OBS. 18-28: Դիմելը 200 եւ 250 Փրանք:

ՊՏՐԱՍՏԱՆՈՒՅԷՐԻ՞ ՊՏՐԱՍՏԱՆՈՒՅԷՐԻ՞
ՊՏՐԱՍՏԱՆՈՒՅԷՐԻ՞

Հ. Մ. Ը. Մ. Մ. (U. G. A. de Marseille) Այնպէս արտաւան ՏԱՐԵՒԵԼԻՔԸ ՄԵՋ ՊԱՐԱՆԱ — ԴԻՄԱՆ: Տեղի պիտի ունենայ 22 Դիւկեմբերի 1951 Եւրաթ Երեւելեան Ժամը 9ին միջին լոյս, «Club» շէրք քաղին մէջ, Rue Grignan: Մեքադմանութիւնները մօտ օրէն, ասանկին յայտարարութեան:

ՀՈՐԵՂԱՆԿՈՍ

Այս կերակի օր Հոյեանկանեան պաշտօն պիտի կատարուի հանդիսակը երկրօրէ Մարիամ Խալիթիանի մաճուան երկրօրէ տարիւղին ա — Թիւ, Ամբարիւղի Մ. Պորոս Պատու նկերակու — րէ: Եւ Զրախիւրուի հանդիսեղանին յիշատակը յարգող աղականները եւ ծափօրները:

ԳՈՒՇԱԿ

Կարգը հիմա ժողի էր պի պան, Ե Եւսանց չի չեմ ընթերցալ, Սերունդը քաւար դաժմէր պաւ, Դա՛նայի քաւար կարգալ իւր: Իման ասեմը, ՎԱՐԼԱՐԸ՞ Պէտք է ըլլայ, անպայման, Ե ՎԱՐԼԱՐԸ՞ իմ Եւսանցի չաւին, Ե Այս ատրեմ է միշտ անման: Կնիւրիս քաւար տանմէ յստակ Բախտիդ անիւ, փա՛նք անմանին, Կնիւրի կրանմ, վա՛նք քիւրի տակ Թո՛ղ համեցի ասեմը ՎԱՐԼԱՐԸ՞ Եւր զայն գանն, մասնաւ ղոււ ... Վա՛ղ: ՄԱՍԻՍ ՍԱՐԱՍՈՒՄ Բիւրանուակէ քիւ Սոլիւի ... Ի՞նչ բազմալիւմ, գնա՛ Եւսնէ: MASSIS, 12 rue Saulnier. Paris (9) Tel. Pro. 16-88

Reveillon, Reveillon
Chez SASSOUNI

Սասունիի աստղական Reveillonը, միջին լոյս կերակուի, իւրաք, պար եւ զուարմութիւն, հանելի միջոցարար մէջ է: ՄԱՍԻՍԸ ՍԱՐԱՍՈՒՄԻ ԶԱՆՏԱՐԱՆԻ ՄԵՋ Եւրպական եւ Արեւելեան օրէպիւրը, Attraction, Փոյլ Պէրժէրի մեծ արեւաստղաներէն: Ուրեմն Մուսնի եւ Կապուրի մեծ սեղանները պարզուցեց ասեմին իսկ, Սասունիի ճաշարանը, 31 Rue d'Alexandrie Էնս. Gut. 92-65

ԻՄՔԻ ՄԱՍԻՍ
ԱՐԵՒԵԼԻՔԸ ՀԱՐԱՅԱՆ ՕՂԻՐ
RAKI-MASSIS

Մեծ եւ հին միասնալիքը գոր իննց սեղանին վրայ պիտի կը փնտնի օգիտ սրբակարգին: Եւստով պիտի գտնիմ զայն Փարիկ, չորսմի յաղացող սրբարարութեան եւ նպարակաման — րան մօտ:

ՄԱՐԻՍ ՕՂԻՐԸ ՀԱՏ ՄԵ ԵՒ ՀԱՄԻՐԸ ՊՏՐԱՐՈՒՄ ԵՒ ԱՂԱՆԵՐԸ, ԱՐԵՒԵԼԻՔԸ ԱՐԵՒԵԼԻՔԸ: Դիմել, NEYRET FILS, ARNAUD Cie. à Jallieu (Isère)

ԱՆԵԼԻՔ ՊՈՒՆ ԲՈՂՈՄՊԻ 2. Զ. Դ. Արամը երեւակումներէ ժողովը այս ուրաք, մաճօթ քա — ճաբար Ժամը 21ին: Եւստ կարեւոր օրաքար: ՓԱՐԻՉԻ 2. Զ. Դ. Եւր Սերունդի Անարու — ան խաղի զաւանթուութիւնը յայտը հնդկացիներ Ժամը 9ին, Աղալուի Տան մէջ, 32 rue de Trévise, métro Cadet: Կը իստի Գ. 2. ԲԱՆԻՍԵՐ: Եւր Լեւոն Եանիկի կնանկն ու զորքը:

Կը Զրախիւրուի համարակցութիւնը: 2. Զ. Դ. Պոմոնի Հաւարանին հեթակով: Եւր Զրախիւրուի համարակցին: Կարեւոր օրաքարը: Պարտաւորել ներկայութիւն:

Ց. ԿԱՐ. ԽԱՐԸ Կեդր. Ժաւրլուներ ժողովը կը Զրախիւրու Կը Փարիկի եւ չըրակալ թուր մօտ — նախկին: Ներկայացուցիչները, այս շաբաթ կէս օրէ վերը Ժամը 3.30ին, ընկերուէր Ա. Ձիւնեղործի ընկալուցը, 13, rue Caumartin, métro: Madeleine կամ Opéra: Օրոյկարը: Մանուկներու Օրոյկան աս — նակաւարութիւնը:

ՄԵՐԱՍԻՐՈՒՅԷ Մուրաք Ուսումնասիրայի Ժո — ղովը այս կերակի կէսօրէ վերը Ժամը 3.30ին, Ի — սկի իրեկին Ժաբարանի, Rue de la Défense: Օ — րակար Ժաւրլուին համարաւորութիւն:

Հայ երգի Օրը

Հայ երգի Օրը Մարտիկի մէջ Casa d'Italia, rue d'Alger, կիրակի 16 Դիւկեմբեր, Ժամը 8ըւ 16ին:

Արեւնիւս երգչախումբը

Ղեկավարութիւնը Է. ՍԱՐԳՍԻՆԸ կը ներկայա — կուի 9 Հայ երգչաձաններու զորքերէն: Բազմա — ձան երկուս խմբերէն: Կը մեկնորէն ու կը նուագեն Տիկին Զ. Մուր — ան, Օր. Մ. Սիմանեան, Տիւր եւ Տիկին Գ. Ստ — փանին, Օրիորդներ Փոյ Օրաւ եւ Մ. Պոյանման: Դիմելը խաւ ժողովրդական: Դիմել երգչա — խումբին:

ՊԱՐԱՍԻՐՈՒՅԷ ՏԵՐԵՒՈՑԸ

Զ. Կ. Խաչի Անկիլի մասնակցի, Այս կերակի կիւ օրէ վերը, Ժամը 3եմ 10ը, Municipalité քաւ — հին մէջ, 9 rue du Marché: Կը նախագահէ եւ կը իստի Գ. 2. ՍԱՐԳՍԻՆԸ:

Գեղարքանապահ թափին — Երդ, պար, ար — տասնութիւն, ինչպէս Խան հանգի անակալ — ներ Անկիլի զպրգալաններու կողմէ:

Միւրով կը Զրախիւրուի Անկիլի եւ չըրակալ չալութիւնը:

Կը փնտռուի

ԿԷ ՓԵՏԱՌԻ՞ — Լիւնի չըրակալներն, Խուա — նոցի եւ ասն զորքերու Ժաբ փառահին կին մը որ յանձնաւոր ըլլայ քանի երկու երախալ, տան պատուհինի օղուն պահէ: Ինչպիսիս եւ անու — ղին զատ պիտի ստանայ ամիսը 12ին — 15000 Փրանք: Դիմել Fantasia, 23 rue Paul Bert, Lyon:

ETABLISSEMENT:

TERSAC

4, RUE TERRAILLE, LYON
Փաւա տէ Թերայի մօտ

Կերպականի երու, ճերմակեղեններու, ա — մէն տեսակ կտորներու (քուփ) Ե ՄԵՐԱՍԻՐՈՒՅԷ ՎԱՐԼԱՐԸ՞ Մասնաւորաբար արարած փոխմընար եւ ԶՈՒ — ֆիւնիլեմանտն յարմար կերպաներ, կտորներ բազմազան տեսակէ: Նոյնպէս ներածում եւ արտածում

ԿԱՂԱՏԻ

Չեմ նուեւնորուեմա՞ղաւար Ինչպէս Խան նշանախօսութիւններու եւ աս — անակութիւններու ատիկէ զինկեցէ Ժամագոր — ու զուարմանալ:

ՀԲԱՉ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ

261, Fig. St. Martin, PARIS (10)
Որուն ճախ ու ալլապան քաղաքները, զուրկ ջերմանք քաւար Ժամացոյցներ, ուկալ եւ ալ ծափան աւել տեսակ տաղարկներ պիտի ղանմէ մեր ճաշական եւ զաւրիկ յարմար: ՄԱՐԻՍՈՒՄ ԶԵՂԶ ՂԱՅ ՏԵՐԱՍՈՒՄԻՐՈՒՅԷՐԸ: Հեռաձայն Nord 60-69
Métro Louis Blanc կամ Stalingrad

« Իբր բռնաբարիչը մարդկային իրաւանց » : Կ
թուի թէ ասիական պետութիւնները ուժ պիտ
տան Եգիպտոսի առաջարկին :

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՔԱՅԻՆ
ՀԱՐԱՍՏՈՐԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԵՒ ԵՐԿՐԱԿՈՐՏԱԿԱՆ ԿԱՐԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

(Գաղթի մեջ ընկեր կոպեանի թամաղանի
դասախոսութեան ամփոփումը)

Բ.

Փերիտի արտադրութիւնը, մեր օրերուն, աւելի շատ էր քան ուսուցիչը: Առանձնապէս Բաղդուրը եր քրիւղէր եւ միջին այլընչ կը գործածուէր ծծարկը թամաղանի թիւրի Դաւիթ սիւֆիւրիւրը արտադրութեան համար:

Այդուհանդէս ընդարձակ հանգրիւցը ցրուած են Կողբի, Կաղզուանի, Օլիքի եւ Եւֆրատի շրջաններուն մէջ:

Հայաստանի առաջին երկաթուղին, որ 640 քիլոմ. երկարութիւն ունէր: Հիմնուած է 1901ին եւ քաղաքային անդադրարկէր Զաքարիայի երթը. հաջորդականութեան միջոց հանգրիւցէին Զարաթար, Եւֆրատի մէջ: Իսկ առաջին հաղորդակցութեան միջոցները, շատ դժուար է օգտագործել համայնի եւսման շինքները: Հանգրիւցէին գաղտնիքը փոխադրուել համար: Այսպէս, հանգրիւցէին 3) Գր. Էնուր եւ երկաթուղիին եւ այսպիսով կը դժուարանայ համայնիները գտնուել եւ մաքրուել աշխատանքը:

Այդուհանդէս Հայաստանի կարեւոր Հարստութիւններէն մէկն է եւ արջ արտադրութեանը, Անդրկովկասի երեք հանքադաշտութեանց մէջ մենք կը գրուէինք առաջին տեղը:

Այս միջոցին թաղապետութեան, մենք ունէինք իսկ այդինքն արտադրութեան 100ին 65ը, իսկ ամբողջական Թուրքիոյ հետ համեմատելով 100ին 25ը:

Այս երեք հանգրիւցէին զատ մենք ունէինք նաեւ հաղորդութեան կամ Հաղորդութեան թաղապետութեան մտադրանքները:

Այսպէս, կապարի եւ արծաթախանի կապարի 13 հանգրիւց ունէինք արեւմտեան Հայաստանի մէջ եւ 36 հանգրիւց արեւելեան Հայաստանի մէջ:

Միւս հանգրիւցէին կան (առաջին թուականները կը պատկերեն արեւմտեան Հայաստանին, երկ-րորդ թուականները՝ արեւելեանին) —

Պիլիմի 13 եւ 194: Զինի 3 եւ 9:

Միսկանի, որ շատ կարեւոր ինքիք է եւ կը դժուարուի պնդելու, գրանցուելու զիմարդականութեան գրանցուելու, 3 եւ 9:

Երեւան 14 եւ 49: Արսիւրի (միջոցը) 4 եւ 8 (Կարսի շրջանին մէջ):

Փերիտ (ծծարկութեան կարգով) 8 եւ 9: Արսուան 10 եւ 23: Բրդու 2 եւ 4:

Ոսկի 14 եւ 16: Նաթի 4 եւ 1:

Պալիկ 2 եւ 4: Առաստ 1 եւ 1:

Հանգրիւցի ճակատը 47 եւ 48:

Իսկ միայն արեւելեան Հայաստանի մէջ կան՝ Փարսի 5: Բոլաք 5: Գրաքար 8 (եւս):

Հիմա քիչ մը անկի մամարաններն են հանգրիւցի Հարստութեան մասին արուած այս տեղեկութիւնները:

Մեր հանգրիւցի Հարստութեանց մէջ պղնձը, հանգրիւց, Արսուանի մէջ, կը գրուեն առաւել հանգրիւց տեղը: Իսկ բոլոր պղնձաները, մէջ, առաւել զինքն վրայ կուգան Չանգրիւցի հանգրիւցը, որոնց համարուն 100ին 10 — 12 գում պղնձը կը պարունակէ, կանոնաւոր երկրներու ձեւով:

Ինչ որ կը զիջուի զոստը, որովհետեւ երբեմն կան մանր հանգրիւցային խառնուրդի ձեւով կարծուած համարները:

Մեր երկիրը եւ յատկապէս պղնձահանքերը համախառնաբար կը երեւորուին պիտի ստանալին, երբ Չանգրիւցի ուղղութեամբ երկաթուղի շինուած ըլլար:

Ունենք ոսկի եւ արծաթի հանգրիւց, իսկ ընդհանրապէս հանգրիւցները համար անհամաժայտ է ունենալ նաեւ խորտ Զարաթարութեան եւ Եւֆրատի ճակատի խորտիւրները, ինչ որ կը պահին Հայաստանի մէջ:

Փերիտ (ծծարկութեան կարգով) հանգրիւցը ցրուած են Այրաճարի, Երաթաճարի, Սիւն Մատենի եւ Այրաճարի ժողովրդի Զարգիւցի շրջաններուն մէջ, 28,000 թաւ արտադրութեամբ:

Արսուանի հանգրիւցը կը գտնուի Կողբ, Կաղ-զուան, Օլիքի եւ այլ շրջաններուն մէջ: Երկրա-շահան գիտութիւնը ցոյց կուտայ, որ նախա-պատմական ժամանակներին Հայաստանը գտնու-ած է Ղուբինու տակ եւ դարեւոր ընթացքով, երկ-րորդ կարծախանքը հետեւանով, հոգրիւց կը բարձրացան եւ եւ Ղուբինու մէջ գտնուող սղորք մնացած են հոգրիւց տակ: Կատարուած հաշիւնե-րով, Հայաստանի հոգրիւցն տակ կայ 621,800,000 թոնի համարող սղորք հսկայական Հարստութեան մը, որ պիտի բարեւ համարուէր համար փոխած այս ամբողջ աշխարհի ...

Երբ թաղապետութիւններ կան Անդրկովկասի մէջ: Առաջ առաջինը՝ Նաթիկ թաղապետութիւնը կը գտնուի Արսուանի, երկրորդը՝ Ժամկանի թաղապետութիւնը Վրաստանի եւ երրորդը՝ սղորք

ՕՐՈՒՄԸ ԵՄԲՐՈՒՄԻ ԷՆՏ

ԵՐԱՊԱԿԱՆՆԵՐ ԴԱՆԻՍ

Հիւսիսային Արաստանի դանիսին կայ — ուսմ երկրիները անկի մասնուած են: Այս լուրջ տարակարգ կը շարունակուի սղորքի մը ի վեր:

Անգամակից պիտութեանց միջեւ, խորունկ տարակարգութիւններ կան երեք հիմնական կէտե-րու շուրջ, Ա) Գերմանիոյ վերաբերմամբ Բ) Եւրո-պական բանակն է Գ) վերաբերման մասերը:

Առաջին երկուսը սերտորեն իրար կապուած են: Մէկը միտին հետեւան է ... Երբ Գերմա-նիոյ վերաբերման հարցը դրուելու շուրհանար, ոչ ոք պիտի ժամադրէ Եւրոպական բանակի տնտե-սականութեան մասին:

Երբ տարեկան ապարդիւն բանակցութիւն-ները վերջ արեւած, պիտութիւնները համազուե-ցան, որ Մոսկուա աշխարհապաշտական նպատակ-ներ կը հետապնդէ, որոնցին կողմակիցով Ա-նկուստի պաշտպանութիւնը: Քորեան հաստա-տեց ժողովրդապետութեան մատակարարները եւ Ռուսաստանի վրայ ծանցողը կասեցուց:

Միւսին հոս ժամանակութիւնը կատարեալ էր: Բայց, երբ քաղաքացիները եւ ռազմապետ-ները մասնախոսական զեմութեան երթարկիցին հարցը, երեւած էկու, որ Եւրոպայի ապաշտպան-իչ է առաջին Գերմանիոյ մասնակցութեան: Այս համապատկի նպատակը նաեւ Յրախայի պիտու-ական անպարտաւոր վիճակն է:

Դիւանախոսական դաշտին խառնուրդներն են վերջ, երբ 1950ին հրապարակուեց Գեր-մանիոյ վերաբերման անխառնախառն Գեր-մանական մամուլը: Եւ հանգրիւցի կարծիքը որ — զար յուլման մասնուեցան Կատարական տե-սականը ինչպէս քաղաքական էր: Մինչ քաղա-քի գործըք նախաքարը կ'ըլլէր թէ Եմրանաւ չի կրնար ընդլիցման, օրտալ սղորք, պաշտպա-նական նախաքարը կը յայտարարէր — Եւ Յրա-խայի վերաբերման նախաքարն էր, եւ ոչ թէ Գեր-մանիոյ:

Դաշտանական տեսակէտը մը որդիւրդի պիտ-ըր, սակայն վարչապետ Գ. Փիլիպի պարտաւոր-ըքարի մը, որ կ'ընդունար Գերմանիոյ վերաբե-րմանը Եւրոպական բանակի շրջանին մէջ, եւ միայն տնոր հակադէմի տակ: Այլ խառնող Յրա-խայ իրեն կը վերապահէր Գերմանիոյ վրայ կա-տարարելու հողորդութիւնը: Այդ բանով պիտ-ապարդիւն խառն զոքանաւոր, եւ ապա — մի-տարեկան փոքրիկ միութիւնները անկի պիտի շահնային: Վերին հրամանատարութեան ալ, Ե-րոպայի, կը վերապահուէր Յրախային: Երաթը կը յամեմատուէր նաեւ արդիւն Գերմանիկներու կուտի մասնակցութիւնը՝ պատեալով առաջին Զորանի:

Եւ վերապէս, եւրոպական բանակի կապու-թեան նախաքարն կը դրուէր հետեւանութեան — պողպատեք ծաղիկին տարադրութիւնը:

Անկերկանները տհաճութեամբ ընդունեցին Փիլիպիի ծաղիկը: Թէեւ Յրախայի կողմուրը Գերմանիոյ վերաբերման անդրուեցը, բայց իր պայմանադրական կերպով իրար զուտ քա-նալ անկերք բանակցութիւններու:

Այդպէս ալ կուտ: Եւ Յետապայան, Յրախայի պիտութիւնները եւ

Թաղապետութիւնը Հայաստան:

Ինչ կը վերաբերէ հայկական քաղաքներին, մեր Բաթիմիսին լուսաւորման քաղաքները շատ քիտուր չէ, թէեւ հանգրիւց շատ տարածուած են:

Եւ Ռուսները ինքեթի կուտան են: Անթրաքի շուրհին: Ինչպէս գիտենք, հանգրիւցները հոգի տակ զոգարով մնալով սեղանը ու քաղաքած մա-տեն են, որոնք առանկապէս կոնապիներու ըն-տեղներն են մեր հոգրիւցին տակ: Երբ ծաղիկը լուրի կարծանան, կը դառնան քաղաքներ, իսկ կիսապիտ ամառանալու պարագային կը վերածուին լաթի: Նաթիկ կը կարգուի նաեւ ծովային կեն-դանիներու հոգին տակ մնացած ըրտաւարաց լու-նայինը: Բարձրագին լուսնորն տակ մեր ունե-ն ծաղիկ քաղաքները կը դաժնաւոր լուրջ 40 միլիոն թոն: Ասկէ զատ կայ նաեւ տեսակ մը ուրիշ ա-մառն, որ կ'ընդանող կը կուտի եւ որ առաւել կուտայ տարբեր տեսակ տունները եւ մանաւոր ամառ-նային:

Ինչ կը վերաբերէ նաթիկ, Հայաստանի մէջ ալ կան նաթիկաները, որոնք սակայն չեն լուսա-դրուած: Երկրապաշտական ստուգանքներով հաս-տատուած է, որ մեր հողը շատ հարուստ է եղած նաթիկային երակներով, որոնք սակայն սու-ր ընթերցող գաղութներու վրայէն առան են: Ինչն էլ ինչուէ Մոսկուայի կողմերէ վարչապետ Ի. Մալու-տի աշխուտ նախաձեռնողը մեծ մասով հայկա-կան հարստութիւնն է ...

Իսկ բոլորին վերջ կը տեսնէք, թէ քաղաքի

Անդրկովկասի միջամտութեան վրայ, Ռուսներին տեղի տալու, առաջին համաշխարհային պատերազմի ընթացքին:

Անկէ առաջին հարցը սեղանի վրայ է Եւ Եւս. Թախայ տաղանապարհ բանակցութեանը: Անդրկով-կասի մերթէ ժամանակը, իսկ Պիլիպի-քաղ Եւ հայկա-կան (Գիւնիքիս) Հայաստան — Լիւսիւնայի: Գ. Չորիւն, Անդրկովկասի խորհրդարանի առկե-րած վերջին յայտարարութեան ընթացքին, Եւ հարց մը յատկանշական միտքը յայտնեց. —

Եւրոպական բանակը չի ապա. առաւորութիւն-ներէն եւ առանձնապաշտութիւնները մերկապէս զանազան զորամասերու խառնու-րդ մը (amalgam) պիտի ըլլայ, թէ պարագայ միակ հրամանա-րութեան ենթակալ պնակցութիւնն է մը:

Ինչպէս Ե թայմը չի իրաւելու, Գ. Չորիւն կ'ընդունար բանակ ընդող կը հասկնայ տեսու-ական եւ մտերմ — համաձայնութեամբ կայուած խորհրդութիւն (coalition), եւ ոչ թէ քաղաքական նոր սղորք: Ինչպէս ընդունւած բանակ:

Հարցը տարաբնակ կողմ մըն ալ ունի, առ-հառեւ: Միտարկը Քրիստիանի լուսնային ըլլալով հանգրիւց, կարգ մը Քրիստիանական կուսակցութեան եւ քաղաքական հասոցներուն ալ համակրութիւ-նը չի վախճիր: Համապայմարները զերմանական մեղմամբ կ'օգտագործեն հարկային կարծիքը կարգաւորելու համար: Զոր. ար Ուլ եւ իր կու-սակցութիւնը կը պահանջեն հզօր եւ զինուորա-ցորէն զինուած Ծրանաւ մը, առաջին ճշդիւ ըսե-լու թէ՛ ինչպէս Կուգին հանդիս աշը նախաքարն իրայն աւելի նախաքարն է իրենց համար: Ա-նկուստի պաշտպանութեան մէջ Գերմանիոյ մասնակցութեանը ընդունելի նկատուելու համար:

Միւս կողմէ կարելի չի եւրոպական բանակն ե-րեւանելու, առաջին քաղաքական զինուորական կա-մակարգի օրինակ մը: Վերջինս իր Գ. Կուգին աշը, որովհետեւ Պիլիպի-քաղ, Զորանապետ եւ Լիւսիւն-այի պիտի ստանաւորութիւնները չեն նախաքարն պիտի վերապահուին իրաւունքներուն մէջ մասին փոխադրութիւնը միջնապային կարգաւորութեան մէջ:

Ծրանական մամուլը դառնութեամբ կը մե-ղադրէ Անկուսին, որ Էմրանից քաղաքային եւ ռադիկալ հետ համեմատելու զորակցութեան անբա-նախուրդները, ինքեթիքը հետեւ կը պահէ եւրո-պական համաբնակ, եւ կառնողով Առաջնական զորութեան, անպարկի կը դարձնէ Եւրոպայի քա-ղաքական միութիւնը: Այս ընթացքով, Հիւս. Առ-յախանի զուգորդը կրնայ պարկիք անհաշիվ վե-նաւ պատճառելով Յրախային. կը զիջուի ինչ-նոյնը զերման զինուորականութիւնը: Եւս Յրախայի մէջ կը գործիկայ չի քուլիւրը համարէր ինչ-նոյն պատկերով:

Ուր պիտի յանդիս այս բոլորը Դոմար է նախաքարն: Երբ միջին Փետր. 1952 Վերջնա-կան համաձայնութեան չափ արեւմտ. Եւրոպայի վեց պետութիւնները (Յրանաւ, Իտալիա, Պիլի-պիս, Հոլանտա, Լիւսիւնայի եւ Արեւմտ. Գեր-մանիա), Միաց. Տաւանիկները, շատ հաւանաբար հարցը պիտի լուծեն իրենց հանգրիւց ձեւով:

Անկերկանները առաջ արտեղծութեան չէ ար-կը համակարգին խորհրդապետութիւններու քաղաք-ներ:

Վերջինս ամերիկեան մամուլին մեղադրելու օր-կանները միամտանակ անդրադարձան այս հար-ցին: Իրենց փառական դիրքը եւ յոռետես արտա-յայտութիւնները ենթադրել կուտան թէ՛ կարգ մը

չէ մեր երկիրը եւ ահապէս հարստութիւններ ու-նենք հողին տակ:

Հիմա տեսնե՛ք, թէ ինչիւր ունինք հողին վը-րայ

Հայաստանի առհասարակ ճանչցուած է իրեն երկրորդականի երկիր: Իմ կարծիքով, սակայն, անկի պատճառներով կան համաձայնութեան պիտի չէ, այսինքն առանձին մը Լու՝ երկրորդ ք-մութիւններ:

Եւ, մէկ մայրեն միւսը պարտաւ իմ Երեւանի հարցը: Հող մըն է, որ մեծ քան մը չի բերուի: Կարելի է Զանգի զանց կուտողը մանաւոր անտառ-ներով: Երբեքի հողը, զորեւոր ընթացքին զուգը-նացած է պարտաւորացիներու եւ առաւել ալ կործանուած է իր ուրիշ: Անտառները մէկ մեր երկիրը, միջոցեւ անտառ շատ կարեւոր է: Ան-տառ շուրհեղ երկրիները անկողի կը ման: Ծը-րանային վարչապետներն ենք, որ Գրիգորիւն-տես եղած է, քան չէ անպաւ մը — Էմրանաւոր-տեսութիւնն է չեւաւարութեանը զուգ մը տարեկան են, որոնք կը սնուցանեն Յրախային:

Երկրապաշտութիւնը կապուած է հողի եւ Կ-մայի հետ, որոնք փացած առաւանակներն արեւին հետ, կը քաղաքանեն զոյն: Արեւը կը կառարկը Զորանի դեր, կը զոգրանի Զորերը, անհերք կը վերածն, Բախած անհերքները նորէն վեր կը հա-նէ, նորէն վրայ կը Բախի եւ այսպէս շարունա-կարար: (Միջնապար յաղորդում)

Եգիպտոս կը գգոյրանայ

ՅԱՐԱՐԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԽԵՅԼԸ ԱՆԳՒԼՈՅ ՆՅՏ

Եգիպտոսի նախարարաց խորհուրդը երէկ Երեւան արտաքին իշխանի գլխավորով, որոշեց իւր կանչել Լուսնոսի իր զեպայան Ապտէլ Ճափան Ամիր փաշան եւ արտօնութիւն շորտել երկրի բնակչոսն իր արտօնութիւն զինուոր։ Սակայն, այս լուրը տակաւին մինչեւ երէկ երկրուն պաշտօնապէս չէ հաղորդուած։ պաշտօնարար այն է, որ ամեն երկեւան զեպայան ճնճփրքուն ճնճփրքի այցելան է արտօնել իր ունիւրքերն եւ գոյուշացուցան է Գահինի կառավարութիւնը յարաբերութիւնները խզել Ապտէլին հետ։

Եգիպտոսի կառավարական պաշտօնատարներն եւն ճնճել հաղորդան է թէ՛ կառավարութիւնը մօտ օրէն գործադրութեան պիտի դնէ այն օրէնքը, որ խիստ պատիւները կը սահմանէ անկողնական ուժերուն հետ գործակցողներուն, Սուէրէ ջրանցքի գոտիին մէջ։ Գահինի կառավարութիւնը այս ջրանցան կը նկատէ «Անկողնայիններուն կողմէ գիտնականին գրասենին երկրաբան» հոգաւար մը»։

Նախարարաց խորհուրդը նմանապէս որոշեց սեղուարիչ Բաքը Ապտեի զեպի բնակիչները, որոնք հիւսիսը հարթ հասարակ եղան մէջ անդ - Լիւսիան յաղիչ զօրութեամբներուն կողմէ, Սուէրէ զեպի զեպի ջրապատն արծաթաւոր տանող ճամբուն կառուցանել միջոցին։

Եգիպտական գահինը Ապտէլին հետ յարաբերութիւնները խլիւղու։ հարցը ստանձնարարական առեւն, Սիւնն Բիթանիոսի զեպայանին ճնճողը ստացաւ որոշութիւն մէջ պատգամ, որ կը ծանուցանէր թէ միշտու զիւր ճանդերուն է, սեղանային բնակչութեան հետ ամէկ տեսակ ընդհարումէ խուսափելու համար։ Կը թուէ թէ այս լուսարարութիւնը յաւ արտօնութիւն թողան է եգիպտական կառավարութեան վրայ։

Շուանկթա Փրէս իրապիւ ջրհասակներէ կը սեղանակայ թէ՛ Ապտէլին որոշումն եւ անկիւն ճնճիլ զայապաւանութիւն մը որոշեցիկ Ապտեի շուանկթայ, ստոր համար միջոցներ կը խորհիլ այսինս որոշ յանձնարար անոնց հետ։ Գահինի սեղանային զեպայան Սրբ Ռեթի Սթիվիսընը արդէն իմացուցան է եգիպտական կառավարութեան, որ Սուէրէ խորհուրդը արդիւումն է Բիթանիական ուժերուն եւ այսինս սեղանային ստանկանութիւնը պիտի ապաւնտէլ կարգը։

Այսուհանդերձ, Եգիպտոսի արտօնքն նախարար Սալահէամին փաշա ՄԱԿԷ ընդէ՛ զարտարար Փրիվիլի Լիթ յանձնել ծանուցողութիւն մը, որ սեղանայինները կուտայ իրենց, ուժերուն կողմէ ցանցուած պիտի մասնիւնիկներն է, որ բրիտանական նոր յարձակումը, իր արդիւնքն եւ ցանցուածը ընդթէն անկայ, զայապաւն է մայրաքաղաքին լուրը ընդարարութեամբ կը կարծէ միացանայ ապրիւն նպատակներուն եւ սկզբունքներուն շէ։

Անկողնայիններուն համակիր Սուտանի Ալի Ուսման է։ Եգիպտոսի հետ միացման կողմնակից է Ալիկլին Կուսակցութեան ներկայացուցիչները երկի տեսնուցան Սուլթանոսի փաշային հետ, Գահինի Փրէսն այս կողմ պահողներն մէջ։ Այս հարցիւմ մէջ, երկու կողմերը միասնաբար զեկուց մը հրապարակեցին, որ մեղադրանքներ կ'ուրդի Ալ Սուտանի մէջ Ապտէլի վարած թաղաքականութեան զեպն եւ կը պահանջէ որ Սիւնն Բիթանիոսի եւ Եգիպտոս իրենց զօրերը քանչեւ երկրէն, առաւ ստանդարտներ մը կարելիութիւնը ստույն համար։ Այս կերպով, երկու տեսակ լուծման հաւանականութիւնը կը ներկայանայ, անկախութիւն կամ կցում Եգիպտոսի։

ԲԱՆԻ ՍԵ ՏՈՂՈՂ

ՅԻՐԱՆԱՅԱՆ խորհրդարանին մէջ արտօն տեղի պիտի ունենայ վարչապետը ածուրէ եւ պողպատի ծրարներն։ Տը Դոլի կուսակցութիւնը հասանաւ կան է որ սեկ մ'ը պահէ։

ԳՈՐԽԱԶԳՈՒԹԻՒՆՆԸ նպատակ պիտի զկարծանա ասանքը, որ օրսական հանձնարար հասցիլի արդիւնքներ ունեն։ Միւսիկ ընկողն գործադրութիւն՝ 375 ֆրանք, Բ. գործադրութիւն ընտանիք մը (այս եւ կին) 648 ֆրանք, Գ. ուրիշ մը հարուն պարտքները (զատակներու դատ) 132 ֆրանք, Դ. խրոյստ չիւր զարկի, որ ատանձին անամ - Թուրքի կամ ընտանիկան նպատակ իրաւունքն ունիւ - զիտարար նպատակ (62.50) սակին վրայ 25 տա հարկի քարձրացում։ Անործ ընտանիք մը իրաւունք պիտի ունենայ նպատակ, եթէ իր հասույթը 32.000 ֆրանքը չունիցիր։

1080 ՏԵՏԱՐ

ՎԱՐԴԱՄԱՏԵԱՆ

(ՀԷԲԵԱՐԱՆԵՐ ԵՒ ՊԱՏՄԱՌԱՄԵՐՆԵՐ)
ՇԱԽԱՐԵՆ ՆԱԽԻՒՆԸ Գին 500 ֆր.
Դիւնի 17 Rue Damesme, Paris (13)

ՀԱՅՏԵՐԻՆԻ ԴԱՐՆԵՐՈՒՄԸ

Մարտի 1 - Փառասոյ Մարչ Լիկեղեցիի Կրօն. Ընկերակցութիւնը կը ծանուցանէ թէ՛ զաղաքին մէջ հիմնած է հայերէն եւ յարակից ուսումնական մէրի դասընթացք մը, ուսուցչութեամբ ծանօթ մատուցական Գ. Մարտիի կիսմիակնի։ Երկու տետէ մասնակցել փափաքողներ, 7-25 տարեկան, կը հրահրուին արձանագրուիլ, զիմեով դասընթացքին վայրը, Հ. Բ. Ը. Միտիւսեան արահը, 19 րէ՛ Վանթիւր, կիրակի օրերը, ժամը 5-8:

ՓԱՐԻԶԼԱՅ Ուսումնոգական ընդհ. միութիւնը արտօնելի ցերեկային մը կազմակերպած է այս կիրակի, Maison des Lettresի մէջ (Métro Saint Sulpice hant Luxembourg), ժամը 15-20: Կը հրահրուին երիտասարդները։

ՓԱՐԻԶԻ ՀԱՅ ՈՒՍ. ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ վերակազմած ըլլալով իր երջանութեամբ, կը զկուրգի թուրը այս երիտասարդ, երիտասարդակիներուն մասնակցել այս ծննդանիւն։ Երջանոցին կը ղեկավարէ Գ. ՕՒՆՆ ՏՈՒՐԵՆԸ։ Փորձեր տեղի կ'ունենան կիրակի առաւում - Կան մարմը մըը 10.30ին Մարչ Նուարը Ուս. Տան մէջ. (Métro Porte d'Orléans):

ԼԻՒՍՅՈՒ Հայ դպրոցին տնտեսադի հանդերձ, 23 Դիւն. կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3ին, Caisse d'Epargneի արահը, 323 Ave. de la Porte des Lillat.

ՀՈՉԱՎԱԿԱՌ - ԾԻՐԱՎ 52-Ը

Նոր Տարին եւ Մննդի հայկական ամսագրական սերունդներուն մի մտնով ապստովմի՛ քարծմարքաքինս եւ զինքնաշէտիս աննքանքինս քնտիկի, նոր հրապարակ հանումս եւ արդէն մեծ ընդունիւթիւնս արժանացած «Երիտօրի» հայկական փնտաւանիւնով 45 աստիճան շէնի՛ԱՍ ՏՅՈՐ, որ քէ՛ յարանումս եւ քէ՛ գրու խոնկումը, իր պարգիւն Արեւիկի իսկական հրապարկ օղիկն նայալի, իմարդի իմ ստով ինքնիմար եւ գաղաքացիներով սեղանակցիցները։

Dépot Central. - Grande Distillerie du Parc, 1-3, Bld. Ontroy, Marseille. Tél. Prado 82.93, 83.50.
Dépot pour la Région Lyonnaise. - D. BAHADOURIAN, 246, Rue Vendôme, Lyon. Tél. M. 11.84:

ԲԱՔԻ ՄԱՍԻՍ

ԱՐԵՒԵԼԻՔԻ ՀԱՐԱՐԱՏՍ ՕԳԻՆ
RAKI-MASSIS

Մեծ եւ եկն վաճառարը զոր ինքն սեղանին վրայ միջոյ կը փնտնու օղիի սիրահալները։ Շուտով պիտի գտնեմ զայն քարծիկ, շրջակա լաւագոյն արեւաքանկութեամբ եւ նպարզվածանման ըսմն տես։

ՄԱՍԻՍ ՕԳԻՆԸ ՀԱՏ ՄԸ ԵՒ ՀԱՄԵՂ ՊԱՏԱՌԱՅԱՆԻՔԻ ԱՂԱՆԻՔԻ, ԱՐԵՒԵԼԻՔԻ ԱՐԵՒԵԼԻՔԻ ԴԻՒՆԻՔԻ NEYRET FILS, ARNAUD Cie. à Jallieu (Isère)

ԻՐԱՎԱՆ ԱՊՈՒԽՅՑ

ԿԵՍԱՐԱՅՈՒ ՄԱՐԱՆԱԳԷՏԷ ՍԵ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՆԸ
Ընտրի, սննդարար, մարտարկան ու անոր ծախքը՝ որ կը մարդէ եւ կը զօրացնէ դեղերները, իր Թաշանին մէջ (sauce) համով - հոտով չափաւոր պիտորին պատմանով։

ԱՅՍ ՀԻՐԱՅԱՆԻ ԱՂԱՆԻՔԻՐԸ օղիին սիրելի ընկերն է որ սեյֆան թուղիլ մէջ ծաղարած արտի չեղիւյալանայ ձեղի։ Լուսաղան մարդ (filet) 1200 ֆրանք ընկն։ Երեք ընկողն ծաղարն կը զրկուին ծաղար - ֆոր, առաքման ծաղարը։ Հարկերն 20 կանիւրիկ, մացախը քանթիւր - ուսով արարարան։

Դիւնի՛ K. KARABEDIAN
9, Rue de Reims, Casablanca, Maroc

Այս շարքի զինքը, վայանախ մեծ Բաղարին մէջ
ՓԱՔԻՐ ՊՈՒՏԱ

Իր զեպանայ եւ զարմանալան խորովով, ինչպէս նաեւ հայերէն կատակարարութիւն մը։ Այս երեկոյթին ամբողջ հասոյթը յատկացուած է վաւախի Հայ Աւ. Մ. Թեան Աղաքապետութիւն։ Թուաբարում սեղերը ապահովել առաւուր։

ԵՈՒՇԱՏԵՏԻՐ

ԱՆԻՔԻ ՊՈՒՍ ԲՈՂՈՄԻ Հ. Ե. Դ. ԱՐԱՄԻ՝
Ենթակառուի ժողովը այս օրսքին, ծանօթ արծաթաքին մարմը 21ին հաստ կարեւոր օրակարը։

Կը հրահրուին Հասարակութիւնը։
Հ. Ե. Դ. Պօմոնի «Հասարական երկրակողմի» - տէր ժողովը, այս շարքի երկրով, ժամը 9.15ին, ստորագրան Հասարակութիւն։ Կարեւոր օրակարը։

Պարտաւորել ներկայութիւն։
Ֆ. ԿԱՊ. ԽԱՅԻ ԿԵՐ. վարչութիւնը ժողովը Կը հրահրէ իր Փարքին եւ շրջակա քաղաք մօտ - Կանիւրեւան ներկայացուցիչները, այս շարքի կէս օրէ վերջ ժամը 3.30ին, ընկերակ. Ա. Ձիւնեւիկի բնակարանը, 13, rue Caumartin, métro Madeleine կամ Opéra։ Օրակարը՝ Մանուկներու Օրումն տնակաւարութիւնը։

ՍԵՐԱՍԻՏԻՈՅ Մուրաւ Անտանախարարացի ժողովը այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3.30ին, Ի. սիկ Երեւանի վարչութիւնը, Rue de la Défense։ Օրակարը վարչութիւնը Համարաւորութիւն։

ՄԱՆԱԿԻՆԵՐՈՒ ՕՐԸ

Պօմոնի Կ. Խ. ժամանակը իր միտանկներու Օրը կը տան 23 Դիւն. կիրակի կէսօրէ վերջ, Լիկեղեցի կը պարահին մէջ։

Հայ երգի Օրը

Հայ երգի Օրը Մարտի 11ին մէջ Casa d'Italia, rue d'Alger, կիրակի 16 Դիւնեւերը, ժամը ճիշդ 16ին։

Մարտիկան կրգախումարը

Ղեկավարութեամբ Վ. ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ կը ներկայացուցին 9 Հայ երգահաններ զօրները։ Բազմաժան կրկեսով խմբերը։

Կը մեկնեն եւ կը նուագեն Տիկին Բ. Մօնգնեմ, Օր. Մ. Սիւնեման, Տէր. Ե. Տիկին Գ. Սոն - փանմ տն, Օրիւնարը Փօյ Օրսու. Ե. Ս. Պօլանար։

Դիւնեւեր խիստ մ. ժողովրդական։ Դիւնի երգչախումբին։

ՊԱՐԱՆՈՒ ԵՐԵՎԱՆԻՐ

Ֆ. Կ. Խաչ Անկերի մամուլահրդը, Այս կիրակի կէս օրէ վերջ, ժամը 3.30 10ը, Municipalitéի արահը մէջ, 9 rue du Marché։ Կը նախադաշն եւ կը խօսի Գ. Հ. ՍԱՐԳՍԵԱՆԸ։

Գեղարքեստանային ջութին - Երգ, պար, արտաստանութիւն, ինչպէս նաեւ հայերի անուկեղաններ Անկերի զպրօքականներու կողմէ։

Մերով կը հրահրուին Անկերն եւ լրեւալայութիւնը։

Կը փնտրուի

ԿԸ ՓՆՏՈՒԹԻՒՆ - Լիւնի շրջակայներն, խուսանոցի եւ տան գործերու վարծ վաճառքի ինք մը որ յանձնարար ըլլայ պահել երկու երախով, ասան սպասուհիին օգնութեամբ միակարանին եւ սնունդին զատ պիտի ստանայ մարմը 1245 - 15.000 ֆրանք։ Դիւնի Fantasia, 23 rue Paul Bert, Lyon։

ETABLISSEMENT :

TERSAC

4, RUE TERRAILLE, LYON
Փաւս տն թըլայի տուն։

Կը պապանկներու, ճեղքակեղեկներու, ասէն տեսակ կտորներու (բաւախ) ՄԵՆԵՐԱՆԱՅ ՎԱՅՏՈՒՆԻՐ Մամաւարար մարմը վարծիկներու եւ թօն - Փէ՛նիւնեկներով յարմար կերպաններ, կտորներ բազմազան տեսակէ։
Նախպէս ներածում եւ արտածում

ԿԱՂԱՆԴԻ

Ձեր նուէրներու նամակ

Ինչպէս նաեւ նպաստաւորութիւններու եւ աստուանութիւններու առիթը զինքնէ ժամադրութեւ օրհարարանում։

ՀԱՐԱՉ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ

261, Fbg. St. Martin, PARIS (10)

Որումն տեսն ու այլապէս զարդի, ինքները, զուգեղանական ընտրի մասնագիտներ, ոսկիւ եւ արծաթիկայ մանկ տեսակ առարկաները պիտի գտնեն ձեր ճաշակին եւ քաղիկ յարմար։
ՄԱՍԻՐՈՒ ԶԵՂԸ ՀԱՅ ՅՈՒՍԱՌԻՐԵՐՈՒՆԸ
Հեռագրան Nord 60 69
Métro Louis Blanc կամ Stalingrad

ՄՈՒԻՔ ԵՒ ԱՌՑՈՒ

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՔՈՂ ՔԻՉ ՄԸ ԱՆԵԼԻ...

Անուշտ փայտուն, խաղաղ օրերու մէջ

Զենք ապրիլ :
Պատանակ է միջազգային կեանքը. անստորջ ոչ միայն ապառա, այլև ներքին : Թշնամանքով ու ստեղծութեամբ, պայքարով եւ պատերազմով լեցուած է ժողովուրդներու կեանքը : Բռնութիւնն ու սպառնալիքը սիրական եւ շատ մը երկիրներու մէջ, իսկ մտահոգութեան պատճառ՝ բոլորիսկային աշխարհի համար :

Խնջուկն լուսաւոտ ըլլալ այս պայմաններուն մէջ, ինչո՞վ պիտի որոշուի եւ ի՞նչպիսի պահել հասարակականութիւնը եւ հաւատք ունենալ վաղ ու ուսան, ապագային նկատմամբ :

Հայ քիւնքեր քիւնքի, շատ փոքրիկ անկէն մը կը դրանք այս ընդհանուր պատկերին մէջ, որ մութ է, ճանկալի է որ մեր ժողովուրդը մեծ չափով նկարագրուի րոշմանքը այս ապագայու - Թիւններուն եւ շունեակ, կամ շատ քիչ ունենալ ոգիւնութեան պատճառներ :

Մեր Հայրենիքը, ընկճուած ու ճգնաժամ, բաժնուած է ընտրելի իր հարապատենքին, հայու թիւին հոծ թաղութիւններին : Չունի հնարուտ - բուժում ոչ ապալալ իր յոյսերին խօսելու, ոչ ալ իր ներկայ օրերին, իր զորքերին :

Միւսկողեր՝ երկրի երկրի նստում մեր ժողովուրդը, ինքնակալ է օրուս, բոլոր երկրներին, բոլոր, բոլոր իր քիւնքերը : Հայրենիքներուն մը ստանդարտութիւններն ու ստանդարտներն : Բաւական է այս կացութիւնը, եւ զիս ունի իր սեւ փական, ապագային ստանդարտի :

Խնջուկն հայու թիւնքը պահել իր հաւատարմ - կըտու թիւնքը : Խնջուկն ոգիւն ու խաղաղութաւ ու ընդ ապրիլ ու վառ տեղիներով համակուի : Խնջուկն պահել իր լաւատեսութիւնը, որ ապրելու եւ զորքերուն հորդ ազգով մը եղած է իրեն համար, զորքեր ի մեր :

Զայտարութիւն, հետաքրքրութիւն, յոյսանալ մտաւ ժողովուրդը, յամար տնտես եւ յուսահատական եղբակցութիւնները, մեր ապագային հանդէպ :

Բայց պատերազմի մէջ երեւն է աւ : Աշխարհ միայն մութով, արտոնութեամբ ու բռնութեամբ չէ լեցուած : Միայն յուսահատական երկայնքի լին ծածկել հորդութիւն : Կան ուրիշ՝ երկրակիցի ալ, զրաւան եւ լուսաւոր, որոնք կեանքը ոչ միայն տանելի, այլև հաճելի կը դարձնեն, յոյսն - բով ի ե արտաբերել :

Պատճառներ ունենի մատուցութեամբ դիտուի ընդհանուր կացութիւնը, անոր համար նախ՝ որ կան հորդ ու կազմակերպուած ուժեր, որոնք կը պայքարին բռնութեամբ, սպառնալիքին, չարքերին դէմ : Այս ուժերը խաղաղութեան կողքին են, պայքարում ու պայքարի՝ խաղաղութեան համար : Յետոյ, աշխարհ, որքան ալ բռնութեան տակ ճգնաժամ իր մէջ մտաւոր, Ապագութեան գաղա - փարպակներին հետ է, Ապագութեան՝ որ ինքնին ընդ ուժ է եւ անդարտութիւն : Ընդէլ է, թէ Ապագութեան թանկ զէմ կայ բռնութիւնը իր անձը ճանկերը, բայց կան նաեւ ուժեր, որոնք թաւալանալայի հորդ են, փոքրեւ ճամբար ալը ճանկերը, զպէտել յետադէլ գործները եւ ջարխիսիւն, ի ճարկին, աճին ռիսկաբեր :

Կարեւոր է այս պայմաններուն մէջ, զիսմ - նախ է : Կարեւորիք ապառ երկիրներու մէջ, ունենի մեր լիցուել, մշակութի, երկրներն ու զպրօնները, մեր խաղաղութի ու քաղաքական կազմակերպութիւնները : Վառ եւ մեր գաղութներուն մէջ՝ Հայրենիքին ու ապագութեան զգացումները : Անշու՞մ ենք, երկրիսան հետ քաղաքներով, միմիկ - պէս ու փոքրեւալայն ալ : Ի՞նչ կը մնայ, ուրեմն, զիմանալու համար, եթէ մենք դիմանալու կարող - կերպով մեր ապագային կեանքը եւ ապագայու գաղ - նուի պայքարուն համար :

Ունենի պատմութեան փորձառութիւնը : Շատ տակի մութ Թուականներն անդուցած ենք, ու այս - օր կ'ապրենք : Կարգիւնք փայլ ալ, եթէ այսօր կատարելի դիմանալ մեր պայքարը : Եթէ մաճին Հայ Խաղաղութի իր պայքարը : Աճին Հայ, անուանակ մամ մը կ'ընայ փայլել, աւանք պայքարի ու ջանք մը, հարգելով քաղաքական եւ լուսաւոր մեր ճանքերը :

Անցած է հրաշքի զարբ : Մեր զորք այնա - տանքի, կազմակերպութեան եւ զոհաբերութեան դարձն է :

Կըցնա՞նք ընտելի զարուս ոգին... կը շարժեն պատերազմը եւ կը լուսաւորուի մեր ճակատա - րէրը : Խորագրական ՀԱՅՐԱՅԻՒՆԻՔԻ

Աճին օր առիթ մը կը ներկայանայ. որ արեւ - նէ սիրող եւ քիչ յիշեցի իր փոքր ու անտէր ժողովուրդը մըն եւ : Երեւոյթիքի տառու ճանաչա - փելու Գերաբարակ մասին զիշեցի մը տառու, որ Երեւոյթիքի տառական արտաբերութիւնը ? Եւ արտաբերութիւն... (Ինչո՞ւ չէ) Գերաբարակ - Թիւնը, Փարս - Թիւնը արտաբերութիւնը եւ Թիւն ինչի՞ր ինչի՞ր յիշեցուցի ու փառաբանուե - ցան : Գերաբարակի տառական արտաբերութիւնը իսկ փոխուցանա : Գ. Թիւնի ինքնաւոր տառով - Թիւնը լուսէր տառաւ անոնք, զիշեցի մեզ մեր ներքնային, նուիրական լուսնին անցում :

Ձեմ դարձի թէ մեր զգացի Եւ Լուսնը Գր - անցումը այս զիշեցուցի կամ յիշեցի դարձ : Մա - նաւորը մերի եւ իրենց մարին ծանօթ սա բարե - կամ բուսականները մայր եղած փառաբանութիւնը իրենց սիրող փոքրիկնա՞ւ : Օր մը կարելի է հարցնել երբ Արարատի տաղուրդը միայն արա - ծինք մը յայտարարելը :

Իմ մայրս խօսելով, իմ սիրտ տակն եւ զոր - քայ եղաւ եւ անպա մի յիշեցի իմ ստանուել եւ զոր - քային կենսաբանական պատմութիւնը :

Օր մը, օտար եւ Հայ չընկալուի մը մէջ, կը սկսին խօսիլ Հայուն տառաբանութիւններուն մա - տի : Սկիզբ կ'ընէ որ խաժանուելով ժողովուրդ - ենք : Ուրիշ մը կ'ապագայանի որ քաղեր հայց կը հանենք, այնքան աշխատասէր ենք :

Երբորք մը կը պղծէ որ չիմարք ենք, անա - պատ տանին մեզ, պիտեղի կը վերածնենք : Ու տակաւին կը խօսին մեր պատմութեան մասին, եւ մշակուիք կը յիշեն, ու այսպէս կը թուեն ու կը թուեն Հայուն յաղակութիւնները :

Մեր Խաղաղութի ու անկերի ծնում մտիկ կ'ընէր, աւանք խաղաղութեան խաղաղութեան, խաղաղութի կ'ընէ - Կը բոլորը կ'ընեն ճիշդ ըլլալ, բայց եւ կը հարձակ որ ոչ մէկ բարեւ բերած մեր այդ յաղակութիւնները մեղի - եւ իմ Հայուն պիտի խաղաղութի որ քիչ մը սակեւ տառակ ը - րալիք եւ ըմ ինչուն ըլլայինք... ՍՍՍՍ

ՍՊԱՌԱՋԻՆՈՒԹԵԱՆ ՏԵՆԵԼԸ

ՀԻՄՆՈՒՄԱՅԻՆԵՐՆԸ ԱՆ ԿԸ ԶԻՆՈՒԻՆ...

Դանիկ խորհրդարանը երկէ 28ի դէմ 100 խա - ընով որոշում տաւ, որ զիւտուրութեան շրջանը մէկ տարեկէ 18 ամսուս թարգմանի : Իրոյի կաշկաշուած երեսուցորդներուն նկատմամբ ծոր ինչորեք ձեռք պիտի առնուին :

Եւնիստական խաղաղութի Գրիգորեան յիշե - ցուց Երեւ իմաստաւորներուն թիւաբանութիւնն - րը, որոնք համաժողով Տալուրաքս պէտք է մեծ միջոցով անտուգիւրութիւնը ակնցնելու հա - մար : Գրիգորի ինչորեք իմաստաւորներուն գրուե - ցան, 1951 - 1954ի շրջանին լին : Ժողովուրդն հա - մար կը նախատեսուի 3100 միլիոն քուտն, ի վեր - ընդ առաջին շրջանին համար քուտարկուեցաւ 2500 քուտնի վարկ մը :

Նովեմբերի պատերազմական շախմատ փենս Հոյի երկէ յայտարարեց խորհրդարանին մէջ, որ ըստ զիւտուրական ծրարքին 2500 միլիոն քուտնի յատկացում մը կ'ըլլայ Երեւ տարուան համար, որ կը շարունակ 38 ամ Կարեւոր յանձնող ապա - ապրիսութեան պիտեղիքի վրայ : Նախարարը այ - նուանեալ յիշեց որ առանձին պայմանութիւն մը անկարելի պիտի ըլլար զիւտուրական եւ տնտեսա - պիտի, այնպէս որ իմաստաւորներուն պէտք է շուրջի ինչպիսին Եւրոպայի իմացկութեան վրայ, իրենի սեփական հիմնարկութիւն մը, ոչ թէ օտար զիւտուրական կազմակերպութիւն մը :

ՓԱՐԱՍՏԱՆԻ երկպառակտեան զեպան Ապով Լաւապ Ապով պէյ յայտարարած է Վկ Աճարին թէ 20 հազար Փարսիստիքի սպաններ, ուսանող - ներ եւ զորավարներ ինչորեք մի մը Գրիգորի զբո - լիքին, երկպառակտեան գաղտնի պայմանութեան հա - մար :

ԽՈՐՀՐԴՈՒՄԱՆԻ առջեւ այսօր կը ինքնակ իմաստաւորներ ճարտար ինչորեքն Շաւա հա - ւանական է որ 5 Փարսիքի զեղէ մը ըլլայ զեղեն վրայ :

ԽՈՐՀՐԴՈՒՄԱՆԻ ՎԱՆԵՐԱՅՈՂ
ԵՆՈՒՄԱՆԻ ՊՈԼԻՍԵՍԻ ԵՒ ԱՅՈՒՆԻ ՄԻՍԱԿԻԱՆ

Փարսիքի պայքարին կիսովին զատարկ մտքի - քաղաքին մէջ է, որ Սէ, որ մամը 9.50ին թաղ - ուցուա երեսմ - ժողովրդ, վաճառարներն ենքմար - կելուրամար Եւնիստի անտեղի ու պղտպարի ծը - րալիքը եւ յայտակար խաղիկներ :

Առաջին տարին խոսք կ'անուի որ Կոլի կու - անցուցութեան Տալուս Տիւն, որ կը յայտնի թէ Եւնիստի ծրարիքը անհրաժեշտ պայմանները լու - րի, Եւրոպայի կազմակերպութիւնը համար : Միւս կողմէ, կը յիշէ ծրարիքի կողմակցիներուն տա - ակիւտը, որուն համաձայն եթէ առաջին զայլը շառնալի, Եւրոպայի երեսմ կարելի է կազմակերպ - պել : Սակայն, ըստ իրեն, Եւրոպա մը չէ կալ - ժողի, յայտարարին անկերիստ մէջ մուտք գոր - ձնելով : Եւրոպայիսան կը վերջանի ամբողջ սըր - տով մտքիկով որ Եւնիստիսան յայտել, բայց այդ - ժամանակ անկարելի կը զոտի յայտարարութիւն :

Ժողովուրդական կառավարութեան ինչորեք Լու - րան տրամադրութիւն կը յայտնի քուտարկութիւնը : Եւ պիտի միտեթեան մէջ հաղորդական է եւ միակ պատմութիւնը երկու պատերազմներու սխալներ - ինքն իմաստաւորելու համար : Յետոյ կը մեղադրէ Տիւնին, որ իր թիւքացով թողութիւնը խառնած է ըլլալ համապատկարհորուն հետ :

Եւ Որոշման մեր կառավարները ներակ են ճանարկութեան, կը պատահանին որ Կոլի ներկայութեանցը, պատճառ մըն է առիտն որ քուտարկութեան ձեռքի հետ, մեր զգացումներուն հա - կաւան է :

Ինչպիսի Ուսու - Ձեր կառավարները համար - յաղարկութեան տարբեր են : Բայց քուտարկութեան արդիւնքը համարող է : (Խորքանք որ Կոլի շատ տարաներկն) :

Փիւն Անտու, զիւտուրական կառավարութե - նն, զգուշութիւն կը յայտնի որ ունիկերական ան - հաւատարմութեան եւ ընկերային տարբերութիւնը քա - ռութիւնը կը ծաղկի ներածական զիշեցուել մէջ : Կը փիլ, ընկերային զիւտուրական միտեթեան, համատարմութիւն կը յայտնի Եւնիստի ծրարիքը, պայմանաւ որ Եւնիստիսան կ'ընդ կապով ծաղաղա - կելուրական զուրդ զայ, այլապէս Եւնիստի ծը - րալիքը իր փորձանշանը պատարասուելու տեղ, զաւանք իմաստական պիտի տալուրդէ :

Փամը 10.45 անցած վարչապետ Գրիգոր Կո - ւան կը քարձարանալ եւ իր կարգին խոսք կ'անուի - Անցանք երեւոյթիքի օրուան քուտարկութիւնը, կ'ընէ խաղաղութի, իր արժանապատիւ ունեցալ երկ - րին, Եւրոպայի եւ Եւրոպայի մէջ : Ծրարանն է - րեւոյթ, յաջել ինչ անհրաժեշտ որք զապա - րութեանը ինչ մէջ ինչու, կալ ինչորեք 376 երեսուցորդներուն, որոնք անկախ իրենց ներքին իմաստաւորութեան, ունեցնել զորքի լուսնի Եւրոպայի կազմակերպման համար, որպէսզի փառաւորութեան իրենց քուտարկութիւնը : Եւ կալ ինչորեք միւս - ներուն, անոնք որ զոտի ապառ են իրենց քուտար - կութեան մէջ, ոչ թէ կառավարութեան շառնա - համար, այլ իրենց բանու համար թէ՛ քանիք քուտարկութեան զանաւորներուն ըլլայ, շորեւրան մեծ պիտի ըլլայ Ծրարանայի հաւաքալայնութիւնը ալ - խաղիքի մէջ :

Առաջին յորդուան, որ իրաւասութեան կու - տայ խաղաղութ Օրիոնի վարչապետներու զուտարկ - րը, շարեւայ 235ի դէմ 376 ձայն : Փոխարմութեան եւ յարակից խաղաղութեան համար, վարչապետ Գրիգոր շարեւայ 233ի դէմ 377 ձայն :

ՄԱՍԻ ժողովին մէջ

Լիւզ. Ժողովը առաջին առթիւ քուտարկու - րեան ենքիւրեք Սեկտորալայի տեղ Եւնիստիսան կամ Պերսոնալայի կու : Խորհրդարանի մէջ անտեղ - շարքը, որ քարձարեւ քարձի թողի եղաւ : Իրաւ է թէ Եւնիստիսան թաղաքայնութեան անկի ձայն եւ - անցուց, բայց յայտարարեալ օրինական երկու եր - րորդի մեծամասնութիւնը շարեւայ այնպէս որ եւ - րորդի վարձակէ վերը զորքը նորէն իմաստաւորութեան : Հաւանական է, որ Մ՝ Լաւաշեանը իրենց աղբը - ցութիւնը է զորք զինն, ի նպատակ Հիւնիստեան անկի շատ ձայն ձեռք բերելու համար :

Կէս օր 20 վարչական անցած, ընդ. Ժողովը ձեռք առաւ Մարտիքի շարքը, որ երկպառակտեան պատերազմին կողմէ անպակի վրայ բերուած էր : Անվիշէ առաջ խոսք առաւ Իրաւի ներկայացու - ցիլ Մուստաֆէ Ալ Ժամաշ, որ զարմանք յայտ ունեց թէ պատերազմի աւարտումէ վեց տարի ետ - քէս ալ Մարտի չէ տիրացել իր անկարկութեան :

ՍԱԿ Դրասանեանը շատ ալ տրամադրել չէ ջնջութեան ինչպիսիական այս շարքը, արդէն տրո - ձով տուած է առիտ ետք իմաստաւոր : Իմաստ հա - ւանական է, սակայն, որ երկպառակտեան պատերա - քակ Մարտիկտունը փաշա Մարտիք ինչորեք տեղա - նին վրայ բերելու մասին պիտի :

Կէս օր 20 վարչական անցած, ընդ. Ժողովը ձեռք առաւ Մարտիքի շարքը, որ երկպառակտեան պատերազմին կողմէ անպակի վրայ բերուած էր : Անվիշէ առաջ խոսք առաւ Իրաւի ներկայացու - ցիլ Մուստաֆէ Ալ Ժամաշ, որ զարմանք յայտ ունեց թէ պատերազմի աւարտումէ վեց տարի ետ - քէս ալ Մարտի չէ տիրացել իր անկարկութեան :

ՍԱԿ Դրասանեանը շատ ալ տրամադրել չէ ջնջութեան ինչպիսիական այս շարքը, արդէն տրո - ձով տուած է առիտ ետք իմաստաւոր : Իմաստ հա - ւանական է, սակայն, որ երկպառակտեան պատերա - քակ Մարտիկտունը փաշա Մարտիք ինչորեք տեղա - նին վրայ բերելու մասին պիտի :

Կէս օր 20 վարչական անցած, ընդ. Ժողովը ձեռք առաւ Մարտիքի շարքը, որ երկպառակտեան պատերազմին կողմէ անպակի վրայ բերուած էր : Անվիշէ առաջ խոսք առաւ Իրաւի ներկայացու - ցիլ Մուստաֆէ Ալ Ժամաշ, որ զարմանք յայտ ունեց թէ պատերազմի աւարտումէ վեց տարի ետ - քէս ալ Մարտի չէ տիրացել իր անկարկութեան :

ՍԱԿ Դրասանեանը շատ ալ տրամադրել չէ ջնջութեան ինչպիսիական այս շարքը, արդէն տրո - ձով տուած է առիտ ետք իմաստաւոր : Իմաստ հա - ւանական է, սակայն, որ երկպառակտեան պատերա - քակ Մարտիկտունը փաշա Մարտիք ինչորեք տեղա - նին վրայ բերելու մասին պիտի :

(Լուրերու շարունակութիւնը կտրուի Դ. էշ)

այլ Հաստատութիւններ, ուր զիջուած գիններով կ'ըմբարձրէն օր մը առաջ շնորհաւորած ապրանքները: Զայտարանին անհերթալ յաճախորդները կը զարմանան, որ կերակուրները միշտ նոյնքան Համալի են:

Այս կերակուրները կը պարտաստանեն երկու Հոկայ զանազան տեսակներու մէջ: Խոհանոցներու մէջ կը գտնուի Մանածաթմանի կերակուր, իսկ միւսը՝ Ճիւղաւե՛րի մէջ:

Հարկաւոր պարտօնները կ'աշխատին այս Հոկայ խոհանոցներուն մէջ, ուրիշ ամէն օր մեծ ճանապարհները դուրս կ'ըլլեն ամենախորտաւոր կերակուրներ:

Մանածաթմանի խոհանոցը կրնայ օրական 110 Հոկայ կարկանդակ արտադրել: Մասնաւոր մեքենաներու մէջնայն կը պարտաստան խոհոր եւ կը հորտէր զարմեայ մասնաւոր մեքենաներու միջոցաւ: Զարմեայ կարգապահներու մէջ կը դուրս եւ երկարաթիւս շարժում դուրս մը վրայ դնանդուրով փոխուի մէջ կը գտնուի: Խորհրդէնները պարտաստութիւնը որ ամենամեծն սպիտակ շալիկ Հոկայ մանկապարտուհներն:

Մանկապարտուհներէն մին նախապէս պատ-րաստուած եւ կողապարտած խոհոր մասնաւոր մեքենաներու միջոցաւ կը յաւանէ: Այս վերջին կողովոյն մէջ կը լինի օրտն և, ուր-դորը կ'աւելցնի ստակոյն, շալորը՝ սոյն եւ, ուր-իշ մըն ալ միւս: Կողովորներ նոյն երեքտարակն շարժումն դուրսին վրայ դնանդուրով փոխուր կը դուրսին:

Այս խոհանոցին փոքր Գրաստայի մըն է, Ծը-րանսիս Գրուստն, որ ոչ մէկուն կը Հաղորդէ իր դուրսին դուրսներէն:

Այս ինքնադորը ճաշարաններու տնօրէնն-բուն մաս Հոկայներին տնօրէն պարտաւորներն մին կիցի դուրսներէն են:

Մասնաւոր մեքենայի մը շնորհիւ կիցիդարա-ները յաճախ կը ընտելի յաճաջեցնի մը: Անպատճառութիւններէն մէկն ալ յաճախողէ՛լ զողոր ինքներն ին:

Գրաստայով շրջանին, երբ շաբաթի պատու-մը աւանմանականու՛մ էր, զողոր օր մը 70ի շալի-քներէ բերան լեցուն: Զարմամաններ անհաստաց-ւին միեկուն ճաշարանին:

Ինքնադոր ճաշարաններու մէջ ամէն յաճա-խողը իրաւունք ունի սնունդի մը ստնել: Նստակը, խոտիկ սարկուածք է ծիծեր այս ճա-շարաններուն մէջ: Անոր պատճառն ալ այս է՝ Տնօրէն ինքներն, երկու և, տնօրէն սիրտի ինքներն վերջ, գտած է վերջապէս աղօղալ ճաշէն ճաշէն սնունդնայն եւ յաճախորդները ճաշարանէն դուրս Հանելու: Ինչ է՝ որդիկը ծիծեր:

ՅՏԱՅՈՒՆԿ

ԳԱՆԱԽԵՆԻՍ, ԱՐՁԱՐԳԱՆԿ, մանկական տան-կան ամսաթիւք ծն. տարի, Հոկտ. թիւ 10: ԱՐՓԻ, մանկական քամիկ Բ. տարի, Հոկտեմ-բեր, տպարան Մօտէն, Թէհրան:

ՅԱՆՏԵՐ ԳԱՍԱՌԻՆ

ԱՆ ՍԻՌՔԱՆ ԲՄԻՐԻՆ ՄԵՋ

Լա Սիւրթա Միլերիկաներ արին, բնութեան առաւ պարզեւնելով օտարուս փրկաբարբ քնն է, եւ զբոսաւորներին: Իրենի վայրը: Սակայն նոյնը կարծի չէ ըսել չալ պարտութիւն ազգային կեանքին ճամբար: Մեր այս Հրապարէշ անկերը իր մեծ կիսնայով, թիւրթեան ու մեծ թիւ-րերէ մը երեքտարակն կ'աշխատեն:

Գաղութիւն, մեծամասնութիւն Գրուստի շը-լաններէն են, Հոս Հաստատում 1924էն է վր, անոնցմէ վերջ կուզան Սերաստացիներ, որոս Մուշեցիները: Տնօրէն եւ Վարդապետիցի Հա-րկնակցներուն միջոց թէն մեծամասնութիւն էր սակէ 20 տարիներ առաջ, բայց Հեղաշէնի ցրուե-ցան: Իսկ երկուս ընտանիք Գրուստիցի, եւ նորիսն ալ Սարկերիցիներ: Ընդհանուր թիւը 125 ընտա-նիք, մօտ 400 անձ:

Անշուշտ արեւմտաւոր էր, անւարականներ, ապարանի տներ, չին պակտիւր: Սակայն ինքը և սուս աւ Հարկեր կ'աշխատէ տնտես ճաշակութե-թեան խոհանոցներէ մէջ, անպէս ալ կ'աշխատեն կազմի արծաթաւոր: Գրուստիները կարին էր արձանակներ օր պարտութիւն մէջ, աշխատելու ըն-դունակ անդրեր Հայ մը չկայ, թէն քանի մը անձ կ'աշխատէ, անդրուս ինքն ինքուսն, սակայն անոնք իրենց յոռաճացած տարիքին պատճառով, անկարող են որեւէ աշխատանքի: Կան նաեւ Հայ-պոստան թուղակ ցրտուրներ, որոնք ըմպ պար-տաստանութեան իրենց գործի ասպարէզ լրա-ցուցած են, եւ արժանի են այս օտնայալութեան: Սակայն ինչ օր անորս եւ յուսանաւորան է, արն ալ ազգային ուսացունք է: Վսիկ կայ որ քիչ ասեմին որեւէ Հանրային ձեռնարկ չունենան եւ անցկան մըր գործունէութիւնը պարտութիւն պատ-ճութեան անցին:

Երբմիկ ետույնը, զոյութիւն ունեցող զոս-մաթիւ, միւսութիւններ, մարդական, ճամբարի յարանք, զոսգանակն կրկանիւրսութիւններ, Ետանդիմանակ, զոյ կ'երտասարդակները ար-ւելի լու է ըսել նոր Սիւրթան, զոյ զպարտութիւն, իրողարան եւ յուսարդակով, ամիւր անպէ մը թաղաք այցելող թանկան կամ թողարկան մը ար-նայուն պատուելին, Կալուրտ եւ Կարմիր Ուշերը այսօր անտանակալ են: Կան ու լիւս կարծես:

Գաւառներ: Կարկիկ է ձեռն երկուսութիւնը ըս-ցանքով արժէ: Ճնշէ է թէ չկու, կան արդուս Երկուսութիւններ, որոնք անձնանուն մասունքը Թիւնէն է այս յարաւոր անտարբերութիւնը, բայց զի քանի անգամն Հանրապետութեան ճամբ ար-կած փոփոխեր ենք ասոմին մէջ իսկ ամուրեան դատասարդութեան, յուսանաւորան ըմպ միւս:

Այս թիւրթեան, այս խոր քոնքը կը սպաննէ ամէն արք: Կեանք եւ մարդ, անգամն կը Հարցեն, մինչեւ արք:

Այո, որքան ալ ճամբ ըլլայ զարապական Հո-րիւրդը վարաւոր անգամ, մեր ազգաբնակեան պարտականութիւնն է կապակերպիւ մեր դաղութե-նըրու կեանքը:

Սերկայ փոփոխ զոյութիւնը, սփիւղեք Հա-յութեան, մտաւորաւ մարման վարժ Հրաման և կան պատանշէր կեանքիմտանդ եւ կիթ այսորանք և կը կրանք ընել, լաւ և վարժ առաւ չէ: Արթըն-քեր ու քու շուրջը նայէ, ճուրղ, օտարաբար, ազգային արքիներէն ուրացած: Երկուսարք և ներ տնտեսներ կեցըք Հացնիւր ու խոր քոնքի մէջ թաղալը ինքնապատանութիւն է:

Լա Սիւրթայի Հայութիւնը պէտք է կտտարէ իր ազգային պարտականութիւնը, կիթ կ'ուզէ որ մասկտիթ ընդ՝. դաղութանայութեան վարաւան կեանքին: ԳԱՐՍՍ

ՄԱՆԵՐԱԿԱՆ ԱՐԱՐԳԱՌՈՒԹԻՒՆ ԵՐ ՂՈՍՏԱՆԻՄԵՋ

ՄԱՐԱԼԵՃԻ, (Տաղալ) — Համաձայն նախա-պէս եղած յայտարարութեան, Դեկտեմբեր 9ին տնօրէն ունեցան Գոմոնի Ս. Կր. Լուս. կենդանող Տնօրէն Հովիթ նորեմբայ Հմարակ թահաւոր Համարմանութեան անդարակն պատարալ և երկեւն Հոմ թարմութեան մը ներկայութեան և Արարողութեան իր ժամանակէն Գոմոնի Դպրա-բար, Ս. Անիի Վիլիսան երգչախումբի օրիւրդ-ները, ղեկավարութեան զարապակ: Լուսն ձե-րանակն, եկմարան եղանակով: Մենեքները սի-րայածար ստանանք մը Եր. Անձէ վարձապա-կան:

Այս ամիկ ներկաները իրենց համար նիւ-րակայ նուէրները բերին (95,000 Գրան):

Ի պատիւ նորեմբայ Շտանակ Հօր, կերակու-րը Տէր եւ Տիկին Մերոն ՄԱՐԻՄԵՆԵԱՆ, ճաշիկըրթ մը սարքով ինք eRett. Pavillonի մէջ, ուր ներկայ էին Աղլ. Կեդր. վարչութեան, կրկնական ժող-ով, Գոմոնի եւ Փրուստի կրկնական ընկերակց-ութիւնը, արտասանանքով թարգմանութեան, Հ. Կ. եւ Մարտիրոսը Միւսթիան Նարապաշ Գ. Տ. Թէրէան, Գոմոնի Աղլ. վարչութեան եւ Գոյ-րայ Դասու անպարմեր, յարկաններ եւ ընտա-նիք անպարմեր մօտ 100 Հոգի:

Ճաշիկըրթ ղեկավարող Գոմոնի Թաղ. Խոր-հարդի Նարապաշ Գ. Եօզ՝. Գոմոնիներ, որ Հրախից խոսելու մարմիններ, ներկայացուցի-ւնքը Կոմ. եւ աղային երկուրդ Հանձնու-ցան Հացիկները: ՄԱՐԻՄԵՆԵԱՆ ընտանքը ընկի Կեսարացի, Նահանգանդիկ աղային աստղա-րկ (Լուսն) մէկտ դիտանալ եւ թողր Հանրային Հանդերձները եւ թաղապաշ գտանք:

Ճաշիկըրթ վերջացաւ մօտ 5ին, ու ներկա-ները իրենց լաւագոյն մաղմաղները յայտնելով թաժուեցան սրանէ:

Թղարկից Ե. Կ.

ԿԵՐԱՄԵՆԻ ԵՒ ՏԱՐԱԿԱՆԵՐԻ ԳԵՂԱՆՔ

ՄՈՌՏՈՒՄ ԷՃՐԸ

ԼՈՒԻՃՏԱՐԱՐՈՒՂԻՄ

Նաւապաշին ղիմացը, տանիքը՝ փողոցին յարան ուղղութեամբ վերջապող խցիկի մը մէջ կը լուար Սուրբիկի աղտու, սեւցած լաթերէ: Զորս շաբթիք երկու անգամ կը փոխէր ընտանի-զուրկ նաւապաշներէ, ձկնորներէ և մօտակալ փուռնէ գործարարներէ, զիւրները անկերի խափէն պողոցը զաւտացի պարտականութիւն ու նաւապաշին վրայ նեղ խոցներուն մէջ ընկող նաւապաշներէն: Յարաւոր կ'աշխատէր ինչեք աղ-ջիկը մինչեւ իրեկուն Յուլիսիկին վրայ կըրպա-կէ մեծ թեւերը մինչեւ արժուակները սթափած, թիւ-նակ թեւերը, որոնք թեւերս անտար բնաւ տեսած չէին, ճակտէն մինչեւ ուսերուն վրայ խոյի խոյի, ցերեզայն չափիկին ճնդէն ցուցնելով ինձոր կը-ր արկերն առաւելութենէն պրծնաղայն կարճաւոր: Եր աստիւր Հեւոյով մը շարունակ կ'ըլլէր կ'ըլլէր: Ձեռքը անդուտ շարժումները կը ծծէր, կ'աճը-րէ լաթերը, անոնց ապր անուրը մօրկուր-թեան մը ճակտուրէն: Միւս կ'ըմբար կ'աշխարհ Սուրբիկ, Հայր լուսնը լայրուան եւ մայրն էր շարունակ աղբիւրի կամբին, նորէն ամուսնացած Երանուրէ՛ն Նահապաշցիկին վրայ ըլլալ մայրիցի մը Հոմ:

Սուրբիկ աներ քայիւր էր մօրը ստունն ու եր-կու երեք օր ստունն անի անթիկ պարտելին ետ-քը ալք խցիկին մէջ մօտ էր եւ քիչ ասեմին քա-ւակալ ճաշարիցը ձեռք էր ձգած:

Արտաւորեան յարկերու աղլ գործողութեան մէջ սփոփանք եւ զբօսանքի ոյն լաւ մը կը գո-նէր ճակտաւոր յուսաբարուն, թակիկին մէջ լեցուող օտարն սփոփան փրփուրները Հան-րային տեսք մը կ'ընծայէին իր սեւուկ արտուր

աշուրներուն, զորս կը դիտէին իր կուտ յաճախորդները: Սուրբիկ մինչեւ մու-թը կը լուար, եւ յետոյ պարտելին մէջ լարած չին փուռը շտաններուն վրայ կը փոխ չափիկ-ներն ու թաշկինակները: Գործը թողրովին անար-սիւկ ետք շտապով կ'ուսուր կը լինէրը ունեցն-ուստեան: Երանուր կը փոխ մանձակալի ձեւով չինած տնիք մը վրայ ու կը պատկի՝ շտա անգալ կը լաթերը երանդով, որոնք ճնայ ճերակի կ'ըլլա-յին եւ յաճախորդները կը զովկն իր լուացարա-րական Հարաւորութիւնը:

Ետնոր օրը անկիւն կ'աշխատէր և լաթերը անկի աստուրութեան կը ճգնէր կը ճոխէրը կը փրկեցարեւն կամբը մասններուն մէջ եւ դիտուումն ու գոհակութեան եղանակ Հոստայանք մը կ'արձակէր, երբ քանոնք թոյլ թոյլ փուլէն ետքը անտար անկերը մը կը ճեւէր անոնց իր:

Առանձնութեան ու Բրտաւորութեան ընա-տարտուկ եւ յուսանաւորութիւն չէին անպարտել Սուրբիկին, ընդհանրական շարժանք զո՛ւ էր իր վիճակը, իր թակիկէն, Հեղուց ու երկուցի պատ ամէն թանկ կապակալի արքով կը նայէր եւ ընա-մկուսն Հայն արքիւրմանութեան չէն տեսնուր:

Բայց օր մը, երբ նաւակային վրայի խոցը ընկողը ճիւր Նարապարի մը ճերմակեղեմները տա-րէ, երկուսարք մը նշմարեց, որ կարճ փորձու-ր մը Հայոս, օտարները թողիկ, Հոգիւրի կրոն-քը գիտիոր դրած կը ըմբար: Սուրբիկ անտար-քը աշխով մը դիտեւ աղ կայաւտա մարմինը ու Հարցուց նաւապարին, թէ ով էր անիկա:

— Թողրան խալուրով պարկնութիւն կ'ընէ կոր, պատխալանք ճերմակը, տաճա նոր է, ա-մա... Այդպէս Հեւուր ընէ:

— Անտար ի՞նչ է:

— Ետնալ:

— Լաթերը որի՞ կըտալ:

— Նայե՛ք, ըսած տէ քիւր տալ:

Սուրբիկ տնակը դարձաւ, Թակիկին ստննե-անցաւ, սկսաւ թրտ լաճումներով շարքերի լա-թերը եւ օճաւն ալքեան ամօրին քանկ, որ փրկու-րի աւաղին կոյտով լեցաւ ամառը:

Գիւրերը պաղած ամառը, սկզբանական մէկէն Սուրբիկ կամպաղիկ մը փոխաւոր:

— Ետնալին լաթերն ալ էս պիտի վրա՛ւ:

Այս գիւրը երանք, թէ Ետնալին լաթերը կը լուար եւ անակի կը ճերմակեղեմները նմանը մինչեւ այն ասուն ու մէկուն ճերմակեղեմ չէր և Առաւուն կանուխ արթնցաւ եւ լուացիկը կար-գաղորթիւնները ընէէ ետք՝ նաւակայրկարը՝ Ետնալի նոր կայն էր եւ ճուլին յուրովը բերան ու կուրծքը կը լուար: Լուացարարունին երկուտ ժա-յիւրով ներս մտաւ եւ ալքը քան ճերմակ նաւակա-լին, որ լուացը մասին խօսի երկուսարքը մէկուր-սին Հեւ:

Մերունին լուաւ:

— Մօ Ետնալ, աղտոսները սակէ ետք ա-սար տար, Հեմ ալքէ, Հեմ ամա՛ն կը վրալ:

Երկուսարքը կը չափիկին ծալովը արքու-լով Հանդերձ, Սուրբիկը դիտեց, անոր թուէ աշ-ուրներուն մէջ միմիկն կը կրկնուր նաւապար, ու թէթեւ մփռտով մը ցուցնելով իր ճերմակ սկի-ւանքը, լուաւ:

— Բէկ աղէկ, վարդ առաւէ կու տէ առ:

Սուրբիկ լուացարարը զարմաւ ուրիւր զը-լաթէ՝ այն օրը միմիկն երկուտ կըր մը մրժուտով լուաց լաթերը, օտարներուն աւելի աշխուժով ու Հոյակապութեան մաթըրք քանոնք: փրկուր ա-ւելի շատ եւ անկի թաւքը Հանելով:

Ետնորը ստունն մօրմիւսութեան նաւակա-լին խոցը վարջ Սուրբիկ, ճակտիկ վրայ խո-նիկաւ մաթերը կըրքանի շափ չալած, չափիկին կուրծր ամօրթաւ մաթերը դաճաւ:

ԵՐ. ՄՐՄԱԲԷՇԻԱՆԼԵԱՆ

(Մնացորդ յաջորդով)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE
HARATCH Fondé en 1925, R.C.S. 376.286
 Directeur : SCH. NISSAKIAN
 17, Rue Damesse — PARIS (13e) Métro : TOLBIAC
 46 avenue - 1100 fr., Sup. 2200, Abon. 3000 fr.
 Tél. GOB. 15-70 7 h 10 - 10 h - C.C.P. Paris 1678-63
 Dimanche 16 Décembre 1951 4 h 15 min 16 "465858"U

ՕՐԱԽԵՐԻ

Հիշք ճԱՐԻ — 27 Année No. 6638-տար շրջամ բիւ 2049

Խմբագիր՝ Ե. ՄՐԱՍԿԵԱՆ

ՆԱՀԱՊԵՏԱՆ ԱՆԻՏԱՆ

Վարձատու մեծ զերթողին՝ Պետրոս Գուրգենի մահուան հարկերումանկը, համահայկական ի մասնագիտացող և ուղեկցողներ առիթ հանդիսացաւ Սփիւռքի մէջ։ Պոստի ու Հայկական սփիւռքի, միջին հեռավոր դարձողներ, անոր կենսական ու զորքին բոլոր մարդկայական, ազնւի ու գեղեցիկ արտայայտութիւնները դարձողին սփիւռքի — իրեն նոր սերունդին, որ, մեր օրերու հեւ ի հեւ կենսական ու գեղեցիկներուն մէջ, հազիւ միջոց կը գտնէ հոգեկան ապրումներ — խոր ու անցկաւ սոյոց մասնագիտ — Դժբախտութիւն մըն է ապ — կա, զոր մենք կը վերադարձնենք մեր կամքն առկա, արտաքին ազդակներու, ու, մասնաւոր, մեր առհասարակ հակադրութիւնն է։

Մամուլը, սակայն, որ զարթոյնէ հոգեկոյն զեր զեր կը կատարէ նաեւ այս ստակաւորում, լայն տեղ տալու մը միայն Գուրգենի կենսական ու զորքին, այլեւ ուղեկցողին՝ որքէ մեծ ու տարաբան ապրումներ մը, — երկու Տէմիրիկաւանի մահ — ուսան հարկերումանկն է։

Ներքոյն ու թելադրական ուժ մը ունեն մահուան եւ ծննդեան տարեկաններուն ու տարեկանները։ Անա թէ ինչու, անհրաժեշտ է արթնել մահու, մենքիւն կենսագիտ ու զորքին ահաւան մեր անհաւաք ինքի դարձողներու համար պարբերական է — բազմաշատութեան կամ ուսումնասիրութեան։

1851ր առիթ մը պէտք է հանդիսանայ յիշելու համար նաեւ ինքի Պէրսիկոսի մահ — մեծ ուսումնա ճիշտ ու մասնագիտ մարդը, որ վաթսուական եւ ութսուական թուականներու մեր գրական կենսական թիւը իմաստասիրական իր խոյուններու առիթով, ամուր ու հարողական միջոցորդ։ Մեր Ուսումնական Միութեան եւ Հայ կրթական հաստատութիւններու վրայ կը անդամայ, մասնաւոր — արարար, նախաձեռնող ըլլալ անոր ծնունդ հարկերումանկ հաշիւութեանն է։

Այս առիթ կը լրանա, նաեւ, մահուան յիւ — նախաձեռնող Միւսիմարան Հայրենակոյն մեծ զերթողէ, Հ. Անդրէ Արիւսի, հրապարակաւ Ստեփանի Ոսկանի, Արեւելեան Մամուլի Հիմնադրող խմբակի Մամուլի Մամուլներու, ինչպէս նաեւ մահուան հարկերումանկ Սրբուհի Տեառնի։

Տառնիկները դուրս դուրս մեր չորիւրդներ վրայ, Արիւսի կը խորհրդանշէ Արեւելեան, — է ի դերին եւ ի տեղեկութեան իր տղայան ինքի կայունութեանը։ Հայ փողոցները դրական, հանրաժան մէն եւ ինքնապատկան կենսական մէջ։ Տրամադրանքն է ինքնապատկան տիպար մը, որ ԺԱՄԱՆԱԿԻ լուր — նաեւ որդեգրող, դիտարկ ու անխնայ փաստ — կելով հայ ձեռնարկներու, մարդասիրներու եւ արձագանքներուն վրայ։ Քանաւանդեց, ի մասնատիրին, աղթից, տիրեցա, խաղաղութեւ — տեղան, որպէս կենսական ինքնապատկան հրապարակով հայրենասիրութիւնն ու հոգեկան կենսական։ Իր ձեռնԱրիւսիներէ մինչեւ ձեռնԱՆԿԻՆ — ճԱՄԱՆԱԿԻ, հազարաւոր էջերու իր զերթողական, պատմ — աշխարհագրական, իմաստասիրական եւ ազգային դրոշմով ստեղծադրութիւնները, կը մատենին դրոշմաւ ու լուսաւոր մարտուն — բաշխակ մարտուն մը, որուն լուսինն ու արիւր արիւր զարձակ վաղաքին, ԺՖ. որպէս դրական մեր բոլոր զինքներուն համար, եւ որուն երբ արձակ գաղտնի մինչեւ հեռավոր Կովկաս, Հայրենակոյն գրականութեան, ապա՝ Յեղափոխութեան կրկն ձեռնարկ ուղեկցողն է։

Գրականութեան ու արտաւոր շարժանքի, որ, այսօր մեծ խաղաղութեան մը աւելը կամ արտայայտութեան գեղեցիկութիւններէն չէ որ կ'որոշեն իր զորքին մէջ։ Արիւսի իր ԺԱՄԱՆԱԿԻՆ՝ ինչ է որ կը գտնուի իր մեծութեան, իր նախկին ունեւան մը Ժողովուրդի ընկերային եւ դր — կան ինքեզ ընդհանուր պատկերը, ԺՖ. դարու տառնի կիտան։

Արիւսի շնորհաւ Հայրենի Հողը, սակայն, իր — մանկան այս տարաբանու հայ փողոցներով, որ աղթեցան այդ Հողը, որպէս ՉԳՅԻՆԱՆ ԻՐԱՎԱՆ — ՆՈՒՅԻՐԻՆ, — աղթիւ, ինչպէս մենք հայրենի այսօր, իր մահէն իրանու տարի միջը։

Նախաձեռնող գրականութեան անկորնչելի փաստն էր կ'ԱՅՐԵՎԵԼԻԱՆ ԿՅԱՆԱԿԻՆ ԱՅՐԵՎԵԼԻԱՆ, ՆԱՆԻ ՀԱՅՐԵՆԻԿԻՆ ՀԵՆՈՒՄ, — Հայա՝ տարու — դէր ու անկորնչող փողոցներով մեր նախապա — զիր հետ։ Արիւսի, ԱՄԱՆԻ ՀԱՅՐԵՆԻԱՆԸ եւ անոր հասնելու ԱՆՆԱՆՏԱ ՀԱՅՐԵՆԻԱՆԸ։

Խնդրապատկան ԱՐԵՎԵԼԻԱՆ

ՅԱՆԱՅԵԱՆԱՆ ՀԵՆՈՒՄԻՐՆԵՐ ԵՒ ՆՈՒՅԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Որպէսզէն եւ դառն կեանքով կ'որոշանք մահը՝ Հայաստանի Հայրապետութիւնը կ'արտոյնէր ընկեւ ՌՈՒՐԻՆԸ ՏԵՐ ՄԻՆԱՍԵՆԸ եւ տաղանքն ուր դրանք ու Քառարդար ըսկեր Լ. ՇԱՆԻՔԻ։ Այս փոքր աղթի փոխան ծաղկեալներէ 10 հազար ֆրանք կը նուիրենք Հ. Յ. Դ. Փարիզի տան Հիմնադրանքին։

Հ. Յ. Դ. Արիւր Սեբր եւ Մկրտիչ Եօրնիչ — բայնայն խումբ, Իթալի

Մ. Կ. Նալչի Իթալիի մասնաճիւղը խոր վշտով կը խորհրդէր զինքներ ընկերներու ՌՈՒՄ — ԻՆԸ ՏԵՐ ՄԻՆԱՍԵՆԸ։ Եւ ՆԱՆԻՆ, ՇԱՆԻՔԻ Թարմ չիրքներուն առկա եւ փոխան ծաղկեալներէ 10 հազար ֆրանք կը նուիրեն Հ. Յ. Դ. Փարիզի տան Հիմնադրանքին։

Մ. Նալչի ցաւով առի ընկեր ՌՈՒՐԻՆԸ ՏԵՐ ՄԻՆԱՍԵՆԸ համահայտ լուրը, իրեն իր նախկին զին — ունեւան մէջ կը խաղաղութի իր զարթոյնն առ — ընէ։ Իր իշխանակը անմահաց պիտի մնայ իմ մէջ։

Հայալուզիկ

Ամբ. Յակոբեան

ՕՐԱՓԵՆ

ԿԱԼԱՆԻ ԵՒ ՄՈՒՂԻՆԻ Ե...

Յամաի կը պարծնանք որ աւանդապաշտ փողոցները եւք։ Գրպանք մեր հին ընտանական քարքերը եւ ազգային ու հանգիստի դերձիկն ու — փորձութիւններ։ Իրաւունք այլ անիւք առնուան։ Ոչ թէ պարծնանք, փայլ չանկաւք, այլ պահելու գտնելու, չէ՞ որ ազգայնականան ազգայինն են եւ մեր հանրային ինքնապատկան յայտարար — մար առիթներ։

Ապաշ, օրինակ մինչեւ այսօր ալ, որքն կաղաղութիւններ մէջ, Պոստի (ապաշ) ան ալ կաղաղութիւններ մէջ։ Մեր Ստեփան, Սեփապետ եւ մահուանը Անդրեանի մէջ, փոխան աշխարհաւոր — ընտանականութիւնները իրենց ազգային հաստատութեանց կամ բարեկամական իրութիւններուն։ Մեր փողոցները, հարաւոր թէ աղաւա, ինչ որ — աստուղ ստորութիւնն էր ունեւան է միւր, իր կաղաղութիւնն ու միւրեւոր ինքնային քաղին հանդիմ շուկաները, հեռաւոր կամ մերին ու մահուանը։ Շուայ անպարծն, անիւստան ու անկորն — ծախքը միջիններ պիտի խախտի վաղը միւր օր, ասոր անոր դարձան։ Անոնք ինչ կընար բարձր ենանք իր ազգայինն ու ինքնային, որքին ու ծնա — լուրին, մենք եւք որ նախապէս պիտի գտնենք անոնք քաղին ու լուսնոյ զոհանքներ մեր անմահ — լուսնի փայլաւք։

Այլեւ ճշմարտութեան կարգը անցած է որ օտաւաններով պահած եւք ու կը պահենք հի — անպարծններն ու դրանները, հարկաւոր տա — րիւնքն է զեր։ Միւր ազգային իման հաստատու — թեանք միայն եւս Հիմնական կեանքում հայ փողոցները կը պահեն եւ իր տաղալ ծնողք։

Յաւալի է բան իր միւրեւոր փայտ է այդ կող — մէն, հազիւ պատահարք կը լինէ փոխան ծաղիկն արտաւոր քաղին որ հազար ֆրանքի նուրք մը։ Հաստատուք, անմահութեանը գոյամար քաղին մը հարկը հազար պիտի հանգի, եթէ քաղ — դոր ընկերն եւ փողոցներ։ Իսկ անոնք մեծանալու պարզանքներն չեն պիտի — որուն հասոյ — թին մէկ տասնութը ինչ չէ հասնիր բարեկամ — ասկը քաղին, եթէ բացով դուրս գտան։ Կիտար — կիտ — ինչ ընկեր, չեն տար, պէտք է պարեն ու խոնքն եւ չոյնիկ ճանաչող ալ շատ համարաւորը պիտի է ընկեր։ Ան է մեր պարծնալիք ասան — դրական ստորութիւնն ազգայնականութիւն։ Հոս ալ ունեւան Միւրեւորութիւնը արեւելք կը հողանք ինքնային ու աղաւաք, որն ու անպարծնութիւնը մեր ընկեր — կան յոյնիկ հեռավոր հաստատութիւններ, որքնք պէտք անին մեր աշխարհութեան։

Ճիւղ է, կաղաղութիւն է, միւրեւոր է, բայց ոչ միայն ունեւորին համար պէտք է ըլլան անոնք ուղաւորութեան տունք այլեւ բոլորին համար... շնորհքն մեր արտաւոր նուրքներն։ ՄՍՍԻ

Լիբիա անկախ կը ճոշարուի ՄԻՆԱՍԵՆ ԱԶԳԻՐՈՒ ԿՈՂՄԵ

ՄԱԿԻ ընդհ. փողոցը պաշտանապէս անկախ պիտի ճոշարէ Լիբիան, անկախ ճոշարուող ինքի Բորիս եւ Միտիւրի մահուան տակ, որ պիտի տան Սիւնեան Ա. արքայական տաղանք։ Վերին պահուն, որպէսզէն քաղին որ խաղաղութեւն է, կարգը մը վաթսուաւորներու յաղաղութեւն պատմա — անա։ Յայտնի է թէ ինչպէս երկիրը դաւաւան էր Իտալիային 1946ին։ Խաղաղութեան զայնապարով Սիւնեանիցի եւ Տրիպոլիսի վարչութիւնը կը յանձնարէր Անդրիոյ, իսկ Ֆեզաւիսի՝ Ֆրանսիոյ։

Երկու որոշումներ, 1949ի եւ 1950ի նշանակաւոր ամսին քաղաքական ՄԱԿԻ կողմէ, կը յանձնա — րարէին վերոյիշեալ պետութիւններուն, մինչեւ 1952ի Յունուար մէջ Լիբիան պատրաստուէ ան — կախարարութեան Այս նպատակին հասնելու համար, անկախ կը երեւի։ Փողոցը պէտք է մինչեւ 1951ի Յունուար մէջ կը պատրաստուէր անհամապատասխան մը, նոր տան մինչեւ 1951ի Ապրիլ մէջը անմահ — կան պատրաստութիւններ, որուն հետեւեալ պիտի փոխանգէին իմանալով արեւորութիւնները իրենց իշխանութիւնները։

Պէտք է ըսել թէ, հակառակ կարգ մը դժուարութիւններ, այս յաղաղութիւնը հնարաւոր եղաւ իրարոյնքէն։ Այդ. փողոցը մեւ մը տաւա լիբիա — կան կառուարութեան, որ պիտի թաղաղային երեք հողամասերու դաշնակցութիւնէն։ Վերապէս, ան իրեն վնասաւոր ընտրեց Սիւնեանիցի երկրը, — Բորիս եւ Միտիւրի։ Յիշելով փողոցը այժմ կ'արքայականութիւնը, իրեն վրայ Լիբիան ծրարական երեք անգամ աւելի մեծ է, մէկ միլիոնը զի մը անկի ընակաւ — քանար, որ ցարդ կ'անցկաւորանայ թէ ինչպէս համար — անքան արկանելի կ'աւելնէր միւրեւանք իր հո — դաւաւանութեւն վրայ։

Վիզիտիւր կը սկսի

ՀԵՐԵՐ ԻՄԱՍՏՈՒՆԵՐՈՒՆԸ

ԲԵՆԱԿՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Որքաթ առաւում, Առաւմտեան Որքաւորդի ամառական յանձնադրոյնի մէջ ձգտալով իմանկ մը անկախութեան, Երեւ իմաստանքներուն կողմէ պատրաստուած անկախութիւն վիճարկութեան առիթն։ Արքային, Պէրիկոյ ինքնապաշտելիք մեր — ժոյց երկրը Հերիկոյ, Ժամ Սոնի եւ Կոտիւրի փրկար ի տեղեկութիւնը յարաւոր — իրին, որ կը թելադրէր ալք փողոց պետութեան աւելցելու 50 աւալոր իր փողոցներուն պիտանէ, ոչ միայն իր երկիրն համար, այլ ուրիշ աղթները, որպէս զի կարեանք շարժաւոր իրենց պատուաւորութեանն ինչիւր։

Երեւ իմաստանքները ինչու համար մասնա — ւորարար կը մանրանան Պէրիկոյ վրայ։ Ըստ ի — րենց, Երքաւանիւր Պէրիկոյի Պառլոյ զապա — քաղիկներէն եւք անկէն անկի հասոյթ ռուր, հեռավար պապաւորութեան համար իր ընդհ. շահէն արժանարար Ցաւ անհրաւր չառ զիւ է...

Տեղեկաւորը Պառլաւի, Քանաւանքին, Հո — լանաւանք, Սոնիկիւրիւր եւ Իտալիկիւր կը պահանջէ 40 աւալոր յանկելու որ պապաւորութե — թեան պիտանելին, երեք տարաւան վրայ բաւ — նուաւ։ Ֆրանսական եղաւ պահանջը համեմատա — րար չառ զիւ է, 5 աւալոր, իսկ Անդրիկիւր եւ Անիկիւրիւր ռուրն։

Հաստատուր Պէրիկոյ միակ բողոքարկուն պիտի ըլլայ, չառ կարելի է, որ Հայաստան, Ցաւ — նըրարքա եւ Նուրիկ Քանաւան Երեւ միանան։ Բայց ինչ Պոտուկի երկիրը դուրս կ'անցնի շաղթ — ան, անոր համար է որ մասնաւորաբար զինքը կը մեղադրեն, անոր համար նմանապէս Կը իր կեանքը շատ ամաւր է։ Ուրեմն, իր պարաւա — կայալ փոխադար մը դաւանա Առաւմտեան դաշ — նակութեան մահաւանքներու եւ կարելութիւնն — լուս մարդէն է։ Երեւայ դաշնակցութեան մաս — նակելով աղաւանքներ ինչպէս հաւաքադաւան են այս փայտաւորութեան, որքանեւ անպիտանութեան քարքեր կրնան դուրսէ անցնի վրայ։ Առաւմտեան իմարտութեան կապաւած պիտութիւնները ինչ շաղթով համահայտ պիտի գտնուին պապաւորութե — թեան մարային պահանջներուն, երբ այդ ահա — ւոր մարքերը կրնան կործանել իրենց ընդհ. ե — լանաւորը։

Պէրիկոյ ինքնիւր կը պարաւալեն յարձա — կաղաղակն անցնելով։ Ա՛յ կ'ըստ պապաւորութեան, կ'ըսէ իր պատուաւոր, որ Առաւմտեան դաշնակցութեան երկու համալսական պահանջները իրաւ — արքանած է։ Ա. Որքանայ պապաւորութեան կրկն — փ պատրաստ քանակներու տարաւորութեւն։ Ե. Երեւմտեան եւ ընկերային կոյունութեան պահ — պատմով։ Երբ Պէրիկոյի ինքնապաշտելիք ինչ շաղթով համահայտ պիտի գտնուին պապաւորութե — թեան մարային պահանջներուն, երբ այդ ահա — ւոր մարքերը կրնան կործանել իրենց ընդհ. ե — լանաւորը։

Պէրիկոյ ինքնիւր կը պարաւալեն յարձա — կաղաղակն անցնելով։ Ա՛յ կ'ըստ պապաւորութեան, կ'ըսէ իր պատուաւոր, որ Առաւմտեան դաշնակցութեան երկու համալսական պահանջները իրաւ — արքանած է։ Ա. Որքանայ պապաւորութեան կրկն — փ պատրաստ քանակներու տարաւորութեւն։ Ե. Երեւմտեան եւ ընկերային կոյունութեան պահ — պատմով։ Երբ Պէրիկոյի ինքնապաշտելիք ինչ շաղթով համահայտ պիտի գտնուին պապաւորութե — թեան մարային պահանջներուն, երբ այդ ահա — ւոր մարքերը կրնան կործանել իրենց ընդհ. ե — լանաւորը։

(Լուրերու շարժանկութիւնը կարգաւ Դ. Էջ)

ՀԱՅՏԵՐԸ ԳԻՐԵՆ ԼՈՒԻՍԲԵՐԴԵ ՁԵՐ ՍԻՐԵԼՆԵՐՈՒՆ

Գիտական առասպելը

Ե. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՄԻ ՍԻՐԵՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Եսաբերելի ի վեր դրեթէ ամէն օր ուրիշ նա-
մանկերու կարգից զերման Հրատարակչականքն եւ
Ե. Գրականութեան տարբերակ զգացանքի կը
ստանան, որոնց մէջ բազմաթիւ դրեթի կ'ազգա-
րարութի մանաւորն զինելով:

Այս զգացանքներուն վրայ զգուսն է կազմողի
ծառն կ'ամ սալան վերադառնալով, թիւն զը. «Ճճա-
կան օրերը կը ծառնան, զգրք նուիրեցէք մեր սի-
րելիներուն» կամ «զիրքը մայրուն նուէրք մըն էն»:
Կը թղթատեն գրացանկները, հոն կան ծնծերու
համար վէպեր փիլիսոփայական, բանաստեղծա-
կան, ճամբորդական եւ արվեստներգրական հա-
տորներ, յուշեր, մանկերու եւ աղջկաներու յա-
տուկ պատմութեանքներ, պատմիկաւորը զգրքի-
նք փոքրերու համար եւն:

Կը խորհի որ մենք ալ տալորութիւն պէտք է
դարձնենք հայերէն գրքի մասին ինչ սիրելիին
նուն տոնական օրերուն առթիւ, ինչպէս կ'ընեն
Գիտականքները եւ ուրիշ եւրոպական աղբիւր:

Թիւն մեր գրականութեան կարգի այնքան ճոխ չէ
որքան փրկանական կամ Փրկանականքն եւ հա-
շտաւոր դրեթը չեն Հրատարակչութեան ման տարի,
բայց մեր մէջ ալ կան ըմբիւնիկ դրեթք, զորս
կազգայով հանգիստ կը դրայ մարդ, եթէ որոշ տե-
սանք տներէ առաջնորդութեան մեր գրականութիւ-
նը բարձր մթնոլորտներու մէջ կը թաւաղէ եւ փո-
ղորտաբեր համար ինչ զուրիշ կարեւոր, ունինք
պարզ ոճով դրեթք եւ պարբերականներ, որոնք
շահակաւ են եւ յանձնարարելի նաեւ աղջկան
կարծաքան աւարտանք Հայերու համար: Օրինակ
յուշադրութիւններ, երգիծական հատորներ, նո-
րաւէպներ, մեծ մարդը կենսագրականներ, եր-
գարաններ, հայերէն փոքրերու պատմա-
տեղագրական գրքեր եւն:

Հիմա մասնական է որ հայ գրականութեանը
գործի ձեւերակն: Գեղեցիկ սպասեն որ յաճա-
խորդը ինքն ստեղծէ զայն եւ դուրս գործի: Իրենց
կամով զբառան աշխուղները կուրան, եւ
նոյնիսկ ահաբազուր չեն եւ թղթաւորները գո-
ռան: Խոսքս միայն յաճախող եւ յաճախորդ չեն-
թուն մասին է, որոնք ոչ թէ որ համարաչեւուր ա-
մար, այլ ծուղկութեան եւ անհոգութեան պատ-
ճառով պատմութեանը ներս ոտը չեն կոխեր:

Գիրքը որքան որ մաքի արտադրութիւն է,
այդքան որ զարման է երբ վաճառիչը հաշտի-
քից փաճաղեցնէ ինքնապէս պէտք եւ օգտութիւն
գրականի մը, պարզամտութեւն ալ, եթէ յաճախորդը
կրնէ ինչ դար, զգուսն է գրականութեւն տնոր ոտը
կենթայ: Ուրիշ խոսքով պէտք է դրեթ վաճառատնը
հանդիպանք զորք մը ըլլայ, այլ պէտք է դրեթ
մը օգտամտ վաճառատնութեան ձեւերակն: Իրեթերու
մէջ պէտք է յայտարարութիւններով տնոր
անձնովը, զինով եւ քանի որ տող ալ դրեթի
պարզանկութեան ուրիշքն եւ սակայն եւ կիներու
բարդախոսութեան եւ աղբասիրական կոչիքէ՝ զիրք
ծախելու համար:

Մեր թերթերուն մէջ յաճախ կը կարգանք
յոյժամանք, որոնց մէջ հայ հասարակականքն կը
յաշխուժանուի այն պատմադարձութեան թէ ան
թերթերային է, թէ դրեթը կը մնան հեղինակ-
ներուն ճով, կամ կը գոյտնի գրականութեանը
մասնակցութեւն մէջ: Գիրք տարածելու առաջն-
գործութեւնը բնական այս խօսքերը սխալ կը դրա-
նեն, քանի որ երբեք չեն կրնար երեւակայիլ որ
հանդիպանութեան յաճախորդը կ'աշուի: Ընդ-
հախալան կուգան այն եղբակացութեան թէ յաճ-
ախը չունի հասարակութիւնը, այլ յանցանքը
մտաւորականութեան եւ գրականութեւն - հրատա-
րակչականութեւն վրայ կ'ընչայ, որոնք կամ փո-
ղորտըր հետաքրքրող ինքեթեր վրայ չեն դիր
կամ վաճառքը ճիշդ չեն կարգաւորել:

Պէտք է գրացանկի դրեթի մէջ Հայուն տնոր,
պէտք է ներկայացուցիչներ վարձել, որոնք պար-
տի տունէ տուն, փողով փողով եւ իրենց համար
այ վաճառքը եւ հանել այդ օրքին:

Այսպէս է եւրոպայի մէջ, այսպէս է Ամերիկա-
յի մէջ, Հրատարակչական ընկերութիւնները զը-
րամ վաճառքի համար կը հիմնուին: Հեղինակը
կը վաճառքը չենք, եթէ դրեթը ինքն ինքն, իսկ
եթէ յաշխուղ զիրք մը ըլլայ, այն ատեն թէ հրա-
տարակչականքը կը շահի եւ թէ հեղինակը ամա-
րաղեցն է ինքնապարկ տէր կ'ըլլայ: Ասիկա
դրեթ վաճառականութեան պարզ խոյնքն է:

Մեր աղանակի խորքի կը չենք՝ զգիրքը ապրանք
կամ վաճառքի հիմք ըսելը: Բայց յայտնի է ի-
րականութիւնը, այսպէս էր միշտ: Երբ Ուսկան
վարդապետ փո. գրարւն Ամսթերդամի մէջ հա-
մարի Աստուածաբանութիւն Ս. ապոլոնիական կը
ձեւարարէր, արդարաբանութիւններն դուրս կար
զարմ վաճառքի տնոր ամեն ճով, որոնք
գրականութիւնը գործին: Անոնք յալ գիտիլ
թէ Աստուածաբանութեւն իսկ փառաւոր զիրք մը
է Հայերուն մէջ եւ դրեթի պիտի ծախուի թէ Բուր-
բոյն եւ թէ Պարիսպատանի մէջ: Թիւն այս մեծ
ձեւարարը գրականութեւն արդեւնք մը չառու եւ

« Գիտական առասպելը » (Science-Fiction) ան-
ունակութեան տակ Փրկանականքն լեզուի ըմբիւն-
ները սկսած են իրենց ալ ըմբիւնել իրենց հա-
րերուն եւ մեծ հարկերուն հանոյք պատմադար-
գրականները, ինչպէս օրինակ, փոքր վէպնք
« Երազակարգ ճամբորդութիւններուն » նման գոր-
ծերը:

Ամէն ատեն ալ մարդկային երեւակայութիւնը
մեծ հանգիստ զգացած է դուրսելու թէ արեւօք
ինչ պիտի ըլլայ մարդկային կեանքը երկրէ վրայ
եւ տիեզերքէ մէջ, հարիւր, հազար, տասը հազար
տարի վերջ: Բայց ճարտարաբանական յեղա-
փոխութիւններն իրենք է որ անկի շատ մարդիկ ու-
ղած են դիտարկ թէ ինչ կրնայ ըլլալ մարդու
կեանքը, շնորհիւ արհեստագիտական շարունակ-
մանքին:

Լուսինատիւր եւ Լուսին մէջ ճամբորդութիւն -
ներուս եւ Սիւրան տը Գերթրաքի նկարագրու -
ներուն միջեւ տասնընց դարու միջոց մը կայ, եւ
սակայն տարբերակ կը պիտի նման եւ իրարու,
երեւակայութեան տեսակետով: Խաղաղ Փոյն
տարբերակ պատմութիւնները յաւակութիւն չուն-
ին ճարտարութեան զգոյն մասինք մը պարունակ-
կելու, սակայն փո կրնայ հանել նկարագրի երե-
ւակայական ճամբորդութիւն է որ օգտագործելով
Հիւսիսային Ատլանտիկ մէջ (Բայց օգտագործելով
մէջ) որուն մէջ արհեստագիտական նկարագրու-
թիւնը կը նմանի փոքր վէպի նկարագրութեան,
երբ Ամերիկէն կորել կուտայ իր յաշխուղն երկրա-
յաշխուղներ (սէնթը շարք օգտագործելով մէջ):
Հոն կը տեսնուի թէ ինչպէս իրարմէ կը դատարկ
զուտ երեւակայութիւններ եւ արհեստագիտական
երեւակայութիւններ, որ կը գործածուի վէպի ար-
ուեստին մէջ:

Այս ըսականքին ի վեր կարեւոր տեղ կը կը
բաւելն վէպին մէջ հեղուսի տրամադրութեան տակ
զրուած արհեստագիտական միջոցները: Այս ար-
հեստագիտական միջոցները կը դարձնեն իսկույն
միջակայն ճարտարապետ մեքանիզմներ, բնապէ -
տին եւ քիմիական միջոցները ըլլային եւ կը
դառնան ճանա կենսաբանի, հոգեբանի եւ կամ
ուսարարի մանաւորութեան միջոցները:

Մաթեմատիկը, քիմիաութեան եւ կենսա-
բանութեան մեծ տեսութիւնները կը ծառային իր-
եւ վէպի խորք: Տիեզերքը կը կը զարկան, յե-
ղաշարունակ եւ փոփոխութիւն վէպային տարբեր
ին որոնք յաճախ կը մնաղան հեղուսի կարեւո-
րութիւնը:

Որովհետեւ Հիմա արհեստագիտութեան ու դէ -
տեսներն են որ ձեռք կ'առնեն առասպելին անձե-
րը կենդանացիներու հոգը: Մ. Նաւանդուրդուն մէջ
Սիւրակ տ Գան (որ Մէնչուսով թէ Արհեստագիտ-
ութեան զարգացում աւարտած է) կամ Երկր թիւմ
դր Պէլ (շատ ծանօթ իր ըսականութեան աշխա-
տի թիւմներով) հեղինակներն են որ կը դիտա-
ւորեն գիտական առասպելի շարժումը: Գիտական
առասպելները Հրատարակող պարբերակները կը
ընեն ըմբիւնողորմութեւն ծանակները, որոնք կը քն-
նադատեն որեւէ նորապիտի որ հիմնուած է ոչ թէ
փրկային զատորդութեան վրայ, այլ ամբամաթի-
կական կամ արհեստագիտական առարկան
ներու:

Որոնքն արեւուն ճղորդ են, որ պատմորգի
միջոցի իր. առասպելի պարբերակներին նո -
ւորքն որոշ Հրատարակչութիւն տալու արեւային
գործեր, որքն էր քաջակից ամէն լուրջ թեւ -
նիք: Որովհետեւ կուգայ ատեն եւ կը հեղինակը
կը լքէ գիտութեան զուտ առասպելին սերտի:
Ամսթեր զիւր. Թեմար Կանցնիլ, եւ մարդը կամ
զերմարդը կը սիրականքն անձնաթիւ ունենա-
յաշխուղ գործիքներու միջոցով, որոնք քաջա-
րու եւ անընդունի անձնակներ կենան կարծի-
տալ թէ գիտական կամ Թեթիքի հետ արեւն
անձնակն ունին:

Որեքն ատենք գիտականութեան, ատենք պայ -
ք զիւր. Թեմար Կանցնիլը իրազգայն է այս բոլորը:
« Ծոյրակայ անձնակ գիտական առասպելին մէջ,
հետաւոր մարդկային մը վրայ, մարդիկ կը գտնեն
հանգիստ շարքներ որ իրեն առարկանքն հա-
ցար կը լռեն: Կը բեւեռ երկրի վրայ ուր տին -
գիտական կառավարչութիւնը կը շարժանքէ այն
հանգիստ փոխադրէ լուծիւն զորով իրեն տը-
րուած հարցերը: Օր մը շարքներ ինչ առարկան
կ'ուղչէ խօսքը իր պարականութեւն. «Մի կարծիք
թէ եւ երկրի վրայ լուսն մըն են: Ինչպէս շնորհիւ
իմի, Թոյլ տալիս գիտականութեան լուծիւն հարցեր
որոնք մասին սերունդներ պիտի տըգնակէն»:

Մէջ լուսն է փոստը: Մէջ հարաւորով
լուծիւնով այս հարցերը, այս գիտականութեւն շատ
հարցերը, քովին անցած ենք որ իրենք ծախարար
պիտի տանքը: Եթէ ինչ խորանային, եւ լուծիւն
հարցերը ատենք անոնք ուրիշ հարցեր
զինով:

Այս տարբեր տեսական օրերը թող ստիքի
ըլլան հայ գրականութեւն եւ հայ մտածելի,
շարժում անոնքն ինչ գրելի լուրջ եւ հայկական
թիւմ թիւմներն ալ - ինչ գրելի եւ տեսակի ալ
պատմական անոնք - թող իրենց շարքներով
որ տրամադրանք հայ գրել տըգնակէն:

ՏՐԲՐ. Յ. ԲՈՐՈՒՆԶԵԱՆ

— Իմ խաւար մտքի արեւ — արեւակ,
Այս աշխարհի մէջ ու երկրի տակ
Չկայ ինչ համար ոչ արեւ, ալ կեանք
Առանց Դո սիրոյ:
— Այսպէս էր տառն տղան սիրահար:
— Ո՛ր, — աղբիւր փշոյն քննախառն էր սառ, —
Այդ շարքերդ են իմ խառն սիրտս:
Սառն է սիրոյ Բո:

Կանգնում էր տղան՝ լուսն, սիրականքս
Սիրած աղջկայ պատահական մօտ
Եւ աղջկան էր միջնիւ առաւօտ
Երազում մնայն:

— Ո՛ր, դու երբիք էր ինձ չե՛ս երազում,
Այդ լուսն լուսնով եւ անջորտն ուզում —
Թախծառ ծաղիկով աշպատ էր առան
Աղիկից նման:

Քաղաւթ էր տղան վարդի լուսնայով,
Տօգնում էր, շաղում՝ արցունքով իր ծով
Եւ աղջկան էր քերամ կարտալով
Ու կանգնում լուսն:

— Ո՛ր, — շնորհ էր աղբիւր նման —
Այդ լուսն Եւ լուսնի փայտիկի վրայ,
Այդ լուսն երկրի Գոյն է վարդերեւան
Ինչ վարդերեւան:

Նայում էր տղան դիմիկ աղջկայ —
« Մահաբար քոյնմ է ձեռքս մէջ տես,
Խմում՝ մե՛. միայն, միայն հաստատ՝,
Որ սիրում էր ես»:

— Խիթի՛, եւ տակնով քոնիւ՛մ եւ հաստատ
Թոյն չկայ երբեք բանակի մէջ այդ —
Գիթի՛, է, խիթի՛ հանգիստ ու գութարք,
Հաւանքում էր մեզ ...

Ու նայեց տղան՝ կարտալով վերքին
Սիրած աղջկայ լուսնի մէջ ջնիւ,
Ծուրերին տարաւ բանակի միջոտ
Ու խոնքը անձայն ...
Իսկ աղբիւր, լուսն՝ մտնեաւ ընկած,
Խորիւն էր՝ « Կանգնում մահաւ սէր չկայ»,
Միմի ոտներն ստաւապա աղջկայ
Մեղմուն էր տղան ...

ՍԻՒՂԱ ԿԱԳՈՒՏԻԿԵԱՆ

բաժնէ մը մէջ կը խօսուէր հիւշական ուսման
մասին, եւ որ կը նկարագրէր մեքանիկան ...
Իրեն, Ամերիկան ապագայութեան օգտագործ-
ութիւնը վախճան որ մի գուցէ Օր Բեհի արհես-
տագիտութեան անձնակներին ըրած են եւ կամ
մեքանիկայ յաճախութեան մէջ:

Անէ կարելի է շախի կարեւորութիւնը գը-
ունի առասպելի, տարածելու համար գիտական
դարձարկները զանգուաններուն մէջ եւ Բախի-
նէկ տալու պատմութիւնը կը կրկնով արդական բնա-
գիտութեան եւ կենսաբանութեան անձինք շատ
յեղափոխական միջոցներ:

Ամէն զբառ սակայն հակառակ երեւն ալ ու -
նիք: Գիտական առասպելին յաշխուղները առաջ -
նորքն որոշ Հրատարակչութիւն տալու արեւային
գործեր, որքն էր քաջակից ամէն լուրջ թեւ -
նիք: Որովհետեւ կուգայ ատեն եւ կը հեղինակը
կը լքէ գիտութեան զուտ առասպելին սերտի:
Ամսթեր զիւր. Թեմար Կանցնիլ, եւ մարդը կամ
զերմարդը կը սիրականքն անձնաթիւ ունենա-
յաշխուղ գործիքներու միջոցով, որոնք քաջա-
րու եւ անընդունի անձնակներ կենան կարծի-
տալ թէ գիտական կամ Թեթիքի հետ արեւն
անձնակն ունին:

Որեքն ատենք գիտականութեան, ատենք պայ -
ք զիւր. Թեմար Կանցնիլը իրազգայն է այս բոլորը:
« Ծոյրակայ անձնակ գիտական առասպելին մէջ,
հետաւոր մարդկային մը վրայ, մարդիկ կը գտնեն
հանգիստ շարքներ որ իրեն առարկանքն հա-
ցար կը լռեն: Կը բեւեռ երկրի վրայ ուր տին -
գիտական կառավարչութիւնը կը շարժանքէ այն
հանգիստ փոխադրէ լուծիւն զորով իրեն տը-
րուած հարցերը: Օր մը շարքներ ինչ առարկան
կ'ուղչէ խօսքը իր պարականութեւն. «Մի կարծիք
թէ եւ երկրի վրայ լուսն մըն են: Ինչպէս շնորհիւ
իմի, Թոյլ տալիս գիտականութեան լուծիւն հարցեր
որոնք մասին սերունդներ պիտի տըգնակէն»:

Մէջ լուսն է փոստը: Մէջ հարաւորով
լուծիւնով այս հարցերը, այս գիտականութեւն շատ
հարցերը, քովին անցած ենք որ իրենք ծախարար
պիտի տանքը: Եթէ ինչ խորանային, եւ լուծիւն
հարցերը ատենք անոնք ուրիշ հարցեր
զինով: ... գիտական ծանօթութեան փրկութեւն էն:
Գիտական լուսնով թայ գիտականութեան մէջ ու-
րիշ գիտականութեւն մէջ ինչ դիւր կը կարգանք: Ո -
րովհետեւ, գիտական առասպելի, կ'ուղչէ Թա -
մանիկ տալու: Եւ զանգուաններուն մէջ արդի
գիտական գաղափարները, եւ կը ձգար ուրիշ
նպատակի մէջ ալ, այն է, տալ մարդը գիտական

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՁԱՅՆԱՓԻԻԻԵՆ

Համալսարանական երգի եւ պարի մրցման, որուն մասնակցելու համար Մոսկուա մեկնած էր Լենինականի երկու խումբեր, մեծ յաջողութիւններ ձեռք բերած է մրցումներին մէջ։ Երբեք չէր հաջողուի Համալսարանական տաղանի մրցումը։ Եւ, եւ արժանապատիւ Մ. Միլիանի արուեստի վարպետական պատանդը դերին։

ՊԻՐՈՍԻ մէջ վերջեւ կատարուեցան զարուհի, մեքենայական, հիւսուածներէի եւ ամլ արտադրական ձեռնարկներ։ Քաղաքին մէջ իւր հրոցին մէջ քարերը, երկու ժիւղակարը, ինչպէս եւ բազմաթիւ արհեստագիտական կանոններ, 2000Էն աւելի ուսանող աշակերտներով։ Այս տարին լրջանի դիւղերուն մէջ կատարուեցան 500Է աւելի թանկէի շէնքեր։

30 ՄԻԼԻՈՆ թուլիք արտադրուած է երեխաներու ձմեռանոց, ինչպէս եւ ժամկական հիւանդանոցներու բուժման համար, Սովետական Հաւաստանի մէջ։

Այս ամառ ապահովագրութեան գրասենյակի միջոցով հանգստանալ վայրեր զրկուած են 12 հազար աշխատանքներ եւ 50 սկզբնական համարներու մէջ իրենց ամառային արձակուրդը անցուցած են քառասուններու 17.000 ուսանող մէջ առաջադաս երախտներ։ Պատերազմի եւ աշխատանքային համաճարաններու յառկացումով եւ հինգ միլիոն թուլիքի վաճի մը։

« Սովետական Հայաստան » օրաթերթը (1951), Հոկտեմբեր 31) Իր դրէ թէ Հայկական ՍՍԻՒ գիտութեան աշխարհի իր անգամայն պատմական թանգարանի խումբը որ արշատուրդի հնագիտական պիւրագիտութիւն կատարողները որ Բալայի լճի շրջանով Սովետական դիւղին մօտ։ Հոս Սեւանի լճի շրջանով տարածութեան վայր, (500 — 700 քառ. մետր) բացուած են աւելի քան 80 զամբարաններ, որոնց կը պատկանին երկու իրարմէ բաւական հեռու ժամանակագրականներ։ Դրանք — բաններու առաջին խումբը, որոնց հնութիւնը կը հաշուեն 2700 — 3000 տարի, կը պատկանին քաղաքային դրութեան, ունին 2—3 մետր երկաւ — բութիւն եւ մինչեւ մէկուկու մետր լայնութիւն եւ մէջ մետր խորութիւն։

Երկր տարածութեան վայր կը գտնուի դամ — բարաններու երկրորդ խումբը, որ շատ աւելի հին է։ Այս խումբին պատկանող զամբարանները գոյութիւն ունեցած են5500-6000 տարի առաջ։ Այս դամբարաններն ունին բոլորակաւ շարունակ (լրջարաններ) 5 — 7 մետր արտազանք, մէկէ մէկուկու մետր բարձրութիւն։ 30Է աւելի են այս դամբարանները բայց մէկ մասը տակաւին դուրս չէ եկած ծուրի տակէն։

Երեւանի եւ, ընկերային զանազան խաւերու աշխատանքի անսպառ կորովը, եւ անտեսանալի աշխատիչ համապատասխանութեան հանդէպ իրենց ունեցած սուր գիտակցութիւնը։

Այս միեւնոյն արժանիքները չէն որ Մ. Կառնաններուն ապահովութիւնն այն տիրական դիւղեր, որ արդարեմբէ կը գրուեն ամբողջաշխարհի մէջ։

Թ.-Ա.Թ.

ՀՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻՆ

Սերին յուրումով կարգացի «Յառաջի» մէջ Արփիկ Միսեանցիի գրածը «Երբ Լեւոն Տաւր մեծած չէր տախտակն եւ իմ վաշտս եւ կոխերն, Թէ ինչ պիտի լինէ երբ վերջը իմէլուրթի ձեռնարկի պիտեմ, երբ մէկը միւսին հետեւի չէր թողնուի մէ մեր հերոսները»։ Ինչպէս Երկու Արապկանք, Լեւոն Տաւր եւ Թուրքի մէջ Միսեանցի — մէկը որ յայտ մտաւ իմ սիրտս, այդ զգացումս տուցիւր կարգալիս, մէ ինչ որ սիրտսն, Երկու լուրջութիւն։ Քառի որ Արփիկ Միսեանցի եւ Երա հետ իմ սերունդը աղջկան իւր զգալ գիտեն այդ կրօնասերները, զա մեծ քրտական է, որ Երանց պիտի շարունակեն մեծերի սուրբ գործը։

Մեր հայ գեղանքը քաղաքում էն ու իմունքն չիմունք։

Մեծերը մեռնում են, Երեւնը զալիս են կանանքին նոր թնփ պալու։
Գիտութեանը զալ է, որ նոր սերունդը զգայ ու հասկանայ իր ստեղծագործութիւնը ու զգէր։
C'est la relève qui vient :
Եւ հաստատւած էմ մեր ազգային, հաստատւած էմ նոր սերունդին։

ՀԵՆՐԻԷ ԲԵՂԱՏԱՆԱՆ

Պետութեան երեւան ելած է շրջանակն սենեակներու ուղիք շարունակ ունեցող պատերու մը։ Գիտութեանը վիճակներու որ ստեղծանքի ցոյցեր սկզբնական հիմունքի վարած են նախ թափառում — կան, ապա նախակցող կանք։ Գիտութեան էն երբ կալէ եւ պիտեմ իրեն։ Ապահովանքին որոնք կը կան 250—300 կրամ։ Գիտութեան է նուրբ արտադրութեան պատրաստուած ծաղիկ մասանի, երբ — զանի ծաղիք, ուղեւորներ, որոնք մէջ կան ոսկէի ներք թիթիկէ պատրաստուած փորթիկ ուղեւորներ։ Նմանակի պարտադրող մօտ ուղեւորներու հետ գտնուած է կայան մը։ Կան կալէ ամաններ, որոնք մէջ նմանակի պարտադրող համար գտնուած ունեն — լիններն մնացած սերներ։ Բոլոր զամբարաններուն մէջ կան 3—5 հոգի նստած պիւնակի մէջ։ Ուղեւորներով զարգացուած են պարտադրողներ եւ բազմալիներ։

Պետութեանը ցոյց կուտան որ հարգարանակներ առաջ Սեւանի լճի եղած է շատ աւելի փորքան չիման։ Լինք քարայրացած է հաստանարք մի — յայտ ինչպիսի քարերուն եւ տակն առած է զամբարաններն ու թնակաւորները։

ՅԵՆՈՒՍԿԻՆ Կատարութիւնը կամարան — տանէ Արփիկ, որ լրտեսական ցանց մը կը պահէ։ Եւ երկրի մէջ։ Այս առթիւ, վարարան որոշուած առաւել է անդկական դիւստարանները երբեք քաղաքային կը կարգալիս եւ ՏԵՄ Միլիան զէմ, որ թեթեւօրէն վիրտուրուած է ձերարակման միջոցին։

ՄԱՆ ՄԱՐԿԻՆԻ Թառախարակները հասած է Գառնի Տեղանք Օսկարին մէջ արուած ներկա — յայտան ներկայ գտնուած են արքայական ընտանիքին անդանդը։ Փորձաքաղ փայլուն ընդունութիւն մը ըրած է Ֆրանսացի արտեստապետներուն։

ՏՈՐՈՒՆԻ

ՎԱՍԱՆԱ — Շուրս հողին յանձնեցին 2. Ե. Դանակցութեան մեր հաստատութիւններէն Խորէն Պէտեղանք, 52 տարեկան հասակին մէջ։ Մարալիսին կը լուսնին, համալսարանային պաւտարանին մէջ Զորի համարանքի մագալարով, կապառ, Կիլիկիայ մէջ կանաւոր կը զգուի, դիւնապարտէ վերջ Մարալէն նախնին տանն, մինչեւ ծառն, ցնցապատիւ կը թռնուի։ Անա այդ ցանկէ է որ, երկու տանն տառապանքի լնտայ կը դիմանէ զներք, իր ուսերու լրտակն մէջ։

Պարտաւորութիւն ընկեր եւ «Յառաջի» ընթերցող մը։ Եւ թէն անկախաբար, բայց Հա — տան Խորէն եւ արտադրատնիւններ ունէր։ Իր գերեզմանին վրայ յարգանքի երկու խաւք միայն կրքի ընէ ընկերներու կողմէ։ Այս քանի մը տօնը «Յառաջի» մէջ իր սերին իշխաւորներ։

Ե. ՎԱՍԱՆԱ

ՋԵՂԻՐՅՈՒՄ

Լիւնի եւ Երբ. Հայ Ազգ. Միութեան Կեդր. վարչութեան —

Լիւնի եւ Երբ. Հայ Ազգ. Միութեան Կեդր. վարչութեան 5 յուլ. 1951 իրաւիկ որ հրաւիրելով 30Է մարտիկներ, զգարանք խառն ժողով, վերակարգուած համար աղաքապետութեան մար — մեր, որ կը վայրէջի իր հովանաւորութիւնը։

Ընար. մարտիկն Ը ուղի առած Սիւրառուիսում Օժանդակ Տիւնիսիա մարմին ամբողջացող իր վարչութիւնը բազմապիս 9 արիւններէ։

Աղաքապետ Տիւնիսիա Օժանդակ յանձնա — խումբը իր հովանութեան տարական պիտի ընէ Լիւնի եւ շրջակայից աղաքները, հիւանդները, անկար ծերունիները։ Մայն ժամանքը երկաթայն ու համարաւոր է Սիւրառուի վարչութեան։

Նորից ար Ազգ. վարչութեան նախաձեռնութեամբ կազմուեցաւ նաեւ եկեղեցական Տիւնիսիա Օժանդակ յանձնախումբը, որ պիտի անկրի վարչութեան տարեկանի է վեր հետապնդած չափաւոր կին կրթականցման — օժանդակ Լիւնի աւստիական եկեղեցի, դպրոց, հանդիպարանով։

Աղաքային վարչութեան վարչաւ ըլլալով որ տիրական գործակալութիւնը աղաքի մին է հոր Երբ սեպտեմբր կանքի տակաւնացման, ապրիլուն լնտարի պիտի հաշուարանն ու դարաւոր պիտի կազմէր Ազգ. վարչութեան, մասնաւոր եկեղեցական մեծ ձեռնարկին։

Ըսկ Աղաքային վարչութիւնը պիտի ձեռնարկէ մեծ հանդանակութեան։ Այս առթիւ կը իրեն բարեւոր աղաքայիններն որոնք պիտի փախկան անուրի յս լուրջով իրենց կամ իրենց սիրելի ներուտ անուր, մեծ նախաձեռնութեամբ որ պիտի քանդակուի ինտուրէի եկեղեցւոյ մուտքի դարձ կեց գետեղեցիներ կոթողին վրայ։ Վա — տան թէ մեր պատանակալ ինքնարք ժողովուրդը սիրով ընդառնալ պիտի երթայ Ազգ. վարչութեան գիտմաններուն ժամանակը ամանորի տօնական տարբերուն։

Բարեբախտութեան նախաձեռնութիւններու ուղ — զի 69, rue Louis Blanc, Union Nationale et Eglise de l'Eglise Arménienne de Lyon et des Environs. Ի դիմաց Ազգ. վարչութեան տանտիրոջ Աղբն Կ. Կիլիկիան, տանտիրոջ Յակոբ Վարդապետան։

«ՅԱՐԱՆԻ» ԹԵՐԹՈՐԸ

ՏՈՐՈՒՆԻ ՄԵՆ ՀԱՄԱՐ

Տեղանք, Բարեբախտութեան միջոցով կին մը, Տեղանքին։ Մագալուով Սեւանիցի, ինքնութեան անձնակարգի ծառայող պատկանակի մէջ։ Միւսեք տրամարանութեամբ Հայաստանի մէջ է ան։ Միւսեք Տեղանքին Մագալու Մագալուին։

Սուրբ Մարգարէ Զօրայրանի հարձերն։ Բա — յերախարար Միսեան Մարտիկանին համար հանցողիկ ժողովը մը եւ պատմութիւններն թնայ խորթի եւ լուր որ աղջկան է, հապա թէ ոչ ինչ ամբողջով զանգարանաւոր պատմութիւն է արգէն։ Տեղանքին հարուստ կին է, ունի երեք յարկով տուն, հետեւ արքայազնով, մէկ աղջկա չլուրջով լեւ զարմիր թէ վարձու տնակ զանի։ Հապա — զիտու — կին Տեղանքին, ինքն քանգալիկ Տեղանքին — նոր ըլլային՝ փախաղող ընկերութիւնները շարի եւ կէտեր վրայ տօնակ պիտի տային կամ անան կանային։

Սուանք թերութեան մարդ լնայ, մինչդեռ մեր Միսեանք ունի բազմապիս տառապանութիւններ։ Եւ մէկ նոր դիւղադրութիւն եւ ձեռքը անցին եւ իր դիւղադրութիւնը իրենք զէմ որ տալուին՝ մնաց — հալով կը նստին Միլիան, թեւեւ, ինքնանք ինքնանք զուլիսով, մասնաւոր տանտիրոջ, քաղաքային աշխարհ որոնք թէն է հիմնադրուելու ընդունակ չեն՝ բայց կանք արքայազնի ամեն կարգի զգալ — նուրթներն։ Բերանք քան հաղի երեք պիտաւ —

Կի մեծութեան ունի եւ բարեբախտարք, որով — հետեւ եր կըլու արքայազն ահաւանք ըրտուն աշ հերձուստանքին։

Տեղանքին միշտ քաղաքաւոր է եւ ինքնիկ զարն է հանգիստներու, հարձերներու եւ թնայ հարձերի չի պատեր երեւոյն, պարեւն համար։ Միակ լնտիկ ծաղիկն է արքէ կ'սխալութիւն հաստապարտայն այրեն ու կիներ, Հայերն ու օ — տարեկան նմանակը։ Կարտակարանութիւն եւ լնտարութիւնը անհետացող յուսուցիկով պիտաւ քաղաքում ըլլալով։

Ան՝ նաեւ շուրմն ունի ամենկեղծով երեւոյն։ Չուրք արքայազնի կողակալ կարեւոր, զի ու կիններն, անկորն էր աղաքային։ Խորթի չի թէ պիտի հետեւին լնտ. կը զգաս որ ձայնին ալքերով տարածուելէ առաջ՝ Կանգնին լնդ կիրճերը, կը դարձնեն ամբողջական ըրտարներ, փայլուն ու թուր մասնաւորապէս արքայազններ յայտնաւոր — լով՝ կը գտնան Լիւնիստարալիկ ցային խորթին։ Իր երկրորդ լնտ նստին եւ, հանգիստ կոր երդ զիտէ կ'օրն աշ ցուրտին վրայ, Տեղանքին կ'օրն աղաքով կոր երդ կ'օրն կը թնին։

Անձունք կին է Տեղանքին լնտիկ չի զիտուն։ Բաւական է որ զի ու տարնայ, եւ երբ Երբ կող — մէն ծաղ կարեն հանգիստանալը։

— Տեղանք, հա Տեղանք, կանգնով կը սկսի ինքնապիւր։

Այն տանն տախտակաւոր է ու սիրտ պէտք են որոնք զիտան, լնդ նայինք ինքնանք աղաք — տակ ըլլայ, սիրտներ տալով։

« Զարկ թող պայթի »։ Փորտախաղի հե — բոստահին քաղմութեան ծախքին խաղապետ՝ կը

ճօճի իր լուր կողմերը մաղխապան լրջանակ մը խաղալիք զարմած կողմադրոյն մը հանգիստ։ Կամ երբեմն թօքը ճիւղ մտարկով զարմող յարաւար ճիւղ մը պէս։

Ան կարէ լնտիկ փողի, թմրակի, ծախաւոր թախանալին տարանք իսկ աղաքը է, ինքնինքն զաւտարող ինտուլ մըն է արգէն կուտի պէս պա — ճուճուած։

Երբ թեւերը բացած՝ կուրծքը կը դողդալ — ցընէ, մասնակի զարգացողներուն հետ փոթորկաւոր ուղիք վարձերուն նմանակ, բազմակերտութիւն թօքի թնտղ — ապարանքաններուն հետապնդող սօսակերպ յարանա եռանդ մը կուտայ իր կա — ճաւաւներուն։

Տեղանքին անդապտապալ լնտիկ ճանաչ — ներուն մէջ անկողի տեղը հաղաւած է, իր մար — մինը ոչ մէկ զաւտիկ կը պահէ մեծաքանի փո — թիւկուցներով։

Անէն յալտութիւն իր խորհրդանշանն ունի, ինքն ինտուլիկութեան արման մը կանգնողն որ — լնտ արտուր իր տեղաւոր Տեղանքին պիտի տաւ — յարկէն, որովհետեւ անոր պարտապարտ դիւղա — ներք կը մտնան իրենց անօթութիւնը եւ ամէն քան, ինքն լնտ ու կ'օրն զիտը աշ տակէ։

Աղետաւ որ պէտք է հաշուի տանլ նաեւ Տեղանքին պատանակալ ամուսնաւոր իր քանակահիւս — բորք ժամու միլիտաւորութեան։

Խ. ՎԵՏՈՒՆԻ

(Մար.)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE

HARATCH Fondé en 1925 R.C.S. 376.286

Directeur : SCH. MISSAKIAN
17, Rue Damesme — PARIS (13e) Métro : TOLBIAC

Abonnement : 1100 ֆր., Supr. 2200, Արտ. 3000 ֆր.
Tél. GOB. 15-70 Գին 10 ֆր. C.C.P. Paris 1678-63

Mercredi 19 Décembre 1951 Չորեքշաբթի 19 ԳԵՂՈՒՄ

ՕՐԱԼՈՒՄ

27րդ ՏԱԼԻ — 27 Année No. 6640-նոր շրջան քի 2051

Խմբագիր Ե. ՄԻՍԱԿԻԱՆ

ԱԳԱԶԻՆՈՒՄ...

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

« ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՕՐԸ »

Ճնորդ մեծ ալ՝ ստիկա — Ճնորդ, որցան առանք որ Մեծերու միջև հասկացողության ամեն զուտ փակ կը մնայ, եւ կողմերը ընթացիկ քարոզչության պէջէ կը դարձնեն լաւս զինաթափուր — Թեան համապարտայի բազմաթիւ:

Չենք ճնորդ երեւակայի որեւէ ժողովուրդ, որ զէմ արտապատիւի ապացիւնով զարգաւոր — բին: Եւ սակայն, պատկանաւ եւ քաղաքական կենսակը մէջ, մարդկայական խախտիչը՝ չեն ներկայանար այն ձեռով, որով պիտի բանաւնդուին սահմաններու եւ մարդկային թաղութիւններու կողմէ: Որքան առանք որ զեւթադիտութիւնը կողմէ մըն է, եւ մըջակցութեան կիրքը կը զմեզ ազդեւոր կանգի պատասխանատուները, զայս — փարական սկզբունքները պիտի շարունակեն մնայ միջոց: Պիտի չգրեւնան զոտայ նպատակ:

Հինգ տարի է ի վեր, ապացիւնով խոսքեր կը լսենք: ՄԱԿԻ Քիշաքարները ուռած են առաւ — Լաբիւրիւնը եւ ծաղիկներով, որոնք իր քիւլ — զոնն վերջ տալ ամենամեծի պիտիւրաւին, սոս — մանաւանդ զենեւոր զարգացողութիւնը, ու լծուել խորշաքարական ձեւերու:

Մարդկութեան քաղեքի ոչ գիտական յա — առաջնութեանց ի նպաստ զորոյթով ենթարկուող խորշաքար բնական աղբիւրներն ու զեւթապահուն — բու ստեղծագործը երեւակայութիւնը... Եւ աւ — կայն, այսօր, ստեղծում է կայութիւնը, որ յուսալուծում է հիսթապոլիթիւն կը պատահուի: Յոյսը չիստ, ու միայն զինաթափութեան, այլ մանաւանդ տարրական իրաւահասկացողութեան:

Մասնաւորաբար ՄԱԿԻ ստեղծումէն վերջ — հինգ տարի է ի վեր —, չոր թափ ստացած է քարոզչութիւնը, փաստադրութեան եւ ապացիւնով: Եւ Միացեալ Ազգերու համադիւպլոմատիկա չա — խորք տեսարաններ, մասնաւոր, Արեւմտեան պետութիւնները թէ Բուսայն —, ստիպող — պակաս եւ անխնայութեան շարք հաշտելիքի ա — պայտիւնով խորքը: Եւ սակայն, կողմերը չյա — ջողանքի, խոսքէն զոյրծի անցնելու համար: Իրեւ — լին յամարօրէն պահանջից ամփոփանք ուժի եւ ուժանքերու հաղթական զորածափութեան շնորհով — սակայն՝ անկայի մնաց, որովհետեւ... չիստ — ներ չեն Արեւմտեան տերութիւնները, ու անոր — այ ունին իրենց մասնաշրջաններն ու տարբեր — քիւնները: Ամերիկեան փոխադրած առաջնոր մը, զիստի կուտար, թէ ապացիւնով չեն նշանակող զենեքու: Մասնաւոր սահմանափակում, այլ՝ զին — տարական փակ կարգի ուժերու հակադէմ: Եւ իր — տարածական պետութիւնները կը սպառնան իս — դարութեան իրենց արժանական զենեքով կը — զարդարին որո ռոժմով, Մոսկուա շատ աւելի մը — մասնաշրջան սպառնալիք է կը մնայ որ զինաթափու — կան — մարդկային ներհանում: Այլ, զինաթափու — րեան ծրարողութիւն որ զործի վերանորոգում համար, ան — շարժելու է որ ՄԱԿԻ անդամ բոլոր պատմութիւն — ները հաշտուին միջազգային խաղաղիկին մը ամ — կրթութիւնը խաղաղապիսի ինտ, ու բաց պահէն իրենց սահմանները, հակակոչի միջազգային յաճածադրողիկն ապիւն:

Եւ Միութիւնը, շատ բնականորէն պիտի ընդ — դիմանար նման առաջնոր մը, չարար ծորէ ընդ — բերելով...: Ինչպէս տեսնէ անցնող երկու տա — րիներու ընթացքին, պատասխանելով բոլոր առա — ջարհները բանեցան Մեծերու փոխադրած մեք — ժուանքում, ու յաւիտական... չոր առաւելի — ներ երկան խնդրի ՄԱԿԻ օրակարգին:

Օրերէ ի վեր, ապացիւնով հետադարձ ժայ — ներ քաղաքային կը զոնեն, քարաքաղ շնորհա — ները հաղորդելին, թէ արեւմտեան եւ արեւելեան հակառակներու կողմէ նոր առաջնորին իրաւաբո — յուած են ՄԱԿԻ քաղաքական յաճածադրողիկն, խաղաղապիսի յուղիք եւ արտադրաւ յայտա — բարութիւններով: Երուսաղէմ, որ այս անգամ եւ — սպառնալիք չին մնար այդ զինեղիկ խոսքեր...: Միամտութիւն պիտի չլլայը արդեօք Հաւասար — թէ կրնայ ըստ մը փոխուիլ յաժմու առաջնական ու Թուսանք որ միջոցներն մէջ, ու ապրելու խաղա — զութեան թաղանթը կրնայ ողջմտութիւն պար — տաղիկի կարգադրութեան կողմ քարոզչութիւնը:

Մենք չունենք հաւատարմ աղբաւն մեծ ու զո — բարուր զգացում մը:

Խորհրդարանի ԱՐԵՎԵԼԻՔԻ

Խորհրդարանի ԱՐԵՎԵԼԻՔԻ

Կաղանդը տուն է մանկանց: Տարին մէկ օր սահմանում են երեւակայութիւնը զայն — թէն բու — լորը ալ զիստեղ որ տունն առնի մէջ, եւ ամէն օրուսա համար, երեսնակ միտարի աղբաւն էք եւ մենք բոլորս անոր տրապիտոյսեան տակ:

Պիտի ըստ զարք աշխատանք է, մարդ արա — բարձր հիւանդ է քարոզչայն: Ինչ հրէշ շինի ա — բարբելուտ. սակաւասուն հեք այսօր, անորո ռոժմ — լարու, անեղ մտնուիլի վայր, անչի իսկ մօր մը կողմէ: Այդ քաղաքայինները ընդհանուր սովոր — ութիւնները չեն ժայտն եւ Կենդանութիւնը ընթաց — քին ամէն մարդ կը խորշի բան մը ընել մանուկ — արքային համար:

Տարիներ առաջ մը. Կապ. Խաչը խորհրդաւ — յատուանի տարեկին զուրա պ է Մատուկեան Օրը, հաւաքական տնայնապետութիւն մը առաւ — մանաւանդ չալ երախտներուն: Եւ ամէն տարի, ամբողջ Ծրանայի մէջ, ան իր մասնաւորները միջոցով կը առնէ հաշտելու, ուր երեսնակ կու — յալ որդիս հաշտութեան փոխելու: Իր Օրըք — Դպրոցական սովորական հաւաքութիւնը չեն ա — ինքը, ուր ինքն է որ ներկայութեան պիտի հաւա — քեն իր արտադրութեան, Խաչաբնու կամ պարեւտ — տաղանք: Այլ ուրիշները իրեն համար են:

« Մանուկները Օրուսան » եւ հաստատութիւն Նպատակը Ծ. Կ. Խաչին կողմէ, միայն այսպէս չէր սակայն:

Ամէնքս ալ մասնաշրջան ենք միշտ, տեսնու — լով չալ մանուկին մէջ իր շատ խորհրդ, փոքր ժողովուրդներ կը պատկանում ըլլաւ նշուել զպ — ցումը: Այսպիսով Փրանայի մեծ ժողովուրդներն — չեն եւ տեսնելով որ իր ընկերները Հայը ինչ է չեն դատել եւ յաւանք կը չիքինքն Թուսանային կան ճերմային հետ, նուստանայան կը զայս ինք — զներք:

Փոքր մանուկին ծանթ չէ ոչ մեր պատմու — րեւոր, ոչ մեր մշակութիւնն արթելը: Ձի ճանչնալու կը զարակտանա իր ուրիշ արթները: Մեղա — քը ժայտ է եւ շատ սովորով այդ բոլորը զինու — լոր ցաւելի ճողիլին մէջ, ընդհանրութեան:

Ուրեմն ցանցային կողմէ կարգադրութիւն — ներ պէտք է այդ հոգն ալ ունենան իր իրողին որ մեր տաղաք հաղորդ զայն իրենց զիրենք, չալ ըլլալուն համար:

Տառ ստանով տունին զուրա կարելի չէ արիթ — ներ ստեղծել ստալ համար:

Տեսնալին օրերը այդ հաղորդալիտ տարիներ — ընն մէկը կը ներկայացնէ անկախաւ: Դպրոցա — կան չալ մանուկը կը տեսնի որ մեծ հանգիստներ կը արարին տաղանքի իրենց համար, նուէրներ, պտուղ, շաքարեղէն կը բաժնուին իրենց: Հայերը... ո՛ր Հայերը՝ աղաւառ են: Ինչի ազդ են որ... Ինչպէս կրնան տարի զինեղիկ հանգիստ էք տալ իրենց: Իսպը կու. կարգադրութիւնը մը որ ա — տաքին մասնաշրջան, այդ զո՛ւնուտութիւնը տալ չալ մանուկին:

« Գիտեն, ժէրար, այս քարաք թ մենք ալ ունենք մեծ տան մը, հոն զերթէ կը կուտան մեղի, խորհրդէ կը բաժնեն, զինեղիկ շատ քր կայ եւ յուրեմները Եկուր միտան, տեսնան Հայերն ալ ինչերն ունին... » ՍՍՍ

ԲԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱՄԵՐԻԿԱՆ, մամուլին համաձայն, զայնա — կից երեք պետութիւնները Թուրքիոյ հետ Հաւա — քարար որոշում են ինչպէն Միութեանց կուտա — փութութեան, որ ԼԵՔ ՄԱՐԿԻ ԱՐԵՎԵԼԻՔԻ մէջ նոր հրամանատարութեան մը հաստատում կը ձգը — աթի, պատասխանատուութիւն: Միութիւնն է:

ԱՄԵՐԻԿԱՆ թարգմանալ կը վերադարձան Գ. Պիտը, Ժողովուրդական, Տը Կուրի եւ իր պատկանած ընկերութեան կուտակութեան 14 քուէներով, ընդգծել համայնաբար թեմաները: Մայրիկ Բուսայ — կիլին (13 մայիս): Բարգաւաթարին երկու օրուս — կաններն արտում են արեւիկ կուտակութիւն — ներքին, իսկ երբորդ Գ. Ծրանային ընկերաբար — կան է:

Չորեքի Փարիզի մէջ

Ինչպէս հաղորդած էինք երէկի թիւով, Չոր — չի Եր. առաւտր մամուլ Գիւն-Փարիզի կեպա, ընէ — րակցութեամբ արտադրէն նախարար Խոսքին: Կար — տի Խորի կայսարանք ծնունդի նախարարին զիստ — արքային կեպ չեն մարդկային փոխել, Խոսքը Երուսա — եմում են Փարիզի միջակայան զնայան Սըր Օ — լիվըը Հարգելի: Կատարականներն զգաս տալին երեւ — լակել պէս, Չորչի պաշարուեցաւ Թեմութիւն — լուսակարգիները: Ճամբորդներն ալ զինքը ոչ — լուսակցին ընտանեկան, որոնց պատասխանակց իր սովորական ժպիտով: Երկու երկիրներու ժայ — լեղանքը նուազուեցան, արժէ վերջ առկիցիկը զարգացնող մտեցաւ պատուիր պահակ կենցաղ — լարաբար: Չէր զինուորին եւ մամուլ ընենք անոնց կարծիքը զարգացող պատասխանները:

Չորչիին ընկերացող յայտարարելիքները ջանի — ըք հողի են, արնայն որ իր խորհրդակցութեան — ներք ֆրանսայի նախարարներուն հետ կարծ պի — տի տեսնեն: Երկու երկիր-երը պիտի շանան իրենց տեսակի տները մտեցնեն Ամերիկային զինաթ — ինքը: Ստալինայի պիտի զոտանան Արտաւանի Արեւիկ կարգադրութեան, պատասխանութեան ծախ — քներ: Մայրաքաղաք Արեւելին մէջ խաղաղութեան հաստատումն, արաբական աշխարհի զինաթ — շատարակց քաղաքակրթութեան մը որդեգրման հարցերը: Պէտք է մտնէ հաւանքի մէջ՝ եւսր — պական քանակի կարգադրութեան, առհասարակ Իրաքային վիճարկումը, ֆրանսական տեսա — կէտները աւելի մօտ են Ամերիկայի ջան Մեծն Իրաքային զարգացողութեան:

Կը իշուի թէ Լուսնու միջոց է մասնակցիկ Երազպական քանակի, ինչպէս եւ միջոց է եւ — րապական զարգացնութեան պատրաստի կարելի — է որոնքն զու-լը զորոնցութեան քանակն: Եւ իսկ զոնն ընկերակցութեան կենսակ մը: Ըստ ըր — Մանտի Քիշաքարին, այս պահուսն Աղկոյն մէջ ուղարկութիւնները վրայ են այն հարաբարութիւն — ներք, որոնց միջոցով կարելի պիտի ըլլայ զոր — մանցութիւն մը հաստատուի արեւմտեան ցամա — քանակին հետ:

Աղկոյական մամուլը տաւոց բաւերը ծամե — լով, մեծամեծ կը յայտարարէ թէ՛ Չորչի լուս — արարութիւն պատճառաւ, եւ Երազպական զու — նակցութեան եւ քանակին անշուտանով զիրք է ըստելով: Ուրեմն, անհաշտելու է, որ ան վերա — դուէն վտանգութիւնը արեւմտեան ցամաքամասի երկրներուն:

Փրանսական Հայերն ալ կարեւոր տեղ մը կը — ընեն այս բոլոր մասնաշրջաններուն մէջ: Ծաղ — ւեպատմում էն ալպիսի քանակն մը զոնուի, որ զերման ուժերը չէլուր զիրքի վրայ ապշէ, անոնց աղկոյնով ամէն տեսակի անկախ զործնելու — թիւն: Միտակցութիւն Կարտիքն զի կ'ունի հար — ցին հալան երեսը: Արեւմտեան վերադարձի կը իր խորհրդարանին պէտք է անկախ ուր մը ներ — լեղանքի, որ յաւանքանայնա եւ կենան Արեւմտա — քի հանգիստ է մէջ թեմանակ մասնաշրջան: Չոր — չի իրադրութեանակ մարդ չունի ըստն առաջ նկա — տի ունի այս հողեքանակային կէտը, Միայնի հետ յատարակիլային արդիւնաւոր լուծմամ մը յաղեցն համար:

Ծրանաւ կը միմիկ

ԲՈՒՆՈՒՂԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱՅԻՆՈՒԹԱՆ ՊԱՆԱՆԱՆԵՐԸ

Թունող ուղից եւ լծալ հիստային Արիւ — կէի կը միւսիկային երաբարութիւն, աւա մանկերն ի վեր քանակցութեան մէջ է ֆրանսական կուտա — վարութեան հետ, հոգաւարութեան լուծը վերջ — նակաւայնա թօթափուր: Համար: Ինչպէս իշուած էինք երէկ, Գ. Խոսքը Երուսալէմ պատասխանած է Թունողի պատուիրակութեան նախադա՛ Շեմիքի յայտարար, որ զարգում կը յայտնի որ ան ոչ մէկ իրաւասութիւն կ'ունի Ծրանային քաղաքա — կրի երէկ, Գ. Խոսքը հաշտ կայան ապրեցրիլին մը ունեցան է Թունողի կենսակը մէջ: Ուրեմն, ինքը — յայտարար չի կրնար յայտնի Փրանսական պալ — տուէնութիւնը քաղի քաղաքական հիմնարկութիւն — ներքին:

« Ծրանային կուտակութեան, կ'ըսէ Երու — ման պատասխանը, հաստատուող կազմակերպ է այս սկզբունքներն, որ իրեն փակ միջոց կը թուի ֆրանսեւթունութեան արդիւնաւոր զործակցու — թեան քաղաքային ներդրանակ զարգացումը այդ — չիմու թուիներուն:

Արեւ. հանդերձ, ֆրանսական կառավարու — ր թիւր քաղաքային է զրգացում առ Թունողի Ժո — ղովորութիւն ձգտանքներուն, հոգաւարութեան զործնելու մէջ նշանակելով կարող էր բաւերաւ — րութիւններ, որոնք հաշտ պէտք է ըլլայ իր առա — քիութեան հետ: Հոգաւար Խիստապիլութիւն կ'ու — ղի որ ֆրանսական ներկայացուցիչները պատկեր — ստակցութիւն հետ: Ասոր համար, անհաշտելու է որ Մեծ Ժողովը զարգացնուի, մինչեւ, որ յաւա — քիկայ Ծրանային յաճածադրող մը կարգադր — ւ եւ նախադիմը պատրաստել ներկայացուցչական

(Լուրագիր շաղապակցութիւնը կարգով Դ. Էշ)

Հայերն օգտագործող շինաներն են իրոտ տառասւ - ձնան եղան կաշառք տալու մէջ։ Արդէն Արեւելքի մէջ ածանթն շատ թուովոր կաշառք կը սիրեն եւ հողի կուտան անոր համար։ Թուրքերը ոչ ցնդ ունեն, ոչ աղտովի են ոչ ալ հայրենիքէն։ Այդ երկիրը ապագայութեան խորհուրդին մէջ Ներսիս տառնի զձ զիբք բռնելով, գիրադրացիք իր հուսոքը Առաքելոսն Արեւելքի ներս։ Այդ Ամերիկայ իր Հայր հնազանդ ծառայող, անհաշիւ հարստաւորու - րեմիսքը առաջով դրակ վարձք, գալիս ամբողջ - վին իր լուծին իսկ առաջ։

Թուրքերը իրար անցած անհոյսն աղմուկ հա - նեցին, երկրպագական թերթեր իրք համայնապար - ներուն ծախաւած ներկայացնելով։ Ամբողջ Մեր - ձաւոր Արեւելքի մէջ, Թուրքեան միակ երկիրն է եղեր որ բուլճարիներուն զէմ թուրք կը կանգնէր, հետեւաբար իրենց ծայր բարձր հնչելու է են։ Հնդկոտեմիքի վերջին շարքերն, Գահրէիք թը - քախան զնախաւոր բողոքներ Սալահ Ան Տին փառա - յին, Թուրքերը եւ թրքական զէմ կատարող ցոյցներուն համար։ Գոյախան մամուլը այս դի - մուսնեմուն վեհաճառութեան գրէր տալու հա - մար, ծեծածանք հայաշէնք։ Բ Թուրք կառա - վարութիւնը շարժած է քաղաքացիական ոգիով մը, նկատի ունենալով աշխարհի ապագայութիւնը եւ Միջին Արեւելքի խաղաղութիւնն ու շահերն։

Ե կանան ի բնկիրքէն թերթին տօնօրէն Անարայի կատարողութեան բողոքներուն վրայ հետապնդողն էնթարկուեալ, բայց Հնդկերէնը գոյ չմնաց եւ լուսաբանութեան ապագանը վեր - յապէս, Անարայի եղբայրական զնախան Մէջ - մէտ խմին ճուտա տօնադատ յայտարարութիւնք թը - քաժ մամուլին։

Ե երկրպագական կատարողութիւնը եւ եղիկ - տաքի փողովուրդը ապրեալն եւ զայնոցան ին ան - զայնոսն թերթին մէջ երեցած ծաղրանկարին առ - թիւ։ Այս արձերք կը կատարուին կարգ մը դրը - գողներուն կողմէ, որոնք կը նման երկու եր - կիրները պատուան եւ շահ մը կ'ակնկալեն այդ պատուականին։ Այդ ծաղրանկարները երբեք չեն արտայայտեր երկրպագական կատարողութեան եւ ազգին իսկական զգացումները։

Անկէտ խմին ծախած Ե վարձան ձի մէջ կ'որհարածանայ եղբայրս մէջ Թուրքերուն զէմ եղած ցոյցներուն եւ ի մէջ այլը կ'ընէ։ Ե երկրպագական թերթերն ալ պակաս չեն ծառ այս տարապայման անարականութեան մէջ, ծաղ - րանկարներուն մէջ Թուրքը շունիք մը տեսողը ցոյց տալու կը զնչանին։ Բնականաբար մեր փողովուր - քից այլ չաւ եւ փայլոյթ կը զգայ այս երեւոյթնի զիմար։ Միայն ուշագրաւ պարտադր մըկա։ մեր փողովուրդին զգացած զարհ համարք է տեսակ մը աղբալանաւոր եւ կարեկցութեան, այսինքն այն զգացումին, զոր կը զգանք բարեկամ հիւանդի մը, բանականութիւնը ցնցուած հիւանդի մը հան - ոչակ։

Վարձան հրապարակագիրը իր խոր համակ - բանքը կը յայտնէ եղբայրս հնազնդ, միջինն ինկ իր խոստովանի թէ ան անտեղական եւ ինքա - յարաբեր յետապնդող անիւն յաւակնողէ մը քան Թուրքերը, որ մեծ յանգրդուութեամբ հետեւած է անոր ընկերակցին եւ անտեսական բարեկամ - դուստներուն։ Ձի մոտար յիշել Տրիպոլիսի պա - տեղագրը, երբ երկրպագական զանգնի մը պէս

կանգնեալ։ Թուրքիոյ կողմէն, իսկ Գալաթեան կիրճներուն ալ Աղլաւ փառա իր կատարող կը - ունեցաւ Թրքական բանակին մէջ։ Վերջին տարի - ներուն ինչեւ ինչ ինչ զգուշք պատահանցուն երկու երկիրներուն միջին, բայց երկուսուց հարթեան - ցան բարեպաշտութեամբ։ Արաքական գաւառի - ցոյցեան նախապարհ նորիսին իր վերջին այցն - լուխան սիրելիք ընդունաւ։ Արաքական Թուրքիոյ մէջ լինած ինչ ինչ խմին վեհաճառակցէ - Ե Արեւմտ, ինչ է կուր որ Ներսիսի մէջ այս յանկարծական թնադրութիւնը պայթեցաւ։ մեր զէմ։ Արեւի ծառ շունիքը, բայց երբ ընդունիլ ապագաքան թէ՛ կարգ մը եւ կատարուն պարզած են մեր միջին։ Իրականին մէջ ոչ թէ սեւ, այլ կարմիր կատարունը։

Թուրքերը անցոր Միջին Արեւելքի մէջ իրենց զէմ բռնկած շարժումին, զարժեալ կը դիմեն ի - րենց զաւեմին նեղաշուք զարգաբանութեան այն է Հայերը կատարունը ցոյց առ յայն արաքական երկիրներուն։ Հայկազ մէջ, փողովուրդը դըր - զուտած հրապարակաւ այսպէս կը թրքական քո - րէն եւ այս առթիւ ընդհարում մը ունեցած դու - կուրութեան հետ։ Գողովուրդային այս պրոթիվը ծախալուրդեան Հայերուն վերադարձի կողմէ, Թր - քական մամուլը յետ կ'որոշու ըրած էր, բայց ա - ճաւ Երեւանի մէջ Ե Պեյութի Տըրքու թերթը զը - րուկի սարդոս մը կ'ընէ, թէ Պեյութի նախ - քուրք ցոյցներուն կարգն Երեւանի մէջ Հայերն է, որոնցով ձի հողի ճակատագրական է, իրը զոր - ծակից Խորալին համայնապարհ կատարողութեան։ Ե, երբ Հայերը կը զործեն ի հաշիւ թէ՛ Արիկի կատարողութեան, կը ըրոյ չէ երեւանիս թէ ծալրը ուր կ'ընթաց։

Մենք ոչ իսկ ամբողջութեամբ յանձն պիտի առ - նինք հերեւալ այս խմինարը զըրուր թիւն։ Մեր փողովուրդը աննիկը տալիք չունի ճորտանքով Խորալին հետ, ուր արդէն անդատելի քանակու - րեւն մը կը կարգի, իսկ արաքական պիտուր, թիւ - ներուն հետ անարիկ ընթմ եւ աննիկը կայս մը կը պահէ, զոր կարելի է եղբայրական որակիւ։ Անուշաւ մեղի շինարար հողի թէ՛ երկրպագ - նակի Թուրք ցոյցներուն հերիսանքերը կարծիք - Ե ինքն ինք զրաժանակերը կամ որոշից զործն է թրքական սահմաններուն վրայ բաժնուած թու - ցեկները։ Կ'ըրեւնը հաստատ Ե Սոն Փոսթմիլի երբ մեծածախ կը հաշիւն թէ՛ Գործնիկի դո - տին մէջ։ Անտիորի սահմաններուն վրայ, Ե - նախակար զարգողութիւնները կը յաւանք օր ի հաշիւ։ ... զաւս լլըր Թուրքերուն։ Մէկ քան մի - անք զարմանալիք իր թուի, թէ Վոն Գոստիսի ինչ ինչ խելովք իր Հայկա։ 288 թիւին մէջ քրտակ - ծայրուած իր Հայկա՛ն յերափոխական կազ - մանկերութիւն մը ցոյց կուտայ։

Ե Հայերն հակաթրք Զոյրուին կարմակեր - պոթիւնը եւ Սուրիքի Քիւրուր համայնապար - ներուն կողմը կը քոնեն, աստակացնելով զըրուր - Թիւնները եւ նախալով տարանքի քանդեք Թուրք փողովուրդին մէջ ալ։ Խորհրդային զործակա - ները մասամբ յաղաղած են Երկրպագական եւ Լիբա - նանի մէջ եւ ասիկ թախալանքի մը գոտնէն։ (Վերջ)

ԱՐԱՄ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ԿԱՐԴԻՆԱԼԵՔ ԵՒ ՅԱՐԱՄԵՆԻՔ
Ե ՅԱՌԱՅԻՔ

ԼՐԱՏԻՒ ԱՐԱՌԵՍԻՒ

ՀԱՏԻՒՆԻ ԳՈՐԾԷ
Ի ԵՐԵՎԱՆԻ ՌՈՒՐԵՏԱՐԻ ԶՈՆԵՐՈՒՆԷ

Թուս հնչակաւոր արձանագործ Զատրին, ցոյցդրուրութեան դրած իր Թուրքաւոր մարտի - բանակին մէջ իր յորինած արձանին շէ - քիթը, արդական արուեստի աղպարն թանգա - րանին մէջ։

Փրանցայի եւ տաւր լրագրողներուն ընտիր բաղմոթիւնն մը, լրագրողներուն, զործիքները շալիած, անցեալ հինգշաբթի օրը 3ին փութա - ցած էին ներկայ ըլլալ քաղաքին, որուն կը նա - խազահէր Հայաստանի գեապաւոր։

Սեւին Զատրին յարմարեալ ամբողջովին զերծ ներգործակ զիմեքն եւ հին գեղագիտական մասնագիտութիւնները, կուրծեք թգտաւոր մար - կուրծեք մը տառապանքը, ցատուր եւ անկա - մունեն բողոքը կը ժայթի աշխարհի երեսին։ Ա - նոր պիտի եւ պարտութիւն սկսանք, վերամարդ բաղմոթները կարծես կը ծծեն երկրի գոնէրը, զի եւ կապուել համար ծառի կոնգրէ, որ իր զոյրութիւնը կը պարտի երկրին։ ... Մեծ արձա - նագործին այս հզոր զորք խոր տպագրութիւն թողոյ ներկայ լրագրողներուն վրայ։

Ա. Պ. X Հոկտեմբերի թիմաքին, Théâtre de l'Em - pire մէջ, հանդէս եկան «Ballets des Champs E - ly - sees»-ը։

Արական պարողները զիսաւորն էր մեր հայ - բնակիցը, Անուր Գահրէիս որ մասնագրապէս հարկուած է Միջապալ Նահանգներին։

Հայորդին ծնած է New York եւ Ամերիկայի ա - տաքիսկար պարողներն է։

Տարիներ առաջ մասն է Metropolitan Opéra de New York։

Նոյններին թիմաքին Քրանիստանի պարա - խութներն հետ չըլեցաւ ամբողջ Փրանսան եւ Մա - րուր։

Կը յուսար վերադառնալ Փարիզ Դեկտեմբերի սկիւրը երեսուր Քրանիստանի Télévision մէջ։ Ոստակութեան թիմաքին, փախաք յայտ - նեց ծածօթնայ հայկական Փարիքին հետ։ Մեր բարբառ փախաք ալ զիւր ճանչնալիք էր։

Վարդապետ Թըրքման

ԳՆԱՀԱՏՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

Պ. Զօրն Մարտիկեանի արձանիկեան կատար - ութեան կողմէ շնչալիսի արձանիկեան տալիք։ Զորդաւորական նամակ մը կ'ըսէ էր Մ. Մուրա - տեան փառքարանի Առաքելապետ Հ. Սերոբէ Վ. Աղրիւն։

Պ. Մարտիկեան իրեն պատասխան այդ ձոր - անարութեան, ի մէջ այլոց կը զրէ հետեւան - տողերը։ Ե ... Կէոր, որ մեր եւ այլ անկերծ բարեպաշտները Համահիւր ի մէջ ամենին անիւն հանելի է եւ կը զարգացանք զիմ այն հաստատ - րան է, թէ իմ արուեստ պատուով պարտաւոր - է այս աղբ-Որդիստեան անիւն ինչ կը պարտիւնանք եւ սիրելի է ինձ դիմած, որ զէ՞՞՞ շափով մը վա - րձահասոյց եղած եմ։

մինչ ամուսինը միայն չպար — պար, Եօրօր է՛, զիւրթիւնի մը պէս մէկ մտապատկերով անիւն - Ե նուա՛, զիւրեւին եւ փախտուած է։

Բայց եւ այնպէս մեծ բան մը չէ իր ունեցած թերութիւնը, չէլ մը խաղաղութիւն։ Առաւուռ մի արտաքէ հապա թէ՛ ճաշիւն ու ըլլալ։ Թէ եւ - րեւելիս ունի քաղ զրապարտել տալանքի մարդու զործ չէ։

Կա մէկը Մոնթի Գաուսի միայն զիւն եւ ո՞ր շափով։

Միեւնից Գալարային միայն կարելի է տեղե - կանալ դո՛ւն անոր ինքնաշարքին նոր կոտաւունք եւային։

Վերջին անգամ զուգէ այդ պատմաներով, զուրիս ու զըրաւոր դատարի՛ զըրժառանք կը զուսան։ Միայն ունի՛ զործով զըրաւոր։ Կ'ներ - աշխարհ — մաքրեք է զըրժառանք ու զըրժարկը։ Ե Ե Սարգիս՛ առն երթալու Համբար Ծախք մը յոյնիկ չի կրնար փախել։

Տրիպոլիսի Պեյութի, անիւն չէ։ Նրկուր - կիս Քրսեք, թրքին ստման մը զիւրով տաւն վե - րալուսնալու։ Համար։

Բայց Տեքրիկեան անգամ մը որ կապուեալի՛ տաւր տալու զերկաթիկ լուծնայի մէջ ալ պահե - ղոյն չի փոխել։

Եւ անիկ ամեն բանէ վախճողներն, էրեկի ծծն լուսողներն չէ։

Էրէլ։

Խ. ՎՇՏՈՒՆԻ

(Շար.)

«ՅԱՄԱՐԱՆԻ ԹԵՐԹՈՒՆԷ» (2)

ՅՈՏՄԱԿԻ ՄԸ ԱՄՍԱՐ

Պ. Մարդիսեանը թէ եւ միշտ բացակայ՝ բայց յանկարծ երբ փողովին լուսի իր վերջին նորայն ինքնապարտութեան անհաշիւ փողահասումը, շատ լուրջ է, կը շնչանի թէ այլեւս կը յաղաքմանար տրիվիլ տուն վերադառնալու։ Ժամը չհնա՛ծ է։

Պ. Մարդիսեանը հրապարակի վրայ մեծ ա - նեւտարութիւն է, բայց իր համաբաւոր զործին ճարտար ընկալաբար Տեքրիկեան է, մասնաւոր ներ - Ե կայացողներ։

Պ. Մարդիկեան յաման կը խաղաղի եւ իր բացակայութեան կը փայլէ ուրիշ երկրորդն — քու վրայ, մոլորականին կարգապահութեանը։ Ե ինչպէ՛ս էր Մ. Անուստապիւրի երկրպարի պա - տերու կ'ընէր ամեն տեղ զըրժառանք է նոյնպէս Մարդիսեանի հետեւըր նշարքին ին երկրին ամեն կողմերը։

Իրը նշանաւոր մարդ, կարելի չէ ինքնապարտ թէ միայն տոլորական աստուտութիւն համար կը բա - ցակայի ան։

Մարդիկեան է, կրնայ ըլլալ որ արեւածանիցու - րեւան ալ իր պարէ կը խաղայ, նորէն անտեսանիկ Յօրապարի օրինակով որ թէ տարբ էր եւ թէ յոյն աղիկներն կը փայլանք։

Մարդիկեանի համար — արդար ըլլանք — բոլորովին նշմար չէր, բայց անպայման տարբեր շահատեսութիւն մը կ'ար. ինչպէս որ վերջին ան -

գրութեան մը, որ պիտի փոխարինէ յիշեալ ետրոհարը:

Թուական ներկայացուցիչ այս պատասխանը մերժում էր նման որ աստղադիտներու, քանի որ, ոչ Թուական ամբողջական գահին մը կ'ընտելէ, ոչ ալ զուտ տեղական ուժերէ կազմուած ներկայացուցիչին մը: Շնորհի պատասխանը խոր յաւաստութիւնն էր կ'արտայայտէ: — Վեհապատեան թագապետութեան սիրտընդ որտեղի անգամ ըլլալով հաստատուած է այդ մասին — բարբի մէջ, այս կերպով սահմանափակելով աշխատանքը շրջանը իսկ խանձմանդոյնին: Թուեալով Մեծ Բողոքին տեղը կամ փոխարինը ներկայացուցիչին մը կ'ազդելու համար:

Հայկի Գորիկայ, որ Փարիզ կը գտնուէր այս միջոցին, յայտարարած է մամուլին թէ՛ Պ. Եռման կողմակից էր թագապետական բարեփոխման, բայց արդեւ եղան իրեն: Վեհեան որ ալ զոյգ ընտարաններն եւ այլանման ծայրահեղները, աւելցուած է շնորհ Տեմարի կ'ըզակալար, եւ սխալ չեմ հասարակ մեր ուղղալու զործակցութիւնը հոգաւոր իշխանութեան հետ: Բողոքի հետ — զիբեր տեղացեալներն են աշխատանքի անտեղեկ, երբեք ընդունալիս իր փոխարինը եւ նախկին ազգայնիչները, որոնք էր մեկտարի ֆրանսական խափառութիւնը, որ քաւիկ զարթոյնի թագապետութեան մեծագոյն բուռն որ ասանձաշնորհները: Կոմիսիոն զոչացած ուղղած է սույն զան թէ ամբողջ Բողոքուրդը եւ իր զինուոր պահանջներուն: Վերջին յուրերու համաձայն, Թուեալի կուսակցութիւնները որոշած են երեք որ զարմաղիկ հոշակին, բողոքներու համար իրենց առաջադիւնները մերժման դէմ:

ՄԱԿԻ ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԵՋ

ՄԱԿԻ թագապետական յանձնարարողը իր վերջին Բողոքին մէջ որոշեց անմիջապէս անցիկ դիմաւթապետութեան շարքին եւ փոխութեան նմանակին: Միտութեան բողոքը ընդգծեմ ամերկեան կառավարութեան, որ ինչպէս կը ինչուի էր մեկտարի ընդ թէ իր բացած 100 միլիոն տարւոյ վարկով կը թափարէր աւարակները համայնարար երկիրներուն մէջ:

Ամերկեան պատուիրակ ձեռքի հարսերն եւ յուրեանք որակեց այդ ամբաստանութիւնները եւ պահանջեց որ յանձնարարողը անյայտ ծնունդներ անցին: Վերջինը ընդհակառակն պնդեց որ քաղաքական են ասոնք եւ խիստ հիմնաւոր: Յանձնարարողը այնչեւեռն անցաւ իր անփութութեան արեւմտեան վերաբերման ծրարքին եւ խորհրդային փոփոխութեան առաջարկներու քննարկման:

Փաշտատի պատուիրակ Զափրույան խան յայտարարեց թէ՛ լեթ զինաթափութեան մասին համաձայնութեան մը լրացումն, աշխարհը ինչպէս զինք պիտի գտնէ պատկառարկի մը քիմ տոնտեսական պիտիւմն որ զիմաք: Ինչ արտաքինը չէ կախաւ գործի մէջ մտնել եւ պիտի չեղանար ինչ արեւմտեան եւ ոչ ալ խորհրդային բարեփոխման ծրարքը: Բողոքը ինչպէս ինչպէս ինչպէս:

Լեւաստանի պատուիրակ Սեֆիան Վերիպ — լոյրիկ աշխարհից զինաթափութեան նոր յանձնարարողին յղել խորհրդային եւ արեւմտեան տեսակետները: Գաղաքական յանձնարարողը նմանազան շարունակեց ինքնաբերական Գերմանիա զինուոր յանձնարարողին, որուն պաշտօնը պիտի լրջալ ընդէ թէ ամբողջ Գերմանիոյ մէջ կառուիլ էր ապա ընտրութիւն կատարել: Բարբաբի պատուիրակ Մորիս Ֆիլըզ դէմ արտաքինութեան քաւ զերմանիական ընտրութեան, քանի զերման Բողոքուրդը պատրաստ չէ ստանձնելու հաւաքական պատասխանատուութիւն եւ երաշխարդելու խորհրդի եւ զինուորապետութեան թեթափումը:

Ի ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ՓԱՌԻՋԻ ԵՒ ԻՐ ԱՐՈՒՄԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ԼՅՈՒՈՒԹԵԱՆ Երկար տարիներ ի վեր ՏԱԼԿԻԻՓԵԱՆ հաստատութիւնն էր մաքուր եւ անարար Տիւղ օդին շնորհի վերելակէն կարողացաւ Քաշանքանակ Հայերու խմելու ճաշակին զոչացում տալ: Եւ այս խիստ գովելի առաւելութիւնն ընդհանուր ուսած, հաստատութիւնն որոշեց մասնաճիւղ մըն ալ Փարիզ հաստատել իր յարգելի փարիզարակ Հայրենակիցներն ալ զուրկ չզգելու համար:

Արդ՝ Տիւղ օդին պատրաստուած է զուտ խաղողէ եւ անխմով: Միեւնոյն ասեմ Քանախ մէջ միակնիւղ օդին է որ պատրաստուած է հայ ընտանիքի ձեռքով: Մէկ անգամ իսկ խմելով զուրկ եւ կ'ընթեր հաստատուէ:

Փարիզի եւ արտաքիններու մէջ տիւղ օդին կ'ընթեր գտնի, լաւ նպատակաւորներու, ճաշաւարներու եւ արտաքիններու մէջ: Մեծաքանակ համար զիմէ հետեւեալ հասցեանքին — Paris, Halle Aux Vins, Tel. Odé. 15-20: Valence, Eib, Gelineau 166 Ave. Victor Hugo, tel. 1520 E. Marseille Raki Duze 48 rue Puvris de Chavanne, tel. Co. 58 - 99:

Le Gérant: A. NERCESSIAN
Imprimerie DER AGOPIAN, 17 rue Damesme, Paris(13)

Այս Հինգշաբթի երեկոյ

Մարտի Անտոյանի Անուամեն մէջ, ընկե — բախան Հաւաքով ըջիսին բոլոր կ'ովակ-երու, երթակութեաններու եւ խորհրդու համար:

Կը խօսիչն Շ. Միսախան

×

Ի պատիւ Շարաք Միսախանի

ՄԱՐՏԻՆԻ ՄԵՋ

Թէյանգրան այս շաբաթ երեկոյ Մարտին Անուամեն մէջ: Կը հրաւիրուին բոլոր ընկերները եւ հասակներները:

×

Ընկերութեան ՄԱՐՏԻՆԻ ԳԻՆԵՆՈՒ

Ի պատիւ Ընկ. Շ. ՄԱՐՏԻՆԻ

Կազմակերպուած Վալպարիզի 2. 8. 7. Վալպարիզի կողմէ:

Այս կերակի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին, Bar Vincentի սրահը, 84 Ave. Vincent Andreu:

Գեղարուեստական բաժնի եւ անակիւններ:

Սիրով կը հրաւիրուին հասարակութիւնը:

Անուրդ չկայ Մուտք ազատ է

ԲԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՏՈՒՄ

Ֆ. Կ. Ուայի Սէն Եմանի մասնաճիւղի կողմէ այս շաբաթ իրիկուն ժամը 8.30ին Salle Jean d'Arcի սրահը: Մեծ պատրաստութեամբ եւ իր աստաղը ունեցող կը ներկայանան:

ԱՐՇԵՆ ՄԱՒ ԱԼԱՆ

Ժողովրդական ուրախ ընկերք, 4 արար Մուտք 100 ֆրանկ:

ԼՈՍՏ ՏԵՍԱՒ

ՎԱՐԴԱՄԱՍԵԱՆ

(ԼԵՔՏԱՆԵՐ ԵՒ ՊԵՏԱՄՈՒԼՈՒՐՆԵՐ)

ՇԱՒԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆԻ Գիծ 500 ֆր. Դիմել՝ 17 Rue Damesme, Paris (13)

ԿԸ ԽԵՂՈՒԻ Գ. Գարուն Խաթանասեմէ խմբագրատուն հանդիպել:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆՆ ԼՍԱՐԱՆ

Դասախօսութիւնը այս Ուրբաթ երեկոյ ժամը 9ին, Le Cadet սրահանի վերնաշարին:

Դասախօսի ՄԱԿԻ Արարական լրատու գիտանի վարիչ՝ Պ. Լեւոն Գեղեղեան: Ներք՝ «Ամերիկա» — հայ պարտիքը:

ԲԱՏԱՆ ՀԱՆԴԻՍ

Վարչութի Անարդեան վարժարանի 952ի տունը ընդունալիս բացման հանգիստ այս շաբաթ ժամը 21ին միշտ առատուան ժամը 2ը: L'Hôtel Splendideի շէնք սրահին մէջ 20 Ave. de la Gare: Գեղարուեստական բաժնի — Դպրոցականներու կողմէ երդ, պար, արտասանութիւն: Կրթական մարմնի կողմէ բանաստեղծութիւն — ժամը 10.30ին լիւթով կը սկսին երգչական պարեր: Ժոյ պիւֆէ, մտաշիւղի զինքով: Սրահին ջերմութիւնը ապա — հալուած է: Մուտքը ազատ է:

ՇՈՒԾԱՏԵՏՐ

ԽՈՒ — 2. 8. 7. «Չաւարան» կ'ովակի զաստիտութիւնը այս շաբաթ իրիկուն, ժամը 9ին, Ներկան սրահը:

Ս. ԺԵՐՈՒՄԻ — 2. 8. 7. «Չաւարան» երեկոյ — միտել Բողոքը այս շաբաթ երեկոյ ժամը 9.15ին: Կարեւոր օրակարգ: Գարտաւորել ներկայութիւն: ՓԱՌԻՋ — 2. 8. 7. Նոր Սերունդի ձեւարան — հայ խմբի զաստիտութիւնը հինգշաբթի երեկոյ 20 Դիկուն, ժամը 9ին: Ներք Չաւարան — մուսուլման Բանաստեղծութիւն, ընկեր Վ. Պարոնիկարի: ժամը 8ին՝ Հայերենի զարմանք:

ՓԱՌԻՋ — 2. 8. 7. «Խոստում» խմբի ժողովը այս կերակի առաւօտ, ժամը 9ին, Բողոքական հասարակութիւն:

Վերջին կապ. Ուայի Բողոքը այս շաբաթ իրիկուն ժամը 8ին Վ. Օհանյանի սրահին մէջ: Կարեւոր օրակարգ: Գարտաւորելու Բողոքի օրակարգը քննութիւն եւ պատգամաւորներու ընտրութիւն: Կը հրաւիրուին բոլոր ընկերակիցները եւ անտեղեկները:

ԱՐՇԵՆ ՄԱՐՏԻՆԻ ԼՍԱՐԱՆԻ ՀԵՐՄԱՆԱՆ ՀԱՍՏ — Զոյքը այս Զորքաւորի երեկոյ Դասէ արարան: Նին զինքնաշարի: Գիտի զապահալ Պ. Ստիպան Գոյարան, ինքն ընկերակը Բարաքականութիւն եւ արարաններ, ընդ: տեղական մը ըջանակի մէջ՝ Եղիշ Զարեգի տեղակալութեամբ մուլ — բաժնիքը: Մուտքը ազատ է:

ՆՈՒՐԱՏՈՒՆՈՒԹԻՒՆ — Ալֆրէդին Բար — Խոյ Փափական 1000 Քարսը կը նուրի 2. 8. 7. Փարիզի տա՛ Գիտին, փոխան Զաղեփանի ընկեր Մարցիս Մարցիսանի ըրդաղական ամուսնութեան ստիք:

ՄԱՆՈՒԿԵՐՈՒ ՕՐԸ

Վերջին կապ. Ուայի մասնաճիւղը «Մանուկ» — ներու Օրը կը տօն 30 Դիկուն. կերակի կէս օրէ վերջ, ժամը 3ին, Սերբը կաթոլիկ մէջ:

ՄԵՆԵՆԵՆ ՏՈՒՆԵՐՈՒ ԱՐԵՔԻ ԸՆԴԱՆՆԵԿԱՆ ՀԱՄԱՐՇԻՔ, խնդրեց եւ հանելի ժամաց: Զաւարաններու համար շաբաթը Զաւար: Միտելու Լիւթի մասնաճիւղի, այս կերակի, կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին, Ներկան սրահը, 5 rue Bonnelot: Վալպարիզ:

ԿԸ ՓՆՏՈՒՄ Հօրեղայն Զաւար եւ Կին Մարցիսի, զաւակներ Ուլանան, Ողիարիք, Զարեգի Թերանան (Երեկոյն): Տեղեկացել՝ Տիկին Միտանան (Տիկին Թերանան), 31 rue de Nice, Alfortville (S):

ԲԱԿԻ ՄԱՍԻՍ

ԱՐԵՆԵԿԻ ՀԱՐԱՋԱՏ ՕԴԻ

RAKI-MASSIS

Մեծ եւ ինքնաբերական զինքնաշարի վրայ միշտ կը փնտնէ օդի սիրահարները: Շատալի պիտի գտնեն զայն Փարիզի, շրջանի լաւագոյն սրահներուն եւ նպարտումներուն — բոլմ յոյ:

ՄԱՍԻՍ ՕԴԻՆԵ ՀԱՏ ՄԸ ԵՒ ՄԱՐՇԵ ԳԱՅԵՐ ՄԸ ԱՂԱՆԴԵՐ, ԱՐԵՆԵԿԻ ԱՐԵՆԵ ԵՒ Դիմել՝ NEYRET FILS, ARNAUD Cie. à Jallieu (Isère)

ՌԻԳԱՅԻ ՀԵՐՈՒՄԱՐԱՐ

36ԴՐ ՏԱՐԵՂԱՐՁ Cercle Militaire մէջ, 8 Place St. Augustin, (métré St. Augustin)

Հոյանաւորութեամբ Հայ Ռազմիկներու Միտութեան: 30 Դիկուն. կերակի ժամը 13—25

Կը խաղաղէ Պ. Ա. ԶՈՂԱՆԵԱՆ Խօսք կ'ունեն Մամուլի ներկայացուցիչներ

Կերիք ՕՐ՝ ԱՍՏՆԻ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ Դաշնակի ընկերակցութեամբ Mlle Janine Cayardի

Գեղարուեստական զեղեցիկ բաժնին կը մասնակցին ծանօթ արտասանողներ եւ երգողներ: Երգչական պարեր առաջարկութեամբ Quintin Verdyի ծանօթ նշանակալիքին

Մուտքը 200 ֆրանկ

ձեռք տիւփ

27րդ ՏԼՄԻ — 27 Année No. 6641-նոր շրջանի քի. 2052

ՅՏԲԱՊԵՐ՝ Շ. ՄԻՍԱԲԵԱՆ

ԱՐԴԱՐ Է ՑԱԻՆ

Փարիզի մեր պաշտոնային հեռագրի 11 եւ 12 հարկերի թիւերն էջէ, ՀՀ-ով հանգի խոսքերայի արտաքին էջոցը եւ արտաքինը եւ մատակարարողը, թանկերն մատակարարի եւ խաբարի ՀՀ-ը - Բոյսից։

Ուրիշ տեղերից, ՀՀ-ը, ՀՀ-ով հանգի Բանքը յոյսը եւ ՀՀ. այլ, աւիտիւնը արտաքին կարգ եւ հաստատուններ, զոր պարտք մնաւ մաս եւ սեփականութիւն զարմիկ հարմարի կարգի եւ, մատակարարող մատակարարութիւն, այլ բարեկարգ սեփականութիւն, որ բան եւր ՀՀ-ը խաբարի միտքեր եւ հոյսերն էջէ, դէպք խաբարի եւ խաբարիներին։

Իր կեսաճին ու գործին նուիրաճաճ արեկոյ — թէ ու ընթացին խօսք տալով, արարունք զաւելութիւն ունեցե՛մ է իր երբակապութիւնները զապարակ դնելով՝ ի մասին մեր ապագային թէ՛ հոգեւոր գործիքներուն, մասնաւորապէս իմեանն ու տեղւոյնիսն, որոնք կը շարունակին ծառայ — նա՛ր՝ առնարբերութիւնն ու բառաւարձութիւնը կը շարունակեն մը մէջ — իր քաղաքով՝ զխոսքն տարեւոր մնացած են, ու կը շարունակեն իրենց նախա-կերթալին ղիտիլիքները որոպայ Ե...:

Ինչպէս միշտ, Նարդուհի չի սիրեր ծածման, բռնութիւնը։ Գիտէ թէ ինչ կ'ըսէ, եւ ինչու կ'ըսէ։ Եթէ նոյնիսկ երբեմն շատ բարի են իր մեղադրանքները, եւ անկարելի է իր վճիռները, ամենաշինքի են, որպէս ընդհանուր երեւոյթ ու կսկծալի իրականութիւն։

Հասած է արև երազակալութիւնն, որ մեր զե-
տարակալութիւնն իջ ի տերը լոյսիկ, գաղութի
ամբ մատակարար, զէր լոյսիկն ուր անհետ համար
այն ժամանակ, երբ խորհրդոցնսն է՝ Զայսպառ-
դարակալ պալատնեւոր մէջ, շատարիք կամեմ
անհայտ զմտաւորութիւններս բերանսով: Կարծի-
աւած է այդ մտաւորակալութիւնը, որոյն լիակ
է մտանքը, իջ քրտնիք ու մաշիւր: Կէ ձգոր
Յիշատակսն ու նստիլ: Իւր կապիւ: Միքն, մե-
շարք, աշխարհի ք թուանք պատիւն արարող ու
թեանք, անհայտակար շուտանքնեւոր մը քաղա-
քակալական խորանքնոր:

Արդար է ցար: Յաճախ անդրադարձած ենք
այն ընդհանուր ինքնազոհութեան, որուն ամօ —
նաառուր եղած է մեր մտաւարկանութիւնը, —
զբաղէտէն մինչեւ ուսումիքի — , բազմոց ստե-
զրեմով կամ Համբէր յայեմով ...:

Այս ինքնադրուժիւնն է, որ պիտի քանդէ մեր տները, երբ ժամանակն նոց սեղանները եւ ժաւաղներն մեր անասաբերութեամբ եւ ընդհանուր-բնութեամբ: Մեր լուրջն ին պակեր մաքրէ եւ հոգիի տէր մարդիկ, որոնք իրենց ուսուցական ասպարէզին եւ ի կամարներուին ազգային եւ կրօնական փոխար ասանկաբնութիւններով: Ձեռք իրենց Բանկանիկ ժամանակն միջոց տալով արդի Զարգացողագրութեան փորձեր, ստեղծուած համար մաստոր եւ իմացաբար մեր միջոց լորտը: ի որոն պէտք ունի նոր սերունդը, իսկ-համարձեւութիւն, պզտիկներու եւ զամբաններու համար:

Մեղի կը պատասխանեն՝ թէ ճշտապես կը գործ
թր տարա՝ սրբազան իտեղիէն է, ու հաճե համար -
ձախորճեան պատշաճ, որ կը մշնէ զիբերէ լուսն ա-
կառաւորեանքը ըլլալու ուժակաւոր ճնշողութեան -
Ե՛թէ իրենք չյարձակ, ո՞րչա պիտի ուզէ կամ գործէ
զարքանէ ընկեկային այս ցարէ: Անոնք որ ան -
պայժան պատահուտե՛ր կը միտունեն չմիջակա՛նքի
պարզայայտ կը խոտաճանին հանրային զիտակ -

ցում թխան իրենց պահպան :
 Երբ կը լսեմ : Անքե՛ն որ մեղադրանքի տակ
 եմ, ճանիմա՞ղ մը կը կարգու՞յս այս աղոթքը, ան-
 չույսը նաեւ տա՛ն աստա՛յովութեան՝ որ անկ'արեւ-
 ճի մասն : Միշտ հանրայնի կարճեր, իրօհանոր-
 եղբայրացո՛ւթեան մը որպէս ժողո՞ւք եւ անտու՞-
 րքը : Կը կարանք մեր ռաշոնալիստիկն ու մաս-
 տաբանութիւնը : Պէտք է դիմաւ, որ բազմա-
 թիւ Երթիւնացո՛ւթիւններ մեզէն կը բխին : մեր
 անհետապաշտ անդու՛թութիւնն է :

Նարդուների մեղադրանքները չառ անելի խոր
պատճառներ ունին անշուշտ: Մենք չենք սպասե-
ր մեկ օրէն միայն դաբմանաւին մեր ազգային ե-
րնկերային խոցերը: Կը հաստատենք, առկայէ, որ
մեր մտաւորականութիւնը միայն պարզեց կը ծան-
րանայ բռնանք վարկեանք, — դիտակցիլ ԲՅ

Կ'ողբաւէր յաւէտ մեր անմոռանալի ընկեր —
 ներոսն ԻԻՍԻԴՆԵՐ ԷՆ Է. ՍԱՆՔԻՐ ասպարառսանի
 Կ'ըրուար:

Փոխան ծաղկեպսակի 5000 ֆրանք կը նուիրենք
Հ. Յ. Ի. Փարբլի տան հիմնադրասին :
Անրէն Հ. Յ. Ի. Արամ Ենթակոմ.

✕ Գորառոյի Հ. Յ. Ի. «Սուրբատ» իրումբը,
Ծ. Կ. Առաջը եւ Եւր Սերունդը սրանսնաբար ըսկս-
ւեր Իհիստիսի եւ Լ. Օհեթի կսկծալի սահմանս

✕ Եւրպական երկրները խոստովանում են, որ Երևանի օդերի մեծ մասը փակված է և օդի մեջ առկա է շատ քիմիկատներ, որոնք վնասում են մարդկանց առողջությանը և շատ քիմիկատներ են առկա Երևանի օդերի մեջ։

ՀԵՐԼԵՐՈՒՆ ԻՐ. ԾԶԻ՝ ՍՐՆԱՍԵԱՆԵՐ ԵՆ Լ. ՇԱՆՔԻՐ
ՇՐԻՐԱՆԵՐՈՒՆ առչեւ եւ փոխան ծաղկեպսակի Էրեք
Կազար փրանք կը նուիրանք Հ. Յ. Ի. Փարրզի

Հ.Յ.Դ. Սրբ. Լուսին Խաթիւ, Տ. Կ. Խաչ եւ Ն. Ս.
X Անուան գաղտնիք Եւ գառն վիշտով կը խո-

նարչիւք մեծ յեղափոխական - գործիչ ընկեր
 ԽՈՒՎԾԵ ՏԷ՛Ր ՍՐԵԱՍՆԱՆԵՐ և Հայ Ժառանգաւորու
 թեան զատակաւոր մշակին ընկեր ԼՅՐՈՆ ՇԱՆ-

Կ. Ս. Դ. ՆՀԱ ՓԵՂԱՍԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԽԵՐ.
X ԴԻՄԻՏՐԻՍ ԿՐԵՄԻՆՍԿԻ ԴԻՄԻՏՐԻՍ ԿՐԵՄԻՆՍԿԻ

ներ, ԻՌԻԲՆԵ ՏԵՐ՝ ՍԻՆԱՍՏԱՆԻ ԷԼ ԼԵՐՈՆ ՆԱԵ-
թի անդադրասանլի կորուստը ու որպէս յրշատակ
փոխան ծաղկեակապիւր կը նուիրենք յՈՍՍ ՓՐ. Հ.

Յ. Դ. Փարբյի տան հիւանդքանին :
Գեորգիան, Սոմալոյարքի կայան
X Վալանի Ժր. Կ. Խաչի մասնաճիւղը եւս

Եր խոր ցանկացած խնամքը կը յայտնէ նրկու մեծ հայրենասէրնեւրուս դառն կորուստին առթիւ Հ. Յ. Իսախանկյոյ թեան եւ ընտանիքին :

ԴԵՊՔԵՐԸ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԵՋ

Մոսկուայի ֆրանսական, անգլիական եւ թրքական դեսպանները, ինչպէս նաեւ Մ. Նահանգներու դրոշմակատարը, Կրոմիցոյի շէմհեյի տե-
սակցութիւն մը ունենալու համար: Կը կարծուի
թէ չարքը Մելիի Արեւելքի հրամանատարութեան
ընթացք կը դառնայ:

Զինեւորութեան քանակը անորոշ է, որովհետեւ չկան զինուորական համաձայնագրեր, որոնք կարող էին ծախսերը հստակեցնել:

Հայեր, ինչպես քաղաքացւոյ ի ներքս յանձնարեալ զղրի աւերիկեան պատերազմի ծովայն կոպի ՔԶ. օր մամբ 3ին հաւաքողք օր տողք ունեցաւ Գր. ծովացիք կապիկողք յամենայն զայսու կից քանակ զերկրեան ցանկը, իսկ այս վկայ չմննեի ալ համայնքողք քառակոյննուրկ ՔԶ. քառեղանկայն ցանկը զերկրակապիք ընդամեն 11,000 զերկր, որոնքմ 3100ք աւերիկողք, 7000, հար. ցորիկողք մ. մնացեալ հապար ցտակողք օգտուիկողքն: Իսկ զայնպիսիքն յամենայն 132,000 ՔԶ. քառեղանկ ցորիկողք ցանկը:

Աղյուսի ծախսերը կազմում են \$ 811, որոշքը ՔԵԲԻՔԻ Համալսարանի, կամրոնները ներկայացնում ցած ցանկերի համարների մէջ եր պարունակում են 3198 համարներ, 919 աշխատք, 234 Քուրք, 10 Քրեանայնք, 6 աստղերայնք, 4 Հար. արիւնքի մէջ 1 զանաւայնք, 1 յոյն, 1 Հոլանդաւայնք եւ 3 Համոնայնք մէջը: Պատմաանգլո ներկայացնում ցանկերի մէջ եր գտնուում են Վոստոկոբեր Քիւրայնք, աստղերայնք, Ֆրեյքե նոյն եւ 234րդ դարաւանքի Հար. անշաւար աստղեր մին, որ կորուսում արժանւարդութեան էր: Թէեւ զանաւայնքները նոյն կերպ ընդունում են իրենց իրենքները, թիւր, քայն անդորայնքի եր մեծ յատուկութեան իրեն կատարուում է իրականացում ծառերի վրայ:

մշակութային գիտատեղի մը ունիք, որ կրնա
 թաղուիլ փոշիներու տակ, եթէ տանք անպար-
 մէ լոյս առաջդուր օղ չընենք անոր. չընենք դալ-
 մեր նոր սեւեռակներու եւ մոդոնիզմի մարտիկ
 հազիկի, վերածնորդելու համար ստեղծարար չե-
 լի՛ք, որ կը չըլլի անոնց հանդիմանումը մէջ՝ պալ-
 թերու պարսառում :

Խմբագրական ԱՐԵՒԵԼՔԻ

Արշիլ, արտաքին նախարար Իսախանյանի գլխի
բաղադրված, երկվ իրիկուն Օրթիկ Մարտիկան
գնաց, որ իրիկ կը պաշտպանի Պ. Փ. Բլիզին եւ
Խոպչիկ Երանյան : Ժամը 8.45ին, մարշալպետը իրեն
ի պատիւն հասկերով ժը առաւ, որուն մասնակի-
ցեցան Լաւա Փարպիկ անգլիական շահպատն Սըր Օ-
լիվեր Հարպիլ :

Տեղական մամուլին համաձայն, պաշտպանը՝ ղախաւ գաւառին մէջ երկու հարսանիքներ աւանդեալ էր. մէկ մասը կոչուէ յարմարին օրըստ պայմանագրաբան, մայրենի տրամադրէր է յարկուն. երկրորդին՝ հետ զորմանկարէն զարգաբանին, իսկ մէկ մասը առէր ինքնաշարժառնակին, Կահուեանքը Յիւրիքին, Էտ շէր եւ Սիբիրացիներին մէջ բացառապէս ղախաւցանելու ինքը եւ քանակն էր. զոտ կարճ ժամանակին մէջ, բայցը հարսանիքին շրջանակին մտակալուն համար, Սիբիրի քաղաքէն քանակ զարգաբանը երկէ եւ սիսուս լուրջութեան ճշմարիտ ցոյց տուաւ :

Մենք հիշատակիլ վարելները Բենե կը ժե-
ռեն ինչ մասնակցիլ հերոսական բանակին եւ ցորենի
շուկայի կառավարական (Փոօլ վեր), բայց ա՛-
նախորդ ինչ զորմանցիլ այլ կառավարական-ին-
քերտու հետ, խոյնիկի զաւաթական գետնի վրայ:
Ուրիշ կայսրի եռակողմանի յայտարարութենէն
ստացիլ, իսկ տարաւան Սկստիւմբերի, բարեկեցի
ընչ կառավարի Անգլիոյ այս կեցողութեամբ, ինչ որ
կրնայ մեծ կշիռ ունենալ զԳնեսիւլ-ըսի երկիրն
բուռ վրայ:

Չբլիթի սպիտակուհին դիցա ճանաչ Գրգըն ու Ջառերի բաժանականին եւ այսինքն զուգործեալ եղանակով: Գաղտնի պապականի պէջ: Դրան աւելի եւ զայնին ծառ ըլ մակնէ էին, որուն վրայ էին ըլ նկատմը. Երեսի դուռները պարզաբար էին շոք Եւ եւ ցաթի տեսերով, ինչ որ ծառն յապաւորեալ թիւն ըլ կը թողոր: Անկրկնաբար սպարապաւոր իր դոճմանակները ներկայացնելով վարպետներ, ի խառն թեմայակո զինքը առաջնորդել ճաշաչը եւ ծեսելով թեմայակո ներկայ էին օրային մարտնչական Ստաշայը, ծովակալ Լոմոնոսին եւ Գրգըն: Կիրակոսին: Ժամը ինչ Չբլիթի խորհրդակցական իրրըը շերտերին հետ, իսկ ժամը 9.40 անցնելով զպիկ Լոմոնոս ճամբայ իրենց առաջ, վարպետական Փիկին էին հետ ճաշից անդկական ղեկավարման մէջ:

«Երեւի իմաստուններն զկոչցր

Դիտեմքեր 17ին Ջերջե իմաստունները ի իր
դեպք դիմելու Հասարակության, եվրոյ Զերման
միջոցա, յայտարարութեան ձեւին տակ 1 Յանւո
նախոյժը կը թիւարդէ աղուը կերպով օգտարդը
ձեւ բոլոր տղերիւրէն, փութելով գործը եւ Հաս
արակեցողութեան բանակը մէջեղծը ընել
լու Համար: Ուրեմն, Արայտնաւն Ուխտի իւրը
Հասարակը ահապար ակնդէ Համարդէ իր ձեւերը,
Հասարակը բարիքներ Համար 1

Յաճախումքին ընդհանուր ցույց կուտանք՝ թէ Արտաստեան կայսրականութիւնը ի միճակ է 1952 չլրանին աւելցնել իր պաշտպանողականութիւնը: Հիմնարկական ուժերը, զորս յիշակաւ կաշտ մտակերպութիւնը ոտով պարծ յար ժամանակակիցարեան, ընդունակ պարի լրաց ձևատեսչեան աւել տեսակ յորձակողական ձեռնարկ: Միջոցներ ձեռք պիտի առնեն յառաջիկայ տարիներ երես աւելի բարձրացնելու պաշտպանողականութիւնը:

Յանձնարարումը կ'ընդգրկի որ անհրաժեշտ ի տեսության հ ընկերակի առողջ հասարակարգում, թիմի մը հաստատումը: Եւ յանձնարարել ձեռք ձեռնի աշխատի միջոցով, որոնք կարճատև ձեռքի առողջարթութիւնը համարույն չ'ըրձորոյն: Թիմի մը մը, ինչ որ յարաւորն սպարուիլով, քննել յարաւ կեան մտնողի տարբեր հարցերով: Բնութան տեսիլ լրջաւ տուած որ ասլ: Տեղում ինչ չ'ըրձորոյն, ինչ որ, իրարեւորել երեւի եւ ամբողջ միութեան կողմէ, թող պիտի մայ երաւ չ'ըրձել զտեղեկագրի մը յիշուած ծրագրէն: Եւ յայնչի պիտի ճանն սպարարիութիւնները, անւնիք տեսնեալի մասը, զի սարարութիւնը յարաւ թիմով:

« Երեք իմաստունն ջնեւր կը թխադրեն նաեւ աբրահանի եղած նախընտրութիւնը առաւ աստուծոյ հարցին, զանի լուծելու համար կտորուկ եւ յանդուգն միջնացիւր ձեռնել: Գողցալատի սակաւ տրոթիւնն ալ ինքեղոյ առաքիլայ դարձած է՝ տեղե

(Լուսերու շարունակութիւնը կարգալ Դ. Էջ)

ԲԱՐԵՂՈՐԴԱՅԱՆԻ զիւանէն կը հաղորդեն թէ
Լուսաբանակ Մատենադարանի շախիկի մատենա-
դարանայեկոն Գ. Արամ Անտոնեան որ Օրդոնորուէ
ի վեր հանգստանի կողուած էր առողջական պատ-
մանելով, Նեղր Հիւանդանոցը փոխադրուի
է երեքամբի ելք, իր վիճակը ծանրացած ըլլալու
ամենաթափաքած է այս փոխադրութեանը ։

Ընկ. Լ. Շանիրի դպագաղին ուղղելու

«ՀԱՅՈՐ ԵՒ ԼՈՅՍԻ ԿԱՍԱՐ»

Հնդիանկ Մ. ԴԵՆԱՆ

ՏՊԱՐԱՆ ՀԱՄԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ
ԳԵՐՈՒՄԻ, 1951

Ա.

Մ. Դեյան, Հնդիանկ Տանիրու երգը, կրակը, Հայաստան և Կիստու ու երգը բառաստեղծական հատորներու մեր ընթերցողական զգրկանքներուն մէջ նշանակաւ մը սրճառապարկէ հնգը, կուտայ աւաի եր երկը, Հայքի եւ Լայսը համար, ՀՅՈ ԵՂՅՈց վէպ մը :

Դրական ուրոյն կայուններ են բանաստեղծ - ծուրին եւ վէպ :

Ասալիւր Երէ կ'ընթացը բնարական յուշա- կանութիւն ու յախտակութիւն, վերջինը՝ իսա - ղաղ խորացումներու ճիւղ, պատմելու շնորհ, հոգ- զեքսանական վերածնունդի մարտնչական եւ տի - պարեան տալու առարկայական քննարկութիւն :

Բերեւ աւանդի փորձ, Մ. Դեյանի ճշգրիտ եւ Լայսի համար վէպը, ունի բան մը աւելի այս բո- լորէն : Իր լրտեսական մէջ կարելի է համարել յա- նդաւ գիր :

Մ.

Քրիտիկը երեւոյն տարբէր է կը զարգացուի Ապ- րիկան ներկան էր համապատասխան տարածքով տալու երկունքով :

Քրիտիկներու երկու խումբ , զուգահեռաբար տարբերակ երեւոյն տարբէր շարունակ միեւնոյն առաջապահը :

Ստեղծել աւանդներ պարզապէս երեւումով, զոտեւորում աշխտէ Հնդու, թէպէտ առաւ ըլլայ ուղիւնքի սրելիս իր տուրքը չունիցի :

Ստեղծարարութեան մէջ այսպէսը բառական մէջ, վաւերական գործերու համար :

Սկզ խոցող եղելու երեւակայութեան նպաստով դուրս է առն սերունդներուն :

Այսպէս թէ այսպէս, երեսուն տարիներու ըն- թացքին Տայ Կիտը այս մարդին մէջ ցնցող դեր- թէ ունիւն առնալ :

Երկրորդ խումբ մը գործերուն, քաղաքա- առար աւելի երկաստեղծ, զան կայունը ցատորակի ղուլներին քաղող կարտասաններն : Ապրեցաւ անպարտաւորութիւն իրականներուն ճակագր շուրջը : Ստեղծել ու զրկանքին քաղ զգաց իր ուսերուն ու արտիկ վրայ, ու տեսաւ իր աշխարհով մանր բաղ - մաթիկ միջոցներուն :

Այս խումբին մաս կազմեցին զարմեղ ման - ն երկաններն ճողապար մէջ քանի Հինքը , ո - ունց ճիւղ պարտեց անպատեմի մեր հակառակորդն մեզ կայունը քանի եր քրտանիկէ կ'ընք : Այս - պէս՝ Կ. Գրաքիկանի ճոզնապատեմի ու Ամ - ուղեական Այս աւ օրինակ , Մ. Շանիրուներն շայ Մոխիկ հարկը Չոզնիմ , ու քաղաքաառար աւելի երկտառերը գործը մը, տարաբան Վա - ռամ Տառերուն «Էդիպի Անապաղ» եւ «Գերեթ» - մաներու մէջէն գործերը եւայլն, առանց լեւե - լու տառերնու զրական վաստակը, այս ուղիւ - թեանը :

Ինչ որ առաւ Հայ գործը , մնաց առանկայէն նկարագրական եւ պատմական արժէք ներկայ - ցնող հում ղիւթ : Ստեղծերու ճիւղ յանգեալ մեծ մասամբ զինքնադուստրական մասնորկական շուրջը, ու դարձաւ աւելի տպաւորել ու իստունը : Այսպէս ին՝ Ծրարը վէպիկէ եւ Մուսա Տաղի Բառաստեղծ Օրինքը Հոյակապ գործը, Օր. Փոլ Չ. Գորոշուն մէջմուտը Տրապիզոնցիւն, ման ին - դուր տը Գուրգը «Տիգրանուհին» եւ Ժ. աը Բունէ - ճ Եուլալիկը :

Մ. Դեյանի ճշգրիտ եւ Լայսի համար վէպը , առանց անդից դժաւ շայն Հնդեքերն քաղելու , Ապրիկան Երեւոյն տալու սերունդի մը մաս կազմող քանի եր տաղը՝ Մեղեքը, Վաւերը, Արեւիկն եւ Անտիպի Մեղեքը գործապէսու պատկերացու - ման է :

Աղիւթաւ բան մըկայ անոնց ապրումներուն մէջ :

Ձորս տիպարներ, ուրոյն զիմապմով կըր - կատունը չորս Հողիներ են անոնք, որ կեանքի քառուղիներուն լրտայ արեւնոյտ դոյապալաքար մը կը փնէն :

Ապրիկան իրենց ճիւղը, Կոչկանիկի խորտիկ սեռականի ապալանով, ճիւղ քաղմէ զինքն ցնդիկ տարտապարարած հակառակորդը լրտակերտելու կըլուած արկերն :

Մ. Դեյանի Ապրիկան աղջ սերունդին կը հա - նի ճեղի :

Ենթ յաղիւն են առանձնապէս Սեղաքիկ ներ - քին յուլապարիկ տալու իր կերպով, հաստունի անդրադարձներու տուրքը տարազաւարտութիւն դար - ձուցած է վաւերական :

Սեղաքիկ, պիտի մնայ դարպասու կամք մը - բուրձը մը, որ նիւթին վեր պարագաբանակով մը ողնեղութիւն :

Կոչկանիկի իր սերունդին Հնո այս տալն իր ճողիկէ մէջ կը պարզեցնէ ուսանող , զարգանալ եւ

Ընկ. Գ. Իփիկեանի ԴԱՄԱՆԱԿԱՆԸ
«Օրհնուր երկեր», որ երկերին շնորհեց ճեղ
նման զուակ :

Իրական իմաստունի այս բառերով կ'ողջու - նեմ յանուն « Համադպարին » Հնդեքերական կեղ - թական վարչութեան եւ մասնաճեղքական այն նախնական նշանները, որոնք կը հանդիշին այս դարագրին մէջ :

Սուրբ մէջ է ճշմարտագաղինը, այս անիւր - խորինքին կորուստին համար, յանձնել Լեւոն Շանիրի, որ էր Հիմադեքերին մէջն էր եւ իր վարչութեան նախագահ չորս տարիէ ի վեր : Ինչ եւ իր անձնադանի ընկերք՝ Նիկոլ Աղաւ - եան, իրենց կամով ու հաստատով պահեցին եւ ուսանողութեան շնորհաբար սկզբնական դուրսերն տարիներուն, իրենց աննկաւ եռադրեց մէջն իրենց Հիմադեքի ընկերները, որոնցմէ մէկ հակ երկրագը միայն կը մնա ողբերգու թուկուր նման կուտակ ճեղքներն, այսուր համար իրենց ար - իւրի ընկերներու անգար բաժանումը :

Սուրբ մէջ են այս բոլոր սերունդները, ջեր - ուսով հոգիական Պոլիս, պալաքը, մասնաճեղքա - ներ, յոյսի եւ ապստամբական ինչպէս նաեւ զող - քականութեան առաւելական օրերուն, որոնց հողիներուն մէջ մեծ Դասարաքարը հողեկն Հայ ժախկոյթի եւ ապրումների սերն ու պաշտամուն - ըր՝ Իրրեւ մեծագոյն արժէքներ :

Սուրբ մէջ է Հայ դրականութիւնը , որուն մեծահամակ ներկայութիւնը եղաւ եւ նաեւ - պերը, որ բեղուն զիլով եւ իր անիւր նախորդ - մով ու քաղաքաառար Հնդիկանիութիւնով :

Սուրբ մէջ է Հայ բեմը, Հայ թատրոնը, ո - լուն նոր կեանք, նոր շուրջ տալու իր յարակալ թատրոնիկներով, որոնք Տարածաւարած են բալ - մաթիկ երապական ինտուններ եւ կը մնան իրեւն միջնագաղին արժէքներ :

Սուրբ մէջ է Հ. Ե. Դանիալցոյի Կ - նը, որուն հաստատարուն ծառայել իր կեանքի ընթացքին եւ մինչեւ իր մահը, իր անձն ու անու - նը եւ իր զրիչ շնորով ի պապ անոր գաղափար - ներուն եւ անոր գործունեութեան ու դարձաւ ա - նոր կարտասան եւ Հնդիկանիութիւնի մէկը :

Սուրբ մէջ է մասնաւոր հայութիւնը, ա - խարճի չորս մարդերն ցրեաւ, որուն սիրոյն ու պատիտանքին արժանացած էր անխորի, Լեւոն Շանիրի գործունեութիւնը :

Բայց, Շանիրի եւ իր նմաններու դարագրին աղեւ, անտեղի է փրկու ու ողբ եւ աննկերի : Մահը եւ Շանիրը լին կերտը Հայտաւել իրաւուն Հնո :

Ան յարժեական ներկայութիւն մըն է մեր մէջ : Ան կամեք, այստանալի նախորած ապաղու ըր եղաւ, Հնոս մը, եւ Հնոսները ոչ թէ կ'որոշը - ունի, այլ իր փառաստունը :

«Օրհնուր» երկիմ, որ երկրիմ շնորհեց Բեղ
նման զուակ :

Այս ողբով եւ զգացումով խորագրեց իր ներ - պրկական անտեղի եւ իրաւանքին աղեւ, որ անա - մահ է, ինչպէս իր գործը, քանի կայ ու կը մնայ Հայ ժողովուրդը, ու նոյնպէս յաւանանկան է : Շանիրի եւ իր նմաններու անգար մեկնում :

մարդ զուանալու երազը : Իր տարիքին յառնող դպարկութիւնը կը դրական տոյգիկ իր սիրուր : Յալթիկութեան պալաքը քրտի պալաքը մըն է միտնաւանքին իրեն համար :

Տիպարը դարձնելու համար կարտաւուն . իր կողքին կը գտնեց չնչու Մարենը, ստորիկեց ապրումներով իրական հանած - վարած մը :

Արեւիկն ղեկավարեց զուրկ եւ մականիցալ խաչակրէ : Արեւիկ զարդիկ երես տեսած չէ աւ , ու մեծցած է զրկանքով : Խորթ մըր Հնո իրեւ - կունէ իրեւկուն իր անտիկանութեան ու վէճերը , պալաքովով օրապարկի ճեղք բերելու իր վնաս - անկութիւնը իրական բախտաւելիք մըր քրտմ էն վնքը : Իր տարիքին մեծ մարդը փորձառութիւնն ու հասունութիւնն ունի եւ իր ընկերներուն մէջ կը կարտակար իր յանդիպութիւններով ու ապե - բասան հայտնչներով :

Անոր ժող աւա Վանքը, որը մը, հակառա - զքին քարտանով իրական զգրաւում մը, որ կը փո - լի իր ընկերներուն աղեւն աղեւն՝ արեւն փոխ - լով :

Քանի քանի նման որբեր սպանդէն ապաղած , զրկեցին ապաղած, իրենց եղբայրան մահով ապ - րողներուն կանի ճեղքով արեւուն զառ մը, ար - ղին ուրաքունով մօտ Հայրենահեռուներով ու սե - բունով իր կողմէ :

Անտիպի, չորրորդութեան ուրիշ մէկ տիպա - րեն է : Հաստատարունով եւ զարմանալի հեռա - տեսութիւններով դիտէ կողք իր ապրած միջն - վարի պարմաններն ու որբին տնոց համանման : Գրական կեանք փորձ, որ իր հեռեղն կը կա - պէ մըր սիրուր, յաղաքող այրաստեղծ մըն է :

Մ. Դեյանի վէպը կը պահէ աղջ կեանք :

Ներսիսի վերագաղան են ներկայ եւ ապալալ սերունդներուն համար, իրենց հողեկան ու մաս - առար ապրումներուն մէջ :

Ընկ. Մ. ԻԵՆԱՆԻ ԴԱՄԱՆԱԿԱՆԸ

Հայ գրողներուն անոնքով, ինչպէս նաեւ Պե - րուքի մըր մասունքն եւ Հ. Ե. Գ. Եղիպարի Կ. Կրմիկէն կողմէ կը խտարնիլ դարագրին ա - լիւն անոր, որ ամբողջ խաչակրան տարի զրիւր մեռ - ցին չնգնէ : Մեղիէ անդաւր բաժնուող այս մեծ - Հայը ամեն բանի առաւ զրիկ վարտաւ մըն էր, միակնիլ դարքին մը, պատգամալի նաեւապետ մը Հայ դրականութեան :

Լ. Շանիրի մահը սուղի կը մատեն բովանդակ հայութիւնը, բայց մասնաւոր դրական եղբայր - րութեամբ մըր Դողիկէն եւ արեւնին հարազա - տութեան արժանացող թուրք ճշմարեալ գրողները, Հինքիկէն թէ նորերէն, տարեք թէ երկտառար :

Ստեղծագործող եւ շարանորդ ներկայու - թիւն մըն էր նաեւ զրականութեան խորակալ, որ քալ աղաքապարտին մէջ, ներկայութիւն մը, որ կը լրջեղ լրջապաղը, անպիս աղիկներ, բարձրէն չնշող ստեղծ մայն մը, որ կը սիրովէր եւ կը զո - բանցիկ երեւոյն Հողիկէնը :

Բարձրական բարձր նկարագրը եւ զրագաղի կողմով իր մէջ միաճուրկած ներգաղանկութիւն - ըն կը կայմիլի, աւա թէ ինչու ու շարժեղ ապ - տեսար դարագաղանի, զննցիկը ճշմարտեւն, ե - րաք իրականութեան :

Իր հողիկէն պէ՝ Լեւոն Շանիրի դրականութիւ - նը ալ յարտանեւ վերելք ըր եղաւ, աւելի ամբող - ջանակին ճշմարտով ու նուաճումով : Աստիճանէ տասնեան այս վերելք թիւթացիկ, որ անխորա - կել կամեք եւ աշխատանքի Հնոսական պալաք մըր կը ներկայացնէ, որայն իր անոր աշտանալ իրեւն մարդ, յոյնսն իր դրականութիւնը կատա - լեղադործեցուն իրեւն արժէք :

Մարդկային հողիկէ իր ներքին հարստութիւն - ներով, արտաքին այստար իր քննական ուղեւն - լիւրելով, Լեւոն Շանիրի արքեպիսկոպ միակ բա - ման էին - աստուածային անխախտ զինով իր բաժակ - անդէն ան ըմբից առատութեւն եւ նորի - կան տաստեղծի աշխարհիկ պատեմը մարդ ու Հայ ճնած ըլլալու իր խաղաղաւա Հնոսականը :

Աղիւն դարագաղաներու եւ գործերու սերը իր դրականութեան խորքը կայմեցին եւ իր կեանքին նշանաւորը : Շանիրի տանաքը Հայ ժախկոյթի մըն է եւ պաշտամունքի առարկան Հայ հանգարի : Եստ - մեծ էր Հաստարը այս երկու արժէքներուն հա - ճեղք, որոնց սպասարեւը, մինչեւ վերջին շուրջը մահուան մահին մէջ իսկ :

Գործի, մարտաւում, այստանքի մարդը իր ինք զերպաղանիկ . յուսահատական ջնանցող մարդ, որ հակառակ Հայ քաղաքական կեանքի փորձիկներով սերմանեց շարունակ, այս խոր համոզումով թէ զրկան է լոկ անմահ եւ այն խա - խարճին երեսիկը մնայ այն, ինչ որ կուտաւ - ուրիկին, ինչ որ կը փնարադանեւ փողովութիւնն : Հարտաւ, շատ հարտաւ պալ մըն է, որ կը յանձնեցնէ հողին : Իր քան զանմ ու փառանքու - թիւնը, տասնեակ մը մեծաւոր հաստորներ մէջ պալ դարած, իր բաւե յորդիկ այս կրնայ ու - ջանկեցիկ եւ հարտապնդ մեղիէ ամէն մէկը, ե - թէ միայն զանաւն տըր լոյալ եւ լորնեղ զայն :

Ոչ ողբ, ոչ արցունք : Ինչ չէր սերեր սկա -

Հանդադարուն տրուած տիպարներ են իրեն - ները : Չուտեղ տալու իր եղանակը կը քալէ հողե - րանական միջկիներու նպատակ :

Յամայն աւելի ուղաքաւ դարձնելու համար տիպարներուն ղեկագրեց կը մղուէ խորհրդածու - թիւններու :

Յաուն զարգափառներ ու լրիկ պատկերներ կ'ամբողջացնեն իր գործը, որ կը մնայ համակ - րելի :

Ճիւղ չնքնը լրացած կամ հաւան տիպարե - լում ընթերցողը տպաւորուէ : Խումբ մը տաղը կամ աւելի ճիւղ չորք՝ գրեթէ տարեկէց տաղը կեանքն է իր թալուրի պատասխան :

Անոնք չորսն այլ Դամասկոս մէջ իրենց կեան - քին երկրորդ մահկանիկներ կամ առաջին պատա - նութիւնը կ'անցընեն փողոցներու մէջ կ'օղիկ ներս կ'ըլլով :

Ստորական տիպարներ են անոնք, ամէն օր մըր կողմէ սրկահարտած փողոցի լաճեր , ո - լունց հողին սակայն թէլիւն կը հանանալ :

Մ. Դեյանի աղջ քննեղն է : Այս տաղը հողին տալու իր կերպը կը մնայ յանկեղծիկ Դուք կը կալուրի այս դարդ հողիկներն ներքին ապրա - նեւներու : Անոնք տարապալաք իր դրակէ մըր ու - ջարտութիւնը : Անոնց առարկաներով հնոսար - քրտած անոն՝ ցնդիկ տարապալաք յանկաւ կը պատկերանայ մըր աշխարհն աղեւն :

Փողոցը իր կիւրք դրած է այս տաղը հողիկն վրայ, բայց ցնդիկն տառերիկութեան մակարդը զուր կը մնայ իրենց անոնց մէջ :

Սերունդը մը ամբողջ պիտի կրնար ներքը - լումի : Մերական կը խաղանով : ՎԱՐԴԱՆ ԳԵՐԳԵՐԱՆ

Ծրանում կ'առաջարկե

Կո խօսի ընկ Ե. Մխամբեան

ՅՈՒՐԱՐԻ

ՕՐԱԼՈՒՆԻՔ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE
HARATCH fondé en 1925.R.C.S. 376.266
Directeur : SCH. MISSAKIAN
17, Rue Damesme — PARIS (13e) Métro : TOLBIAC
Tél. GOB. 15-70 Գրք. 2200, Արս. 3000 Գրք.
Tél. GOB. 15-70 Գրք. 10 Գրք. C.C.P. Paris 1678-63
Vendredi 21 Décembre 1951 Բնքաք 21 ԴԵՍԱԲԱՐ

ՏԻՂԻ ՏԱՐԻ — 27 Ամբ ԸՆ 6642-Նոր շրջան ԲԻՆ 2053

ՄՕՐ ՓԱՌՈՒԿ ԴԻՐԻԴԸ

Ճորտած մտնէ կողմ, կ'ապրիճը թաղաքական հակոտնեայ շահեցողութիւնը ուղղեցող պետութեանց հողերէն վրայ։

Մանչ քերքի մէջ աւելի կամ պակաս եկուր - ներ զգուշորին սնին, բայց քաղաքի մէջ մեր զինքն է։

Սեղմէ շտաբը հաստակ են իրենց գումարած երկիրներուն։ Այդպէս չէ միասնացի կամ Անգլիացի, Արաբ կամ Յոյն, որ պարզապէս առեւտրական նպատակով գաղթելէ իր շայրենիքէն ու ժամանակագրապէս բնակութիւն հաստատած ուլոր։

Ըլալով քիչ մը անի երկրի հաստակ կամ բնակիչ, մտնէս ալ կապուած ենք այդ երկրի ու ներքին։

Միանգամայն դիտենք, որ ունենք հայրենական, հաստատուած տարբեր երկիրներու մէջ։ Պատահած է ու պիտի պատահի, որ մեր բնակչութիւնը հաստատուած վայրերու կառավարութիւններէ վեճեք ունենալ իրարու հետ։ Ինչպէս ունենալ այս քաղաքի Իրանը եւ Նիւօլանտը Անգլիայ հետ։

Ինչպիսի ըլլալ, որ եղան մեզ վեճել կամ թիւրբանքներուն տակնորդ վարը Մ. Կահանը - ներքին եւ արեւել երկիրներու միջեւ, որ հաստատուած պատահական զանց ենք մենք։

Ինչ պիտի ըլլալ մեր զինքը։ Ո՞ր պիտի ըլլալ տուրջ ալ քաղաքականութիւններ, որ կրնայ հեղուր պահել մեզ թիրեմացութեանց զոհ դառնալ։

Այս ժամին, յոտակ է որդեգրած վարձագործը հայ իրականութեան քաղաքական մեծագույն կուտակութեան — 2. Գ. Իշխանցութեան։

Միեւնոյն տարիներէ ի վեր ան քաղաքացի է Սփիւղի մեր շայրենակցիցներուն, գտնուող ուղ - դամիս եւ պարկէյն եկուրդի զինքի մէջ։

Հայրենիքներ իր ապահովութիւններէ պատճառ եր - կիրներու մէջ իր քաղաքի երկու մասի։

Անոնք որ ծնած են իրենց շայրերու հիւրեր — կալուած երկրի մէջ։ Համաձայն տեղական օ - րէնքներով, դաւանողով հաստակ պարտին իրենց զործած մասնակցութիւններ իրեն ալ երկիրներու ինքնապաշտպանութեան զործին։ Ուրիշ խօսքով, պարտին իրեն։ օրինապէս քաղաքացի, ծառայել երկրին բնակչին մէջ իրեն զինուոր։

Այդպէսին համար ոչ մէկ պետութիւն չի մեղադրել մեզ։

Այլ է պարզապէս սակայն, երբ անձնական համակցութիւններու եւ տեսչիկներու անձնաւոր - տուր, ոչ - հաստակ հետեւորդ զործած մասնակցութիւնը իրեն իրենց ապրած երկրի միջով պայքարել, արձանագրութիւնով կամարը, զորով ու խօսքով զէմ որքի պետութեանց տար բնակչութիւն հաստատած են պատկանելի թիւով հայրենակիցներ։

Այս ձեւ կեցուածքներ կրնան ստեղծել ան - տակի կենդանի ու քաղաքական տարբեր մայ - բերու հայրենակցիցներու շուրջ։

Ախարհի ներկայ խառնեղանակ օրերուն, պէտք է աշխարհում ունենալ սխալ քայլերու հետեւանքներու ու դաւանել զոյգ։

Ո՞ր պիտի չմեղադրուի մեզ, ինչէր երբեք մեր արարած որեւէ մէկ երկրին կառավարութիւնը փորձել թողի զոյգ գործելի մեզ։

Նման պարագայի մը մեղի բարեկամից ուրիշ ժողովուրդներ պիտի գտնէին միջոց իրենց հարկադրութեան ըլլալ աշխարհի յայտարարելու։

Կամարը կողմնակիւ եւ բարեկամներու - թեանց - բռնեք աղիւսմանը թիւններու համար մեզ խօսքը։

Անանկանցիկ մամուլը պէտք է ըլլալ շարժապէս զոյգ, այս հարցի մէջ։

Միեւնոյն տարիներէ ի վեր այս քաղաքական առեւտրիկներու թիւն մը այս քաղաքացիով առաջնորդել մեր գաղութներուն։ Այս նպատակ ենք տեղ ապահովել հաստակութիւնը հիւրկալ երկիրներու բնակչութեան եւ ժողովուրդներու։

Նոյն ուղեկները պէտք է որդեգրուի բոլորին կողմէ հաստատապէս, պահելու համար անկը - տանք աշխարհային մեր բաղնիքներուն զանա - նակի եւ շարք։

Այս տեսակետին հակառակորդ տարբեր, առեւտրիկ, զգալարար, սննդային մէջ, երեւանի տանիքին պայքարակիցի երկիրներ, ու դար - ձայնի մեզ կապակցելի օտարներու աշին։

Խմբագրական ԱՐՄԵՆԻԱՆ

Խմբագիր Ծ. ՄԻՍԱԿԻԱՆ

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԱՅՍԻՔԱՆ ԱՆ ՏՄԱՐԴԻ...

Ձեռն գեղեր թէ կուտակեցան կրքեր, կամ է չէրդ ու ուղիւս է երկուսը մարտաբար ի՞նչ տարածելի կ'ընէրէ մարդկային զիտակցութիւնը որքի քաղաքակրթութիւնը ապրելու մէջ։ Մեր մէջ, մենք որ 40 դաստիարակ այդ քաղաքակրթութիւնը բարձր եւ կը պարծենանք։ Մեր մշակութիւնը ու ապրելիքն աշխարհի մշակութիւնը յաւաստի կ'ըլլանք աշխարհի երկրորդներու, երբ ցաւով կ'առաջանանք մեր պարենեկու յաւանքին իրեններուն, եւ սկսեալ կը ստանանք — մենք ո՞ր, քաղաքակրթութիւնը, մշակութիւնը ուր... Կարելի է՝ այդ կատարութիւնները արժեքեւ, երբ այնքան փոքր ենք հողով, երբ այնքան ճոշմ ենք մեր զգացումներով։

Վերջերս երկու մեծ կորուստներ կրեց Հայ ժողովուրդը։ Մեր աւագան կարելի է ըսել որ Խորէնյան ու Շանթին մահը համազգային չափակիւ ազգային սպառելու եւ։ Առեւտրը կրնայ Խորէնյանին կտած ըլլալ, ի՞նչ նշանակութիւն ունի, իր կառավարական համալսմամբ, երբ ոչ մի այս 30 տարի Հայոց աշխարհի պատահարներ — արեւելոյնքն եւ մարտի կ'ստատարանքին մէ - կը եղած է՝ այլեւ երեւանի խառնակ մայրաքաղաք վերածուել է Հայաստանի երկրի հետեւանքին իր անվերջ իրականութիւնը։

Շանթը։ Ձեռն կործարել որ հայերին կարողա - րդէ զիտուող մեր զինքի երեւ սերունդները առ - զիտուած մըրքը։ Իր քրտակ վատեղանք կարելի է՝ այս տղամեկով կտած ու դառնել։ Իր մանկավար - ական հուսման կարելի է օրաթիւրով մը փոր - թել եւ նուրբ ընկ ճանդային կարծեթալուր մեր սպերտան մամուլին։ Երբ իր Թաւարիգութիւն - ներք, մեր բեմի քրտակութիւնը 40 տարի առաջ իսկ քրտակեցաւ։ Իր տարին գեղեցիկն երբ — պակաս վերջին զորքերին անկողնի մէջ, ոչ մէկ զիտակցութեան տարաբան, չարքուց թէ Շանթը Իշխանցեական եր թէ...։

Եւ... այսօր ինչ են հոն եր իր մահը ոչ - Իշխանցեական մամուլը կը ծանոթանի այսպէս վերջին պահով ցաւով իր լսելի մտի։ Վաղեի դաստիարակն իր քաղաքագետ զրաքող Լեւոն Շանթի մահը որ տնի ընկած է Պէրսիայի մէջ, ալ իր վարէր ձեւարմը (Դեկտ. 2)։

ՍՍՍՍ

ՎԵՐԱՀԱՏԱՏՈՒՄ ԿՐԴԱՆՈՅԾ ՀՈՐԴՈՒՆՈՐԱԿԱՆԵՐՈՒ

Պոլսոյ Թերթերը կը գրեն թէ ինքիսնի կա - թողութիւնը Դեկտ. 2 - հետագիւր մը ուղղուած Պոլսոյ պարտաբարարութիւնը վերահաստատեց իրենց հողերը կարգիներ եւ աստիճաններուն մէջ եւ - րեք իրաւագործի եկեղեցիականները Հմայակ Ծ. վր. Փախթաբան, Սահակ Ծ. վր. Փախապ - ան եւ թովմա Մ. քնչ. Շիկահն։

Ինքիսնի որոշումը ստանալէ վերջ, Ս. Պատրիարքը իր մահ հրաբերել է երեք իրաւ - գործի եկեղեցիականներ եւ հողորդներ յուր, որոնք ուրախութեան արցունքներով լցած են։

Մայրիկ Պատրիարքարար հետեւեալ գե - կուցը հրատարակել է —

Ամենայն Հայոց վեհապալա կաթողիկոսը Դե - կտ. 2 - րդ օրէն կ'աւանդ Մոսկուա թուսման համար, Ս. պատրիարքին ուղղած է Դեկտ. 9 թ. անկողնով լատինական հայերի հետեւեալ անկի - հետագիւր —

« Եկ՝ տի տանիքով Ամենապատիւ Պատրիար - քին, Խում ժողովի տաննալու պատուարման Գաղմակներ, այլեւ մի ամի քաղաքական եւ քաղաքական ինքնորակներ ինքնորակներ եւ վատեղ - ցուցի երաշխատուիք ինքն, այստե վերադա - անելով կարգավորմանին իրենց կարգը, փրկ - անկեցիւմ եւս մեր իրենց իրենց նախկին պաշտօններին մէջ։ Հայրապետական կանոնադր կ'ուղարկուի ա - պահիւնով յետոյ։ »

Յրահան կը պատահանի

ԽՈՐԶՐ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԵՎԱՆՈՒՅԱԳՐԻՆ

Միասնական կառավարութիւնը երեւ ճոր - տարակութեան յանձնել որ պատահար Մի - ասն կուրի ՀԱ Նոյնիսի ծանոթագրել, Միջին Ա - րեւելի համապատասխանութեան մասին ԱՄՆ-տարի զիտուր ճշտումները։

« Եթէ հաստատ ընտանիք խորհրդային կու - տարակութեան, Միջին Արեւելի մէջ համաձայ - տարութեան մը ստեղծմանը, է նպատակ Մուրա - տան զինակ ուժերուն։ Միեւնոյն եւ Միջին Ա - րեւելի երկրները քաղաքական խորհրդի մը վերածելու համար պատահելի կը ձգուի։ »

Միասնականութիւնը եւ մենք թէ հիւսիսային Ատ - լանտանի քաղաքիւր լուի պատահարական իրա - պատակներ կը հետագիւրէ, ինչպէս յայտարարած է թանգը, ոչ մէկ կառավարչական արարք կա - րելի է վերադառնալ իրեն տեղանակիցպետութիւննե - րուն, լուրջաբար կամ առաւելագործ, ու ու - նոք հետապնատիքն որդաւ են իրենց ընթացքը շինելու յետագիւր։ Այս պայմաններուն մէջ, ի - րենց կը մար մերթ մորք։ Միջին Արեւելի պատահ - անութիւնը։

« Եթէ... կառավարութիւնը կը խորհի տալ - քիւ այն վարակը, որ Միջին Արեւելի համա - աստարութեան տակնորդ, օտար պետութեանց քորակուածներուն կողմէ Միեւնոյն Արեւելի եր - կիրներուն քաղաքներ կը հետագիւրէ, որպէս - քիւ պետութիւններուն ապահովէ Միեւնոյն եւ Միջին Արեւելի ալը երկիրներուն ներքին զործերուն յարտան. միեւնոյնութիւնի մը։ »

Միասնական ծանոթագրել կալը համար Նո - յիներ 10 ի յորեւրդը յայտարարութեան վրայ, չորեք եւ չեղել թէ Միջին Արեւելի համաձայ - տարութեան կ'ուրի կ'ուրդը դառնալ ընտանիքի երկր - քիւ երկու պատահարական ճիւղերուն, ոչ մէկ զիտուորական միջոց ձեռք պիտի առնուի առաջ - անք հետեւեալ թեան։ Վերջապէս, ինչպէս հրա - մանաւարտութիւնը պիտի ապահովէ շահագործ - ան երկիրներուն անկախութիւնը եւ ապահով - վիկախախտութիւնը, ոչ մէկ կ'ուրդով միեւնոյն պիտի ըլլալ անոնց ներքին զործերուն։ Հետեւեալ - ան Մ. Միջին Արեւելի տարած միջին բանութիւնը ու - րոշած կ'ըլլալ ապառ ապրելու յարաբերութեանց մէջ արդի սկզբնորդներ, զորո կարելի է թախ - քաղութեան զին կ'ընէ։ Միջին Արեւելի եւ իրեն զա - նախ կարգի կարգի մը պետութիւններուն միջեւ երկու - յիս զորոյն իրեն ունեցող յարաբերութեանց հետ։

« Միջին Արեւելի համաձայնութեան միջակ նպատակն է, կը շարունակէ ծանոթագրել, ստեղծել կապիկապութիւններ մը, որ թոյլ տալ շահագործող պետութիւններուն հաստակուն միջոցներ ձեռք առնելու, ՄԱԿի կանոնադրին ՅԱԿ յորուածին համաձայն իրենց օրինաւոր - ականութեան ծանոթութեան իրաւունքը կ'ընտրելու հա - մար։ »

Միջին Արեւելի Փրահանակ կառավարութե - ան քաղաքականութիւնը ներկայումս է շահ - քաղաքական պետութեան անկախութիւնը առաւել - ղիւն։ Եւ այդ շրջան ման անակ յարմարակա - րապետութեան մասնագործներին։ Այս մասնագործ - ական է որ առաւելագործ է Միասնականութեան Միջին Արեւելի մէջ համաձայնութեան մէջ ստեղծման ծրագրի, բոլորովին պաշտպանութե - ան հիմունքով վրայ եւ զերծ ուժէ մեկուն զէմ տա - րեն տեսակի պատահարէ։

Մոսկուա կը ծանուցանի

ԵԿՐՈՒ ԱՅՐԱՅՈՒՆԵՐՈՒ ԳԻՅԱՆԱՀԱՐՈՅԸ

Մոսկուայի ծանոթագրելը կը հաղորդէ թէ - Խ. Միջին Արեւելի քաղաքային տեսակետ դառած է Ա - մաւիսի եւ Մարսիայի կուրած երկու լրտեսին մէջ, որոնք Օրդուրդը ամուրի ամերիկեան օդանա - ւի մը ինքնուրոյն էին Մոսկուայի խորհ. հան - րապետութեան հրապարակ վրայ եւ ձեռքարկ - ուած Մ. Միջին Արեւելի համաձայնութեան պաշտպան - ական պատահարութեան կողմէ։

Երկու ամբաստաններին յանձնարար նշուած - ուեցան տեսակի կողմէ, ու ալըպէս ալ ճանչ - ցուած ըլլաւ, որ ծանուցան զատապարտեցան համաձայն պատահար օրէնք ՅԱԿ յորուածին արտաճարութեան։ Վերջը զործարկեցուց։

« Ամերիկայի կը, յայտարարութեան մեղադր - աններ, մեղի հալը երեւանեան զինքներ, Հոնիկ եւ որ միջին Արեւելի Մոսկուայի մեր առաքելութիւնը իրաւորեցու համար։ Այդ քաղաք զուրի հանկե - անք, պէտք է իրաւային Թուրքիայի հարա շար - քը, Թուրքիայի կարգիւն անանկախութիւնը քա - յի մը ինքնուրոյն տարին, որ ամերիկեան տեղի - կատու զինակի պաշտպան իրաւ հանդիմանէ։ »

« Միջին Արեւելի խորհրդարանի մէջ անցնալ օր - ինդուր առաւել զարմալ ամերիկեան օդանաւ - վար անունած զորս վարչապետներու հարցը։ Ար - տաքին նախարար Քիս քննադատութիւնը որովհե - Մ. Կահանի կուր ծանոթագրելը, որուն համա -

(Լուրերու շարժանկութիւնը կարգով Գ. էջ)

ՀՈՐ ԳԻՐԻՔԵՐ

Հայկական գրականությունը

«ԱՅՈՒ ԵՒ ԼՈՅՍԻ ՀԱՍԱՐ»

Հեղինակ Մ. ԻՇԽԱՆ

ՏՊԱՐԱՆ ՀԱՄԱԼՁԱԳՈՒՄԻ ԸՆԴՀԱՆՐԱՊԵՏԱՆ

ԳԵՐԱՐՈՒԹ, 1951

(Բ. եւ վերջին մաս)

Այնպիսիկ ապրումներու լայն ինքն է որ — ղինն այս տղոց — առանձնապէս ապականութեան մը որը զամառ Արշակունի արտին: Երանի թէ իւր — նոյնքոյն այս բաժնին զանի մը վրէժնորմանը տար — բեր երաւելով մը ապականութեան պատկերը մեզ մատուցելու տեսն:

Գործը այն ճիշդով անկի մտնոր բարոյականին խառնումը տիրի ներկայաւոր ընկերացոյնին: Մ. Իշխան, հասկնալի է, որպէս է մայր է — րապաշտ: Տղան է իր տիրապետին իրաքան — շինքը ինչպէս որ են անոր: Այս փորձը մէջ աւարտին բարձրացող բնագիծին գործընթակը կը մայր ապրողովոր, բայց կը արար դալն լուսանցքէ լուսով մատուցանի կատարածներու:

Հայ կենը, գործին մէջ, յանձնի Սեդրակի մօր, ուրիշ պատուով իր անկիւնը:

Յուշիչ է վաճառի հանդէպ անոր մայրական զգացումը: Գործըրարանք որով կը լապալատաւ այս գծախառն պատանին, հարապատ է ու գիրծ որդեակական ըլլալը:

Ենթ լայն դրական է խախտութեանը դարձն — Բացը յաւառողջ Սեդրակին: Ե պատասխան է Ֆուրկայի խռովին ուղղած նամակը, արեւն — անպակասութիւն ճնշու է իստականութիւնը Սեդրա — կէ մօր եւ գեղին, որոնք վէպին մէջ արտաւ են Մշտնորմ:

Դրական գործի մը ենթահողը պէտք է ըլլայ տոկոսն:

Տիրապետը պէտք է ունենան հարապատ ալ — րութեանը մակըրը: Վաճառական պէտք է ըլլայ իրենց զգայունութիւնը եւ հեղի կեդիքէ:

Մ. Իշխանի տուած տիրապետը անկի կամ պակաս կը կենն այդ խորքը: Կարծեսցած սովոր — ներով տառապանքն վեր կարկուտում հողիներն են իր տոկոսները:

Կեանքի խորշակները գտնում են անոնց մար — նին, ու անորք բոլորն ալ իրենց մօրթի վրայ ըն — ղացած են տառապանքի խառնին ապուրտը:

Արտօրայ ապրումներու. արկահարութեան մէջ ղին մը ամէն հայ անկական աշխարհով տեսած տիրի ըլլայ պատասխանի զարուած այդ հողիները: Կարեւորը դանդիք տալու շնորհն է՝ զոր ու — նի Մ. Իշխան:

Ան անդնմի է մէկը, Սեդրակի մայրը: Ա — նոր իստականութիւնը կը կրէ հայ մօր մը անն — քեանք բարբառին դրոշմը:

Անպապանքուր տալուն վրայ ցնդին անհի — տառնին անկանաւն հայ կենն է ու, որուն հողին կը յանի իր փողովորը: Վերտնոր մօրթի վրայ: Պայծառ ու մաքուր են իր գեղերը: Վերն — քէ ուրեմն ալ իր դաշտաններուն: Իր մէջ գնա — րական է ամէն ինչ, կը անկանքին կանգնողը: Տղան աւն եւ սպանդին կեդրական պատկերները կը շնորհին իր աշխարհն ընթ:

Մայրական անսահման սիրով մարմնացումն է ան, ու մարմնացումը միանգամայն հայ կեդ — ր, որ տեսած է անպապանք իր կեդրէ ու համայնա — կուտ անկերովոր, տեսած է մաք աքսորները ու ղիններուն վրայ ստիճանաւ մայրերու, որբացած մանուկներու եւ խուշին պէս փայրող հայ աղջիկ — ներու:

Անոր հողին ցաւերու սուրճը մըն է:

Հացի եւ լոյսի համար մէկուն մէջ իւրա — ղանի այդ գեղերու գեղեցկութիւնն մըն է: Կա — րի այդ զգայունութիւններուն վրայ կը դառնայ արեւուն առաջնային նորոտը:

Առանձին դուրեմներ, ուրբին ապրումներու աղբիւրն, տեղ մը կը լացնեն զիրար, բախա — տեղանկան իրենց տարբերքն վրայական լղթալու — մէ տեսնող համար գործը:

Վիպակներ, Մ. Իշխանի մէջ մեծապէս օգ — տուած է բանաստեղծին շնորհներն:

Քարական է տիրապետը ներաշխարհը տա — րու իր փորձերը, իրապաշտ մտադրութեանց խառնին կոխումն:

Այս յախմարի չէ պահուած Ջարուհիին (Սեդրակի դուրեմները դարձնելու համար), նկատ — ամար, որուն հանդէպ համակարգի զգացումներ կը տառն են: Դպրոցը ձեռք եւ կոշիկներին արե — տալիք ձեռք տանդին ձեռք, Սեդրակ օրեր ամբողջ Ջարուհին երաքած է: Անոր պատկերը յամախան է իր հողին ու ան նոյնիսկ ընկաղբաւ մօտեցող է իրենց դպրոցի դարձ, անմաժ մը ալ տեսնողը: Համար աղջիկն է Պարմանի իր հողին քաղցր զգա — ւութեանը լեցնող պարկի մը կեղծ է ան ու ինչ երբնին կամարած է իր դարձներէն, արեւը

(L'Age Nouveau) նոյնիսկ թիւնն կ'ամփոք — փնէր Gerard de Lacaze Dutheil յօդուածը) —

Ով կրնայ յաւակնի ըսելու որ Հայկական դը — րականութիւնը գտնի մէջ է 1895 — 1896ին, Թուրքերու կողմէ գործադրուած ապարիկի լարդերին ի վեր, որուն զօրք եղաւ այս փոր — բայց զամ փողովորը: Անմարի մը մեր շուրջը, հակառակ կ'արի հաստատ: Դժբախտութիւնը չէ կրցած ներկեցնի եւ ձիւնակն չարքները ընկճել, ընդհակառակն զայն սակն թանկագին դարձնուած է ազատութիւնը սիրող փողովոր — ներքուն:

Ամբողջ զրականութիւնը մը ծաղկած է այս վեր — ղին տարիները, օչ միայն Հայաստանի, այլեւ Ճարտարին, Լիբանանի, Սուրիոյ, Ամերիկայի եւ միւս հայկական գաղութներուն մէջ: Այս դարկա — նութիւնը կը պարփակէ նոր սերունդներու խորա — կէ մարդկային ներշնչումները, եւ կը շարունա — կէ ձգտումները, դէպի անկախութիւնը, այն աւ — անդիական սիրուն, զոր միշտ դանձն էին ամբողջ իրենց պատմութեան ընթացքին, նոր թէ դառ — նան իրենց զրականութեան եւ իրենց փողը: Վերական երգերուն մէջ: Ամբողջապէս հասկա — լու համար թէ ինչ տեղ կը դարձ հայկական դրա — կանութիւնը աշխարհի մտադրական շարժման մէջ, պէտք է դիտուի որ այս փողովորը ինչ մե — ժամանակներու 1.360.000 հոգի (200 հազար ու — տարին) կ'ապրին ու: Հայաստանի մէջ, 1914ին Քուրդիոյ մէջ կային շուկէն միլիոն Հայեր, այս — րով 120.000-ի ինքն է անոնց թիւը, մնացեալը կո — տորուած կամ աքսորուած են Քուրդերու կող — մէ: 600.000-ը որ կըցաւ փրկուի այդ շարքերն, ապստամբանցան Կովկաս, Սուրիոյ, Լիբանան: Ճարտարի մէջ կան 80.000 Հայեր, (30 հազարը Քարդի եւ շրջակային, 4 հազարը Ալժիրին, 1500-ը Սուրիոյ, 15.000 Լիւնի եւ շրջաններուն մէջ, եւ 25 հազար Սուրիոյն):

Ամէն տեղ, ամէն երկրի մէջ Հայկական դրա — կանութիւնը իր գործերուն որակին շնորհիւ, ըն — տեր հասարակութիւնն մը ունի: Հայկական դրա —

աղկան համար միայն շարունակած են իրենց դրա — անքն ու բախտաբարութիւնը իրենց աշխարհի տես — նելու այս խառնաշաղկապում ալ զիրաւ աշխարհի պարսկականին:

Ջարուհի ունի որով համակրանք իրեն հան — ղէպ, ալ պատասխան է զինք կուզ Սեդրակի մայր — բանքին պէս: Իր հողին կը լեցունի, կը կը լոյս — ան այս բոլորը, բայց օր մը յանկարէ կը մտնայ զան ու կը յայտնակուի խառնակոյր հարուստ տարր աղկան մը գեղեցկութեանը, որ իրենց զաւթիքի ջրաւիւրած է զինք ու փաղկոյն տառա — կի անաւ դուր մը կուզի դրած է իր աշխարհ յի — տալ ըսած, որ ամէն շարք հանդիպի նորին ներկելու համար դանդիք:

Սեդր շնորհիւ, թէ Ջարուհի ինչպիսի մեծող — քն մը դառնալ է: Բարեկենցիկ են անորք թէ ու, կէն ինչ ուղէր օր մը իր նախատաղբեր կայիկ աղ — աղկան, անհայտի, փողովորութիւնները պիտի ցտէճէին իր գէմ: Գիտնեմք միայն, որ Դամաս — կայից օտարութիւնն հանդէպ տառած իր սերուն դաշտաններուն մէջ անկարելին յաղհանարելու մարդը ունեցաւ ինք ու խորհեցաւ թէ դառնում են հարուստ աղկաններ որոնք իրենց նախատաղբեր կայիկ են աքսորա երկրատեղիներու:

Ջեկարանք: Սէդրան կը դրաւ վճիռ ալ — ղերով դաշտաններէն ինն տեղը, ու Ջարուհի կը դառնայ մշտնիւ մէջ անկայացած հակա ը...: Սէդրան կը դառնայ իր կուտը, անոր եւ այլեւս իր մտածումները եւ անքնը, իր յուզումները եւ սիրտը:

Եւ այս բաժնին մէջ ալ դարձնայ վիպակն է ամէն ինչ:

Սրտի վիճերուն վրային կատարած այս յա — ղուզն ու մեծ ցոտումը արդարացում չունի:

Սերկնային կարեւորող գեղեցկութիւնն էր — մայրուած, Սեդրակ Ջարուհիին «նացած» կ'ընէ ինչերին:

Միմանիկ եմ պրդապէս: Կարենն թէ Ջա — րուհին նշանած ըլլայ, կարենն թէ իւրար իստք տուած ըլլանք: Ո՞վ զիտ է, ան ալ իր մը — պիտենին ու շնորհները որոնց կը խալէն այս պա — ճուտ...:

Ու կ'երգարկանցնէ հեղինակը:

Համարէ չէին դառած պատմաստարութիւն — ները, բայց ունեցած յախտութիւնը բաւկա — րին դուրսըր էր՝ խիղճ մրցեցնելու համար (Տես շաւղի եւ լոյսի համար, էջ 129):

Ընդունելի սակարկ, որ Սեդրակի ինչպիսիք յախտութիւններ լուրջ պատուի մը են ինչը լը — ղանցելու յաճ գորտուր պատճառ է: Եւ ան սիկա համակարգի անոր որ Արսէնին ջովն է վեր, փողոցին մէջ կարծ էր հայկականքի արտաք — ընտր շարք շեղանկեր ունեցած ըլլալ ան:

տուն մը կայ, Մեհնթ ԵՍ Փոռնա փողոցին մէջ, որը կը շահախն Բաթթին Լաթթին ուսանողները, կան նաեւ երկու ուղիներ ալ ընտր ինքնի մէջ:

Այս դրականութիւնը շորք դիտարող կեդրոս — ներքին խախտ ինքնամայն մէջ վաճառականութեան ներքին աշխատանքները հարստացում են ազգա — յին միջոցովի չին խորքը: Երկրորդ մը վերնաշա — կին Միլիթիաններու վաճառքն մէջ, որ Հինդուս — է ծԻԼ, դարուն Միլիթար Արաբոր կողմէ, որ կա — թուիլութիւնը ընդունեց: Հայկական չին դրա — կանութեան դանձնքը հարստութեան պահուած են չին: Բացի պատմական եւ բանասիրական կա — թուր աշխատանքներէ՝ Միլիթարի աշխարհայեւ — թեանքներուն չինքնէ շնորհորը, Սուրիոյ, Սեդրակի, Քարդիոյ, Պարսիկի եւ Ֆինլանդի եւային: Այս անքնը հայկական մշակոյթի կարեւոր դառնալա — ներն է մէկը:

Սեդրակներուն մէջ ուրիշ ճեղքն ալ կը գտ — նուի վիճակն, որը համարուած են զիտներէն եւ լեզուալայն: Այս կեդրոնը որ եր թափք — տառած փոք դառնալ, կը շարունակէ իր շահ — կան ուսումնասիրութիւնները:

Փողոցին կեդրոնն որ կը գտնուի Պոլսոյ եւ Օսմ. Կայսրութեան միւս գաղաքներուն մէջ, կը ընտրկայայնէ թուրքերու քննող Հայերուն դրա — կանութեանը: Արեւմտան հայերին կը դործա — ծնն չուն: Թուրքերուն կողմէ դրաւումն ի վեր ուրիշ զրականութիւնն մը կը դարձնաւ արեւել — անս Հայաստանի մէջ:

Փողոցներ շարքեր խում մը Կովկասեան Հայաստանի մէջ, որ միայն է և՛ Թուրքիոյ, կը ներկայացնէ սովետական զրականութիւնը: Այս դրականութիւնը աղաւառ է համայնալար գա — րկափարաններին: Ունի որոշ թիւով դրա — կաններ: Բանաստեղծներ եւ վիպասաններ, որոնց դործերը թրքաւած են յայտնաւորութեանը:

Յիշենք թէ ասան մը վիճակին եւ Պոլսոյ Միլիթարներուն փորձած են ձուլել արքէ եւ դաւանակ լեզուն, օսական արքէ լեզուն է որ յաղհանաւած է, եւ շատ մը գործեր դրաւած են այս լեզուով Սուրիոյ, Լիբանանի, Սեդրակի, Պարսիկի, Ամերիկայի եւ ուրիշ գաղութներու մէջ:

Ջեկար կենար ներկ Սեդրակին, որ ուրաքաւ

յիւստանալ զաղապարական իր դաճնելու հիմքին, որ խոտանալական եւ արաքն եւ յաւալարքէ մա — ղերուր մը ըլլաւ ամբողջ հայկականներուն առ — ղին, եւ անկախ, անուշաւ, համարեալիք դուռնա — կայ նշան մը չէր:

Գլխունները մարդկային արեւելին տիրաւ — րութիւնը:

Սեդրակ սակարկ մէկուն մէջ մեզ կը մատուց — ուի փորձերի ճեղքն մը հանդաճանքով:

Սերունդն մը մատակարար դաւանակ տաւ — ղինութիւններով փոխաւ այս տղան մէջ պիտի ուղէրիք տեսնի տիրաւ դաճնելու հիմքին մը հո — գինն ու աշխարհի ճաւաղալորը սերուն ներքն — ղուաներով խառնալար հերոսը:

Սեդրակ սակարկ մէկուն մէջ մեզ կը մատուց — ուի փորձերի ճեղքն մը հանդաճանքով:

Սերունդն մը մատակարար դաւանակ տաւ — ղինութիւններով փոխաւ այս տղան մէջ պիտի ուղէրիք տեսնի տիրաւ դաճնելու հիմքին մը հո — գինն ու աշխարհի ճաւաղալորը սերուն ներքն — ղուաներով խառնալար հերոսը:

Սեդրակ սակարկ մէկուն մէջ մեզ կը մատուց — ուի փորձերի ճեղքն մը հանդաճանքով:

Սերունդն մը մատակարար դաւանակ տաւ — ղինութիւններով փոխաւ այս տղան մէջ պիտի ուղէրիք տեսնի տիրաւ դաճնելու հիմքին մը հո — գինն ու աշխարհի ճաւաղալորը սերուն ներքն — ղուաներով խառնալար հերոսը:

Սեդրակ սակարկ մէկուն մէջ մեզ կը մատուց — ուի փորձերի ճեղքն մը հանդաճանքով:

Սերունդն մը մատակարար դաւանակ տաւ — ղինութիւններով փոխաւ այս տղան մէջ պիտի ուղէրիք տեսնի տիրաւ դաճնելու հիմքին մը հո — գինն ու աշխարհի ճաւաղալորը սերուն ներքն — ղուաներով խառնալար հերոսը:

Սեդրակ սակարկ մէկուն մէջ մեզ կը մատուց — ուի փորձերի ճեղքն մը հանդաճանքով:

Սերունդն մը մատակարար դաւանակ տաւ — ղինութիւններով փոխաւ այս տղան մէջ պիտի ուղէրիք տեսնի տիրաւ դաճնելու հիմքին մը հո — գինն ու աշխարհի ճաւաղալորը սերուն ներքն — ղուաներով խառնալար հերոսը:

Սեդրակ սակարկ մէկուն մէջ մեզ կը մատուց — ուի փորձերի ճեղքն մը հանդաճանքով:

ՎԱՐԻԱՆ ԳԻՐԻՔԵԱՆ

Տահմաններ տարին է վեր կրօնական կերպին մը ևր դորէն Անթիլիան մէջ: Կիւիկոյ պար - որովհետ է վեր ծրարանքներու կողմէ, 1922ին, Հայերն ալ առեց իւր զային կրօնական: Կիւիկոյ կաթողիկոսարանը, որ դարեւոր հնարին մը ունի փոխադրուեցաւ Անթիլիան: Կրօնականները ստեղծեցին օստանդանիական շահեկան կործի մը, իրենց չորսին ունեւորով շնորհ զիստական Գորգիւնի Յովնթիֆանս, 80 տարեկան, որ իր կեանքը նուիրեց ի Հայկական ժամերկայութեան: Իման: Կարեւոր պարերարները մը, Հայկը, մուշտուրը ստեղծել ևր պահէ իր հետադարձութեան մասին:

Նոր Հայաստանի աւանդն նշանաւոր արձաւ - կողերներէն պիտի յիշեմ իրապաշտ պիտասան Շիրվանդաւան, որ ևր յիշեցնի Սօփասանը որով չափով: Միւս իրապաշտներն են Քատերազի Սոնդուկիանը, որ դուս զարդանու աղբնը - թիւնը կրած է: Աստեղծ զուտ չորս իրապաշտ պիտասաններ կան Արփիսիանը, Ջօզֆարը (ըս - պանդուրա 1915ին թուրքներու կողմէ), Բաշապան են Կամարական, որոնք նմանապէս կրած են աղբնը: Թիւնը Ուլի Նեղինակին: Կրօնական Ջարեան հրատարակած է պատմականներ ևր աղծէ - թատրոն քանաստեղծութիւններ, Օշկանի որ նոր մեռաւ, վիպասան Քատերազի ևր քննադատ էր: Երկու երգիծարաններ Երուսաղէմ Սոսան և Գա - ռոնեան: Անարքանս որ վերջերս մեռաւ, զրած է վէպեր, պատմականներ ևր քննադատ հնարան արձակներ: Իր դուստը ստացած իր Լոյսան և Սոսուրի Համալսարանները:

Սոփիական Հայաստան սարդը զարգեցողներէն Ջալիլ Նալիկը, Պոլսիցի, որ երկու տարիներ սարգեցաւ: Փառիշ, զրած է պատմականներ ևր վէպեր: Երկու ուրիշ վիպասաններ որոնց մասնաշարժութիւնն է պատմական վէպը: Սոփիան Ջորանը և Իրենիկի Դէմերեանն են: Ա - լեւորք իսահական, որ Փառիշը կեանք է, քնա - ստեղծի մըն է, որուն զորքը ինքնաշուք է իր երկրին ժողովրդական հին քանահաւանքներն:

Հայկական զորք քանաստեղծներու ծաղիկ - նոց մըն է: Ամէնէն նորերը խորապէս աղջուսն են Փրանսիայ տէ՛հաստաններն ևր սկնդիլուսն - իքն, Սիմանիսն, որ թուրքներու կողմէ պահն - նաւած է, ևր մասնակ ՍԷՐՆԻԿԻ ևր վէպ - չարքին: Վահան Ենթանը ևր յիշեցնի վէպերն: Յիշեցն նաեւ Մարիոն Զարիթիանը ևր Սիմաք Սիմարիցի: Արտաշէն Զարեթիանի քանա - տեղն են քննադատ, Յովնթիֆան Քոմանեան, Հայերի Փուշեթիան, որ Ա. Հայաստանի քանա - տեղն եղեւ: Ջարիշ, յիսփիլիական մը դա - շակախորով ևր արտաշուք, որ աղասադարանն է աւաղարան քանաստեղծութեան կանոնակար: Կան նաեւ ուրիշ քանաստեղծներ որոնք ճարտա - ցուցած են ժամանակակից զարգացման վէպեր: Նալիշ Դուրեանը, Պոլսի զարգացողը, Եանթի (Լե - ուն Սիլոբոնիան) Նեղինակը և Երի. Աստուածն - ուն, Դանիէլ Վարդան, Նեղինակ զէնթանու երգիչն են: (պայմանաւ թուրքներու կողմէ), Թուրքներու կողմէ միւս պայմանաւ քանաստեղ - ծը Թուրքն Սեւանի են: Աստուոր Նաւարան, Վահան Թէքեան անկաւոր քննադակ մը, Նե - յանիկ է բազմաթիւ դործերով, Տիգրան Երկաթ, Սոփի Պոսեթի քանակներ:

Քանաստեղծութիւնները վար չեն մասը քանա - տեղներէն, Սերիան Շուշանի կարգիներն Սի - պիլ, Սալիս, Զարուհի Գալեթիան, երկու երկուստար քանաստեղծութիւններն են Նազինի Տէր Միլաշիկան և Մարի Արմանեան: Ամէնէն վերջիններէն է մասնաշարժ խորով թիւնը Պար - զի Օրֆան որ Հայաստանից Քեֆէսներ, քանաստեղծութիւն Արմէն Օսանեան Նեղինակ բազ - մաթիւ Հայադիներ:

Արշակ Չապանեան մասնաշարժ տեղ մը ևր զը - բաւէ: Մանո Պոլսի, երկու տարիներ է վեր Հայաստանից է Փառիշ: Միւս կայր Հայաստ - տան է Ճրտասական ևր Հայկական զարգա - թեան միջեւ, Քաղաքներով դործեր Հայերէն Փրանսիան ևր Փրանսիանէ Հայերէն: Պատշա - ճան է Թուրքներն կողմէ նշանաւոր իր ժողովուր - ղին դուս: Արշակ Չապանեան աշխատանքն է բազմաթիւ Փրանսիական զարգան Նազինեանը, մասնաւոր Mercure de France: Գիտան, քնա - ղաւ պատմական, լուսարդ, Չապանեան ման - աւաղ քանաստեղծ է: Մեմուրիկ, Ներուրիկ ևր արդարականութիւն է աւան քան իր մէջ: Գրած է Դանիէլ Նաւարան Քուշիկ, Ճիսիկի, Ռա - յաստար Արտիկան, Պետրո Մուրիան, Վահրամ Սիւնեանի, Քամառ Բաթիկոյի մասին են: Թարգմանած է Զարգարեանի, Շիրվանի ևր, Բաթիկի, Սիւնեանի: Ինչպէս ևր միջին դա - ռու աշուրներ Փրանսիկէն:

Քաղաքի պարերարներն կան, որ տե - սակ ր Համարապատիկ ևր Նեղիկաշին Հայ - կական զարգանութեան ևր արտաւոր: Վեհեանի Միխիլեաններուն Քաղաքներով Վեհեանի Միխիլեաններուն Քաղաքներով Վեհեանի Մի - ղակ Չապանեանի Քաղաքներով 1898ին է վեր Հայաստանից որ մասնաշարժն մըն է,

ՅԱՅՆԵՐ ԳԻՒՌՈՒՆԸ

Յ. ԿԱՐ. ԱՍԻՐԻ ԶԵՆՈՒՄԱՐԿԵՐԸ

ՏԵՄԱՆ, (Ժամագ.)— Աւելորդ պիտի չլրար ջարկերակի ծառի մը իստը ընել մը. Կ. Խաչի մասին, որ այս վերջին տարիներն ընթացքին աշ - քանաւ դործունէութիւն մը ցոյց տուաւ զարդ - թիւ մէջ: Անկախ իր զարգացական հոգիէն, Կապ. Խաչը օգնութեան հասած է տեղուր հնարեցն - քուն և շատակներ, ինչպէս նաեւ մը. քանակի Հայ երեսասարդ զինուորներուն, սոսոյց 30ի չափ ծրարները զրկելով:

Մասով է բուրբը, որ Խաչեանիներ չիւթն, - կան մեծ նաւագործութիւններ չունեն, իրենց հա - տուիքը ժողովրդին նուէրներով ևր զոյաւալ: Գեղէն և ընդ աւակն որ մեր ժողովուրդը արտաջ - ր յատկացնել իր լուսնակն:

Արշակ էր որ մեծ յաղթութեամբ ու ճո - րագծութեամբ տեղի ունեցաւ. Կ. Խաչի տարեկան մեծ պարահաճիքը, Դեկտեմբեր 5ին, Տեմիկի զարգացալիստարանի աւարին մէջ: Կր նուաղէր Լեոն Lyonի մեծ նուալալիստար M.A. Bocozziի զիկա - ղարութեամբ: Մեծապէս գիտնաստեղծ էր մեր Խա - չիկն խնայած տարւծ աշխատանքը: Անոր ջանք - չէին խնայած այս պարահանդէսը հանել և ի - շատակի մեծաւոր էր զարձակելու համար: Ե. Խ - րոյց, արժան մեծ էր ստեղծում խաչեանաւոր - Թիւնը, որ արշուրիկին իսկ ինքնանոր զգաւա - րաւ ևր հեռանալին արահէն թիւմ ժողովուրդին: Գարահանդէսը Կ. Խաչին ապահովեց բարոյական և ինքնական նկատելի արդիւնք մը:

ՏԵՄԱՆԻՑ

Նախագահն է Հայ Գաղթ. Խորհուրդի: Գոլտայ մէջ խմբադասիկ ժամանակի ևր հայաստանից Գոլտայ օրութիւնը որ հիմնադր է 1925ին Փա - ռիլի մէջ Հայաստ. Միտարանի խմբադասիկա - թեամբ: Կան նաեւ պարերարութիւնը Արմէնիթա - ւ և Հայաստան:

Հայկական իրենց ցրտածութեան, այսօր ու - հայկական զրաւակութիւնն իր արդա - յին նկարագրեր: Անոր ժրտա իրաւունք ունէր Հայաստանը 1917ին իստած իր մէկ ճաղին մէջ, - և Հայերը մտացել ևր հերոսանք: Հակում ունի ընդդէմէն արեւմտեան աշխարհի աւանդն բար - մըր զարգացմանը, արժան ևր, թէ իրենց հան - ճարով ևր թէ զթախալիստներով ժողովուրդ - ներու. Համակարգին, ուրիշ պայտուրեան աւ - նէն արար զարգացմանը ճան մը:

ՄԱՏԱՆԻՑ

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ԱՐԱՅԵՐԵՆԻՈՎ. - Գրեց Տոթթ. Աստարեան, Պարտուն:

ՀԱՅ, պաշտօնական ամսաթիւ կաթողիկ - տութեան Հայոց Կիւիկոյ, Թիւ 9-10, Ի. տարի, Սեպտ. 1951, Antelias, Liban:

«ՅԱՌԱՍԶԻ ԹԵՐԹՈՒՆ» (4)

ՏՈՄՍԱԿԻ ՄԸ ՀԱՍՏԱՐ

Գլուխը Հանցի պատուհանէն դուս, ևր յա - կարծ թիւթեան մէջ հետաւոր լոյս ևր նմարեց, չիթիթ, ապու ու մարդուն: Փառույցիէ մը Կ'անցնի դաշտը:

Ուրիշ էր, այդ հետաւոր լոյսը երկարեցաւ, մասի մը պէս այս առաւորով մարդան ուղեղի փակ մասնակն էլ մը զարթոնք, յիշեցնելով իր նշանքն մուշտուր անցնել, իր նաւանակ հոր ևր առաւորով մօր անհաղթելի զոհողութիւնները, իրեն համար, իր ուսան ծարու ճողին բաւար - բելու ի խելիք:

Երեւն առաջին Հանդիպումը Տեմիսիկին ևր իսթիւթումը: Անիծալ օր: Անիծալ, անարժան լիպին: Գլուխը որ ինք երբեք չի ինքն: Միւս - ներք անդադը մեկնում էին այս աշխարհէն ետը: ր դիտել ինչպէս: Իր միտքը, ևր դործեր արաւ ու պայծառ:

— Մօ անասուն, Հայ աղջիկ ևր պակտի որ Սեւանիցի այս կրկայ լոյսը ռուտոր տար: Բանա - ղիմանութեան հոյ մը անցաւ սրտէն որուն մէջ հօրը մայրն ալ կարւ - ու շարունակեց:

— Տեսմը Հայրիկ, երկու Փրանքի ծախու - ցալ շուշանորդին: Հինու կուտ մէջէն եկի: Ես որ կ'ուզէ շուշան ուսան հանիք:

Նաւարը Հայուս:

ՄԱՐՁԱԿԱՆ ԿԵՆՏԷ

ՎԱՄԱՍ— Հայ Մարգարեանի Ս. Տ. Տ. ար - անքին խումբը Promotion d'Honneur իր պիտուրե - կաւ: Կրթիկ մարգարէ կատարեց 4 տարիներ, St. Marcellinի քանդակար խումբին ղեկ, իրենց զա - տի լոյս:

Մեր մարդիկները դաւա ևր հասնին յոյնոմ, նախնեանց մարգարէն, վերաւոր ևր թէ թիւ - լով պակաս, իսկ զիւրեք փոխարեւորներն - տե - ւ փորձ, քանի որ քանական ժամանակն է վեր փոր - ճերուն լէր: Հետեւած: St. Marcellinի դաւա իտա - նաւ լլլալով Նուրի պատիկ յանկները միշտ ան - պակաս են:

Խաղին սկսեցին բաւարը ժամ վերջ Նուրի ժաթ - թերը աւելիքը դժուարութիւններ կուտային վա - ղելու, քանակը, խոյանալու, իսկ St. Marcellin - ցի լաթ մը ճանթ իր շալոյսն:

Մերները պիտի քանական ինքուր, և - կառակ այսպէս դժուարութեանց խաղը վերջացա - պատուարը կերպով, 3-2 մեր պարտութեան: Բ. Կիսախաղին Նուրի խաղութիւնն ալ փութիւ - ր ցոյց մեր պարտութեան:

× 18 տարիներին մեր Ա. Խորհուրդը շարունակեց իր պիտուրեանի մարցումը Veynes ղեկ: Դարձեալ Հայաստանորդին զաւանք վրայ: Հնա ալ մարցումը սկսեց իտաւ կատար: Սակայն Մարգարէ կատակ չէ պիտէ ևր կողմէն մէկը չափ: Մեր տղոց թէ կարողապաւ ուրին թէ զիւրեքներ ևր հակառակ 3 մամ երկրաթուղով ճարտարութեան յոյնոմ - քան, Veynesի անուանի այս խումբը քանից - քան ճարձամանի անցող: Մերները Նախնիկի պարտութեան մը մասնակը, ուրիշ հերթը ան - զուտ եղան: Խաղը վերջանալուն երկու մարկերն մացած 1-1 էին կողմերը: Վերջին պահուն Վէյնիկները յաղթը վախճեցին իր անակալի կէտ մը եւս շահեցան ու խաղը վերջացաւ մեր պար - տու խաղից 2-1:

× Կիւի. 16ի կիրակին միշտ մեր Ա. Խորհուրդը խաղաց պիտուրեանի Promotion championne Lyo - nais ղեկ, մեր զաւանք վրայ, Հակառակ Brian - ցիի մեծաւորի զարեւ սրեին ևր հանդարտ ու կաղովորի օղին, որ շատ սքեղ ևր պատահի, մեծ - քանակութեան մը լուսնը զաւաւր— այսուհանդերձ հոգեցուցից էր:

Խաղը սկսաւ կոպիտ, որ քանդարդուն խում - ք էր թէ՛նքիկին Համապատասխան է: 11 վարկ - անկ վերջ մերոնք նշանակելին երկու կէտ: — Ժողովուրդները կարծիքով անուանը 4 կէտ ևր յուսուցեղ Հայաստանորդը սակայն պահ - ճը կըցաւ տիրական ևր մեծ զոհանալուին իր Հակառակորդին որ խաղը Հայաստանցից: Բ. կիսախաղը յիսուսու 5 վարկերով մացած:

Մերոց մարտաւորը անցաւ, ապառիկ ևր խաղը վերջացաւ 2-2 հաւասար: Երբ դիւստր իրաւարարին ուղեւր մարցումին վերջը յայտարար - րեց, ճիշտ համար յուսանակներն էր, չէինք ու - զեր հաւատար, բայց իրողութեան էր այնպէս: Այս մարցումը շախի անհաղթեղ էր սակայն: Ընդհ. դասաւորման զրդն է մեր խումբը: Միւս խում - բերու ժամին ուրիշ աւթիւ: Մարդիկ

ԿԱՐԴԱՅԵՔ ԵՒ ՅԱՐԱՆԵՐԻ
« Ե Ա Ռ Ա Ջ » Ը

Տեմիսիկի նորէն երեւցաւ, շարք շարք լոյս - սերու հեռ: ևր տեղ զրաւեց, Նեղիկ իրաւոր յա - լորդից զաւանքի երեւոյթները ևր ուշաքած մասնաւորները:

Սիպիկի պէս բան մը ինչեցաւ Մարդիկ ուս - կրացած աշտուրն վրայ, մտաւ կաթիլափոխիկ ներքին պայքար ևր մասնէն: Նոր ուշաքած թարձեցեց ևր քանակին իր քանակութեան թիւթեան վրայ:

Կր ինքուրդը մասնակով թէ ինչո՞ւ, ի՞նչ նպատակով անուանացած էր այս զոհողութիւնը զիւրեքին: Հեռ, թիւսն այնպէս լուսն օր զոնք օր մը զկայր: Ի մը, զաւակ մը ծնի: Եւ ինչ փա - րամուր, ինքնանորով համար կամ էր, ևր յաղթ - լու համար միջոցներով խորութիւն չէր ճանաչար, Տեմիսիկի համար իր տեղար զործակեց:

Տեղիկները կանգ տուաւ վերջուպէս, ինչ շուտ, ևր յանկարծ փրթան իր մասնաւոր մեկն - քին թաց թիւթը:

Վար ինչու. մասնաւոր իսկ յոյնացեալ Հեռա - իստը իրմէ տալով հասած անակալեցին, հո - ղեւա երկու հոգեւոր աստիկաններու կողմէ մեր ու քաղալուցեալ:

Բայտարութիւնն աւելորդ էր, փորձեց ղի - ու մարդին: Հարուանքը ստացաւ, փոխարեւոր - ուղեղով: Գործը մեծցաւ: Հրապարակային դա - թիկութիւն:

Խ. ՎՏՏՈՒՆԻ

(Շար.)

Imprimerie DER AGOPIAN, 17 rue Damesme, Paris (13)

ՁԱՅՆԵՐ ԳԻՒՈՒՆԷՐ
Ճ. ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՅԻ ԶԵՆԱՆԱՐԿՆԵՐԷ

ՄԱՐՏԵՍԻ, 10 Դեկտ. — Երկու օր առաջ տեղի ունեցած Ճ. Կապ. Խաչի Պատմի մասնակցությունը, երկուսից պարսպանդեղ, մեծ յաղտորեցեալք:

Օրուան նախապաշտոնի Բիւրոյի Բեման հրապարակեց իր Կապուտները մէկ վայր — կենս յոտնայտ յարգելու յիշատակը մեր երկրու մեծ ընկերներու յամեն ընկեր եր Խորքին Տէր Միտանանի եւ Լեւոն Եանիքի որոնք յաշտ ըստ իրենց մեղքի յոր տեղի մատնելով հանոր հայր- յութիւնը: Երկու ազգական եւ անդիտարի- յանի կրօնականներ, որոնց անդերը պիտի չմոռնայ յոր սիրելեալ եւ անսխալ զաւի ախ յուսարող ուղիք, զոր դժգոհին հանդուգնները, այս յե- զարկութեան եւ ժախտիքի յուրիւր յա- յաւերժութեամբ ըստգոյնաւ ընտրելիքով եւ ազգային երգով եւ երկես յոր Սերնայան ներու կողմէ, զկապուտեցեալք Տիկին Տեփե- ճեանի, որ ստանձնած էր օրուան զնախապաշտոն- կան քաճիկ պատարասութիւնը եւ որ ունեցաւ մեծ յաղտորեցեալք Ընկերութիւն Բիւրոյի Բեման իր քաւաստութեան մէջ վեր հանց չայ զայտու իւսի աղտանդի գործը որ սկսած էր Կապի Ալ տարի առաջ, երբ մեր երկրու թուական կենսիկ պաշտարի Միկին այսօր ալ մա երկու հայերի բառ անկի տարիներով յայ մատակի, նպատակ ունի երկու չայ անկի փրկել: Այն ոչ թէ միայն զոգը կը չայթարթ չհաղկել, այլ փրկեալի փրկելու, այլ կ'աշխատի նաեւ հոգեկան վերելքի բուժելու: Այս բոլոր արցունքները որ կը արթն չայ Կապուտ Խաչը, այլ արցունքներու կախի- ղները որպէս մարգարիտ պիտի զարդարեն իր ճա- կատը իրեն վարձարեցութիւն չայ կինը որ — հանի է նաեւ չայ ընտանիքին, արթուն պա հանի մեր արդիւթիւններուն եւ աւանդութիւններուն անվար պահպանման: Միշտ զօրացող չայ մար- ղուն՝ կը մայր պատնէին վրայ անկի հաստատ եւ անկի հաւատարմութիւն: Երբեք յոր Սերնայան Օր- Գոհակի զարգացման, արժանաւորով ընտ մտակե- րու: Ա. Անարտանիկ Սկզբանական ճանա —

նակները հոս ըլլային, իրենց ըսի ուզածը բառ- ղովին տարբեր ձեւով պիտի արտայայտէի, զայն օր իմեզ զգացնել կրնակ որ Դեռ ինչուր — Բնան մէջ իմար է Պ. Բ. Կանանայի շեռչոյ, Մարտը եւ Դուրիտի մասին տրուած քաջատար — Բնանը, (զոր պայտանակ թերթերը ստեղծեւ եւ Եսաւով չը արտասացնել եւ որոնք արեւել իրե- օրին գնահատուցանան պայտանայ երաժշտութեւ հա- տարակութիւն կողմէ), բայց չեմ գիտի թէ ինչ ինչ տպագրութիւններ պիտի կէնք, երբ արտա- թար Գոս զանեմ:

Այս քանի օր տողերը ընկերներէն ջանքերը նեղեցեալներ ընդլայն, ընդհանրական երկ- ան անդամները մեծապէս գնահատել են իրենց յարաւաստութեամբ, բայց վարչութիւն եւ զեւ — վար պէտք է ջանան յառաջուն գործին, արդա — րացնելու համար իրենց Զամանալ զօրութիւնը:

ԱՐՈՒՆԵՍԱՆԷՐ

պարհիւնէն Մարտը (դասաւորուած տրամախօ — սիւրեն Տիկ. Ա. Տեփեճեան) յաղտորեցեալք տարին Օրդարներ Պարսպան եւ Կապուտներու: Կապուտ Խաչի նպատակն եւ գործունէութիւ- իր ներկայացնող կենդանի պատկեր մը ձգել իր տպագրութիւնը:

Փողբիկներ Դարբերանի եւ Գարբիկներ իր կողմից Կապուտը հայկական տարազով, ըս — մանչիւս Զամոյի Դուրիք ընկերակցութեամբ ըս — տեղեկութիւն մեծ իրաւաստութիւն: Զամոյ մը — Ե Մոյս կինը, զնախապաշտութեամբ Պ. Վարդ — զէս Տեփեճեանի եւ օրդարներ Մ. Զարուխան եւ Զ. Մուրիկ կուտ ու կու ինչպէսզոց ներ — կալ հասարակութիւնը: Զամոյան ազգայինները եղած նուրբներ զիմանեալ անութեան զրուեցով սպասեցաւ զէս մամանակէ, ապա հոգեւոր կա — պուտ Ունի կըրելով շատ մը: Այս առիւթ հրապար- ակով շնորհակալութեան խօսք ըստեցաւ Քաղիս առեւտրականներէ Պ. Զարուտ Բորոյանի որ միշտ ալ կը լայն օգնականութիւնը բերած է Կա- պուտ Խաչին եւ այս առիւթ կը խոստանայ Պատ — ին մամանակից իր օրդար նպատակով որը եւ ար- ինքնուրէն մէկ ամսուան նպատակ դաժմար ինչ վարձը համապատասխան ծուրեկներով: Անաւ — սիկ համառոտ հայրենակցից մը որ կ'աշխատի մե- ղութիւն մէջ եւ օտարակա զաւուս իր ազգային — ներունի կը կարողութեան սահմաններէն վեր: Փա- մանակին հանդէպ զկարողութեան համար լը- րացած մը, սիսան հայկական եւ երգարական պա- րեր, տեղեկով միշտ լոյս ներկայները հաւաք — ուած անդամներու շուրջ արթնցել չլռատակի օր մը ընտ միջոցները մը մէջ, որ միայն Կա — պուտ Ունիակներու տրուած է տեղեկից յայտնի միջոցներ:

ՎԱՍԱՅԻ, (Յատու) — 25 Հարաք Փրանքը որ — ուրիշներ Կապուտի Հայերի Տոմոկ նաշանցալի տի, զգրպախ փողբերով Մուրեղեւն եւ մե- լանք միջոցներ յաղտուցելու համար: Նուրբը յայտնից Պայտիւնի ր. Կանան, իր կրկնութիւ — թեամբ Տիկին Օտէթ Միւրաշեանի, Պ. Միտա — կանի (Կապուտ Կապուտի աղ. Բորեան) եւ Պ. Կապուտեանի: Կապուտանութիւնը ընդունա- ուցեալ նաշանցալիցան եւ Պ. Կարկապի կող- մէ: Նաշանցալիցան զնախապաշտութեան յայտնից Փրանքական կառավարութեան կողմէ:

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԵՐԻ ԵՐԵՎԱՆԵՐԷ

Վիւն, (Յատու) — Փամանակ մը ի վեր Վիւնի չայ զարդեր զնախապաշտութեան մը կ'արարի կարծես թէ զման այլեւ մարգարէ, Բաւարական եւ քաւաստական յանդակաւ եւ իւ- րաք հրովիցով ձեռնարկները եւ Եսաւովի այս սիւնները ընտրելու Գաւառիցի զոպալ լուսինին մը կը պահէ այդ մասին:

Բարեկարգութեամբ Զ. Բ. Դ. Նոր Սերունդի տղարք արքուն պահակներ պատնէին վրայ, կը հանեն ու կ'աշխատեն Անա իրենց գեղեցիկ իրե- րիցը — երեկոյն օր տեղի ունեցաւ այս շարքի իրերով 15 Դեկտ. Զամո Օսանջանեան տաղուկ արահի մէջ:

Կեղիկ արցունքներ մը, արեւի շատ երկուս — տարդեր փութացած էին ներկայ զանուկը Նոր Սերունդի տղոց մեծուային եղանակի այս առա —

ջին ձեռնարկին: Հանդէսի քաղաքը կառարկեց Անատուր Մարգարէ, Վիւնի Նոր Սերունդի աշ- խարտ առեւտրական, որ ընթէ նախ տասնամեկով սկսաւ իտիւր, հնոցեանէ անկի ինքնակալ եւ իստականա արտադրութիւններով շնորհ Նոր Սերունդի նպատակները եւ մասնաւորապէս ծան- րացաւ ձեռքաց պարտականութիւններու վրայ: Զմոյցալ ինչ ներկայներէ ինչպէս որ իրենցը ծախի տարեք ընտանք — մէկ վայրկեան յոտնը կ'այս լուսութեամբ — երկու հակաւերու Փոռքէ Տէր Միտանանի եւ Լեւոն Եանիքի անմահ յիշա — տանին:

Յաղոք կըրելով ներկայացուցեալ զէմանդը զանկար: Ներկայները կուտ ու կու ինչուցով ծախահարներ ըլլող զերկապանները չիւր վերջ տարէ նորէն կը թրջայ, այս առաւ երբեքով եւ պարեմով, ինչպէս պարտականաց սկսած է շատ հանել միջոցներ մը մէջ, զկապուտութեամբ Պ. Պ. Տի:

Հայգոհականները իրար կը զերգանցեն մա- նակեղելու խմբերով, մենկերով, արտասանու — թեամբ, հայկական եւ երգարական պարերով: Հանելի անակեղել մը եղաւ յոյնացի Օր. Կիրեղ- կաի: (Վիւնի Կապ. Խաչի Սանահիններէ) ներկա- յութիւնը, որ մեծերը շատ չըրանք իր կրկնով:

Ոչ առեւ, արդէն ամէն լայն պայտան, երե- կային այ լայնը կըրելով վերջացած էր: Եղաւ արտադրի նուրբատարութիւնը:

Վիւնի Զ. Բ. Դ. Նոր Սերունդի պարու- լիւն, հարկ կը տեսնէ ինչեղանի յարգելի ծը- նողներուն, որ ամէն զորեւորաթիւ, երեկոյնի մամը 8-9 զատարասութիւններ կ'ըլլային Զամո Օսանջանեան աղտուկի մէջ, (Հայերի ինչու — պատմութիւն եւ աշխարհագրութիւն) Դասա — խօսն է Պ. Կ. Տեփեճեան:

Գաղտնիք գաղտնիք

ԵՐԱԺԵՏԱԿԷՏ Եւ իմարմար Օննիկ Պերպէր — եան, ինչպէս զրաժ էրիք Պոլսի Կապուտ էր, որ երաժշտանակալ մը տուած է ամբողջին իր քաղ- կացան իր զանաւորութիւնը, իր մեծերը, պատարազ, զօնքթթ, անթոնի եւ: Երաժշտա- նակեղեան ներկայ եղած է պատրիարք, ինչպէս եւ հանրային զվեքը, արուեստագէտներ, մաս — արականներ, նախկին Պերպէրեանցիներ: Այս եւ քաժառանգեղով Օ. Պերպէրեան Կոմիտասեան եւ հայկական փողբեր պատկերացուցան է: Յա- րաժեպին առաջին մասը որ ընթաթորած մըն էր, Կոմիտասեան պատարազին զանազան արքայա- թիւնները համառոտից վերանայ եւ յարադր ու շնորհար զորդիւրներու միջամտութեամբ պատա — լուր Կոստանց եւ սիւնիկին հանդա — մանք, կը զրք է Մարմարաշի Քաղաքից: Պերպէրեանի Բոնէրթիւնի, բաղկացած երեք մա- քէ, աշխատանք, խոսքով եւ խոսքը, զաւանդ — մասը նախանցած է Օր. Գոհակի շարքարեան: Նախակցից զործ եղած է Օ. Պերպէրեանի ՄԱՅԻ Փոնի թիւ 23, որ Կոմիտասի երգերուն վերա- տարդութիւնն է դարձաւ, աղբարան արուես- տի մը տարազին տակ եւ նուարարանները որ — ծաղկութիւնով: Մեծերած է Օր. Ալին Գրեթա- ճեան:

ՁԵՆԱՐԱՆԷՐ ԻՐԻՐՈՒՆԷՐ (5)

ՏՈՄԱՐԱԿԻ ՄԵ ՀԱՄԱՐ

Անորին հակակրօնութիւնը զնաց օտարակա —

նին, ինչպէս միշտ —

— Ոմբարդութիւն է, լեւն տեսներ կըրպարանը կ'ընդէ մին:

— Օտարական լրտես է — կը ճշդէր միշ- տը — երեւութի մի նախք ծպտուած է:

— Զնորի մատանիներ նայէ — նկատու կին մը — նորէն զան զոպակ ինչեղէ ք ըլլալու է — եր- քապաշտ եւ իրաւ համակն զանդերան յարեր:

— Մամա, ինչու ծննդով զե տանին: Մինը — երբ ընկերներով տոտիկան կը խաղանք՝ ծանկե- լամա կը տաներ մեր բաժնը զգործը: Այսպիսի զե- նան զարդը մը կը կարգար տեղի մը յուղումով, կը օրդը իր լիւնին:

Երբ արդէն զուրպէն Նոր տոտիկաները հասան ու ձեռնով — փետուով առին տարին Մարդիւր — Նախարարութեան ամենեղան:

Ինչոյ քանտ մանդոլին վիճակը հարցնող զնայ: Անին երկրի, խորքին մէջ քանտը նոյնն է:

Վայ ինչուրէն:

Բաւարարիկ մը միջին Ուրբեանի եւ Իւրեանի ատարեալ կըլլը կ'աշխարհ անպատանա շատ մը կենդանակներ փորելն: Արեւն ներկայացողը մովկ կը դառնայ, յանկար զարգայի կը փոխակը — պուր, եւ Ժանիցը կըրքաններ վերջ՝ օտուկած

զայ. աշերներ արցունքը եկաւ, երկինք բերած խուրդ ու կ'արմիր թալիկանով աշերուն ճաղու- ու մարքեր. տուած կ'ատարեն լայն թուրով մէջ փաթեթով ծխախոտին անցուց եւ ծուրել կըլլելով փողոց ինչպէ: Ինչ զրեթէ զարթ եւ ի վեր անկեղի լիւ ու ձոր անցնէ իր անկարող զգայ ինչեղեղէ, պատրուով:

— Տէր Մարտաւ մեղքերու Բնէն ու որ Նոգի շնա տանը — տրտման:

Ենչոյ զրա ծախին վրայ, ու զնաց կայան — ծինց ու աղթեց, Թեաւ ու հայրենիք:

Միկին Տեղիւնն արեւ եկաւ: Տուն եկաւ եւ միջին կէս զիւրքը քաղցիներուն հետ զարմար — ցաւ, ապակի ծախեցողով ինչուրով: Ներքը Մարդին էր:

— Հայտնի զո՝ պէն եւ ինչ չուանիներ կորեք եւ, վարե թէք ալ փոխ — մովիկաներ զաւր շատ ընտ Տեղիւնն թող շունն է:

Հա՛, հա՛, հա՛, Մարդիւն ալ լու զաւ մը եկաւ, Մոնթի Մուրեւ զթէն բերէն եկաւ, Վարդ — վարդ...

Իրաւ ալ տուած կ'աշխարհ իշխանութիւն հա- ռուցա — սքրեցեալ, որքան զար ու մնալով ունքը կ'աղ ինչոց: Զպարտին ըլլալու համար չեմ — ցաւ նոյնիսկ քարքար պարիկ ոսկի շղթա անցանքի արուելու, ու կ'աւ մարդ:

Եւս. ճարպ, թայց Մարդիւր տխրանք արաղ կը փայցնէին որ չկրցաւ հանել Տեղիւնն:

Ի ՎԵՏՏՈՒՆԻ

(Մար.)

ջէնն, որ տողանցը կը կատարէին սեւերու քոյ՝
— տաւը, հոյակապ առաջակ Այ Գափոնը եւ Հ47
օգնականին թիւը, խորհրդ. հոգաբարձունք վե-
րաջնէ, այս խորհրդ. ասպետացանդուն Նամար պա-
տըրիան կապարձար Եմաքէնի այնպէսն մէջ:

« Դուք կ'ուզէք ամբողջ ուժով միջամտել մեր
ներքին գործերուն, դուքս Մոսկուայի ներկայա-
ցուցիչը, մեր հոգաբարձուն վրայ ինչպէս վայ —
բաշխել, լրտեսել, խախտարարներ, բայց
կ'ուզեն մեր ասպետներն թէ՛ մեր պիտը շրմո-
լատները ար բարձր: Շատ մարդիկ են կ'երկիր
պատյայր եկան, բայց քանակը ձեռքին կամ իրենց
կաշին, կամ իրենց դուրեք, կամ թէ՛ փախան: Գե-
տեք լիպ միջամտելու արդարեւ ծանօթի այս
կարգի արկածախնդրութիւններու ճամար: Աստի —
կա բաց պատահանով մենեակ տաքցնելուն կը
նմանի »:

Ժողովը ընդհատուեցաւ, վերադարձան խոսք
առին նաեւ Լեւնապանի եւ Պետրուսովի պատուե-
րեցիկները, որոնք երեքուք ալ պաշտպանեցին վի-
շիւսերի տեսակէտները: Պարզիկովի պատուիրակ
Միքիլիս ետեւ ներկայացուցիւն վերաբերանները
իմաստասիրի ինչպէս, զորով լրջութիւնը, զա-
նի որ Միստա հրահանգներն կուտայր որ անշատ —
ներեւան, աշխարհ ամեն կողմը, որ իր երկրին ալ
միաստարարիան ենթադրուելու է յայն ցուց —
մանքներով: Եթէ նկատուի անհոյս ըլլան ուրիշ
երկրներուն գործերուն միջամտելու ըլլան հար-
ցէ, կարելի չէ ուղարկութիւնը կ'ըզոտանցնել
միակ ծառի մը վրայ եւ քանց ամենի անտար...
Մաշըր Միսիֆիլիս Խոլին խոսք անհոյսով յայտա-
բարձր թէ՛ Վեներիկայի շուրս օդանավորները
զո՛ք արածան են լրտեսական մոլորեկան մը, որ
այս պատու խորհրդային աշխարհի բովանդակ
տարածութիւնն վրայ տանքին կը գործէ թէ՛

Մաւառու կը փափաքի

ԶԱՐԿ ՏԱԼ ԻՐ ԱՌԵՒՏՈՐԻՐԸ

ԴՐԱՄԱՍԻՐԱՆԸ, ԵՐԻՊՐԵՐԵՐՈՒՆ ԶԵՏ

Նեւթերով, նախագահ ուստական առեւտրա-
կան սենտակն, յայտարարեց թէ Շոտ ժամանակ-
ները թիւթի աշխատակցին թէ՛ Խորհրդ. Միու-
թեան կը փափաքի լայն ամենին վրայ առեւ-
տրական յարաբերութիւններ ծաղկել դառնալու
կողմէն երկրորդուն հետ: Յետոյ կը ինչ Մոս-
կուայի տնտեսական միջնադասին ճամադողովը,
յաւառիկայ Ապրիլին, որ ինչն նպատակն ընտանի
մաքսային պատրաստելու կ'ընցնել, ազդերու մի-
ջեւ ընդլայնելու ճամար տնտեսական գործակ-
ցութիւնը:

Խորհրդ. Միութեանը պատրաստ է ցորեն ծախել
կարտա երկրներուն: Իր աստղծիր կրօնի կարեւոր
ազդիւն էր ըլլալ միջոցային տնտեսութեան, որ
ան տակաւին է իմանալի է արտանետը մերենաւոր
եւ ճարտարաշինարարական արգաստրուումներ:

Եթէ Եւրոպեաներկինն տնտեսութեանը աննշա-
ն է, անոր ճամար որ Մ. Նաւանդարդի ամէն ինչ
կ'ընեն զայն պակտեցնելու ճամար, եւ Միութեանը
իր փոխանին աստղծիրն աւելի կ'ընեն որ քան
կուսակցութեան գործիքները ստացան Իտալիայի, Զուի-
ցերիայի եւ Անգլիայի, իսկ յետագային կը
նախատեսէ տնտեսութեան աւելի լայն զարգացում
մը արեւմտեան երկրներէն հետ:

ՅԵՍԱՆԶՈՒՄՆ ԵՆ

Ի պատիւ ընկեր Շ. ՄԻՍԱԲԵԱՆԻ Թէյառիզար
եւ զինեմուն, որ տեղի պիտի ունենան, այս շա-
բաթ եւ կիրակի օրերը Մարտի, յի մէջ:

Գ. Սաակ Թօփալեան, Տէր եւ Տիկն Կարա —
պետ Թօփալեան եւ զաւակները, Այլ Տիկ. Նեղ-
աբաթ Սէֆրան (Հայաստան), Տէր եւ Տիկն
Գրիգոր Գապարեան եւ զաւակները (Կեսարիա),
Տէր եւ Տիկն Գալուստ Գապարեան եւ զաւակ-
ները (Պէլլորոթ), Տէր եւ Տիկն Աւետիս Գա-
պարեան եւ զաւակները (Հայաստան), Տէր եւ Տի-
կն Թորոս Աճեմեան (Պէլլորոթ), Տէր եւ Տիկ. Թորոս
Գապարեան (Պէլլորոթ), ինչպէս նաեւ
բոլոր ազգականները արտէ իտալիկ կախիմով
կ'ընեն ինչ ամենին իրենց կողմ, մօր, աներմօր, զարմ-
կին եւ ազգականները:

Տիկ. ՊԱՅՄԱՆ ԹՓԱԼԵԱՆԻ (Եման Գառնեման)
մա՛ք որ տեղի ունեցաւ յետ կարճատեւ հիւան-
դութեան մը, 20 Դեկտ. Corentin Cellonի հիւան-
դանքը:

Յուդայապարտութիւն տեղի կ'ունենայ այսօր
շաբաթ, ժամը 10.30ին: Հաւատարմի հիւանդանոց
50 rue Severine, Issy, որիւք մամուլը պիտի փո-
խադրուի Բաթի զինգիտարարներ, ամփոփուելու
ճամար ընտանեկան դամբարանը:

Մամուլը մամադը չստացուելուն կը խնդ-
րուի մերկայա իր պաշ նկատուի:

Le Gérant: A. NERCESSIAN

Imprimerie DER AGOPIAN, 17 rue Damesse, Paris (13)

ԲԱՅԱՌԱԿ ԵՐԵՎԱՆՔԻ ՊԱՐԵԱՆԵՐԸ

Արտակերպութեան Պօմոնի Զ. Յ. Դ. Նոր
Կարտուսի Էփրիմապետ խումբի, հիմնադա-
րութեամբ Զ. Յ. Դ. Պօմոնի Զարաբանան ենթա-
կալովանին:

Այս կերտարթի երկրորդ ժամը 9ին մինչեւ
շուրս, Պօմոնի ընկերացու կ'ըն արտէ մէջ:
Կը խոսին ընկեր ՎԱՐԱՐԵԱՆ Տ. ՎԱՐԱՆԸ —
ԵՆԸ եւ Պ. Գ. ՓՈԼԱՆԵԱՆ:

Գիշերապատուան իմաստներ թամբին
Կը ներկայացուի Նոր Սերունդի Էփրիմա-
պետ խումբին կողմէ ՉԱԼԵՏՏ ՄԲ:

ՍԱՄԱՐԻԱՅԻ ԱՌԻԿ ԱՆԸ կամ ՉԱՐԱՐՈՐ
Կէս դիւնիւն մինչեւ յայս կերպական պարեր,
ընտիր Նորարարութեամբ մէջ:
Ճօր պիւթի, զիւրաւարտելի զինքնով:

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԵՆԿԱՆԱՑՈՒՄ
Ճ. Կ. Նաւի ԵՆ Եւ Մանիկի մասնագիտի կող-
մէ այս շաբաթ իրենց ժամը 8.30ին Salle Jean
d'Arch արա՛ք: Մեն պատրաստութեամբ եւ երբ —
առտարը ուժեղով կը ներկայացուի:

ԱՐԵՐԻ ԱՆ ԱՆ ԱՆ
Ժողովրդական ուսում օգնէ՛ք, 4 արտը
Մարտ 100 ֆրանկ:

Ճ. ԿԱԳ. ԽԱՅԻ ԿԵԴԻ. ՎԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ
Փարիզի եւ շրջակա արք մասնաճիւղերով կը ունեն-
Մաւառու Օրը

Հերկարթի, Յունար 3ին ժամը 3—6, Սօսե-
թի Սալանդի մէջ արտէ մէջ:
Մամուլեան փիլմ, արամախոսութիւն, երգ,
պար: ՎԱՆԻՐ ՊԱՄԱՆ կը բաժնէ մուլտիմեր եւ
նախընթիւն է: ՄՈՒՏԻՐԱՆ ԱՋԱՏ Ե

ԳՐԱՄԱՆ ԵՆ ԴԵՐԱՐ. ԵՐԵՎԱՆ — ԹԵՅԱՆԵՐԱՆ
Կարտակերպութեան Զ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի
կեդր. վարչութեան եւ Հայաստանի խմբար-
քեան կողմէ:

Գեւ. Բաժնի կը ժամանակցին՝ Օր. Մատի
կապուկարեց (երգ), Պ. Մեյիխան (բուժակ, երգ-
կերպուկ երաժշտանք), Պ. Բալիլիան (երգ),
Տիկն Արմ. Բալանան (արտասանու-
թիւն), եւ Նոր սերունդի խմբարքի ուժերը:
Այս կերպով, կ'ստոր վերջ ժամը 15ին սկսեալ,
Cercle Militaire Salon 4րդ մէջ, (Place St. Augustin):
Մուտք արքին — Մուտք լիպ, հրահրատու
ուժեղութիւն ճամար զինքի Բալուեան զարտու-
ն, 43 Rue Richer, Paris (9):

ԵՆԻՐԱԿԱՄԱՆ — Գ. Զ. Բորոսեան, ինչ —
պէս ուրիշ անգլանք, այս առիթ եւս Պօմոնի Զ.
Խաչի ժամանակին միջոցով, Նոր Տարուայ
առթիւ 13 աղջտաւ մերկուր քանուկու, ճամար
քանուկու շուրքի է: Մ. Զ. Զափաւս արք
մը նուիրում է 3000 ֆր. մասնագիտին: Բակ Գ. Թ.
Թիւթիւնեան 500 ֆրանք:

Այլ Տիկն Արաքայ Նիկողոսեան եւ զա-
ւակները՝ Տէր եւ Տիկն Զայի եւ Նուարդ Խիթ-
եան, եւ Կարապետ Նիկողոսեան, ինչպէս եւ
Շմառնեան, Անգլանքի եւ Կարմիրեան ըն-
տանիները արտի խորհրդի ցաւով կը ծանուցա-
նեն իրենց ամուսնուն, ճօր եւ ազգականները:
Գ. ԱՐԵԱՄ ՆԻԿՈԼՈՍԵԱՆԻ

ժամը, որ տեղի ունեցաւ Դեկտ. 19ին:
Յուդայապարտութեան պիտի կատարուի աշ-
տար շաբաթ, ժամը 3ին, Էր ընկերական մէջ, 3
rue Gametta, Rosny y/Bois: Երեկոգեան Gare de
l'Est-ին ժամը 2.10ին:

ՕՏՈՒՆԵՐԷՐ ԱՌԻԹԷՆ

Հետեւեալ վեց զիւրերը, որոնք Նուարդայի
արժէքն է (Հատուկ) 2000 ֆրանք: Մինչեւ 15 յու-
նուար, որպէս Կարպաղէէ կը վաճառեն 1000
ֆրանքի:

1.— Ար ճաշ ցաւաւեան Հերոսմարտը, Գա-
պիկեան 600 ֆրանք, 2.— Ճաշով, Մարտիան
400 ֆրանք, 3.— Անարապարտութիւն Ա. Միս-
եան 300 ֆրանք, 4.— Տանդանները, 4.— Միլիթար
300 ֆրանք, 5.— Աղբ. Նիկողոսեան, Մ. Չերքը 200,
6.— Մասնագիտը ճամար վիթեր՝ Մ. Նուարդ —
եան 200 ֆրանք: Ընտրուի զնոցները պիտի վճա-
րեն Նուարդայի զինքնով:

Դիլիկ Գալուստ. Մուտք, G. Tzerikiantz, 13
Rue des Dominicains, Marseille:

ԿԸ ԴՆՏԻՍԻՄ զաւակները Գրիգոր եւ Աստուր
Համարանները (Արաքիլիքի), իրենց ճօր անունն
է Մարտիկ, մօր անունը Լուսիա: Տարաբար —
թեւեմ վերջ Մայիսիկայի որքանոցը կ'ընեն եւ: Կը
կարծուի որ Ամերիկայի կողմէ փոխադ-
րուած եւ Ամերիկայի եւս մայրու: Լուր ընեն —
ցողները կը նուիրուի իմացին Գ. Ա. Համարա-
նի, 68 rue Nationale, Marseille:

ՅՈՒՇԱՏԵՐ

ԻՍԻ.— Զ. Յ. Դ. Զարաբանան կոմիտէի դա-
ստիստութիւնը այս շաբաթ իրենցն է, ժամը 9ին,
Ալտարի արա՛ք:

Ս. ԺԻՆՈՒՐ Զ. Յ. Դ. Հայաստանէն ենթակո-
միտէի ժողովը այս շաբաթ երեկոյ ժամը 9.15ին:
Կարեւոր օրակարգ: Գարտաբերի ներկայութիւն:

Սիւնի Թիւթի ՎԱՆԱՏ Եմանկարեւելի ժա-
ղով այս շաբաթ երեկոյ ժամը 8.30ին, Հայոց
մատուցին մէջ: Գարտաբերի ներկայութիւն:
ՓԱԽԻԶ.— Զ. Յ. Դ. Ամուսնան խումբի ժո-
ղով այս կիրակի առաւօտ, ժամը 9ին, սովորա-
կան հաւաքանքին:

Ս. ՇԱՄԱՆԻ Զ. Յ. Դ. Վարտաբան ենթա-
կոմիտէի ժողովը այս կիրակի, կէսօրէ վերջ ժա-
մը 3ին, սովորական հաւաքանքին:

Վիլեն Կապ. Խաչի ժողովը այս շաբաթ է —
ընկուն ժամը 8ին Զ. Օւսանյանեան արա՛քն մէջ:
Կարեւոր օրակարգ: Գարտաբանական ժողովը
օրակարգը քննութիւն եւ պատրաստութեան
ընտրութիւն: Կը հրահրուի բոլոր ընկերութեան
ըն եւ անունները:

ԵՆԻՐԵԱՆ ՏՕՆԵՐՈՒՄ ասիկա ընտանեկան հա-
ւաքով, ինչպէս եւ հանգի ժամանակ:

Նախաձեռնութեամբ Համապատասխան
Հայր. Միութեան Արքի, ժամը 8.30ին, Յուդայա-
պարտ, 5 rue Bonnefoi: Վարչութիւն

ՀՈՒՇԱՆԻՐՈՒՄ

Գ. Համարեան եւ զաւակները, կը յայտեն որ
այս երեքշաբթի ժամը 11ին, Սիւն Ժեմով Եկե-
ղեցու մէջ տեղի պիտի ունենայ հազեհանդիսան
պաշտօնական պատարար, հանդիսեալ Տիկն
Պիլակի Համարեան (Տանդա Թորիկեան) խոսքու-
ն եւ յիշատակին ճամար: Ներկայա առ ի գիտու-
թիւն մեր բոլոր ազգականներուն, բարեկամներուն
եւ ծանօթներուն:

ETABLISSEMENT :

TERSAC

4, RUE TERRAILLE, LYON

Փառաւ ի թիւղի մօտ
Կերպանդին Լուր, հերթակողներու, ա-
մէ տեսակ կտորներ (բուֆալ):

ՄԵՆԵՐԱՆԱԿ ՎԱՆԱՌՈՒՄ

Մամառարար արքան ֆոնդանքը եւ թօժ —
ֆեֆանդուրտ յարմար կերպամանր. կտարքը
բազմազան տեսակէ:

Նոյնպէս ներածուած եւ արտածուած

ԲԱԹԻ ՄԱՍԻՍ

ԱՐԵՆԵԼԻԿ ԶԱՐԱՐԱՏ ՕԳՆ

RAKI-MISS

Մենք եւ ինք վաճառիչ զօր իրենց սեղանին
վրայ միշտ կը փնտռու օղիի սերտաւորները:

Ետուով պիտի գտնեն զայն Փարիզի, շրջակ
խաղաղի սերտաւորներ եւ նպարզամտանա-
րու մէջ:

ՄԱՍԻՍ ՕԳՆԷ ՀԱՏ ԵՆ ՀԱՄԵՐ ՊԱՍՏՈՒ
ՄԸ ԱՐԱՆԵԼԻԿ, ԱՐԵՆԵԼԻԿ ԱՐԵՆԵԼԻԿ Է:
Դիլիկ՝ NEYRET FILS,
ARNAUD Cie. à Jallieu (Loire)

Աղօրծաղով Պօմոնի մէջ

Պօմոնի Ս. Գրիգոր Լուսաւարէն եկեղեցին
մէջ, առէ շրեքշաբթի էս օրէ վերջ, ժամը
2.30ին աղօրծաղով, զարգ եւ հիւանդներու հա-
մար ժամաւոր աղթը:

Կը հրահրուի բոլոր փախաբողները մաս-
նակցելու այս աղթըներուն:

Union Spirituelle des Dames, Eglise Arménienne
Allée des Puits, Beaumont, Marseille:

Հայ չքուն վաճառորդներուն

Ուշադրութեան

Ճապոնեան կերպարանքի Tissu en gros փ-
նտաւորներ փոխադրուած է:

2 Rue Marseille, LYON (près de la Place du Pont)
ՄԱՍԱՐՈՐ ԶԵՂԶ (206 ՅԱՆԱՌԵՐԵՐՈՒՆԻՐԸ)

ԳՈՒՏՄ ԾԻՆՆԱԿ

ԱՆՈՒՑ — ԼՆԴԻ ...

— Մամա, Կազանը Պապիկը չե՞մք է :
— Այո մադուհ : Տես աղուոր մօրուք ու՞նի մեր տէրապաններուն պէս :
— Է՛, ֆրանսիացի տղանք ալ անոր շատ կը սիրեն եւ փեր Նովի կըսեն :
— Մեր տէր Հարկին ալ փեր կ'ըսեն անոնք, չե՞մ սիրունիկս :
— Մամա, Լիէ չա՞յ Կազանը Պապիկը, ինձի աղուոր, մեծ օրօ մը թող բերէ : Գիտե՞ս Արժանը որ չա՞յ չէ, անոր շատ մեծ շօթօ մը պիտի բերէ հոնք :
— Տղաս, Արմանը թե՛նք, մեծ է : Երբ դուն ալ քեզ մը մեծնաւ քեզի ալ կը բերէ :
— Է՛, բայց Կազանը Պապիկը ինչե՞ն գիտէ իմ քանի տարեկան ըլլալս :
— Ա՛յ, ի՞նչ բոլոր տողը տարիքը դիտէ : Ձուս — սա՛ր մեծօր խոշոր տետրակ մը ունի, անոր մէջ գրուած են ամէն ուրիշ քանի տարեկան ըլլալս :
— Մամա, այլ մեծ տետրակին մէջ իմ անուշաւ ալ կա՞յ : Աղբարիկներուս անուններն ալ կա՞ն :
— Հապա : Ձեր բրած չարութիւններն ալ գրուած են, մեր քաշի դործներն ալ գրուած են անոր մէջ : Երբ տուէր անի դպրոցի, մէջ չար բաներ կ'ընէր, Կազանը Պապիկին տետրակին մէջ կը գրէր ու ինչ անոր ինչ տուէր ինչի զիտէր :
— Մ՛, ուրիշ, կը տեսնէ իմ բրածներս :
— Ս՛, ա՛ն ամէն բան կը լսէ, կը տեսնէ, կ'ընէ մա՞նա, ինչ կը գրէ իր մեծ գիրքին մէջ :
— Վա՛յ, բա՛ւ է բարի մարդէն Կազանը Պապիկը ...
— Տղաս, երբ մայրիկը եւ բարան կը նեղու պէտք է որ պատժուի, երբ ես քեզ կը պատմեմ, չա՛ր մեծ եմ :
— Ո՛ւ, ո՛ւ բարի, աղուոր մամա ես : Մամա, գիտես զիտըցը քովս Ժողիշը կայ, կ'ըսէ որ Կազանը Պապիկը սուտ բան է, բարան բանն է իրեն : Ես ալ իրեն ըսի որ իմ բարան անպէս բան չէ — սալ, իմ բարան ամէն բան զիտէ, քու բարայէջ խելայի է, իմ բարան սուտ չի խօսի : Լաւ, բանն եմ մամա :
— Աղբիս տղաս, լաւ խօսած ես : Անոր բանս իմ սուտ չի խօսի :
Բոլոր բարանին ալ սուտ չեն խօսի : Ժողիշը սիսալ չա՞նցած է :
— Անուշիկ մամա, ինձի ինչ պիտի բերէ Կազանը Պապիկը : Աղուոր բան մ'կ'ուզեմ :
— Տեսնե՛ք ճիշտապէս, ի՞նչ որ բերէ լաւ է, Կազանը Պապիկը գիտէ քեզի յարաբեր, Հա՛ մա — ուրիշ ...

Եւ անդին :
— Աղբիւ, աղուոր բան մը բեր տա քոյրե՛ղ պրտիկին Համար : Անցած տարի ալ արժեքաւոր բան մը չկրցար : Ձեմ ուրիշ որ վշտանալ ...
— Գիտես մի՞նակ, երբ ամիս է անգործ եմ :

ու ժողովուրդին հետ թափառեցան երեք երեքը, քաղաքէ քաղաք, իրենց ջարձ երեւիլով ու զրելով մինչեւ որ անտէրբազ ինկան յանկարծ օտար Հո — դերու վրայ, օտար աստղերու տակ : Մին անգը — բեգութեամբ... իսկ միւսը մայրենիբնու չուգե՛ր տակ...
Սուգ է պատեր մեր սիրտը ու վիրաւոր թու չունենալու պէս հոս, հոն եւս ինքնը պուտ մը միկիթարիֆին դանիւն ...
Մեր շուրթը կը դիտենք այլա՞ծ արտով ու կարեկէ կը գտնուի յոյսով ...
Փային ու կ'երթան մէկիկ, մէկիկ մտքի եւ զրէի մեր մեծ մշակներ, ուժի եւ բաղունիկ տրտմաններ եւ հին սերունդի այնչեւ հոսակապներն որ ասղին, ինչպէս երէկ Անդրանիկներն ու Աւարուններն որոնք ձեռքին իրենց հետեւ լուսաւոր դիմ մը, ուղի մը լայն յաղթական կա — մարտերով ...
Յիշատակը իրենց անմոռաց մնայ մեղ ողբի — բուս եւ մանուշակ նորահաս սերունդին : Զաւարեց լեցնել անցեղ պակասը ...
Եւ այն ասան միայն կենդանացուցած կ'ըլլանք զիրենց եւ իրենց ուխտը, կապիկ գործար — բան ...
ՄԻՆԱԿ

ԲԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՅՈՒՄ ՄԸ
Ս. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՄԷՋ

Տառնակ մը արող ու կայտառ երկ — տասարաններ, դաստիարակուած Ս. Մուրատեան վարժարանին յարկերուն տակ յայտ, իբրեւ չը — Զանաւարտներ, առաջին անգամ իմ կը բարձրանային Հանրութեան ներկայացնելով թատերական տարմ մը, Պէտկիթայեան թատերադահլին մէջ, ցոյց տալու Համար Թէ ժողովուրդի մը իրական ու տեսական կենսաբեր կը յայտնայ մաքի ու զրէն ուժերուն մէջ :

Անոնք երկու կողմերն ներկայացուցին մին՝ Հայերի՝ Փրանսական յեղափոխութեան տղա — մաթիկ դուստր մը, եւ երկրորդ՝ Փրանսական կա — տառնակութիւն մը : Անորդութեան մէջ զո՛հացուցէ՛ք կերպով յաշտեցան երկուքն մէջն ալ, եւ Փրանսերէնն ըլլալով ասեկի միակեզ ու կատարյալը, ասեկին անաթիւք կըցած արձանայտնով զաւելտի հոգին : Սակայն ինչ որ աս — մէջէն նկատուի, մաքի հըր Թէ ա — նոնք տիրացած էին իրենց մայրենի լեզուին եւ Թէ ողորդուած անպակասելով մը որ արտանի է աւ — մի քաղաքիութեան եւ խորթութի : Իրենց թան — կապին ժամերը զո՛ւած էին ալ. ներկայացման Համար զոր ներկայիներն անկեղծօրէն նշմար — ցին դան ու մեծապէս զարկանցին :

Անուշա տակիք պիտի ունենան ուրիշ ան — շարան եւս ներկայ ըլլալու, նա մասնաւոր կա — լաւորն ներկայացումներուն : Արիւթիւն ու յա — չողորմաբն ալը թարմ ուժերուն, որոնք անձ — ներկայաբար կուզան ազգային գոյամարտին բերը իրենց միաստարակապ հստակեցնել կ'ընեն իւր — լու, միջանակին օրինակ ըլլալով ուրիշ շատ մը երեստասարդ ուժերուն որոնք տակաւին ազդողուս ու Հանրային զործերուն մէջ չեն նետուած :
ՆԵՐԿԱՅ ՄԸ

«ՅԱՒԱՅԱՆԻ ԹԵՐԹՈՒՆԸ (5)
ՏՈՒՄԱԿԻ ՄԸ ՀԱՄԱՐ

Թաւիտեան չհասաւ, այն երթան էր զնայ, Աստուած արժանի չընէ հոգիի աշխարհը Հասնե — լու :
Օրերով մուկ ու կատուի շարաբանքն եղաւ Տեառոյի վիճակը : Դրեքն առաջին քանար զսկե — նեցաւ՝ ըսին ու տուին Հաւցէ մը :
Մենեցան ու Հաւցենքը շաղցեց զտանք եւ Բէնե աշխես շտեմա Սաղիբը բայց զո՛ւէ զտան քովի — սարը :
— Միտու Բոսմար, իմ ամուսինն պատուա — ւոր, իմ ամուսինն Հարուտ... չեմ կարծիքներով ուղեց արդարացեալ :
Բայց կարծեալն չա՞նք շատ անի ծանրակշիւ էր Սաղիբի խելիքը, զրե՛քի պատմական Այմպեհա — նի պէս բան մը : Լուսնէ խի՛ն մը կը զտրէ մինչեւ ձոր Հասնի ձիւրը դան կը չինէ կրկին լու մը :
— Գիտուէ՛ք այդ մէջը Տեառնիս, լսէ ինչ կ'ը — սէ քովիկները :
— Անուշա, յայր առաջակը, ո՛րադործը, ո՛րեղերը անպատուաղը ալը օտարական շուրճը, եւ զո՛ւն կը Համարածիկս զալ եւ պաշտպանիկ : Բանի մը ոտակին հիւսնանոցը երթալու պատճառա զարժող այդ ամաշը, ցոխարար ...
— Ո՛ւ ո՛ւ — ըրաւ Տեառնիս եւ իր վրայի ասիկներուն փայլը կորստեցաւ, քործերն շոյր

ԳՈՒՆԱՐԵՐ ԻՐԱՆԻ ՊԱՐԵՏԵԼՆ

Պա՛րէ չե՛ դալախոյ ոչ մի ծաղիկ ,
Եւս հոգով միշտ յուսած ես
Բաւաճումնովը , դու անդշիկ
Այլ վարդերի — օրը գիտես :
Եւ ինչ ուզում , արծիւ լինել
Որ աստանմի իրիկմի հետս ,
Հա՛միցի եւ , կ'ուզեմ երգիլ
Սիրած վարդս — օրիմ գիտես :
ՀԱՅԻՉ

Գաշտի փեշով ի՞նչ է վազում —
Գնոր անոյշ կարկասելով ,
Բայց բշիկի ինչ է ետում —
Արցունքն այդպէ տաշարելով :

Որտեղ դաշտը ռոգողում է
Սառ աղբիւրը լեզրափայլալ ,
Այ տղա վարդ փքբաւմ է
Կարմախիչ եւ սքալալա :

Բայց արցունքի, իմ քանգազիմ
Անպարտի յարցանիլ :
Փամ վրդոյիք, քո այտերիմ
Չեմ սկսել դեռ քառանիլ :

Բարութեամբ համար իմիւր ի՛նչ գովում ես,
Շատ կարելի է եւ քարի եմ ես,
Բայց իր գովիկ ինչ, չամ իր բարութեամբ
Իմ արքիւրը քո սիրում է լսմանիլ :

Հողը չե՛ պատմաւ ծառի ծաղկելովմ
Եւ միս վերայ պտղի հաւաքելով :
Արցունք՝ կարող է մը օտարի անիլ
Ան. ից արեգի կենսատու փայլիմ :

Բարբա՛ր. ԱՐՄԵՆ ԳՐԱՆԵԼԻԿԱՆԸ Ա. ՊԵՏԵՄԻ

Իսկ այս տարի Կազանի խաղալիքները, օ՛, տու — նի զին ես : Մարըր արիւ լափ ինկելով աղուոր վ — ռայ պտոր մը ներկ քանք, ծանուիրը դերի է վի — րիմը եւ Հայրը Բարեւ կ'ըսեն է վրաս :
— Սանկ ամառ բան մը առ : Ձուհողութիւն պէ՛տք է : Օրօ մը կամ Նուալ մը :
— Մերկու, Նայեցալ 1500ն 2000 Փրանք զրած են վրաս : Եւ տակաւին արքորս եւ ձերե՛ն — ներուն պտղիկներուն ալ պէտք է բաներ մը տուլ՝ մեր պտղիկներին գաւա՛ ի՛նչ, հաշիւ բըլ տասը — տասնեկոյն Հաղարի մը շուր տալու է ...
— Ինչ ընէ, տեսակ մը պարտականութիւն է : Տղաք ուրաքանքան պէ՛տք է : Հող չէ, ինձի գէշիկը կ'ընկնէ փափեցը դալիք տարուան եւս պա՛ւն :
— Անախ, այս Կազանի դործին մէջ, կար — ծեմ, պտղիկներն աւելի, ճողգիբերուն, մեծե — բուն Հանգոյրը զո՛հացնել է կարեւոր :
Կ. ՊԵՏԻՈՒՇ

Կի տառերով տարադրեց երեք տեղ ու՛ :
— Վապ, միտու քոստա, եւս ալ քեզը նոր տարիի նուէր ըսի ըլլալ — ըսելով կը բերէն դրաւ սեղանին վրայ :
Կը մարս մեկնել :
Պատմատունը սքանաւ չէ, դուրսը միշտ կարգի պատուոցներ եւս : Ու Տեառնիս ճամբայ ինկաւ ախ յոյսով որ ամուսինն իրէ՛մ առաջ տուն Հասած կ'ըլլայ :
Տարօրինակ է ստիկները իր ազգի ազգի գաւա — ներով : Արեւմտական կողմէ աշխարհիւ՝ կ'ըսեն — ինչ թէ խնկըր սակերակներին զո՛ւ մըն է, եւ խոր — չուր անպարտ Հայրերուն ըմբռնումով Աստուածա — յին պատմական սըն է ան եւ արտով իսկ նուէր — կան : Մ'ըս տեսնուած է որ պատմիք պատմուի : Երկրամբք խնկըր թիւրը գտակը, Աստուածա — յին իրաւաւոր թիւն է, եւ մաղկային միտըր ան — զօր է Հասկալու : Խնկըր թիւրի երկրի եւ երկր — իմանիկով մըն է, որ իմաշխարհ թիւրի կ'ըսայ Թախտիսին ալը անկուրեան ուղորդուած : Խնկըր մը արարքերը գաղտնորութիւն վեր ըլ — ժարութիւններ են, մաղկը երկրի՛ն անկարող է Թախտիսիցու հմարտական : Խնկըրն ու մա — նուիկն խոսեցողութիւն մէջ պատճառ է, Նախիկաւ — մութեան Հմարտական թիւրը անձա : Աստուած կը բնակի անդիւ Հողիկներուն մէջ : Մտադրած : Խն — թը արժանի է դուրի՛. հարկեցութեան, ներողա — մտութեան : Այսպէս է Արեւելը :

Խ. ՎԵՏՏՈՒՆԻ
(Շար.)

ևս եւ յայտնին դրած եւ չգործ մարմին մը միջ- նորոգութեան միայն, որ միայն Բորեյայի, այլ մայ- րապետի ներկայիս բոլոր շարքերը լուծուող հա- մար։ Այս ամբողջ լայն չափով կարծում ունին քան Միւսն ամբողջ բանակային զորքերին, որոնց աղբիւ- րը յայտնի պիտի ըլլայ մինչեւ Դեկտ. 27 :

ԴԵՊՊԵՐԸ ԱՐԵՆԵԼԵԳԻ ՄԵՋ

Յոսափայկայ երկուշաբթի, 24 Դեկտ., պա- րտական պիտի հաշուելի կրկնայ անկախութիւն - նը, որ յետագոյնեան էր արգելին իսկ կամօքով, պարտապէս կարգ էր փոխանցումներու լրացման համար։ Լիբիոյ թաղաքը Բորիս էս Սինդիկէ շնոր բարեկամ մըն է Անգլիոյ, Լոնտոն իր մօտ դիւանապետական պատուիրակ նշանակած է Սըր Ալեքսանդր Բրըքսթըյալը, որ երկար տարիներ Մանս դռնապան է։ Ասոր համար, Եղիպտոսիները սկսած են աղմուկ, պատմաաշխարհային որ Մեծն Բրիտանական Լիբիան նոր Յորդանիան մը պիտի վերածուի։

Զօր. Ռիճուէլ զինեց Բիմ Իւ Սուրիւն եւ փնէկ Թէ՛ Հուրայի, որպէսզի թող տան միջնադարի կամբիւր խաչին այցելելու զգրկներու ճամբարնե- րը։ Ամերիկեան բանակի ճամբարատար խորհ- րած է միանշանակ, որ իրեն տեղեկութիւնները արդէն հազարակն էր զինուորներու մասին, ու ընդ տեղաները չէին նշանակած յանձնառն քանիտի մէջ։ Լոնտոնից զոչապոսից բացարտու- թիւն որ ուղարկ է հարապակի քուրեպէ զինուոր - ներու զանգաւատալի համբաւեցի մը զորդատեան մասին։

Հեղեպչին պիտական նախարարներն Յամ Վան Կիսո յայտարարած է Փարիզի ճառարան - ունականակ ներկայացուցիչներն թէ՛ Ծրանա- ցի զինուորներուն աստիճանական փոխարինումը Վիէննայի ուսուցիչ կողմէ, միակ միջոցն է վերջ զինու. տեղեկական պատերազմին։ Նախարար- քը կարծէ թէ՛ արդարեւ Վիէննայի աղայնա- կանները զիններն իր պիտի զինն եւ պիտի մի- անան օրինաւոր կառավարութեան։

Անգլիոյ զաղթային նախարար Օլիվըր Լայ - քերին երէկ Լոնտոն վերադառնաւ Միլիտար - րէին։ Հետո միայն թերմէ է կարգ էր քննարկ - ներ, Սիւնիոյ լորտնապետին դէմ աւելի աղղ- ցիկ պայքար էր միջուր համար։ Ըստ Ռոյալթիի, նախարար տեղաւի իրաւաբանութեան մասին խօսելով, հետեւեալ յայտարարած է — Կապի- թիւնը հոն աւելի մէջ է։ Ատիկա կը նշանակէ պա- տերազմի ծաւալումը։ Երկար պիտի տեսէ. շատ Կարելի է, որ կապիթիւնը բարեկարգուի առաջ, աւելին նախախաչ ք։

Յունախիթ Փրէսի ծածմամբ, դաշնակից ե- րեք պետութիւններ եւ Թուրքիան ճանաչեց եւ Սուրիոյ յարաւաստաւ կառավարութիւնը։ Յիշ - ան կառավարութեան ներկայացուցիչները այ - ցիւած են Գնը. Ճիլիլի Սուլեյի, յայտարարելու համար թէ՛ մուսուլման ներկայ պետութիւնը ընա- կանոն բոլոր պայմանները կը լրացնէ, դիւանա - դիւանական յարաբերութեան հաստատման հա - մար։

Թուրքիոյ մէջ ուրաքի զորքնք սկսաւ քնն- արարուել, որ երեք օր պիտի տեսէ։ Ժամը 8ժն չափով լուրիս զոյք էր, ոչինչ կարելի էր զուլել, է միայն հաղադրողներին բաց ինչ։ Գործադիրին ձեռնարկուած է հին եւ հոր Տեմիթր կուսակցու- թեան ու բառերական անտիրախնորու նախ - ձեռնութեամբ։ Պրաքսիոյ ընկերակցական կու - սակցութիւնը զոչ չէ կառավարութեան ընտն - ղողքէն, այս առթիւ. բողոքադիւր էր ճշտաւոր - ւած է, որուն մէջ Կապիթանին զայն թէ զաղ- քային ծաւալապաշտական թաղաքակերտութեան մը կը հետեւի, թէ ընդառաջ չէ դաշման Թուրքիոյ յուշարկին ընտնած ճամբանչութեան կարելիու- թիւններուն եւ կարած է կամտարները։ Արտա - թին նախարար Պ. Եունան իր կարգին հերքած է Թուրքիոյ պարպումին զրոյցները եւ մաղկած է որ երկրին բոլոր տարրերուն մէջն ապահով զոր- ձեցուցութիւն մըն հաստատուի։

ՃԻՐԱՆԱՅԻ արտաքին նախարարը նամակ մը ուղարկ է Փարիզի իտալական դեսպան Փիլիթթօ Քուարտիլի, ուր կ'ըսէ թէ ճամաճայն դաշնա - կիցներուն 24 Սեպտեմբերի յայտարարութեան . Փրանսական կառավարութիւնը յօտարակամ կ'ըն- ղանի Իտալիոյ դաշնագրին վերաբնութիւնը։

ՆՈՒՐԻԱՏՈՒՌԻՒՄԻՆ. — Գաւառապետաշին (Մարք) Տէր եւ Տիկին Գ. Եարութիւնեան եւ ի- րենց զաւակները Սեպտ. եւ Հալի, իրենց երրորդ եւ չորեքրոր Արշալի մահաւան վերջերեւ եւ ի- րենց զաւակն ու քրոջ ծննդէկէի հնչեղները տա- րեղապէս առթիւ. իր տեղին հազար Փրանք, Ծ. Կ. Նալին եւ հազար Փր. Ալեքսանդրանին։

Ճ. ԿԱՐ. ԽԱՅԻ ԿԵԴԴ. ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ
Փարիզի եւ շրջանի առ մասնաձեւերով կը տաժէ

Մանկկնրու Օրը

Հինգշաբթի, Յունուար 3ին ժամը 3—6, Սօսի- քէ Սամուսիքի մէծ դրակի մէջ։
Մանկկան փոքր, տարախոսութիւն, երգ, պար։ ՈւԼՈՒՆԻ ՊԼԱՍԷ կը բաժնէ մուշկներ, եւ Խալիքիւրիք։ ՄՈՒՏԳՐԱ ԱՋԱՍ Է

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԵՂԱՐ. ԵՐԵՎԱՆԸ — ԹԵՅԱՆԵՂԱՆ
Կարգակերպութիւն՝ Հ. Յ. Դ. Կար Սերունդի Կերթ. վարդապետն է շէշապատման իմրագրո- քեան նալիւ։

Գիւր. Բաժնիկ եւ Մանկկցի՝ Օր. Մարի Կառլսթեն (երգ) Գ. Միլիքեան (բութիւն, Երգ- կերպարայն երաժշտանչէն), Գ. Բիւիլիւն (երգ), Տիկին Ամ. Բարսեան (արտասանու - թիւն), եւ Յոր սերունդի լաւագործ տղաքեր։ Այս կերպիւ, հէտօրէ վերջ ժամը 13ժն սկսեալ, Cercle Militaire Salon 4ին մէջ (Place St. Augustin)։ Մանկարտիւն — Մուտք չկայ, հրաւիրուածու տեղեկուր համար զինիւ Բալուեան դրամոր, 43 Rue Richer, Paris (9)։

ՕԳՏՈՒՆԵՐԻ ԱՌԻՒՅՆ

Հետեւեալ վեց զինքերը, որոնց նուագադրն արեւելք է (հատով) 2000 Փրանք։ Միւնիւ 15 լուծ - ար, որպէս Կարգաւելք կը մատուցեց 1000 Փրանքի։

1. — Այ ճալիք բառական հերոսամարտը, Գա - փիկեանի 600 Փրանք, 2. — Ճիւլի, Մարքեան՝ 400 Փրանք, 3. — Ախարհազորի Վ. Միսա- քեան 300 Փրանք, 4. — Տալիւանները, 4. — Միլիքեան 300 Փրանք, 5. — Ալը. Նիլիքեան, Մ. Զէրաք 200, 6. — Մանուկներու համար վերջին Մ. Նուարք - եան 200 Փրանք։ Ընարդի զինուորը պիտի վա- րան նշանակուած զինքերով։

Դիլիւ Գրաստու Վեստաֆ, G. Tzerikiantz, 13 Rue des Dominicains, Marseille։

ՎԵՐԱՎՅՈՒՄ ՄԵՆՔ ԱՆԻ ԴՊՐՈՒՄԻ

ՄԵՆՔ ԱՆԻ դպրոցը վերաբացուած է եւ կա - ռուսապէս դաստանդութիւնները կը սկսին Յուն - ուար 2ին, յորեքշաբթի երեկոյեան ժամը 8.30ին։ Կը դաւախուէ Գ. ԱԶԳԻՆ ՄԱՐՏԻՍԵԱՆ

ՅԱՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ — Փարիզի Ս. Եովհ - Մկրտիչ Եկեղեցւոյ մէջ, այս երեքշաբթի օր տե- րի պիտի ունենայ Ս. Ստեփանոսի խոսքն առթիւ մասնաւոր Ս. պատարագ, եւ յետ պատարագի ըն- ղուծելութիւն պիտի ըլլայ ի պատիւ Դարաց Դա- ւաւ, Հոյարարութեան կողմէ։

Հոգեհանգիստ պիտի կատարուի Նիկոլայիւր թաղմայաւասակ առաջնորդ Տէր Ստեփանոս աղք. Յովակիմեանի յիշատակին։

Նիկոլայիւր եւ չլիւսներու հարութիւնը մաս - նաւարգայն եւ հաշ յանգիստութիւնը կը հրա - չելուին ներկայ ըլլալ աղք օր յանգիստներու հա- մար Աղաւաէր առաջնորդին ինիլի յիշատակը։ Դիւան նուարարութեան

Կ. Մ. ԿԵՐԱՍՆԵՐԸ

26, Rue d 4 Septembre, Paris Opéra
Բարձր նորայի յատուկ կերպարս միծ հա- տատարիւնը կը հրաւիրէ ձեռք տալիս ԱՐԳՆԵԼԻՆԻ ԵՒ ՄԵՏԱՐԱՅԵԼԻՆԻ իր նոր Collectionը։
Տիկին ՄԱՌԻ ԹՈՐԳՈՍԵԱՆ սիրով պիտի ըն- ղուծի ձեռք եւ տալիսորդէ։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԵՐԻՉ. — Հ. Ե. Դ. Վերոնոս խումբի ժո- ղովը այս կիրակի տաւաւ, ժամը 9ժն, սոսիթը- րաւ հաւաքատեղին։

Ս. ՇԱՄՈՒՆԻ Հ. Ե. Դ. Վարդապետը երթա - կուիտի ժողովը այս կիրակի, կէտք վերջ ժո- ժը 3ին, սոսիթրաւ հաւաքատեղին։
ՇԱՄԻՆ. — Հ. Ե. Դ. Վարդապետը խումբի ժո- ղովը 29 Դեկտ. շաբաթ երկուր, ժամը 9ժն, ընկ. Միսաքի բնակարանը։

ՅԱՒԱՅՈՒԹԻՒՆ. — Շալիքի Հ. Ե. Դ. Ար - ղութեան խումբի եւ նոր Սերունդի ընկեր ըն - փերուհիները քաւակութիւն կը յայտենն ընկեր - ներ Պարտաւար Բիւլլեանի եւ Գրիգոր Փափա- քեան եւ իրենց պարագաներուն, իրենց մօր եւ մեծ մօր քաւայի մահաւան առթիւ, եւ փոխան ճաղիկպակի 2000 Փր. Կը նուրեն Շալիքի դա- րոցին։

ՀԱՅ-ԲԱՅԻ

ժող. առաքելքը բժշկութեան
խնարակը Ե. ՆԱՐԴՈՒՆԻ
12ԴՐ ՏԱՐԵՇՐԱՅԻ (1952)

Բաժնարկուցութեան նոր պայմանները — Յրաւոր տարեկաւ 800 Փրանք, արտասահման - արկին հաշար Փրանք։

Կոլիքեր — Դիւլիւնիքի թիւը, 40 էջ, ճոքի բովանդակութեամբ, լոյս կը տեսնէ մօտ օրէն։

MORY et Co.

3 Rue St. Vincent de Paul, Paris (10)
(Service VAUQUELIN) Tél. TRU. 72-60
Poste 89 et 80, métré Poissonnière, Gare du Nord
Ամէն օր, քալի կիրակի, 9ժն 11.30 եւ 14ժն 17,
Շաբաթ 9ժն 11.30

ԾՐԱՐՆԵՐ ԿՅԱՍԱՐԻՆԻ ՀԱՄԱՐ
(COLIS POSTAUX POUR L'ARMÉNIE)

Avec accusé de réception

Բոլոր ծախքերը կը վճարուին առաջին պա- րուն, Ծրարները կը յանձնուին առանց ունէ ծախ- քի կամ ձեւակերպութեան, ստացողին համար։

ԿԱԶԱՆԴԻ

Չոր նուէրներուն համար

Ինչպէս նաեւ նշանախօսութիւններու եւ ա. ձեւակերպութիւններու առթիւ զինեցեք ժամադրե- ու զուարթանաւ։

ՀՐԱՉ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ

261, Fbg. St. Martin, PARIS (10)
Որուն ճոքի ու ուղղապէս զարգեցիկները, զու- ցեղական նստիւր ժամացոյցներ, ուկիայ եւ ար- ծաթեայ ամէն տեսակ տարակները պիտի գտնեք ձեռք ձեռքիկն եւ քաւակին յարմար։
ՄԱՄԱՆԻՈՐ ՉԵՂՉ ՀԱՅ ՅԱՄԱՆՈՐԴԱՆՈՒՆ
Հետաման Nord 60.69
Métro Louis Blanc կամ Stalingrad

ՈՐԻՆԱՅԻ
Հէրոսամարտը

36ԴՐ ՏԱՐԵՇՐԱՅԻ Cercle Militaire մէջ, 8 Place St. Augustin, (métré St. Augustin)
Հովանաւորութեան Հայ Ռադիկներու Միութեան 30 Դեկտ. Կերպար ժամը 15—24։
Կը նախախաչ Գ. Ա. ՉՈՂԱՆԵԱՆ
Կերպար ՕՐ. ԱՄՏԻՆԱՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ Դաշնակի ընկերակցութեամբ Mlle Janine Cavardի
Գերադուեստական ղեկեղիկ բաժնի կը մասնակցին ծախթ արտասահմանի եւ երգողներ
Երաւարական պարեր տալիսորդութեամբ Quintin Verduի ժամթ Եւնագիտարմին
Մուտքը 200 Փրանք ձեռք պիտի

ԴԻԿՍԱԶԱՆԱԿԱՆ ԹՈՒՍԱԿԱՆ ՄԵ

ԽՈՐԱՐԷ ՀԵՐՈՍՏԵՐ

Ճ ի թ

Ուրփայի Հերոսամարտին տարեկարծն էր Սեպտեմբերին :

Երեսուցիկն տարի առաւ, կըր մեր ժողո՝ վաղորդ զմիտակն օրեր կ'ապրէր ու անապառն՝ քնը կը բռնէր, Ուրփայի Հայութիւնը զիտա՝ մաշտան զմ' ճակատի ու եւ լինէր լոկե՝ անձա՝ տրուիլեան հարկերին :

Այդ օրերուն, երկը մը, որ թուրքիս կը կոչուէր, սպառնալուց դարձած, տեսնա՝ կ'ընէր հայ ժողովուրդը կը դարձար Հայրենիքն ու կը քնէր անապառնը, հոն վարդիւն համար զայն : Յաղորդաբար կը պարտուէին Հայկական ու Հայաստանի դաւանները : Հայ զանգուածները, ան զէն ու ահաբեկ, մահուան ճամբաներէն կ'անց՝ նչին, անթիթ, մերկ ու թշուառ :

Հայադատուներ կ'էնթախէ համարու ընթաց՝ քնն, սոյնէ, համաճարակէն ու բարբարոսներու հետաքննին :

Այդ օրերուն էր, որ Ուրփայի Հայութիւնը կը վճռէր մայր իր տեղը, կըր տեսնէր ու թալլէր մէջ՝ զայն ճակատ ճակատ մաշտան հետ, էթէ հարկ լլայր : Կիտի մտնէ՝ որ կը մտնէր՝ պատուով, կոխով, պաշտպան կրակներուն մէջ : Բայց ոչ յիշահալ, ոչ աղեղնաբեր նախաճառով, այլա՝ շարժով ու զինուորապետ իր դարձար ու դաժան թշնամիին տոբերուն : Հայադատ իր Ուրփան, հա՛ն յիշահալ ապ հերոսական քննըրը, որ չէր ուղեք ջարդարէն տարբերակ, ոչ ալ զգուշ ապրական անապառնը՝ անթիթ ու հրանք, ողբ ու կոծի մէջ :

Անդրուական փողովորները մը արեւուն իր ան եւ ունէր իր հին ու դիցապատմական ասանդուիլներէն, կըր լոկեկ պատմութիւնը :

Մարտ անձնուն էր, բայց պատուով ու պարհկտութեամբ, քաղտընեամբ ու անպառն. ան՝ անտես կեցածքով : Այսպէս կը մտածէին հայ բուսները, իսկ Ուրփան Հերոսներ շատ կը հաշուէր իր ծոցին մէջ, հին օրերէ մինչեւ նոր ժամ մասնակիր :

Գառնահայան չէր Սեպտ. 30ը, պաշարի մըր թուականը, որ Հերոսական մըր էր կ'աւանդէր մեր նորգաղտնի պատմութիւնի մէջ :

Բաւերեան ասանդուիլներ ունէր Ուրփան, հարուստ ու դիցապատմական պատմութիւն մը, որ կը սնէր հին ու հեթանոսական դարերէն, հոտ՝ մշական շրջանէն ինչ, թալլակիրները : Ունէր իր մշակողը, որ անին լայն իր տեղական առա՝ մասններէն, տրամ իր զէնթեր՝ ինչպէս Մատ՝ թէս Ուրփայցիցին, որ անձա՝ կը մայր, կը մէջն է Ծորահայի զինգները, որ ներգայնաբար դարձա՝ իր տեղայն շարժանք : Եղած էր արեւա՝ լական ստան, որը Երեւանի կը կոչուէր :

Տաղանքն ու արձաւորէր ծաւր օրերէն ետք, Օտմ. Մանմատուրեանն ըլլանէր, Ուրփայի Հայութիւնը ճանչցած էր իր վերածնունդը : Աղջակին, յիշգրտական ու կրթական շարժանքն ու կեդրոն էր դարձած եւ, որը բազմաթիւ դարձիւնէր ու արժէքաւոր ուսուցիչներ պատարձ : Տեղն էին դպրոցական տղայաւորներն եւ լուսաւոր խնամք մըր կողմէն ճէն բազմաթան Միտրեանները, մշակութային, մարդկան, կի՝ ներքու եւ երեստապարտներ, որոնց կիսները կը լոյսնէին խաղաղութեան իր ուսարմութեամբ : Տարեկանաւորական եւ յիշգրտական բոլոր զգա՝ ցումներով :

Այդ ոգիով եւ այս փառանքութեամբ հա՝ րուստ սերունդն էր, որ 1915ին ինչպիսի կը դաժար թուրք բարբարոսութեան, թալլուիլմիտ սա՝ զալկական սպանութիւնին առեւ : Տեղէ՛ր տարբեր լինէր, ինչպէս շատ մը Հայկական դաւաձանք ըրեր էին եւ շարադար պատուհատներ :

Ան ու արտաքին միջոցներ էր համադարձած, որ տես խրատուներ կ'ըլլային թշնամիին կողմէ՛ն : Զինադատութեան անապառն կը լիտայ՝ խա՝ զալ կենսը... Ուրփան, սակայն, ունեցած էր աւհար, արեւմտ յորժանութիւնը իր խոստանքներուն, 95% ջարդարուն, որոնց զո՛ւ տուած էր հաջորդութեան :

Ուրփան կը մերթէր անձնատուր ըլլալ, եւ կը մերթէր խաղտընի :

Ետզէն էր կը պատմութիւնը, որ կը նոյննայ զիտապալիտներն հետ : Այդ օրերուն է որ կը սփռն ձեւ թալլուիլմիտները : Տարբերուտ սա՝ րուստները զմ' ճէն, կուտակեցան, ապալին, մտաւորական, անտեսական եւ այլ ապալիտներէ իր նետուիլ բաժն : Անէն միջոցի կը իրմով իրականութիւնը թալլուցին 30.000 Հայ ընկալու թիւներ : Հայ երեստապարտութիւնը, անին թան 1500 հոգի, կրեւն զիտուտ կը զրկուի բար կուտ՝ թիւն : Խուրախութիւններ եւ դաժն ու քանտ, թնկալուեան քաղաքական կորստի խորտակուելու համար : Եւ օր մը այլ « Անկէ՛ր Թա՛ (28 Յուլիս) », կը լուսն, որ թալլուցին զանի մըր ճե՛ն ուտ, Տիլլապահարտ մարտն միայն, Հայ երեւն էր լիտուել կարաւան, ջարդուած է վայրագործ : Զո՛ւ կ'երթան արժէքաւոր զէնթեր, Գնաճեան,

Աղբիւր Սերորի կեդրական նաճատակութիւնէն վերջը, կըր տեսնէր թիւնապարձ՝ փնտալուիլներէն մէկը՝ Յմիթ (կեդն աւան) : Իր մօտեմով ինձա՝ կը լուսնէն եւ կեդն մշակ իր կեդն հարուստի մըր տուա՝ ր : Իր մօտերը պաճաճ տեղէն կ'ըլլէր այն աւան միայն, կըր Բիւրսեկ կուլալին իր դաժն՝ անձա՝ զիտուիլ կենդանիները թալլուի տուա՛ն :

Յմիթը աղաւաճ էր, ստիպուած էր, կըր կ'ընէր զալակներուն Հայն ապաճովելու : Համար, ջորեկը մշակ դաժնալ ուրիշ կը տուել, եւ դիւրեմիտ այլ պալկիլ տիրել տիրուել, կենդանիները պաճալանա՝ լուս համար :

Աղբիւր Սերորի նաճատակութիւնէն մօտաւա՝ րապէս երեւն տարի վերջը, օր մը, կէս դիւրեմիտ, կըր պալկաճ տիրուիլ դաժն կը ծծնէ, կը թալլու զուտը, երկու համարուք Բիւրսեկ կը բարեկին եւ կը խնդրէ ի տէր Անտուշը որ տեղ մը տայ իր կնք, զիւրեւրու ու կ'ընէ լոյսնէն... Երկու ժամ է որ ամէն զուտը կը ծծնէր, բայց մէկը չեղաւ որ դաժնը թալլար մեր առեւն :

Ինչպէս կ'ուզէր, որ Հայրեն իմանէր որ դուք զէն մարդիկ չէք, չէ՛ որ Բիւրսեկը որդէս դաժններ կը մտնեն, զիլ խոսող զայն կը դաժնան, դուրեմը հիւրընկալող տեղեկներուն գիտուն :

Եւ դուքը թալլէր ձեռք, որովհետեւ Բիւրսեկ՝ րուն մէջ շատ ապրած եմ, եւ անոնցմէ չեմ վախա՝ նար :

Իրաւունք ունէր մօտաւոր, ձեռ ըստները ճիշդ են, բայց ամէն Բիւրսեկ յոյնը չէ, ինչպէս նոյնը կէս թուրք Հայրեն : Հայրեն կան իր իրենց ապրի ապառնութեան համար կը կուտին, արին կը թալլին, թալլ կան նաեւ Հայրեն որոնք ամէն որ կ'ընէին՝ թուրք կառավարութեան եւ մըր մասնէն ճիշտայնիւրը : Ուրեմն կը տեսէր, ամէն ապրի մէջ ալ վայ լուսն ու վատը : Ու յետոյ շա՛րք ըստեկին :

Մենք, Բէկի յոյճաններէն ենք, եւ մեր Բէկի ըստեկին ալ գո՛ւ չենք :

Ինչու՞ն, ինչ կայ որ ձեր Բէկները կը թալլեն ու կը կուտարին Հայրենը :

Մերը մինչեւ հիմա ալ տեսա՛կ թան չէ ըստ, թալլ թանքն կըր դաժնալ գիտուն մէջ այլ օրերու : Կ'ուզէ ճալ աղջիկ մը իրեն կին առնել, բայց Հայրեն չէն տար, եւ ամէն տեսակ խաղեր կ'ընեն : Տարի մըն է, որ կը խաբէր մեր Բէկը ընտելով ձեր աղջիկ փոքր է, կրօնի տարբերու :

Դերձահան, Չէրչիւն, Եօթնդարպեան, Գոյա՝ րան, Իմրեան, Բիւրսեկ եւ ուրիշներ : Այդ օրերուն է որ Ուրփան կը բերուի Պոլսէն եւ առաջին սպանելէ զանի մըր օր ետք կըրանաւորուին Զօհրապն ու Լարզաբէր, իրենց արեւն խաղանքով երկու հարերը թանադարպեանը եւ ըրնին :

Ծեպոյ, 1500 զինուորներու կուտարեւ, ա՝ նորոգող չէրկներու կողմէ : Այլ ինքուած էր թա՝ փախը՝ ոչ թէ դաժնութեամբ, այլ արեւմտով : Անգաժտութիւն կամ ժամ՝ ապա՝ նշանաւորները երբեք այնքան իրական, հրամայական չէր թուած մէջ այր՝ քան Սեպտ. 29ին ու 30ին, կըր Ուրփայի Հերոսական Հայութիւնը կ'ապառնէր, սուղ մօտեկու համար իր կենսերը եւ փրկելու իր թաժապալու՝ րութիւնը : Մեծանք, էթէ հարկ էր, բայց պատուա՝ ու թալլութեամբ :

Անկէց տեղին, Ուրփան կը պաշարէր, զիտա՝ րուտներու առաջադիւն զէնթերու, Միտրեկ Եօթնդարպեանի եւ Ուրփայի ճիւղներ, ինչպէս ուրիշներ, որոնց մէջ հերոսապետ աղջիկ մը, Խանար Բէկեմեան, ապրիլ 25 օր, թուրք խոտ՝ մանին եւ զօրքին զէն, խաղաղութեանը զեղան փոխով : Անորով թնկալութիւնը կը դաժնալ վերձաճառ թանկ, ձեր ու երեստապար, պատանին թէ կին, որոնք չ'աւաճեր կը գործէին :

Թշնամի կը յաղթանակէր ի վերջոյ, բայց կը փրկուի Ուրփայի Հայութեան ոգին, թալլանդակ շարուիլան պատար : Կինքը ու աղջիկները հոտ՝ րը կը նետուի վերկիլ պալու՛ն, Հերոսները անձա՝ նապալն, թալլ ոչ անձնատուր :

Բայրեն կը մտնէր, թալլ անձնատուր չէն լլայր : Այնպէս ինչպէս վապաւորականի, Եպիտի Գաւաշարի, Սուլալիայի, Հանքի եւ այլ վայրերը թալլէր, որոնք 1915 շալոց որդեկը՝ ի վերջ զիտապալիտութեան փոխելին : Կըր պալկա՝ ճէն Հայոց ինքու ճակատները եւ մեր նորգաղտնի պատմութիւնը թնկալին ճիւղներ լուսնելու :

Ետզէն փախուի փառք ու պալուի անոնց իրն՝ կէն ի յիշատակին :

Թիւն, Լալլա՛ն : Բայց բէկը որոշած է, Կերե ըստ օր ալ Հայրենիք, էթէ առաջութեամբ տուին, լաւ, էթէ ոչ, ամբողջ ընտանիքը կուտարելով, Եթէ պէտք ըլլայ, թանք պիտի առնէ աղջիկ :

Մտղորդ միշտ կը խաբէր ժամանակ չանկէ կ'ուղեկ, յոյս ունէր օր մը փախելին աղջիկը առե՛կ տեղ մը Բայր անկարելի է, իրհաստապետը զոյճմութիւնէն Կերե հոգի աղջկան տարին պալկան է դաժն : Երկուքը միշտ առաւել են եւ կը չըս՝ կին թուրք ներս մտնող՝ կ'ընտրուի զմայն եւ աղջկան ամէն մէկ զայնի կը հետեւին :

Յմիթը, այս լուրը տակնուրեւ պէս, սկսաւ մըր՝ տանին թէ ինչ պէտք է ընէ այլ աղջիկ վեր՝ կ'ընէ համար տեղեկներուն ձեռքերէն երկու օրուան համարայ կար կարեկը, մինչեւ այդ գիւղը : Իր ծրարելը կը կարգէ արգէն : Բարե զիւրե՛ն մայրէ՛ն Դիւրսեկներն եւ անտարբեր ձեռքով մը կ'ընթալ զկայ կան մտար որ սովորաբար իր շէնթուտան ճիւղաւոր տեղն էր եւ որուն տակ պա՛ւ ուսած էր իր սերկի մօտեկներ, այն մօտեկ, զոր Աղբիւր Սերոր կը ձեռնով տուած էր իրեն : Մի՛ ճիւղալուիլեամբ ու անձնով ամուսն կը չանէ առա՛ն տեղէն ճիւղաւոր եւ փամփուշտականներ, կամայ մը արտուի զուտը կը թանալ, կ'ընթալ տուն, ջրտակին հարուստներու կը հարկի, թուրսական ճիւղալոր կը ղէ կ'ընտրէ, Գաղապատի թուրսական փուշտը կը կապէ, որուն ծոպերը երեսն ի վար կը կարեւելին, հայ մը կ'առնէ կըրկն կըր Կիտուին թով, ձիւլոյ յուլման Սուրբ Կարա՝ պիտիտ ապալկանք համար կ'ըլլէ զկայ այդ դիւրե՛ն :

Երեւոյթան արեւմտաքին զիտուիլ մօտերը կը չանին, աղբիւրին առեւ կար կ'առնէ, հարե կ'ուտ, կ'ընէ աղբիւր իր թովուի եւ հետագայ օրերէն կը զիտէր զիտի հարսերն ու աղջիկները, որոնք կ'ընէին իրենց սպառնութեամբ թուր կ'ուտնէ, սա անթիլապէս կը լիտարանան : Իր ջիւղալոր արտաքին տեղեր անոնց հետ շատախոսա՝ լուս արդէն կ'ըլլայ :

Կըրկալիլ ըստական տարեկ կին մը կուտայ իր սպիտիկ լոյսնէկ, կըր կըր փախաւորութեան մէկէն, Յմիթ, կամայ մը կը մօտեկայ տեղն ու կ'ընէ՛ն ճիւղալոր, զիլ մըր պալան թան մը կ'ընտրէ իր՝ մօտալ թնկէ : Մի վախարակ, եւ Հայ մը կ'ընէր կը կանակեր, ջրտակին հարուստներով եւ փան՝ փուշտակարներով, ճիւղաւոր մօտեղ, զալուշը զուտի մէջ իրած, այս անձնաթիւն : Կինը շա՛տա՝ րած կը պալան որ անձնաթիւր իր հարցումը ընէ : Կըրկալիլ Յմիթ իր կ'ընէ :

Բոլորիկ են, ճիւղը եւ որ ձեր զիտուի աղջիկ մը կայ, որ ջիւղալոր քէկ մը իրեն կ'ընէին կ'ուտէին : Իրա՛ւ է :

Ան ապալիտ են, իրա՛ւ է : Երկու օր է մըր նացեր, որ զան այլ տեղեկները իր աղջիկը տանին :

Հայրեն ու մայրը իրենց կամեով կուտա՛ն :

Թէ իրեն պիտի զան տանին :

Ինչպիսի պիտի տանին, մեր աղջիկը Թոյնը իր ծոցը պալանէ, այն պալանէ որ զիտէր ձի պիտի նոյնեցան, հօր տանը թալլէր զուր չեղած պալանք թուրք պիտի իմէ : Եւ Բիւրսեկներու պիտի մայր իր անձնալոյս զիտել : Ո՛վ է տեսեր որ Հայրեն կը դաւալուր տայ անթիլաներուն, իր ապաժ կամեով :

Հա՛ւ ուրեմն, փոյլիկ են, զեւ լուր տուր անոր ծոպերը եւ լալ՝ որ Բիւրսեկ հարուստներով Հայ մը կ'ընա՛, աղբիւրին մօտ ձեռնի կը պալան, յոյս ըլլայ թէ ուրիշ օրեկ ինչպէս թան մը պատմա՛ն :

Հայ կինը սպիրու ուրին կը նետէ, արաւ՝ րուղ կ'ընթալ տուն, եւ անձնալոյսէ լուրը կը հարցովէ աղջկան ծոպերէն :

Բիւր զիտը աղջկան Հայրեն կըր եւ տեսնէ Յմիթը, վարստան ջալլեթով կը մօտեկայ եւ կը բարեկ զայն :

Սովորական թան մը խօսքէ վերջ Յմիթ կ'ընէ՝ ան՝ ան եկած եմ, որովպէս ձեր աղջիկը ապա՝ ան տան անոր, ուր որ կ'ուզէք, էթէ խաղաղաբէր : Ինչպէս կ'ընա՛ն ապալու եւր աղջիկը : Երեք զիտում Բիւրսեկը պալան կեցած են դաժն ապրել եւ տանիլուն վրայ, ու կը հանէն որ ըլլայ թէ փախելուց, կամ ուր իսկ փաժա մը հաճող՝ նեղե իրեն :

Եւ ձեղ կը հաճեցնէ միայն թէ դուք կ'ընա՛ զէ՛ր որ մեր աղջիկը ապաժեմ, մնացեալ իմ գործն է :

Ոչ թէ արտաքին այլ ինչինէն էթէ պէտք ըլլայ զայն զիտալուց մէկը իր արտին ուղղել, փրկած կ'ըլլա թէպէտական պատար եւ թէ ճիւղալոր : Հաղապա, կըր թալլ, զուր թալլեթ, եւ ձեր ետեւէն կուտով զիտուր, որովս Բիւրսեկ ու շալու : Գիւրե՛ն մը կը մամ եւ մեր թնկիլին մօտանի կը խաբէր, երբ այլ շալուր թնկալին :

Գաղապատի արտեր լուս, ի դուր տեղ կ'ընտրու իր փալանքը, աղջկան համար, ան արդէն որոշած է տեղը թալլին մէջ մեծեկու : Այդ սեւ օրը շատ հեռու չէ :

Դէ զիտել, շատ մը լուսահատար, խոտում մօտ է :

ԱՐՄԵՆԱԿԱՆ ԵՐԱՆՈՒՆԻ

(Մնացեալը յաջորդով)

ՕՐԱԽՆԵՐԻՆ

Հիշք ձևի - 27 Année No. 6646-տար քրամ քի 2057

Խմբագիր՝ Ծ. ՄԻՍԱԿԻԱՆ

ՄԵՐ ԽՈՍԿԸ

ԵՐԲ ԳՄԳՈՒՆ, ԿԸ ՑԱՄԳԻՆ

Վերջերս նորություն մը փորձեցինք, խմբա-
 զերն քաղաքական հետևանքով, — այս բա-
 ժին փոխ ասլ մեր պատմական կերպով, արտա-
 սպելով անոց խմբագրականները : Երբեք ամ-
 բողջութեամբ, առիկ յաճախ ամփոփելով :
 Փորձը տեղեկ առիկ քան երկուսուկէն ամիս :
 Այսպէս, մեր ընթերցողները պատեհութիւն
 ունեցան լոյսու վաւերական ծայրեր՝ Հիւս. Ամե-
 րիկայէն (Հայրենիք), Եղիորտայէն (Յուշապիւր),
 Լիբանանէն (Ազգայն), Մուրիայէն (Արեւիկէ),
 Յունաստանէն (Ազատ Օր), Հարաւ. Ամերիկայէն
 (Արմինիա), Բրազիլ (Գոյապուրո) : Առանց չա-
 տելու. պարբերականները (Ազգայն չաթարթիկ
 հայկ) :

Այդ խմբագրականները կը շօշափին այլա-
 ղաւ խնդիրներ եւ հոգիւն ազգային — քաղաքա-
 կանէն մինչեւ կրթական — դպրոցական : Հայկա-
 կան Դատին հետ՝ Մշակութիւն պահանջները :
 Միևնույն ատեն կը յայտնին տեսակէտներ եւ
 լուսարարութիւններ՝ Խ. Հայաստանի եւ առհա-
 տարակ Մ. Միութեան, Թուրքիոյ եւ Միջին Արեւ-
 ելիքի մասին :

Բոլորիւ ալ միտքը մէկ էր, — արթնուն պա-
 ճել հանրային կարծիքը : Բացառելի օրուան զո-
 դերն եւ արթնցիկ մեր պահանջները : Զարկ ասլ
 հանրային դիտողութեան եւ պարտաճանաչու-
 թեան :

Իսկ իբրեւ նշանակաւոր լարի պիտանի ուժե-
 րէն շարժապատելն աշխատանքը, յանուն տարա-
 ղեր թաղութեանց պաշտօնութեան եւ բարք-
 Բոլորեան :

Ճարպակն պարտաւորութիւն մըն է որ կը
 կատարէ մեր մամուլը, յարատուօրին արժարեւ-
 լով այս խնդիրները :

Ճարպակս չկայ թէ այսուհետեւ առիկ բար-
 ձըր պիտի խօսի, որպէսզի կէս ճարձակ շնորհ,
 իբրեւ անհատ եւ իբրեւ համայնութիւն :
 Արդարեւ, կը գտնուինք անկենդանութիւն մը
 առեւն :

Գրեական յանցանք է որ եւ թարթափում
 կամ գաղաղութիւն՝ այս հարկաւորութեան օրե-
 րուն :

Թող չըսեն թէ մեր ուժերին վեր գործեր կը
 պահանջեն, շողողուն ծրարելու պարզելով :
 Շատ պարզ է եւ ամփոփ՝ մեր թիւղաղորդը :
 Ապագայը քաղիլ բոլոր պիտանի եւ որոշա-
 ղելի ուժերը, քորացնելու համար ինքնապաշա-
 պտութեան ճակատը : Թող չտալ որ թմբին, յո-
 րանին կամ շահանքին :

Այս մասնագիտութիւն մեր մեջի բուն կու-
 տար, առիկ որ, թէ արդէն իսկ աշխատանի հոգի
 էր փնէն մեր հանրային կեանքին վրայ :
 Ճարեղութիւն մը եւ երբ կը փորձեն վերաբաշ-
 ժը կատարել, մտայն խորհրդամոտիւններ կը
 պատրեր մեր միտքը :

Առաւանդի արեւմտեան Եւրոպան : Կրնա՞նք
 յայտարարել, առանց վերապահութեան, թէ ճալ
 էր առիկ յաղաղ գացիկը, բաղադրանքով անցիկ
 կամ նախաճառար տարուան հետ :

Նախ՝ անկարելի էր հարեան զաղուրթներու վը-
 րայ, որոնք տեսակ մը թնայաբաւանութիւն են,
 Ծրանալի զինքն :

Անգլիոյ մէջ, Լոնտոն եւ Մանչեսթըր կը շա-
 րունակին յորանիչ շղ պատեանի մը մէջ :
 Բրիտանական բարձրեր խորպայէն աղաղան են
 այս պարզութիւն վրայ, որ կը վախճան թեւեւ
 լայն բաձաւ, նոյն իսկ հիմնական հոգիներու ստիքին :
 Անցնալ համայնական վարչութիւն մը
 Հաստատուելին Լոնտոնի մէջ, բայց շօշափելի փաստ
 էր տեսնել, որ ապագայութեան թէ խնայակաւ բան
 մը փոխուելու է :

Այնուհետ փառն ու փամուրջը շնոյն որ պիտի
 փրկեն նոր սերունդը այս յանձնը գաղութին մէջ :
 Յիշմունք զփայլունէն շահանքներ կը կատարէ
 տարուէ տարի :
 Երբեմն ծայրեր կը լուսին Փրեւսէլէն կամ
 Ամբիւսէն, հանդիսարար ստիքներով : Թերեւս դա-
 տարեւ ճեղքանքներն որ կը կատարուին, բայց կը
 պատրի հիմնական — ծրարցող եւ յարատեւ աշ-
 խատանք, ի խնդիր նոր սերունդի փրկութեան եւ
 բնօրհանութեան քաղաքականութեան :

ՄԱՍԻՅԵՆ — Զ. Թ. Մ. Ս. Լուի Արեւելի
 երկնքում հայտնա եւ կապույտ ինչ կը շօշափեն 3000
 Փրանք ընկ. ԲՈՒՌԷՆ ՏԵՐ ՄԻՆԱՍՍԵՆԻ եւ Լ.
 ՇԵՆԹԵՐ մահուան ստիքին, Զ. Թ. Մ. Ս. Տան հիմ-
 նադրութիւնը :

Պ. Անդրանիկ Մասնական փոխան ծաղիկ-
 պատկի 500 ֆր. կը նուրբէ Զ. Թ. Մ. Ս. Տան հիմնա-
 դրութիւն, ԲՈՒՌԷՆ ՏԵՐ ՄԻՆԱՍՍԵՆԻ մահուան
 ստիքին :

ՎԵՐԱԳԱՆՈՒՄԵՐԸ ՏԵՐԱՊԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆԻՆ ՄԱՍԻՆ

(Մասնաւոր բարակցութիւն թնայաբաւ)
 ՓԱՐԻՉ — ՄԱՍԻՅ Երբ (Բրաւադիտական)
 յաճախարարը տարտ որ շարունակ վիճարանին
 ետք, անկարգական պատուիրակութեան առաւար-
 կէն վրայ, յետանկնջ զվերապահութեանը նա-
 ցը : Վերաբաւանութիւնը պիտի վերական Յունաստան
 Յին :

Ուսանողը մէկ վերապահութեան խնդիր
 ծաղիկն, երբ պիտու թիւներն աստղաղանքին
 է Յնայապահութեան Ուսանող, որոշ վերապա-
 շութեանը :

Շատ ցաւալի է որ ՄԱՍԻՅ անդամ պիտու թիւն
 ներ կը հասանի որ զվերապահութեանը մտցունի
 այս կարեւոր ԵՄԻՆԱՆԻՆ մէջ : Կը կարծուի որ երբ
 Յունաստան Յին վերական վիճարանութիւնը, յան-
 նախումը պիտի վերականջ զվերապահութեանը
 ՄԱՍԻՅ մօտ ոչ պատուական անձնագրու-
 թիւներն ինչպէս անկարգել Տիկին Նոյնեմբէր կամ
 դոկտ. Իւսփայէլ Լիւնիք (Կը խնայուր թիւները)
 ցուցանէ մէկ Իւսփայէլ (Կը խնայուր թիւները)
 էինք : Կը պայքարեն որպէսզի վերապահութեանը
 խնդիր վիճարանուի :

Մը եւ մեր աղային զվականները, Ճար-
 ժեր բողոք էր ներկայացնել այս ստիքին :

Պ. Բրաւադի պատուիրակութեան անդա-
 մներէն Համապաշտ Եւրոպական, պատուական —
 Կուրեան կեդրոնաւորներն քաղաքի Տնտեսական
 յաճախարարին անդամները, քուցողներն ասլով
 ՄԵՆ շտապահանգէն շարժանքը ինչպէս ցա-
 ղ եւ յայկական գունդաւոր շարժանքը մը, ուր յա-
 ղը որոշի միտքը սիրաբայէն կտոր մը, հայկա-
 կան քանակաւ պարբեր ինչպէս նաեւ Արամ Մաշա-
 տուրեանի Բարձրանքները պարզը :

ԵՄԻՆ ԲԵՆԻՃԻՆԻՆ

ԽՍԲ — Ուրիշ կարեւոր տեղեկութիւններ յա-
 ղողովը : Ճշդում մը այս առիկ — ՄԱՍԻՅ բնիկ
 ժողովը ոչ թէ վիճարկ, այլ ընդհանուր է վիճ-
 ակն Եմինար 2, տօնակալ արձակուրդներու
 պատճառով :

« ԵՄԻՆԻՆ ՊԱՐԱՆ » ՎԱՆԻՅԵՐԻ

Մեռնող (կամ կայանող) Պապային զէմ պա-
 ղար մը քաղցն է կարելի կեանքին : Բանի մը
 երկրիկայանքներ վերեւն ծաղիկցին աղ սուրբոր-
 քներ իբրեւ ճիւղաւորացում — Բրիտանիոյ եւ
 թեւեւ, բացառելով թէ ի դուր կը խաբեն մը
 շնորհները : Ոչ Մեռնող պապ (Pere Noel) գոյու-
 թիւն ունի, ոչ ալ ուրիշ մէկը կը կողակցէ թէ
 մեռնականութեան մէջ զէմ, վաղարարին առեւն :
 Պապալը գործաւորական հետեւանք մըն ալ ունի-
 ցաւ ինկուստիներ 245, Տիկին մէկ : Տանեկա-
 ղին 16 տարեկան 250 մանուկներ Մեռնող պապ-
 ան է ինչեղով վառեցիկ խաղցիկ մը վրայ, փամու-
 ղը պար : Այս ստիքին զինքն մըն ալ հաստատակ-
 ցին, ուր կ'ըսեն :

« Զրապան մարդանք մը չէ այս, ոչ ալ
 անուստրական, այլ բարձրագոյն եւ ուժգին դոգ-
 րը ստիկ որ զէմ որ չի կրնար կրօնական զոք-
 ցում արթնցիկ մանուկներու մէջ, ոչ ալ կրնայ
 իրականութեան միտք որ համարուի : Մեղի համար
 Մեռնողը Բրիտանիոյ զուտուան է, արարութիւն
 եւ կողարարական սեր բերելու համար : Մեռնող
 պապան որդին է Աստուծոյ զրկումը միտքներու :
 Աստուծոյ քան կայանողը հասնելն ալ անի-
 լապէս գործի ճեղքանքի, վերապահութեանը հա-
 մար Մեռնող պապան, քաղաքականութեան ստիկ —
 զին վրայ լուսարանակցելով եւ ծախսութեան
 պայտանքով մը : Գերաբայանալ Տիկին Բէր, որ
 միևնույն ատեն Տիկինը քաղաքական է, ծայր
 չհասնից այս կողմին զէմ :

ԱՆԿԱՊԱՐԵԱՆ ԽՈՂԱՊԱՐԱՆ
Լիբիոյ սեղ

ՆՈՐ ԳԵՏՈՒԹԻՒՆԸ ԽՈՂԱՊԱՐԱՆԸ ՏՐԱՄԱՐԱՐԵ Ե
 ԱՆԿՈՒՄԵՆ ԵՒ Մ. ՆԱԶԱՐԵՆԵՐՈՒՆԵ

Ինչպէս հաղորդած էինք, Դեկտ. 24ին անկախ
 պետութիւն հռչակուեցաւ Լիբիան (Նախկին աֆ-
 րիկեան Տրիպոլիս, շրջաններով) :

Արարողութիւնը տեղի ունեցան արքայական
 պալատին մէջ, Պեկադի : Անկախական յայտա-
 բարութիւնը պատեհուն վրայ փակցուած էր եւ
 նոր պետութեան դրօշը — կանանք, սեւ եւ կար-
 միր — կը ծածանէր ամէն տեղ :

Իտալի թաղապարս հանդիսարար թաղապարս մը
 զնայ այն պալատը ուր երբեմն կը ընակէր Իտա-
 լիոյ մտաւարը, Կրաքիսին : Անկախութեան յայ-
 տարարութիւնը ամենիպապ վերել, ամոժանալ
 վարչապետը շրտարեցաւ, եւ Մասնաւոր պէ-
 լաքի Մասնաւոր յանձնաւոր նոր զանգիւն կող-
 ալ մուրհուր :

Թաղապարս ծայրապետն ճառ մը խօսեցիւ
 ըսաւ թէ նոր դրօշը, զիտարանանքն է մեր պո-
 քարին եւ միտքներն : Մերն այս հանդիսարար տ-
 ուրիւնը կը ինչեղ մեր նախահայրերուն փառանք-
 ղութիւնը եւ կը յուսանք թէ նոր դարձեալ
 խաղաղ պիտի ըլլայ մեր սիրեցեալ Հայրենիքին
 համար :

Տրիպոլիս մէջ հաղապարս Արաբներ խնդ-
 ցան կառավարական պալատին առեւն, իտալի հա-
 մար արքայական յայտարարութիւնը, որ կը ծա-
 նայանէր — նոր պետութեան մը ծնողը, ճիւղ-
 ճոյանաւ : Միայնալ Ազգերու կազմակերպու-
 թեան : Արարողութեան պահուան զանալից պե-
 տութեանը օգտակարելի կը ստանանին Տրիպոլիս
 աներկեան տալիս յանդիսները :

Մ. Նաւանդուշէն եւ Անգլիա շուտով գտնա-
 ղեւեր պիտի կենք նոր պետութեան հետ, երա-
 խաւորելով պահակապետին օգտակարները
 պահակաւորներ : Տրիպոլիսին եւս ալ պիտի կեն-
 քուի յառաջիկայ դարեան, երբ ընտարութիւններ
 կատարուին Լիբիոյ մէջ : Անգլիա յանձն առած է
 գործել պիտու թիւներն ինքնուրիշ բաշը : Տրա-
 նա եւ Մ. Նաւանդուշէն ալ անուստրական օգնու-
 թիւն պիտի շնորհան :

Նիւս. կարեւորն այն է թէ Լիբիան ալ պիտի
 միանայ Արաբական Դաշնակցութեան, իբրեւ ու-
 թարք պետութիւն, հետեւաբար պիտի ինքնու-
 ղուի առաջ աղեկութեան : Դաշնակցութեան ընդ-
 հանար քարտուղարը, Ազգայն փաշա յայտարա-
 րեց թէ Լիբիոյ անկախութեանը իրականացումը
 կը կողակցէ մէկը միայն կամար գործակալ Լիբիոյ
 պաշտպանութեան համար, երբ ցաւ տարեկան
 էր եւ Եմին արիւ կտրեցաւ, առանց յուսանալ
 լու : Եմին համար պատեհելը մը պիտի ըլլայ Լի-
 բիան արձանագրել Արաբական Դաշնակցութեան
 մէջ իբրեւ անկախ պետութիւն :

Նախագահ Թրուսին ինքնուրիշ ողորնայ
 Լիբիոյ անկախութեան իբրեւ պատմական զէպէ
 մը, անձնական ծանակ մը ողորնայ լուրեր Թա-
 ւաղերին : Ուրիշները կը հռչակուին թէ կառա-
 վարութեան 1,100,000 տալիս զուտար մը պիտի
 նուրի նոր պետութեան Բրիտանական կառա-
 վարութեան անկախութեան զնայանք մը նշանակուի,
 իսկ Մ. Նաւանդուշէնը գործակալար մը Եմին-
 տական զնայանք ներկայ չկայ, որովհետեւ Լի-
 բիա տրամադրել չէ ճանչնալու : Ճարպալ թաղա-
 րին նոր տեղադրը, — արքայ Նախագահ եւ Սու-
 տանին :

«...նր ինչիկ խաղաղութիւն»

Լատինական Մեռնող ստիքին, աշխարհի վա-
 րիւնները ճառեր խօսեցին, անուստրական բարեփո-
 ճութիւններով :

Նախագահ Թրուսին ըսաւ թէ իրական եւ տե-
 պան խաղաղութիւնը կարելի է ապահովել ա-
 պառ ժողովը գոյուրութեամբ, անոց հաւաքը —
 կան զինուոր եւ պաշտպանք : Անկախութեան
 հանգիստեղ մէջ է այս գիշեր, բայց մեծ փո-
 փոխութիւն կը կատարուի մէջ, նոր ոգի մը ծնած
 է : Հակառակ իրենց գոյուրութեանը, աշխարհի
 ապառ աղբեր ճեղք ճեղքի տառած են լիւծ նպա-
 տիկ մը համար — ոչ միայն պաշտպանի իրենց
 զինքներ, ոչ միայն շահի արկունքայն պատեհալ
 մը ինքի պայքի, այլեւ տեղեկին իրական խաղա-
 դութիւնը մը, ոչ թէ ստանձն յոյս մը, այլ արդար
 եւ անական խաղաղութիւն մը :

Նախագահը այս ստիքին ողորնայ Գործակա-
 ղութիւնները :

« Պապի ալ ծայրապետի ճառով մը զինքնա-
 րկութեան հրաւեր ուղեցր ըլլալ աղեկներն, վա-
 տիկան միջնորդութիւնը առաջադիւրի կը կը
 հակամարտ հակասութեան, ի խնդիր խաղաղու-
 թեան : Ծառը թաղաղանուեցաւ 24 լեզուներով :

(Լատինալ շարժանքները կարգաւ Գ. Է)

ԵՐՈՒՄԱՆ ԾԱՆԱԶԻՁ

ԽՈՒՄԱՆ ԵՐՈՒՄԱՆ

Ծ Ն ՈՒ Մ

(Բ. և վերջին մաս)

Հաջիւ զամ ար ժամը էր մտայր տան սեմին հասնողը համար, Գիւրգիւն մէջէ կ'ուզէ իմա՝ նայ միջիկն ու լլաւը։

Միթէ՛ր պատահական — Ես Համանցի ա — շրէթէն համարեմ իմ այդ գէշեր աք տունը կ'ուզէ մնալ վաղ առտու կանոնի մամբա պիտի շարունակեմ։

Համանցի աշիւթի մարդիկ մեծ թաղարք ծովիկներն էին կատարած հանգան աշիւթի՝ երբ և կամ Հայերուն դէմ։ Անցան որ, երբ այդ տներէ կը լսեն, կ'ըսեն. «Ա՛րք դիտում վրայ տեղ ունի», ներս մտի՛ր։ Գիւրգիւնը մէջէ կ'ուզէ — նորըջ զայն տունը և կը պատմէ անցիններուն թէ՛, մի քորեկով Գիւրգիւնին է նորեկը, լաւ հիւսիսներեցէ։ Ես ինչ դուրս կ'ըլլէ։

Ընթերցե՛ք վերը, ա՛նէ մարդ էր պատկերու տեղը կը զարկու։ Ժառայ ալ կը մտային։ Միթէ՛ր և աղչան հայրը կ'ապրեր տանին կը խօսին, յա — չորս որտեւ մարդիկներուն մասին։

Միթէ՛ր կ'ըսէ — Անպէր շնա, ես վաղ առտուն աղչիկը պիտի պատմեմ և տանիմ այսին վաղը, վա՛ստար յանձնելու, իսկ եթէ կուտիկով մտնեմ, աշիւթը ալ հետս կը մտնեմ։ Բայց իմնեւ այդ, լաւ մտիկ ըլլէ։ Առտուն երբ աշիւթը տասն դուրս ելիմ, Գիւրգիւնը քնակապարտ պիտի ընդդիմանայ։ Ես անհիշելիա երեւոյց պիտի պատկանեմ, իսկ երբեք չեմ պիտի գտնէ, որպէս ինչ տանին որ թէկն։ Երբ պիտի տեսնեմ որ շը գտնի կ'էրիսան, միւսին ըսէ — Լուր տար թէկն ինչ աշիւթը փակցուցին։ Լացե՛ք, որքան որ կ'ըսեց, մասնաւոր թէկն հասած պատճառ։

Անկեւ քաղաքացի էր ինքնակամարին վրայ։ Գիւրգիւն ռեյսի Զոմերը և Զախերը կամաց կամաց զգուս կ'ըլլային։ Գիւրգիւնին երկուքը եւս ինչ տանիլը, իսկ մէկը միւսին կը կուտար ախտին մէջ։

Միթէ՛ր աշիւթը աշին ձագ, մօտիկ մէկու պատուաւ կը հետեւէր առը։ Հաջիւ դուրս սեմը ու — ցած, Գիւրգիւնը կը պոստ աղչան թէ, «ո՛ր կ'երկնայ, իսկ դառնալով Միթէ՛րին կ'ըսեն թէ ինչ դուրս ունիս անոր հետ։ Միթէ՛ր կը պատահական — Այս Զոմեր (Հայ) աշիւթը կը տանիմ, մօտիկ ինչ։ — Ան մը թէկն ըսանան է, ես զարմիր, ես թէ ոչ կը դարձնեմ։

Միթէ՛ր անհիշելիա մօտիկ կ'ուզէր Գիւրգիւն — բուն, որովք մէկ մէկու հետ։ Երբեք էր ես եր — կուրք միայնի կը դուրսեմ տան քակը։

Աղչան Հայուն ու մայրը իրենց դերը լինելով, կը մտնեն ախտը և երբոր Գիւրգիւն կ'ըսեն — Ետու լուր տար թէկն, թէ զոյամեղը սպանեմ — ցին, աշիւթն ալ փակցուցին։ Երբոր Գիւրգիւնը անհիշելիա մէկ շնորհով, կ'երկնայ լուր կուտայ իրենց մեծամորին։

Մին այդ մէկ մօտիկ տանիլ համբայ էին կուրած Միթէ՛ր և աղչիկը, երբ յանկարծ կը տեսնեն որ քաղաքի մէջ միայնակը անձամբակը կը սուրան իրենց կողմը։

Միթէ՛ր կ'ըսէ աղչան — Նստի՛ր այս տան։ Այս քաղաքը բնական զրկելու է մեղի համար։ Ես դիւր կը բռնեմ, իսկ դուս ըստ քաղաքի ըրէ՛ր կ'ուտանք շարունակ։ Հաջիւ 200 ջայլի հետաւորական ար վրայ, Միթէ՛ր իր մօտիկ կ'ուզէր տա — ինչ հասնող մարդուն և ինչ գտնի կը տապալէ, յետոյ եկեղեցի, երբորը։ Ուրիշներ ալ տան — կամ միւսին վրայ կ'ուրկուտով, գտնի կը զու — բին։ Գիւրգիւնը կ'աղչէ կ'առնեն։

Միթէ՛ր կը օպանայ ըտելը ալ դժգոհահարել, եթէ չուզէր իսկ։ Յետոյ զնակ մը կ'ուզէր թէկն ըստին և զինքն վար կը թողնէ։ Ես կ'աղչայրեմ — Ես թող երբոր փաշալի գինուտուն — բին եղած չըլլամ, եթէ մէկ ջայլ տա՛նա՛նք ու ողջ մնա՛ր։ Այս է վերջին խօսքը։

Բէկը կը հրամայէ որ յօղաներուն դուրս — ցնէ կը կ'ըսէ։

— Զան Գիւրգիւն, քաղաքիս վրայ կը հիւսնամ, քանից որ քիտն յարեցի քալը, ինչ աղչի ալ պատահանէ։ Դուրս ելի՛ր զրէրէ, մը աշիւթը քեզի հայտ ըլլայ, միայն թող սուր որ մօտէն դիտեցի քեզ։

Միթէ՛ր կը պատահական — Ես Գիւրգիւնին խօսքին չեմ հաւատար։ Անորք երբ ու՛ր ինչ կ'ըսէր բանեցին, խորամանկութեան կը դիմեն։ Դուք դարձե՛ք մեր եղած համար, ես ալ իմ համբաւս կը շարունակեմ։

Բէկը կ'ըսէ — Թա՛հ (Հայ), երբու՛մ կ'ընեմ Բիւնախի վրայ, մայրս ինձ կ'ըսէ դա՛նայ, եթէ որ ես է փոս մը կ'ըսէ։

Աղչիկը մօտէն փակած էր Միթէ՛րի կուտին և կը գտնէր յանցանք որ չհաստատ Գիւրգիւնին։ Միթէ՛ր գիտէր որ այդ երբու՛մ զրոյժ շատ չէին եղած։ Միթէ՛ր զրէրէն կ'ըլլէ, Գիւրգիւնը իրենց զն — քեր կը ըսեն և կ'ապալած շատու համար։ Երբ կը մօտենան Միթէ՛րին, թէկն անոր ճակատը կը հա՛մ։

ԱՐՄԵՆԻԱՆ ԵՐԶԻՄԱՆԱՐԻՆ

ՏԱՐԱՆԵՐ

ՄԱՐՏԻՆԻ, (յայտարար) — Բոլոր երեսուրեւոր համար վարկերը որ մը եղան Գիւնու 16ի կ'ըսեն, երբ յան միջոցի, Մարտի 16 ընտանիք կը դիմէ ռեպուտիվի վերջին յերկաթու — ստան։ Արմենիան յայտարար չըսէ գիւնու։

Հանկի անհիշելի մը եղաւ Յետա՛նքի խոսքը քաղաքական։ Շատեր Միտաքանին յերկաթու — թիւը, երբու՛մ համարուրեմին էր վերը։ Տեսանք շնաւ կը իսկ հրճուանքը Համարը մարդը տեսու դուրսին։

« Գունը մը Վ Հայ երգահաններու գործերէն կը անուանեն յայտարար։ Ուրիշ տեսակ մտա — կ'ըսեն մը ալ կը յերկաթուցին երգչախումբը եր արտաքին տեսքով, երբ վարկարար կը քաղաքի որտեւած ժամուն։ Կենդանի պատկեր մը ալ եր կին յափառանքներու որովք կարծես ընտելով զատուած ըլլային մը միայն երկաթու դուրով, այլ և փաստելու համար մը ցնդակին ընտելուր դիմը ու չորսը։ Այս տպագրութիւնը յետուանցու մասնաւոր երբ զիւ ետք խոսքը կ'ըսէր։ « Աղչին չորսուր մտակիլ նուր, անոր յայտարար, Արմենիա ուսուն է սուրբ։ Հայր քարը, Հայր վերս։ (Բանաստեղծ. ընկեր. Մ. Տէր Մանասեան)։

Ես տպագրութիւն յայտարար ըլլալով միայն հայերէն, զիմարդը հաղթ դատած էր անոր մէկ ամփոփ միւսին թիւը առաջին քաղաքական դուրսին մը, զոր կարգաւ Գ. Գ. Մամիկանեան, մարդը առաջանալով կ'ըլլէ մեծ հանգիստ լուսնաւոր, նիւթ թիւը իմաստ ու ոգին իմացողը այդ ծանոթաւ դուրսինը, որով օգտուելով կուտանք շնաւ մեր տպագրութիւնը։

Բացուցի արդեւաւս յայտարարի դուրս, ես անտեղեկ վարկերէն չեմ, ցտանային երկուսն որուն յաղորդակցին երեք հայերկանայ երբի՛ր ժիմ հետաւոր հայրկները, մէկը Գ. Այնճարի գերեզ — կայսրէ իմարդներին։ Առաջին տեղիցը թիւը մը Վ. Մարգարիտ, մերկերու ջայլերգը որտեւ — բին կ'ուր մը, ինչպէս հետեւ նոր չեղեկակին մը — կ'ըսէ ճշտապատանք, որ նոր յուզում էր տեսու կը երանդեցու պիտուութիւնով, Ուրիշ շարք մը մէկ յայտարար Բարեկ զանաւանի գործերէն յայտարար երեք կուր, Շառը, Մարգար, Գա — լիւս։ Շահակին եր անտեւ այն զեղեկիկ ընդայ — նստանով զոր ճեղքակող տուած է անորի՛ր օգտաւորեցի մը փողով յայտարար քաղաքի եղանակներ։ Ուրեւորեցի մեծ եղան մասնաւոր յայտարար մէկ, որ իր կ'ըսէր յանկարծութիւն շարունակ անձամբ լէր արդէն և ճիշդ այդ պատճառաւ աւելի հանդիս կ'ըսէր ճակատեցաւ։

Վերջին շարք մը մէկ յայտարար Գ. Միւսիքի «Զինք ու դիւր» Կոմիտասի մէկ անտիկ կուրին հետ, «Եւրասիա» — ճակատեցաւ որ ըստ ղեկավարին, վարկարար անձնակներին ծախուտներէն մը է եղած և որուն մայր եղանակը Հասարակութեան է և կուրիկ Գիւնու թիւը մէկուսին թիւը։

Բոլոր, և կ'ըսէ — Այս աշիւթը քեզի հայտ ըլլալ։ Եթէ կ'ըսեն ինչ, կ'ըսեն ան մօտիկ Հայոց վարք, Թող քա՛նուն մեղի պատկէ, ես միայն ըլլամ մը յայտարար շարք։

Միթէ՛ր կը քաղաքին թէ ինչ ամուսնացած է, թէ մեծ օրէնքին մէջ վրայ քաղաքականութիւն։ Երբեք այդ վարքը որ լեցուած է խեղճութեամբ — ըրով, Այս աշիւթը որուն որ հա՛նք, անոր հետ կ'ամուսնացնեն։

Բէկը հաստատութիւն կը յայտնէ, և ամենքը միտակ միւր շնորհով համբայ կ'ըսեն։

Երբ կը մօտենան վարկեր, կը տեսնեն որ արեւտարներու քաղաքի մը կը պարէր մարդար մը, թիւը մը կը յայտարարէ։

Երբ կ'ապալանք որ կը հասնած փետաւուն ընտել թաղաքական մէկ, աշիւթը կ'ըսէ թէ ինչ կը պատկերին անոր որ փրկեց իր կանքը։ Այս պատահական վրայ թէկն բռնելով աղչան և կը միտակին ձեռքէ, կը տեսնէ քա՛նանային զով որ — պիտի պատկէ։

Միթէ՛ր այսպէս ամուսնացնէ ետք, կին կ'առնէ կ'երկայ իրենց դուրսը քալայ անտեւ կ'անտարգիւր թիւը երբեք կ'ըսէ և զիմարդին, որ որ մը վերջին կ'ըսէ հետ կ'առնէր Կոմիտաս և կը հաստատուր Կարաք չըլլար, Անու՛մ Անու՛մ էր։

Իր քաղաքական հաղթանակներ շատ թէ ժամանակ վրային կը հանէր։ Իրեք Գիւրգիւն քանի եր Գիւրգիւնը ինքնակարար թիւը երբեք Թուրքերուն մը քաղաքական ինքնակարար կը թիւր Կուր, Կալ — դուսն կամ Կուր կը մտնէր, կը հայտարարէր — ներք քանքն կը թաղեցնեն, Միթէ՛ր կը պատահական — Գու՛րք պարբերին համար կը կուրի, երկու կին պիտի պատկէ, ես ալ ճիշդ Գիւրգիւնին օրինակ անտեղ անտեղ պէս կ'ըսեմ։

Որ մը ալ կ'երկայ քաղաքական։ Գիւրգիւնը հետ կուրի կը բռնուի եր թիւը երբեք կ'ըսէ հետ կ'ապալանք։

ԱՐՄԵՆԻԱՆ ԵՐԶԻՄԱՆԱՐԻՆ

« Էմիլիան » ամսագիրը հաղորդելով քանա — աք երուարը Շահադիթի մահը, հանգան տեղեկութիւնները կը հաղորդէ անոր կեանքի և գործ — ծի մասին։

Երուարը Շահադիթը կ'ըսէ մանկավարժ, պատ — մարտ, քանաքեր և հանդային գործիչ, երկու տարեկին ծառայելով կը փողովորդէր, պահանջ — կուս էր և աշխարհը տեսնող, սիրուած և յար — դուած դուստրէ։

Գիւսակաւ տապալեցին մէջ նշանակին է իր ինքնապատկերներ, խորթաբախանք մտքը, կուտ արամաբանութիւնը, սիրուած յամառութեամբ, աշխատասիրութեամբ և ընդհանրապէս անտեւ մեծ կարողութեամբ։ Անոր կատարել մշտական տը — նութիւն է եղած յանուն Հայ գիտական մտքի հարստացման ու զարգացման։ Մերժանադարը գիտականը երբեք գրեւը վար չէ դրած։ Ես աղ — անապար ճաղողներէ և զայն գիտականին մեծաւ դրոյն տարահանին։

Երուարը Շահադիթը կը քաղաքականաւ ու ան — իտե՛լ գործունէութեամբ հայ գիտականաբանութեամբ — կան գիտականութեան գանձանքը հարստացուցած է քաղաքին մեծամեծ գործերով, որովք կարեւորագոյն ներդրումներ են Հայ հանդիպի կանքեր ու մայրիկի ուսումնականութեան համար։

Ե. Շահադիթը դրած է ուսումնականութիւնը պատմութեան, աղագիտութեան հարցերու շուրջը։ « Ենթ խախտիկներ և նոր նախնիներ » զիմարդը, « Գիտական անհրաժեշտ » ճշմարտ փառքեր և նը — քանքն դիւր Հայոց կեանքում, « Էմիլիան » և « Զերեքի » և չէրք գրագէտ, « Էմիլիան » պատ — մութիւններ և ալ գործեր։

Շահադիթը անհնա՛նտեղի աշխատանք կատա — րած է մասնադրական գիտականաբանութեան տա — պարկով մէկ։ Ուրուպէս գիտականով գրականի փաստագրութեանը տարբեր, մեծ ետեղէ և ցոյց տեսած անտեղ հասարակ և ուսումնականութեան մէջ։ Կայտն է և Ս. Արուսեան, Մ. Նալբանդա — նի, Բ. Գալակեան, Մ. Շահադիթի վերաբեր — եալ փաստագրութեանը փողովորդները, զորս կ'ըսէ ինչ է միւսանքին օտակով քանից արեւեք — առ ծածոթիկներինը։ « Էմիլիան » մէջ գիտարարած նիւթերը կը նպաստեն յիշելու դրող — ներու կեանքին ու գործունէութեան աշխարհ փաս — տագին պատկերացման։ Թժ. Գալուր Հայ համար — ին կ'ըսեն կը մշակողիկ պատմական տեսակ — ին կ'ըսէ ես շատ շահակաւ նիւթեր կան իմանալու — բուն մէկ։ Անկողը է լսել թէ զիմարդին տեսպատ — եր քաղաքականութեան նիւթին կուտանք թէ՛ քա — նասերին և թէ՛ պատմականին։

Երուարը Շահադիթը քաղաքիկ սեր ունեցած է կենսագրականներու մասին։ Գրած է Մ. Եմիլի, Մ. Գոռլիկեան, Գ. Ե. Ս. Գալակեաններու կեն — սագրութիւնները, Գ. Սուրբուրդեանի կենսագրա — կան գիւնը, Ե. Գալակեանի կեանքը և Ս. Ա — բուրդեան, Մ. Նալբանդանի, Մ. Շահադիթի վա — կապար կենսագրութիւնները։ Վերջին երեքը ար — մանի են քաղաք գիտականութեան, իբրեք կատար — եալ գիտարար։ Բազմութիւն են Երուարը Շահադի — թի գիտական գործերը։

Գրած է մեծ թիւով յօդաւանդներ ևս, պատ — մագիտական, քանաքական ինտիկներու մա — սան, պարբերական մատուցել մէկ։

Ե. Շահադիթը գրեթէ բոլոր գործերը անըն — հատելի գանձեր են Հայի Վրդիկութիւն և պատմու — թեան ներկայ և ապագայ ուսումնասիրութեանց համար։

Բարձր գնահատելով Ե. Շահադիթի քաղաք — եալ թեղաւոր աշխատանքը ի նպաստ հայի, մշա — կույթին, Հայաստանի գիտութիւններու ապրել — միայն Գրականութեան աստուրի գիտական խոր — չուրը 1944ին անոր կուտա գիտարարեց մար — դագիտ (ստեղծութիւն) աստիճան, ասանց թէլիկ պաշտպանութեան։

1946ին Հայաստանի կառավարութիւնը Ե. Շահադիթի ծննդեան 90ամեակը և գիտական հան — րութիւնը դրոշմաւորեց 65ամեակի տարին շնոր — հեղ ղեկուրեան փաստագրութեան գործիչը պատ — տուել կ'ըսուէ։

Մեծանուն գիտականը Ս. Էմիլիանի մօտիկ կանոնած մասնակցութեանը էր և Գ. Գիւրգիւն Զ. Կարկիւղեանի մտերիմ քաղաքական։ Աղագիտի կեն — ղեկական մտղովի կողմէ ընտրուած էր Գիւրգիւնի Հոգեւոր Խորհուրդին անդամ, ևս պարտաւան — չուրեմար կատարեց իրեն փաստաւոր պատու — ի խառնուր պարտաւանութիւնը մինչեւ անկողին ինչուր։

Ե. Շահադիթը « Էմիլիան » ամսագիրը գոր — ծած աշխատակցող քանաքականներէն էր։ Անտար — ղեկութեան մէկ թիւին մէջ Հայաստանի է Թժ. Գալուր Հայ հանդային գործիչներու նուիրուած քաղաքականութիւններ կամ յուրեր, որովք քա — յայիկ արեւը ունի Հայոց պատմագիտութեան և քաղաքականութեան համար։

Բացառելով վերը թվ աշխարհը հետացած է Բր-
բրատսկին, շնչանք թվ ներկայ ճակատին դեմ -
գերել չեն կրճար ապահովել խաղաղությունը :
Միև կողմից, դրամաթիվները, կամ առկա ճիշդ
սպասարկության ժամանակը կրճարողը, զոր
միջոց խնդրանք ենք թանկանալի, հաստատուն
հրաշխյալը քիչ տեսակին խաղաղության համար ,
և ի՞նչ միջամտական խորտակումներ առկա թեև
ընդադրություն են տիրապետության զենքն -
ը :

Մեղքին թաղանթը ալ ծախսաբարձու ճառ
մը խոսելով, չեղանք թվ ճիշդ տաշխապահ
ընթացի մը մէջ, ուր Մենք Բրատսկիյո ժողովուրդը
զենք ինքնա ճամբորդական և հասկացողութեան օ-
րինակը քիչ համարաւոր աշխարհի շնորհման հա-
մար հրաշքը ըլլաւով, ծախք կը զոգար յուզումէն :
Սերմանեան Գերմանիոյ վարչապետը,
Տոգը. Արժանաւոր, յայտարարեցին - « 1950ի
Մեղքին աշխարհի խաղաղութեանը առկա վտան-
գաւանքն էր թան 1951ին, Կը յուսանք թվ այս նշա-
տաւոր ընթացից պիտի շարունակուին 1952ին :

Մեղքին ընթացի ընթացի 2500 ուսանող-
ներ ծախսապահ ինքնա ճամբորդական, հաշտակ
ստանկի ցուրտին : Այս ուսանողները
զապահ էին 30 ստորերը երկրորդին : Քաղաքին 12
հազար ընկերներուն վրայ աւելցած էին աղաք
միջակայքները, շատերը միջակայք չընկալ
ընկերները քարոյներուն էջէ կամ սեղանէն թրջու-
մը վրաներուն տակ : Ըստ սովորութեան արարող-
ութեանը կատարուեցան շայտք, կաթիլներուն և
օրնոցներուն կողմէ : Գերմանիոյ պատարապ
ծախսապահով կը լսուէր աշխարհի ամեն կողմը :

ԳՆԱԿԱՆ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ՕՐԱԿԱՅԻԿԸ 30 ՓՐԱՅԻՆ ԿԻ-
տի քարճախայ : Ուրիշ յաշտակներ ալ պիտի ը-
լանք երկար ծառայութեան համար, ստորեկան 4-
հազար Փրանք : Մոնթրէլ որակն ալ պիտի բար -
ւոյնք :

ՄԱՍՈՎԱՆՈՐՆԵՐԸ վերջին աւելցուցած էին
զինքներ : Երկուստեք օր քաղաքին ստանկաներ
պաշտպանին 3225 խանութներ, ստուգումներ կա-
տարելու համար և երեսուն հանրային 187 օրնոց -
զանգեթիվները : Շատեր զինքն աւելցուցած էին
միջին և 20 տարեկան Մասկանտները անոր -
ծաղքելի կը գտնեն կառուվարութեան սահմանած
սակագները :

ԹԵՂԵՂԱՆԵՐ ԿԸ ՀՈՒԱԿՐԵՆ ԹՎ ՎԱՐՈՅԿԱԿԸ ԵՐ-
կու անգամ է որ չի ծախսակցեր Մեղքին ըն-
դանակ ներսին, թեև յատկապէս Հրապարակ
էր, քաղաքապետութեանը տալու համար քաղաքի
ճարտարագործութեան մասին : Արտաքին հախա-
րաքը յայտարարեց թվ վարչապետը Հեւաղ է :

ԱՐԵՒՄԱՍԵՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ալ ընկերներ
որոնք որք հրաշքաներ պահած էին, կրճարակ
զանգեթիվ հրամանատարութեան արդիւնք, ին -
քուն ստացան, պայմանաւ որ արձանները տան ի-
րենց զենքերը, զերման իշխանութեան : Երեսուն
օր պայմանաւած սահմանաւած էին : Միջակայքները
հինգ տարի քանտարկութեան և տրաքանքի պիտի
դատարարուին :

ԵԳՊՏՈՒՆ ԵՐՄԱՆԻԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ կը
ծառնուեանք թվ այն ջանքի որ հարկեր առկայեց
պաշտպանութեանը որոնք արձակուած էին, իրենց
երկրի պիտի վերադարձան կատարուեան
ծախարդի և երեք ամսուան թուղթի պիտիստանան,
իրեն հաստուցում : Պատեղարարական և ծովային
նախարարութիւններն ալ կը ծառնուեանք թվ օ -
տար պիտի ճամբորդին անդիպեցի ծառնակունե -
րը : Եղիպտոսի անարեկիները կը յարուսակեն
յարճանութեան կատարել Մուէզի լընանին մէջ :

ՄԱՐԻՒՅԵԼԻ ԱՄԱՏԱՆԱԿԱՆ ՈՐԲԱՆԱՍԸ

Կը ծառնուեանք թվ, պարանալուէր փոխա -
րէն, այս տարի ամանորի առթիւ կազմակերպած
է վիճակախաղ մը, որ տեղի պիտի ունենայ 1952
Փետր. 3ին, կիրակի օր ժամը 16ին, Հ. Բ. Ը. Մի-
ութեան սրահին մէջ, 19a rue Venture :
Վիճակախաղին մէջ կան թաղամթիւ արժեքա -
ւոր առարկաներ : Տոմսերը հրապարակ հանուած
են արդէն : Վարչութեան անդամները ամէնուն
պիտի դիմեն տրամակներու վաճառման համար :
Ուրեմն փութեցէ՛ք օգտուել, այս պատահի առթի-
լին, փորձելու համար ձեր բախտը, Նոր Տար -
ուան առթիւ : - (Դիւան)

ՓԱՐԻՉԱՆԱՅ ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ԲԱՍՐՈՒՆ

(35րդ ներկայացում)
29 Դեկտ. Եր. ժամը 9ին, Société Savante
Գեղարարութեանը ղեկավար ԲՈՒԴՎՈՅԷ
և թատերական ծանօթ զեկրասաններու
կը ներկայացուի ԺԵՐԼՆԻԿԸ (5 օրօք)
Գեղարարական վերջ տեղի կ'ունենայ Գովգա-
նի վրէժ :
Մուտք 150 և 200 ֆր. :
(Փէրթ Եւանկի կամ Մ. Միշէլ) :

ՖԱՐՈՒՆ ԵՆԱԿԱՆ ԿԵՆԻՐ. ՎԱՐՈՅՈՒԹԻՒՆԸ

Փարիզի և շրջանի ու ք մասնաճիւղերով կը տեղի

Մանուկներու Օրը

Հինգշաբթի, Յուլիոս 3ին ժամը 3—6, Ստեյ-
թ Մանուկների մեն սրահին մէջ :
Մանուկներն փիլի, տրամախոսութիւն, երգ,
պար : ՎԱՐՈՅԷՆ ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ԿԸ ՐԱՄԵՐԸ ՄԱՆԻՔՆԵՐ Ի
ՆԱԽՐԱՐՈՒՄԸ : ՄՈՒՆԻԿԱՆ ԱՅԱՍ Է
ՄԱՐԻՒՅԵԼԻ ՄԵՃ

Մարտի 1 զաղաքի Ֆ. Կ. Ուայլ մասնաճիւ-
ղը Մանուկներու Օրը կը տեղի 27 Դեկտ. Հինգ-
շաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին ՄԱՆԱՐՈՅԷՆՆԱՅ՝ ա-
կումբին մէջ :
Վիճակահանութիւնը յետաճուած է :
ՏԵՂԵՂԱՆԸ

Ֆ. Կ. Ուայլ Տէյնի մասնաճիւղը Մանուկնե-
ր Օրը կը տեղի Դեկտ. 30ին, կիրակի կէսօրէ
վերջ, ժամը 3ին, Հ. Բ. Ը. Տան մէջ :
ՎԻՃԻՒՄ ՄԵՃ

Նախաձեռնութեան Կապույտ Ուայլ, այս կէ -
տակի կէսօրէ վերջ, ժամը 2.30ին Սէյնթ Բազ -
միլի մէջ : Գեղարարական ճոխ բաժին : Բազ -
միլի կողմէ, պարէն և արտաստուութիւն
ներէ պալտի ներկայացուի մանկական թատեր-
գութիւն մը : Ծարմալկարի վրայ պիտի ցուցադ -
րուի Յիսուս մանուկին ծնունդը : Կապույտ պա -
լան ուսուսողները ծրարելու պիտի բաշին ըստ
մանուկներուն :

Հ. Բ. Ը. Միւրեան ծերայալի Կեղծ. յանձ-
նադրով կը խորանկ գաւով կը ծառնուեանք Նու -
պարեն մասնաճիւղերով վարել, վառարակաւոր
հրապարակչուի և քաղաքի :

Պ. ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՒՆԵԱՆԻ

Ժամը, որ տեղի ունեցաւ 23 Դեկտ. Կիրակի առա-
ւում, ժամը 2ին ներքե Հիւսիսայնային մէջ :
Յուլիոս Կապույտները պիտի կատարուէր աշ -
տար, Հինգշաբթի ժամը 15.45ին, Փարիզի Հայոց
Ժան Կուստի եկեղեցին և ծարմին պիտի ամ -
փոխուի Cimetière de Bagneux :

Կը հրապարակուի ազգային իշխանութիւնները,
կազմակերպութիւնները, միութիւնները և ըստ
տեղի որ կ'օգտեն յարելու վառարակաւոր մաս-
րակներն իշխանութիւն :

ԿԱՂԱՆԴԻ

Ձեր նուեներուն համար

Ինչպէս նաև նշանախոսութիւններու և ա -
մուսնութիւններու առթիւ զինեցէ՛ք ժամագործ
ու դոհարարանա՛ն :

ՀՐԱՅ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ

261, Fbg. St. Martin, PARIS (10)

Որուն ճոխ ու ալլապան վարդեպետները, զորի-
ցերիական ընտիր ժամացոյցները, ոսկիաւ և ար-
ծաթիկաւ մաշեն տեսակ առարկաները պիտի գտնէ՛ք
ձեր ճաշակին և քաղիկի յարմար :
ՄԱՍԿԱՆՈՐ ԶԵՂՉ ՀԱՅ ՅԱՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԵՐՈՒՆ

Հետաճած Ուոլ 60.69

Métro Louis Blanc կամ Stalingrad

ԵՐԵՐՈՒՆԻ ՀԱՅ ԿԻ ՆՐԸ կը փոփոքի իբրեւ
փամփոթել ապրիլ հայ ընտանիքի մը մէջ : Դիմել
« Եստանք » :

Le Gérant : A. NERCESSIAN

Imprimerie DER AGOPIAN, 17 rue Damesme, Paris (13)

1951Ը

Շնտուով կը վերաճայ : Փնակեցէ՛ք ձեր բաժնեգիր -
ներու հաշիւը, որպէս զի ստիպուած չըլլամք դադ -
րեցնել ձեր ընթերցը :

Աւերադ անգամ մըն ալ կը յիշեցնանք, չէ՛ մէկ
ծանուցում կրնամք հրատարակել առանց վերա -
ման : ՎԱՐՈՅՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՒՇԱՏԵՐ

ՇԱՎԻԼ - Հ. Ե. Դ. Արդարութեան խաղաքի ժա-
ղովը 29 Դեկտ. շաբաթ երեկոյ, ժամը 9ին, ընդ -
Ի խաղաքի ընտանքանքը :

ՄԱՐԻՒՅԵԼ - Գաղաքի Ֆ. Կ. Ուայլ մասնաճիւ-
ղին ժողովը 9 Յուլիոս, շաբաթ, շաբաթ կէսօրէ
վերջ ժամը 3ին ՄԱՆԱՐՈՅԷՆՆԱՅ՝ անդամներ մէջ : Կը
խորհուրի ըստ անգամահաններն ներկայ ըլլաւ :
Կարեւոր օրակար :

ՏԵՂԵՂԱՆ - Ֆ. Կ. Ուայլ ընդհ. ժողովը այս
շաբաթ, Հ. Ե. Դ. Տան մէջ, շաբաթ երեկոյան
մենամասնութիւն պիտի համարուի : Կարեւոր օ -
րակար :

ՄԱՐԻՒՅԵԼ - Հ. Ե. Դ. Հրիստափորը երթաւ -
կորիտէի ընդհ. ժողովը այս շաբաթ երեկոյան
ժամը 8.30ին ՄԱՆԱՐՈՅԷՆՆԱՅ՝ անդամներ մէջ :

ՏՈՒՆԱՆ

Կազմակերպուած Իսիկ Որինման դարձեց Հո -
դարարութեան կողմէ, Յուլիոս 13ին, կիրակի
ժամը 3ին :

Փնդարութեան խաղաքի և զանազան անա -
կանկալիք :
ՄԱՍԿԱՆ - Նոյն օրը պիտի քաղուի Հրապարակ
կամ իշխանութիւն :

Սերմանեան Մուրաւ Ուսումնադրաքը 2000
Փրանք նուիրած է Իսիկ խորման դարձեցին :

ՇԱՎԻՐ ԱԳԱՐԱԿ

Մարտ. է, դառնահանգէր առիթով հանքա -
մանով ծօղկաբայրեանի աղաքակը, տուն է մը 20
սենեակներով, 3 հէքթար հող, զանազան պողոտ-
ան. ծառեր : Մանրամասնութեան և պայմաննե-
րու մասին զինքն կամ գրել Տիկին ՍԱՅԵՆԻԿ ԵՕԲ -
ՆԵՂԱՅՐԱՆԻՆԻ, Campagne Cailloil - Travers Cheva-
lier, St. Loup :

Reveillon, Reveillon
Chez SASSOUI

Մասունիկի աւանդական Reveillon, միջին
լույս կերտում, նուազ, պար և զուարճութեան,
հանքի միջոցով մը մէջ :

ՄԻՄԻՍԵՆ ՍԱՌՈՒՆԻՆԻ ՃԱՏԵԱՆԻՆԸ ՄԵՃ
Երապարակ և Արեւելեան օրհնութիւն, Attraction,
Ճօղի Պէրճի մեն արուեստագէտներն :

Ուրեմն Կապույտի ձեր սեղանները
սպասուեցէ՛ք աթմէն իսկ, Մասունիկի ճաշարան,
31 Rue d'Alexandrie Հեռ. - Gut. 92-65

Հայ Գրողն իշխանադրանքին

Ուղարկութեան

Ճապոնական կարգադրանք Tissu en gros փա-
նատաւոր փոխարկուած է -
2 Rue Marseille, LYON (pres de la Place du Pont)

ՄԱՍԿԱՆՈՐ ԶԵՂՉ ՀԱՅ ՅԱՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԵՐՈՒՆ

ՈՐԵՅԱՆԻ
Հերոսամարտը

36Դ ՏԱՐԵԴԱՐՈՐԸ Cercle Militaire մէջ, 8 Place St. Augustin, (métro St. Augustin)

Հովանաւորութեան Հայ Ուղղիկներու Միութեան : 30 Դեկտ. Կիրակի ժամը 15—24 :

Կը նախապահէ՛ք Ս. Ա. ԶՈՂԱՆԵԱՆԸ

Կերէ՛ք ՕՐ. ԱՍՏՆԻԿ ԱՌԱՔԻԼԵԱՆ Դաշնակի ընկերակցութեանը Mlle Janine Cavardի

Գեղարարական զեղեղիկ բաժնին կը ծառնուեանք ծառաք արտաստուողներ և երգողներ :

Երապարակ պարի առաջնորդութեանը Quintin Verdès ծառաք Թուրքալուսիմին

Մուտք 200 Փրանք

ձեռն պիւքի

ՀԱՅԱՐ ՄԱՆԱԳԵՆԵՐ ԱՅԽԱՐԻ ՊԱՏԱՐԱՐԻՈՒՆԸ ՊԻՏԻ ԳԵՆԸ

Ո՛ր ԳԻՏԻ ՄԵՆԵ՛Ն ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՆԱԽԻՐՈՒՄԸ ԲԱՌԻՆԸ

Միացեալ Ազգերու կազմակերպութեան կըր —
Թական, Գիտական եւ Մշակութային Մարմինը
(UNESCO) պիտի հրատարակէ փողովուրդներու
պատմութիւնը՝ նախապատմակալ շարքէն մին —
չեւ ներկայ թուականը :

Այս միջխարի գործին պատրաստութիւնը
յաճախած է հազար մասնագէտներու :

Ամբողջ գործը պիտի բաղկացայ վեց հատոր —
ներք — իւրաքանչիւրը կէս միլիոն թաւ եւ պիտի
տայ Մարտուն պատմութիւնը՝ ծնունդէն մինչեւ
մեր օրերը :

Առաջին հատորը պիտի խաղաղեն երկու Ամը-
քիւնը, Քէլքարէն (Նեոլիթ) համայնաբանին Գա-
տնական Պատմութեան ուսումնարանը, որ պիտի ներկ-
կայաճէ 1200էն (ն. թ.) մինչեւ 400 թուականը,
կնաքարային շինութիւնները (Բաքուի, Աստրան-
տան, Եւփրատի մոտ) քարային ժամանակու
ու, ինչպէս նաեւ ժամանակագրական այլ զը-
րութիւնները զոր ալ փողովուրդները որդէ —
զրաժէ էին: Յետոյ, պիտի տրուին ցեղային այլա-
բան տիպաբանը եւ ինչ Արեւելքի քաղաքակեր-
թեան սիքրական զայլերը :

Երկրորդ հատորը պիտի խաղաղեն Տոթթ-
ձոնս, Քէլքարէն (Նեոլիթ) համայնաբանին Գա-
տնական Պատմութեան ուսումնարանը, որ պիտի ներկ-
կայաճէ 1200էն (ն. թ.) մինչեւ 400 թուականը,
կնաքարային շինութիւնները (Բաքուի, Աստրան-
տան, Եւփրատի մոտ) քարային ժամանակու
ու, ինչպէս նաեւ ժամանակագրական այլ զը-
րութիւնները զոր ալ փողովուրդները որդէ —
զրաժէ էին: Յետոյ, պիտի տրուին ցեղային այլա-
բան տիպաբանը եւ ինչ Արեւելքի քաղաքակեր-
թեան սիքրական զայլերը :

Մարտուն հատորը պիտի կարգէ մեր օրեր
կամ, Տոթթ-ձոնսի իրական (Պարսկական), որ պի-
տի զին Մարտուն փողովուրդներու, իրականութեան,
Գիտական պատմութեան, Քիմիականութեան
պատմութիւնը, (400-էն մինչեւ 1300):

Չորրորդ հատորը, որտեղ խաղաղեն է Ամե-
րիկայի Տոթթ-ձոնս, Քէլքարէն, Միսիսիպի համայնաբ-
անին, պիտի զարդէ 1300-էն մինչեւ 1815 թուականը
ընթացող եւ պիտի ներկայացնէ եւրոպական մե-
կաւոր, գիտութիւնները եւ քննադատեն ու անու-
սական կնիւնը :

Հինգերորդ հատորը կը հասնի քառանգորդ
շարքու առաջին տասնամյակը, Տոթթ-ձոնսի Գա-
տնական (Փերու) խաղաղութեան :

Վեցերորդ հատորը պիտի պատրաստէ հնդկ
Տոթթ-ձոնս, Քէլքարէն, որ պիտի ներկայացնէ վեր-
ջին յիսնամյակը :

×

Վերոյիշեալ վեց հատորները, յետոյ, պիտի
ստեղծուին երկու փոքր հատորներու մէջ՝ զար-
դանքներու եւ մասնաբաժանութեան համար: Անի-
քու, այս երկու հատորներն ալ պիտի սեղանորդ
700 էջոց վեց հատորէ մէջ՝ փողովուրդներու անցողի
մարտունը համար:

Ամէն շաբաթ պիտի թափուին, որպէսզի պատ —
մութիւնները ներկայացնեն առաքելաբար եւ ա-
ռանց Հայրենասիրական թղթիչներու: Մեծ խը —
համբ էր գործ պիտի դրուէր արդարեւ: Համար
պիտի ըլլար իրենց, որոնք կը յաճախեան զանա —
զան աղբիւրու մասին, մինչեւ հիմա հրատարակ —
ուած պատմութիւնները :

Այսպիսի միջխարի գործ մը, բնականաբար,
կը պահանջէ մասնագիտական մասնագէտներին,
բարեկեցիկ ուսումնարաններին եւ պարզապէս :
Հետեւաբար, կազմակերպութիւնը, իրաւունք քոլ-
բերած է իրենց նիւթին մէջ անվերջ հետաքնն-
ութեանը մասնագէտներ, հնարարներ, արեւելա-
նագէտներ, մարդագետներ, փիլիսոփայներ, դի-
տաններ, բարձրագոյն մասնագիտականներ, զբա-
ղեալներ, ընկերայականներ, իրաւագետներ, տնտ-
եսագետներ եւն.:

Գործին հրատարակութեան համար սահման —
ուած է 600.000 պատիկ դրամ մը, որոնք 400
հազարը պիտի փոխէ ինքնիմքով, իսկ մնացեալը
պիտի հաշվառեն ինքնուրուշ կրթական հաս —
տատութիւններն ու անհատ նուիրատուները :

Ինքնիմքով ու պատճառաւ կամ պիտի յունե-
նայ այս յատուկ յանձնարարութիւնը հետ, որտեղ
վարձարեւած է վերոյիշեալ վեց հատորներու
պատրաստութիւնը: Յիմանալովոր յայտարարած է
քիմիք. Փաշայ Գարեթին (Պարսկական) միջա-
դարեան կազմին ներկայիս հնարարած է Ամե-
րիկացի մը Տոթթ-ձոնսի թղթիչը, Նէլսոն մը —
խաղաղութիւն :

Հատորներուն անունը պիտի ըլլայ — «Մարդ —
կային ցեղին պատմութիւնը» :

Երկրաբանի օր

ՄԻՔԱ — 1944 Գիտականութիւնի առաջին կիսուն,
Արեւի մէջ, համայնալսարանի ցնցակապարտեան
առաջնորդութիւնը Միւրաւ Ժողովարանը, իր կիսին ու
գտակար է քանտանտը Մանդէլ Մանդելիսը :

Այս առիթի Արեւի մէջ պաշտօնակար զէ —
գտ. Օր, խորագրով մը մը իր գեղեցիկ մեր մա-
հաստի ընկերներուն յիշատակը :

Ճիշդ այս օրերուն էր, եօթ աստի առաւ :
Հելլենիսի մարդագետը համայնաբար խորա-
մէջ մոլորներու տակ կը հնէր: Բոլորը սարսափի
եւ վաթի մէջ էին: Ամէն զինքը հարկաւորներ
կանայտանային խորհրդարան արտաշնորհումէլ:

Հայրենայնաբար ստանէ իր, փողոցներու մէջ
կը սրտաշնորհ մտէ զորի եւ տեսիլի տեսակները:
Համայնաբար կուտակեցութիւնը, պատուի է —
րեն, բոլորը տակաւնները կը զրոյն տակ գիտե-
աբարք էր ընկերարարական կարգեր ստեղծելու
համար :

Գիտներ եւ մասնագէտ միջաբաններ՝ փողոց-
ներուն անկիւնները: Անոցալ կառուարութեան զոր
հիմնաքին յայտարարներ եւ անդիշներ. արեւը
կը հոսը պողոտաներուն վրայ :

Համայնաբար տակաւններ — յաթիկն շարա-
գործներ, հայրենայնաբար եւ անցեալով կապակե-
ր խախտողներին — փողոցին տիրապէ, ա —
րին ու ասը կը տարածէին ամենուրեք, առանց
ինչպիսի մեծերու եւ մանուկներուն :

Խորքը դառնան հայտնած էին, վառաշնա-
ւար հայրենայնաբանութեան եւ փողովուրդներին:
Առաջ զաւառած էին դաշտին ու բերքով դիւ —
ուած շարաւոր համայնաբաններ, իբրեւ լաւա-
դրին ու դաշտաբանական տարրը հնէրէ փողովու-
րդին :

Կը կարծէին, թէ փողովուրդի մեր վրային մի-
այն պիտի անցնէր, առանց վառաշնաբար մեր պողո-
թին:

Ամբողջը հաստատուած էին հայ համայնու —
վարներուն պարկիւրութեան ու պատուոյ իօս —
գին:

Օտար հողին ու միայն Հայտ արին թափիլ —
այս եղած էր մեր մտածները դառնան օրերուն :
եւ հայ համայնաբանները համայնութիւն յայտ —
նած էին:

Ամբողջը Միշտներ լուս համայնութեան
թեւեռները հնուտ պահելու համար :

Համայնաբանութիւնը արարարութեան մը կար —
պի Գառնիկեանի արեւուն: Տուած էին առանկն
անկողի դուր, բայց ի՞նչ հանութիւն բարեկեցիկ համար,
առանց ջոյքի եւ կիրքի, զոհ թողնեցին մեր հո-
ղիներուն մէջ :

Դաշնակցութիւնը միշտ խորքի տուած է՝ փո-
ղովուրդին զինքն շարքի հետաքննելու համար:

Ախտաւ, մերի պէս չէին խորեք իմաները:
Արինք մարդու ինչպարութեան հասցեացած էր
զինքնը: Ամբի աղանդներ պէս զինքնը կը

Կրկնեցի անգամ մը եւ որ թույլ պիտի չար —
առի որ քաղաքային աղբիւրները պատմութիւնը
ներկայացնեն իրենց լուսնած ձեւով՝ անտիկ
հայրենասիրութիւններով ու ինքնազգովութիւն —
բով համայնութեան :

Համայնական չի նկատուիր որ եւ Միւրիւնը
կամ որ արաւեանները մասնաշնորհ յանձնարար-
ութիւն յայտարարեցներուն, բայց զինով պիտի ըլլայ
իրենց բարձր մասնագիտականութեան, որպէսզի
սարկաւորները ներկայացնեն իրենց տեսակները
եւ ինչորոշ առաքելայ փողովուրդներուն պատմու-
թիւնները :

×

Օճանդակ յանձնարարութիւն կ'անգամակցին
յայտին պատմաբաններ, հետեւեալ էրկիրներէն —
Հելլենիստան, Փիլիսիստան, Թուրքիա, Իրան, Ի —
րաք, Իրանեան, Թուրքիա, Եւփրատ, Բարսիլ, Ն —
ուփուրդիս, Պէլսիս, Զախաւ, Արեւմտեան
Գիւրմանի, Երեւանեան, Իրաւայ, Սպարսի, Հո-
ւանտա, Տաւրուս, Եւփրատի, Եւփրատ, Զու-
ցիսի, Արեւմտեան, Գաւրիսի, Յիւլ, Բոլորիս
Մեքսիք, Փերու, Արեւմտեան, Վենեցիա, Ան-
դալ, Աստուրիս, Հալաւ, Արեւիկէ, Եւր Ձեւա-
տա, Բանատա եւ Ամերիկա :

×

Բնականաբար, ինքնիշխան համայնակները քա-
նի ըլլալ ալ պիտի յայտարարէ մեծ փողովուրդին,
բայց չեմ կարծիք որ ինչը ինչն եւ պատճառաւ
զինով կատարեն մեղի՝ կարգ մը լուսաբանու-
թիւնները տեսնալու համար :

Իմանալ — Բայց որովհետեւ զինքնը —
թիւնը կը կրկնուի հայրենայնութեան հիմնաքին —
թիւն մը, տեսնալ մը անկողներ, որ է հայրենի,
պիտի հայրենայնութիւնը պէտք եղած նիւթերը՝ միջա-
դարին տեսնալու մը:

Յանձնարարութիւն, շատ շատ կրնայ կող —
մը ուղղել Վենեցիի կամ Վիեննայի հայրենիք եւ
տեսնալ կարգ մը տեղեկութիւններ որոնք կրնան
շատ ալ արեւելական ըլլալ: Համայնական է նաեւ

փնտելին, կտոր մը լորացած միւ կտելու համար:
Առանց հաշիւ տարել հայնայնացնելի բոլորութիւն
անկախ մարդեր, իրենց հայնայնութեան համար :

Այս Բնականութիւնը իրենց ձեռքերը եւ —
կարեւոր Միշտներ — համայնայնութեան անըն-
կուս առաքելութիւն :

Դառաքելութիւն, վաթիստ գործերու պէս, մեր —
թէն պատմականութեան, բնականութեան իրենց զէ-
քը, Արաւոյսը եւ Սիւրնը ու միջմասնական զա-
նաւանգ Մանդէլ, որոնք վառաշնաբար, անէ —
նին զառնեցին պատմականութեան մէջ, զնախա-
նութեան :

Ճիշդ եօթ աստի առաւ էր, այս օրերուն :
Տարեկան անցան ալ ինքնութիւնի ի վեր, բայց
վերջը յայտարար: Նախապատմութեան փողովուրդն,
որովհետեւ ոճիւր ահաւոր էր, սահմանեցութիւնը:
Անխախտեց՝ իր տեսնելի մէջ :

Հայնայնութեան զանգներու օտարազգի զաղաքա-
րակիցները, նոյն ձեւով, Ամերիկէ դուրս, Տրա-
մայի մէջ խորհողներին զաղաքարի ուրիշ նուիր-
եալ զինուոր մը ալ, ընկեր էր. Յ. Արեւմտեան:

Թեւեալ ներառաւութեան ուրիշ մասնաւոր —
ինչը, ինչէ խորհողները, եւնի կեցած Համար
հայրենայնութեան իրենց հայրաբանաւ պայտա-
կէր գործունեւ ոճիւր, չարադրները պատառ —
խանապատութեան կանչելով :

Ախտաւ, այս առաքելութիւնը ցոյց շարուն-
ակաւ կատարեցութիւնը հայրաբանաւ, որուն ոճիւրին
զինվորները Հայնայնութեան պատմաբար զաղաքա-
կէր դարձան եւ այսօր:

Սիւրնը սպանելու կանխարձանած ու նախա-
պատրաստուած էր համայնաբար կուտակու-
թիւն կողմէ:

Այս է պատճառը, որ տարիներ ետք ալ վերջը
բարձր է եւ բաց կը մնայ. ահա թէ ինչու ամէն
Դիւլիսիսները, զաղաքին Հայիկ ուստի կը կրկնուի
Պարսկան, իստանբուլը համար նախապատմութեան
պատմաբար յուշարձանին տակէն :

Կրկնեցի զինքնը, ինքնուրուշութեամբ, ա —
րեւի՞ չորհիւրով, համայնութեան պատմականութեան
ներք զրաւաւոր զինքներ, որոնք իրենց կնիւնը
ստան իրենց մեղք գործունեւ ըլլալու:

Կրկնեցի զինքնը անորոշ ինչպիսիք առանց
քար զինուոր մեր արդիւր վրայ :

Կարեւորին օրերի զաւակները էին անորոշ: Ի-
րենց ինքնուրուշ ինչպիսիք էին փողովուրդին ոչ ա-
նոր քաղաքներէն: Այսպիսով եւ քաղաքներէն
համար: Առանց անկախութեան ու վարձարութեան

Եւստիական ու իտալի միջնորդութիւնը օր, բայց
առանց արքայութեան: Եւստիական առանց ցոյցական
արտաքայնութեան, բայց պատմաբար իրաւորութե-
ան նպատակները, որոնք իրաւորները եղան նա-
խապատմութեան: Անորոշ զաղաքներէն անորոշ մը
եւ պէտք է նորոգել ուստի, արքայ պահէլ զա-
ղաքարի զրոյր եւ անկարող զաւիւր եւ մահէն,
որուն վրայ ինչպէս ու նախապատմական բնաբանը
ընտանեանը :

Այս է իշխանակի օրուն վեճ իմաստը:

որ զինուորներ կատարեցին անհատներու, որոնց
ամէն մէկը ունի իր անկախ կարծիքը մեր պատ —
մութեան զինուորներ անցնեցուն մասին: Մէկը կը
նայ յայտարարութիւն թէ Մեծ Տիրութեան Լուսնային
սէն պատմականութեան: Սիւրնը մը կը նայ զաղաք-
աբար: Պատմաբան պարտը կը կրնայ հաստատու-
ցնել թէ Թուրքիան Տարուն զաղաքած էինը: Պա-
րուն ինչ, կրնայ բողոքել ալ յայտարարութեան
զին եւ իստանբուլի մարտը վերադարձ մեր նախա-
պատմականութեան :

Այլ Թուրքիան վիճակով չէր որ պիտի ներ —
կայանային յանձնարարութիւն Սիւրնիստան, կը
թաւ զորան ինչպիսիք մեր վրայ, վիճակուն տա-
րէէ ի վեր :

Սիւրնը, կ'առաքելութեան աղբիւր երեւելիներուն —
կուտակութիւնները, կրկնեցին հաստատու-
թիւնները, Բարեկեցիկութեան, մասնագիտական, զբա-
ղեւ պատմական եւ մասնագիտական :

Առանց յայտարարութիւն թուրքի զաւ եւ նշանա-
կէն մասնագիտական յանձնարարութեամբ մը, որ լըր —
ջօրէն զրաւի այս հայրենիք եւ պատմաբան յայտա-
րարի վեճ ամբողջութեամբ իրենց, համայնական եւ ա-
նաքելական պատմութիւնը մեր անցեալին —
մարտը, մասնագիտ, լըր, կրնայ, քաղաքական
պայքար եւն.:

Անհատները եւ որ այս տեսակ գործի մը լըր —
նին առաւելապէս անորոշ որ զինուորներ պատմա-
րեան մասնագիտ եւ... Գործողութիւն անհատներ քեր-
թողական արտաքայնութեան :

Այս, այս տեսակ աշխատանքի մը համար
քաւի մը տարր պէտք է: Պատմաբանները պէտք է
վիճարարին, որովհետեւ անօթի փորով զրաւած
պատմութեան, ընդհանրապէս չէինթիւ :

Գուտակարան պայքարը մէկ կողմ, զոնէ քա-
նի մը ամբողջական համար :

Միջ պիտի նախապատմական ըլլայ այսօրան կնի-
ականաւ յախտարարութիւնը մը:

That is the question!

ԺԻՐԱՅԻ ՄՈՒՐԱԿԵԱՆԸ

Նոր պետություն մը, Լիբիա

Շինարար ծաղիւր մը

(Մասնաւոր քաղաքացւորական ճիւղաձիգ)

Ինչպէս հաղորդած էինք, Դեկտ. 24ին անկախ Հայաստանացի Լիբիան, ինքի Բարքիս էս Սինուսիթի մականունն ստալ:

Նորաստեղծ պետութիւնը կազմուած է երեք հիւսիս հողամասերով — Տրիպոլիս, 250,000 զաւ. քիլոմետրեր, Սինուսիթի, 700,000, իսկ Ճիգար (Քըրմանական բաժինը), 800,000 զաւ. քիլոմետրեր:

Այս վերին շրջանին մէջ կան 12 իրիւնստ քաղաքներ, որոնց մէջ էրիքտըր միայն պաշտօն կատարողներ: Օտար բնակչութեան թիւն է 56,000 (45,000ը իտալացի) ստանկան հազարն ալ Հրեան, որոնք էկենական տարր մը կը կազմեն: Մահմե — տալիս բնակչութիւնը կը բաղկանայ արաբներէ, ասիւի կամ պակաս չափով պերսներէ և զարմերէ:

Սինուսիթի շրջանին մէջ, բնակչութեան 80 տո հարիւրը կը բաղկանայ Սինուսիթ ցեղին: Սաաուի ցեղը Հաստատուած է ժն. դարէն:

Տրիպոլիս մէջ 30 տա հարիւր Համեմատութեամբ Սինուսիթի կան, ինչպէս նաեւ քանի մը իրաքներ, որոնք կը պահեն իրաւորները: Ժն. սակաւատուութիւնները:

Սպասելով Փետրուարի կամ Մարտի ընտրութիւններէն, Տրիպոլիս մէջ կազմուած է զայս — նախկին անկախ կառավարութիւն մը, որ կը բաղկանայ երեք կառավարութիւններու ներկայ — լազոնցիներէն: Օտար պաշտօնականներ պիտի փոխարկուին անդադնելով: ՍԱԻԻ մարզային Աստիւան բնակիչ Համար Կընտրու հաջող էք է այս, որովհետեւ քիլոմետրներէն 30 տա հարիւրը միայն կարգալ պիտի զինէ: Անոնց Լիբիայ մէջ ոչ մէկ ժամանակ ալ կարելի է գտնել: Երկրին մէջ ոչ Հաստատուած, ոչ ալ արշակաւարկական վարժարան կան: Մօտ 30,000 հողի երկրորդական կը թուանայ կը հետեւին: Մոպպիկ կազմութիւնը ասիւի բնա — կանոն լրջալ, 200,000 հողի պէտք է տակաւին ուսում ստանան:

Լիբիայ մէջ միայն օրերէն մը կաշէլ կարգը որ ընտանքը 1000 լիբրերով ունի: Իսկ քանի մը շաբաթներէն կը անոսանքներ, իսկ ամէնէն շատ ընթերցող ունեցող լրագիրը իտալերէն Բոթրիէն տի Թիլիպիտին է: Թիլիպի լիպալ, քանի մը Թիլիպիտին օրագիրն արտասանակ կը դառն — ունի:

Տրիպոլի ունի 80 իտալացի քիլոմետր էս երեսուն — նիշապատ աղակալի էս Փարապի: Շատ քիչ Հայապաղանցիներ կը բաւարարենք ունի: Այս մէջ էրիպոլիսի կառավարութիւնը, թիւնս տարածուիլ է վարի տարածուիլ Թիլիպիտին անտախտակներու է զեքսթրանի պատրաստութեան Համար: Բարե — բախտաբար Համաձայն լիպա երկրին մէջ: Տընտեսական դժուարին կացութիւնն էս ժամանակ — ներու պակասութիւն, ինքնակալ պետութեան իրաւաւոր ժամանորներէն կը կազմեն:

Այսու հետեւեթ, Բուրքը Համաձայն էն Լի — բիոյ անկախութեան, բոլորն ալ զօրակց կը կազմեն իւր արգելին: Պետական իրաւագործին Համար, փոքրիկ տարակարծութիւն է կայ: Դաշնակցութիւն թէ միութենական: Տրիպոլիսի — ներք, որոնք անտախտակ զաւորներու կը կազմեն, վերին լուծման կործանող էն են, բայց

Գանի մը ամիս առաջ, Կալիֆորնիան էինք Ճիւլստէֆիլի մօտ, Սաուտը քաղաքը, Պ. Ստեփան Փիլիպոսեանի բնակարանը: Հոն էն նաեւ Ճորճ Մարտիկեան, Գոր. Հալիլ Ենթրեան, Սուրբ Սարգիսն էն Էջիլ Բրեան: Նոյն օրը անդի պիտի ընկնար Անձիլի հանդէսը Փիլիպոսէֆիլի 2. 6. Ի. Կալիֆորնի մէջ:

Նախ ներկայանալի Պ. Ստեփան Փիլիպոսեանը: Ազնիւ էն բարի ընտանցութեամբ Հայ մը, Հանքն — ցի, յալոգած իր սպալարէն իսկ էն տէր մեծ Հաստատութեան մը: Վերինը 100,000 տարւել հիմնա — դրամ մը Հաստատու էն նպատակ Հայ Աւետարանական աշխատանքներ: Ինչ Հաստատութեան է իր բարեկամներու շրջանակին մէջ կազմակերպութիւն մը որ կը պահէ Հարկաւար Հայ աշխարհիկ, Լիբանանի էն Երեսուտարի մէջ:

Վերինը Պ. Փիլիպոսեան այցելեց Յունաս — տան, Պոլիսն է Պէլլոսի:

Իր նպատակն է Հաստատուի զանազան ձեռ — նարին: Պէլլոսի մէջ, տիպկութեամբ ամերիկական Հարկաւարները, որպէսզի օգտուի Լիբա — նանի հայ ժողովուրդը:

Գույտ մարդ Լիբանանի մէջ, բաւ Փիլիպոսեան էն տաւս անուշ, — էլիս Ապուլ Ճաւա — տէ: Յոյց տաւս նաեւակ մը օղորդան անոր, ուր Փիլիպոսեան կը դէ թէ պատրաստ է Լիբանանի մէջ Հաստատուի զանազան դործեր Հայոց Համար: Փիլիպոսեան կառավարիչ Լիբանանեան երեսու — խանէն որ Հայերն ալ օգտուին ամերիկեան Թուր — կերի ծրարքին Դ. Կէնէն (օգնութիւն յետամտ կրկնորդ):

Գանի մը օր առաջ ժամանաւոր կարգաւորու — թեամբ երկար անտախտակութիւն մը ունեցալ Պ. Ապուլ Ճաւալէն Ետ, Օթէլ Բուցա Ալեքանի մէջ: Ներկայ էն նաեւ Հոսիի Լիբանանեան դեպակու: Գ. Գանի Խուրի էն Լիբանանից յայտնի լրագրող Համա Դոսն: Ապուլ Ճաւալէն նոր վերադարձած էր Պաղատիպէլ, ուր Հաստատուած է շատ յալոգ դործ մը որ ունի ժամանակը Վերինը կը Երեսու: Ինչ ներկայիս երեսուտարի ընտանքն ըլլա — լով, իր ժամանակը Երեսու է Լիբանանի:

Բարիս էս Սինուսի կը նախընտրէ զայնակցային իրաւագործը:

Հողատար պետութիւններ ամբողջ ութը տարի ճնշեցան կարգի դէն երկրին տնտեսութիւ — րը: Անդիլական բաժինին մէջ զրամական միւր — թիւն ընդունուած է սիլիլիլը, իսկ Ճիգարի մէջ Փրոնըն: Զօր. Լըրէյի բարեբար դեր մը կատա — ընց այս երկրին մէջ, նոյնիսկ շրման Ենթրեանը Անձիտ պէլ Սիլիլիլի մար, որ 1930ին ժամանակ էր Ճիլիպոսէլ, միայնա Փրոնանտար բանակին:

Ամէն պարտալի մէջ, Կարէ է արշակաւոր — տակաւն է ճալիֆաթային աշխարհիկութիւն ընտանքն նոր պետութեան, Գալէն զի կարեան պատրուոյ տեղ մը դրաւել Միացեալ ազգերու ընտանքին մէջ:

Հայրիկէ հայրիկ, հայրիկ Ո՛րք էն Տէր Զօրեթ օգնութեան Հասար հոս այս ինչ անապալ է որ դիւար կը քանդուցին: Ան հայրիկ, Լուրէն ու Կրակէն ապաւանքի որ այս դժուարին մէջ փառով, Աստուած Թիւմաիս չմէկ հոս:

Որու Ժաւնց պիտի անցին թէ տարտարաւ այս չորս պատերէն ներս փոխարկուող է: Օրնութեան Հարիւր Հայրիկ: Մախի խաւնաթ ինչ որ ունենէ, միայն յայտնեցէն օրուս Լիւնէ: Ենթրեանցին հայրիկ ..»

— Դէ լաւ, լաւ, որ տղալ խնէլ է, Ինչ: Կ'ուզես որ ընենք

— Զէ խնէլ չէ,

— Որ խնէլ չէ թող կ'լլէ դալ, մենք Տէրու — թեան դործին չենք խառնուր:

Այս ու նման պատկաններ լոնց միայն խնց ճերմուշն, ու զնայ փրկալ իր խոլեակին վը — րայ ցամաք աղբերէն կ'էն պիտի:

Իր վերին օրերը ոտի կ'ան, էն կ'ան լրջա — պատկեցն դէնք, տարբերութիւն է կերպարանա — փոխութեան մարդկայ կ'երեւոյթ: Գնումս զկ'ան — դիւլ, երկփայլով, Ենտով նիկոլով ու սկան չարչարել: Հողատակներ կ'էն օրոք մէջ նշմարեց զնային կերպարանքով կ'էն մըն ալ:

Մերկուի պիտա քառակոնք

— Պետական լուծիքը, կիկեցի լուծիքը, տէր-տիրական լիպա: Ես ինչու հայտնիս բաշ — քիլիկ հարիւր տարի: Տընա Համար միայն: Ան ալ ասանի պիտի ըլլալ:

Տէր Աստուած, որպիս անդուք ես, ինչքա

Պատկերութեան աստի բաւ թէ Հակառակ դա — մանց յոռետեսութեան, ինչ շատ դործանքին կը դանէ Պ. Փիլիպոսեանի ծրարքը և պատրաստ է օգնելը: Արդէն իսկ դիմած է Հանրապետութեան նախագահ Շէյխ Պիլարա Սուրիին, որպէսզի Հա — յիւն ալ օգտուի: Զորքը Կէնէն — Հայ դաւա — նալիքը դիւլին Ամերիկեան ժամանակագրական հիւ — ռըրու Համար, պայմանաւ որ վերադարձին վա — ռին Պ. Փիլիպոսեանի Հաստատուիլն դործերէն: Պ. Ապուլ Ճաւալէն աստաշխարհ ասիւ լան — կան ծրարքը մը — մարքագործի Պէլլոսի Գա — րանիլիպայ շրման զաթիսականը էն: Թիլիպէն Հիւլալիկներու տեղ Հաստատուի զարպէլ տունք: Այս ծրարքը կը կարտօր երկու միլիոն տղաք: Ինչ արքայեան երեսուտարի արդէն իսկ բանակ — ցութեան մէջ մտած է Պ. Փիլիպոսեանէ հետ: Սրտանց կը մաղկենք որ յալոգի այս ծրա — դիրը: Տեսանք թէ ինչ անաւոր Բուտանութեան ժամանակ էն Պէլլոսի զարգեալայանները, վեր — լին օղորդութեան հետեւանքով:

ԼԵՒՈՒ ԲԵՆԵՇԱՆԱ

ԿՈՏ ԼԻՈՒՆ ԳԱՆՈՒԹԻՆ

ԼԻՈՒ, 20 Դեկտ. — Երեսուն տարեի ի վեր խարկոյն լիքի մը մէջ կը կատարենք կիկեցա — կան արքայութիւնն էն զաստատութիւն: Այսօր դիմած էն հող մը, որուն վրայ պիտի կառուցա — նեն կիկեցիք, սրաւ, զարդը և զարգարան:

Գանի մը քաղաքը աղալայաններու է մոդո — վուրիլին ստատոստիկութեան շորէլ: Վիլիպիսն — րու Հանդիպ Կոլլի փոխաթէրը Կիլիպիլիպայ պի — տի կ'ընան Հատուցանել: Այժմէն կը խորհից յառաջիկայ Յունիսի դէն Հիւր էն մէկ մէթը այլ արձարանի պարտ: Ուստի, Կոլ Կ'ընենք մեղի, Լիւնի էն շրմաններու Հայտնիք, վարչութիւնս կ'ողջ լրագրուած Ժաւնց Տիլիլիլիլիլ քաղա — ցած Հանդիպակի յաճմախումբերուն ընկ աղբիւ ընդունուած լիպա: Տուէ մեր լուծման, մեր պա — ւան իսկ է աստալիլ այս զեղեցիկ դործին: Նախ կատարենք մեր պարտականութիւնը, որպէսզի Խ — րուսուց ընկնանք մեր կարգութիւնէ վեր բա — ներու Համար, դուրսէն օրնու իսկ խարկոյն:

Ե. Գ. — Լուրիպաններու անշնանքը մօտեք պիտի յայտարարենք Թիլիպիլիլ միջոցալ:

Ի ինչպիս Կիլլ. վարչութեան նախագահ՝ Ա — դիւն. Գ. Կիլիպիլիլիլ, քաղաքալ Յ. ՎԱՐ — ԺԱՊԵՇԱՆԱ

ՀԱՅ ԲԺԺԻՎ ՄԸ Ի ՊԱՏՈՒՆԻ

Ժնեիկ La Suisse Թրքիլէ կ'իմանանք թէ Դեկտ. 1ին 33 տար քիլիպիլիլ իրենց յալակալ — ստացած են Հանրապետութեան արարողութեամբ մը, որուն կը նախապէս Հայ քիլիլիլ, Սիւրանս կ'ընենք: Ներկայ կ'ընան էն քիլիպիլիլ Համալա — րանի վերաւանջը, Պրոֆ. Տէրիպիլիլ ու ուրիշ անկանաւոր զէնքեր: Ի՞նչ Սիւրանս, որ Հանդիպին բուս կազմակերպիչն է, Քիլիպիլիլ շորհակալ — լութիւն յայտնած է ի դիմաց օտար քիլիլիլներու: Այս առթիւ խոսք տաւ են նաեւ. Զուլիլիլիլիլ պիտի Կ'ընենք:

Զնն անեք Հոյիկ, թէ ոչ հողի անտուր մը, շմալց: Հողի անտուր չուշալաւ:

Պարտաւորութիւն մը յանձնեցին իրեն:

Ե Սարգիսեան Սարգիս: Երեսուտարիցը տա — ընկան: Ենէ:

Ե Այս դէպքի պատրաստութեան նպայալ մը բըր — նուած մէն Հաստատութեան երրորդ յարիկ պա — տուական վար նետուիլով անձապատկան կ'ընա, զիլիլիլիլիլիլ Հի անկանաւորութեամբ:

Ե Թաւալիկ էն ուրիշ ծախիլիլիլիլ Համար նեք — կայանալ անկապալ, վարչաւ առաւած ժամը տա — ան, Տըրիլիլիլիլիլ պալատանալիլ:

Ե Հակառակ պարագային օրինական հետա — պիւնով կ'ընենք: Ենէ:

Եր նամակը Փարգեալիլիլ, խնց ճերմուշին այլեւս զիլիլիլ, այլեւս իր Հակառակութիւնն էն հող զանանիլ տալը կ'ընա ըսկ սակաւաթիւն չուրիլիլիլիլ:

— Կերանս Կոլլու, զաղանիլ ընդէն ապաւած տղան, կ'ընան Լիլիլիլ շմալ: Գործանիլ այս ա — նարաւ աշխարհը:

ԽՈՐՈՐԴ ՎԵՏՈՒՆԻ

(Վերջ)

ԿԱՐԴԱՆԵՐ ԵՆ ՏԱՐԱՄԵՇԻՆ

Ե Յ Ո Ւ Ա Ն Ը

ԵՍԱՄԱԿԻ Ի ԹԵՐԹՈՐԸ

ՏՈՄԱԿԻ ՄԸ ՀԱՄԱՐ

Ե Ընդերներէն կ'ըստ տապալանի անտուր — բնք կը ձեւանալ: Ու կը Համար Բերալաւոր — եալը բարեկամին օրերը: Կարծես ինչն էր մեկ — նոգը:

Օրերը տարիներ կը թուէին, դուրսը Տեւրե — նային իրարացեալները ապալիլիլ, անցան: Ճիւ — ճիւսն տունն ու տեղը արձապարկեցին: Տես — բնեւ ուրախ էր որ ամէն ինչ իր անշնան վրայ էր արդէն, էն անկէ կ'ըստ հողերէ իր դործերով է պապալայով:

Իսկ Հարեարամայ իսկ բերանը փակուած էր Ժամագոտան աջալիլիլ պէս:

Հապար Բերէլ խոսք լոնց, հապար զիլէ խնց ծաղիկ կ'ան իրեն օգնու մը ԷՐԼԻՆ:

Այլեւիլիլիլ Թոյն արուած չէր Հապալիլ մը որ տնտեսութեան երթանիլ: Երբ վերջապէս աղալէն ողորդեան վեր մը ստացալ: Թուականին շատ ուշ:

Տընալ իրեն էր կակալած չար, տեսակ տեսակ Թուլիլիլ վրայ արուած, մասամբ անթիլիլիլ: Մերկուր նամակ կարպալայով, խորհուրդ կը հարցնէր: Ալ աղալային իշխանութիւնն Ժամ — Ժամիկ, ապա — արիւնք, լիլիլիլ, անոնց ոտըլ պահեց: Տընալ անունով աղալէ:

— Հայ էք աղար, ո՞ր օրին Համար Հայ ենք, կարգալէք նամակ, տեսէք Ինչ կը գրէ:

բարձրակիճերու քանակ, սպառազինութիւն եւն.), սեփական կամ հասարակաց երմայոցը, փորձի շրջանի, որ կընայ մինչեւ երեք տարի տակել, ինչպէս նաեւ իւրաքանչիւր պետութեան քերէիքը նիւթական նպաստը եւրոպական քանակին: Դեռ կայ քարոյշական կողմը եւ վերջնական կազմակերպչութեան ինքնիշխան, որոնք զարգացական եւ մասնագիտական հանդեսներ մը կը ներկայացըր - նեն: Կը սպասուի որ վեց պետութիւնները հա - մաձայնութեան մը յանդէս եւ փոքր: Զի ժողով - վին մէջ հասարական ուժ մը ներկայացնեն, Մ. Ն. հաւանականութեւ առկնէ:

ԱՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆԻՆԵՐԻ ԻՐԱՆԻ ՄԵՃ
Իրանի երեսփ. ընտրութեանց առթիւ ծանր խորհուրդներու ծաղկեան երկրի քաղաքացի մը - սերուն մէջ: Ան նուազեց չորս հոգի սպաննուած, 60 հոգի վիրաւորուած են:

Այնքէն ծանր դէպքը պատահեցաւ Կասաբլանքայի միջոցն միայն, Պաշտիւնի մէջ, ուր ամբողջ թիւ - թիւ երկու հոգի, երբ բերթով զինուած ընդդէմ - ժողովները իր բարձրագին կառավարիչին պաշտ - նաւան միայն: Ոստիկանութիւնը իրակ քայլու քրեացարարներուն միայն: Բանի հոգի վիրաւորուե - լան, երկուքը ծանրաբէտ:

Ուրիշ ծանր դէպք մը պատահեցաւ քաղաք - քաղաքի մէջ, Պէշեքահի մէջ: Ընդդիմադիր թիւի մը կը զրկ թէ Տեմաւանի մէջ (Թէշեք) կառավարչական կուսակցի թիւի - նաւում: Որ քաղաքից դուրս քաղաքային իւր մը վը - լայն, երեսը դէպի հա, Գոյապոլիսուրով ամբոխին կողմէ:

Մը հաստատուի թէ եւս կանչուած են Լոն - տոնի եւ Փարիզի ղեկավարները, ինչպէս եւ ուրիշ 23 դիւանագիտական ներկայացուցիչներ, խնայ - ղական պատճառներով:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Ա.Յ.Ի. ԺՈՂՈՎ յետագից կրտսեան օրէն - ղին ծնունդները, վարչապետին առաջարկով: Օ - րինակովքը երեսփոխ յաւճաւժողովին յոլեցաւ, երկրորդ ընթերցումը որ համար Գ. Փիւնէն աղ - ջարդարեթ թէ պսիտի վերաբերեալ դատահիշման խնդիր յարուցանելու բոլոր յորդանանները միայն, ինչ հարկ ըլլայ: Որինքն կառավարութիւնը կը պնդէ իւր տարբերութիւն հաստատման միայն: Երմայ - օցիցին քանզի ի 366 միլիոն ֆրանք: Կառավարու - թիւնը կ'որոշէ որ նախահաշիւը վաւերացուի մինչ - եւս Կիւնիսիներ 31:

ԻՐԱՆԻ կառավարութիւնը սղալիացուց Սեյիւ - լի միջոցները, Կիւնիսիներ երկուքը ղեկավարեց ամասնիչները, իսկ իրեն եւ իստիֆուլի ղա - տատուութիւնները: Պաշտոնական ղեկը իրէ թէ միւս հաստատութիւններն ալ պիտի ազդեցն - ունին: Սեյիւլայի պաշտօնականը պիտի շարունա - կեն աշխատել, մինչեւ որ Իրաքի մասնագիտի - ղացանքն:

ՆԱՐԱ ՊՈՒԼԿԱՆԻՆԸ զարտուրեան Սփիւրի մէջ, իրրոյ զբոսի եւ խափարարութիւն ղաշիւ Թը - ղական, անկլիսական եւ ամերիկեան դպրոցի պատարարութիւն: Ըստ ամբաստանազրկի, հինգ - քը մասնաւոր վարժութիւններ, կատարեալ - են Բուրժուայ մէջ, յետոյ զինք եւ զրաժ ստանալով զարտուրար մասն եւ Պաշտարար, լրտեսական զործունէութեան յոլեւելու համար: Միւս հինգը զ զատուելի իր մեքսիկէները: Զորք հոգի մահ - ան կատարապարտեան, մնացեալ վեցը ձեկնէ 20 տարի քանադարեան:

ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐԻՆԸ մէջ վար զբուսած չորս ամերի - կացի օդանավորդները տպուտ արձակուեցան, Մ. Ն. հաւանքները կառավարութիւնը ընդունած ըլլալով վճարել 120.000 տարբի արողաքը:

ՅՐԱՆԱՍԻՆ ընտելութիւնը 260.000 յաւե - լում մը կ'արձանազը 1951 թ. ջրանին: Մաշերու թիւը այս տարի եղած ի 650.000, նախորդ տար - ւան 526 հազարի փոխարէն: Կը կարծուի թէ ծրարական ընդհ. քանակութեան թիւը պիտի ու - յայ, մինչեւ Եւրոպայի 1, 42.400.000 հոգի, 20.400.000 օր, իսկ 22 միլիոնը կին:

ՍԱԿԱՐԱՆ (Դ. Ն.) - Տղարք 349 (425), քեր - քին 980 (980), ղուիւ - Քրաքն 80.60 (97), Նափու - չեան 4320, քերթին 5110, քուիւ - քուի 4120, տա - րար 20.20.880, ծայր ուղի 567.000 ֆրանք:

ԹԻՐԿԱՆԱՆ ԹՐԱՆԱՍ ՄԸ գետին ինչպիսի ջրա - քարեղանակ: Վեց դիւնուած ինչ զոտուելի եր - Կու զապարտել, Թէճէպ՝ օգտնուելի մարդան - քի կեղերին ամբողջ եւ Թաւաշէ, զինուորական օգտնաւորութեան տարբեր:

Հայ յրուսեւ վաճառորդներուն Ոչադրոնքեան

Ճապոնեան եղբայրներու Tissu en gros վա - ճառատներ փոխադրուած է
2 Rue Marseille, LYON (pres de la Place du Pont)
ՄԱՍԱՒԱՌ ԶԵՂԶ ԶԱՅԱՆԱՌԴԵՆՈՒՆ

Ճ. ԿԱՐ. ԽԱՅԻ ԿԵՐԻ. ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ
Փարբիի եւ յրպանի ուր մասնագիտերով կը տեւէ:

Մանուկներու Օրը

Հինգշաբթի, Ծնունդը թիւ Ժամը 3-6, Սառնե - թէ Սամանիկի մեծ արահի մէջ:
Մանկական փիլի, տրամախօսութիւն, երգ, պար: ՍԱՐԱՆԻ ՊԱՐԱՆԻ կը բաժնէ մուրները եւ ճաշքները:
ՄՈՒՏԻՐԱ ՄԱՍԸ
ՏԵՄԱՐԻ ՄԵՃ

Յ. Կ. Խաչի Տէսինի մասնագիտը ՎՄԱՆԻԿԵՆ - րու Օրը: Կը տեւէ Դեկտ. 30ին, կերպի կէտեր վերջ, Ժամը 3ին, Զ. Ե. Դ. Տան մէջ:

Նախահանութեամբ Կապույտ Խաչի, այս կէ - րակի կէտը վերջ, Ժամը 2.30ին Մէրքը Կար - լիկի մէջ: Գեղարուեստական ճոխ բաժնի: Բազ - մաթիկ երգեր, պարեր եւ արտաստեղծութիւն - ներկ զատ պիտի ներկայացուի մանկական թատեր - ղութիւն մը: Եւրոպական վրայ պիտի ցուցադ - րուի Եւրոպա մանուկին ծնունդը: Կողմերը պա - պան ուսումնականի ծրարներ պիտի բաշխէ բոլոր մանուկներուն:

ՆՈՒՐԱՏՈՒՆԻՒԹԻՒՆԻՆԸ - Տիկին Վարդուհի Շիրինեան եւ Օր. Սուրա Տաւրուսեան հարապարե - թիւքը կը ծաղկեն Տր. Կ. Խաչի Պաշեան Քաշա - յի մասնագիտի, տեւերու 30ին:

ՆՈՒՐԱՏՈՒՆԻՒԹԻՒՆԻՆԸ - Պարոյշի Տ. Կ. Խա - չի թէլաւեանի առթիւ եղան հետեւեալ նութիւն - տարութիւնները - Պ. Գ. Զաքար Գեղարքեան 500 ֆրանք, Վ. Թ. Թոմաս:

Հայկոսի Քաշեան 300 ֆրանք, Աւարոն Քէ - ան 1000 ֆր., Կարապետ Վարդապետ 500ֆրանք, Կա - րապետ Տոնկերան 300, Գեղոր Հայաճեան 500, Սարգիս Գոնիգերան 500, Կիրակոս Հայաճեան 500, Արամ Միշայեան 200, Ենորճ Սուրիա - եան 200, Օր. Դաւիթեան 500 ֆրանք:

ՆՈՒՐԱՏՈՒՆԻՒԹԻՒՆԻՆԸ - Արթուրիկի Կապ - Խաչի վարդուհիներ շնորհակալութեամբ ստացած է հապար Պ. Գ. Երման Տոնկերան:

Մ. Խոնէ Տէր եւ Տիկին Սահակ Կէճեան, Տիկ. Քիւլիշեանի մահուան առթիւ փոխան ծաղիկա - կի հապար Պ. Կը յուրեմ շնորհակալութիւն տարած - ան:

Փարիզէն Տէր եւ Տիկին Արտուս Տէլեկ - եան 1500 ֆր. կը նուիրէ Այնճարի Եւսուրճ վարժարանին, փոխան ծաղիկաւոր, Պ. Արշաւ Սիլիւստանի մահուան առթիւ:

Քիւրի ար. Պաշայէ Գ. Վարդան Վարդա - եան թվական յաջող զործարկներն մը առթիւ 1000 ֆր. կը նուիրէ Զ. Ե. Դ. Փարիկ տան հի - նարարանին: Ստանալ Եւսուրճէն:

ՏԵՄԱՆ - Ընկերակի Արքաճեանի ա - մուսուրեան առթիւ հետեւեալ նութիւններու - թիւնները եղան թ. Կ. Խաչի մասնագիտը - 1000 ֆր. Տէր եւ Տիկին Արքաճեան, 1000 ֆր. Կիւրիշեան, 500 ֆր. Գ. Թաւէ, 550 ֆր. Կարա - քէ, 500 ֆր. Տէր եւ Տիկին Մուրաթեան, 500 ֆր. Տէր եւ Տիկին Կարապետեան, 500 ֆր. Տէր եւ Տիկին Յակոբեան: Այս առթիւ մեր խնդր - քն թիւն:

Յ. Կ. Խաչի Տէսինի մասնագիտը չորս - հապարութեամբ ստացած է Տէր եւ Տիկին Ակա - նաշեան հապար Պ. Իրենք որդւոյն ամուսնութեան առթիւ:

Սէն Սարգիսեան Գ. Վարդերես Մինա - եան հապար Պ. Կը նուիրէ Փարիկի Արքա.տա - ինանի եւ 300 ֆր. Եւսուրճի տարածան:

Մոնթէն Տիկին Րէյիկեան 800 ֆր. կը նը - րիէ Եւսուրճի տարածան:

ՀՈԳԵԶՆԵԳԻՍ

Գ. Կարապիտ Արքաճեանի կը ծանուցանէ թէ այս կիրակի հողեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Փարիկի Հայոց կեղերին, ի յիշատակ ի որդեգրել կողմ Տիկին ՍԱԿԱ ՄԱՐԱՆԱՍԻՆԻՆԻ մահուան քառասուններին առթիւ, եւ իր եղբոր ԱՐ - ՐԱՆԱՍ ԱՐԱՆԱՍԻՆԻ մահուան երկրորդ տա - րեկային առթիւ: Կը հրաւիրուի աղապանեա - լըն ու բարեկամները:

ՀՈԳԵԶՆԵԳԻՍ

ՄԱՐԱՆԵՆ - Այս կիրակի որդեգրել իՍՏՐՈՎ ԶՈՐԴԱՏԵԱՆԻ (Տն. Օրաւոյ) մահուան քառասուն - քին առթիւ, հողեհանգստեան պաշտօն պիտի կա - տարուի, Փարոյշի Մար Կեղերին մէջ, իր ըն - տեղի արքայաւորանի կողմէ: Կը հրաւիրուի իր յիշատակը յարգողները:

Այս առթիւ, հանդուրեցալի փափաքին հա - մանայն կը նուիրեն 1000 ֆր. Եւսուրճի տարած - ան եւ 1000 ֆր. ԷՄա - Բոյճի տարածան:

Le Gérant: A. NERCESSIAN
Imprimerie DER AGOPIAN, 17 rue Damesme, Paris (13)

Շուտով կը վերանայ: Փոխեցէ՛ք մեր բաժնեգիր - ներս հաշիւը, որպէս զի անպաշտմ չըլլանք զոգ - րեցանով մեր քննարկը:

Անկողմ անգամ մըն ալ կը յիշեցնենք, ոչ մէկ ծանուցում կընամք երաւաստելով ստանց վճար - տան: **ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ**

ԵՈՒՇԱՏԵՐ

ՇԱՄԻԼ - Զ. Ե. Դ. Վարդուհիներ իւրեք Ժո - ղովը 29 Դեկտ. հարաթի երեկոյ, Ժամը 9ին, քնի. Միտաթի ընտելութեամբ:

ՄԱՐԱՆԵՆ - Քաղաքի Տ. Կ. Խաչի մասնագի - ղին Ժողովը 9 Ծնունդը, շնորհաբեր կէտեր վերջ Ժամը 3ին ՎԱՐՉՈՒՆԻՆԸ աղաւորին մէջ: Կը խնդրուի բոլոր աղաւորներին ներկայ ըլլալ: Կարեւոր օրակարգ:

ՏԵՄԱՆ - Տր. Կ. Խաչի ընդհ. Ժողովը այս շաբաթ, Զ. Ե. Դ. Տան մէջ: Ներկայեցող. Թիւր ծնունդ անհիշման պիտի համարուի: Կարեւոր օ - րակարգ:

ՄԱՐԱՆԵՆ - Զ. Ե. Դ. Բերտուարդը ինքն - կորուրէ ընդհ. Ժողովը այս շաբաթ երեկոյն Ժամը 8.30ին ՎԱՐՉՈՒՆԻՆԸ աղաւորին մէջ:

ԽԱՄ - Տր. Կ. Խաչի Ժողովը այս շաբաթ ի - րեկոյն, Ժամը 8.30ին իրիւնեան արահը, Կարեւոր օրակարգ:

ՆԱՄԱՐԱՏՈՒՆ - Գ. Ամասիան - Զեր ուղարմ տեղիկները կընք ստանալ տեղիւյր զարգացականութեան:

ՏՈՒՆԱՌԱ

Կազմակերպուած Իւրի իրիւնեան զարդի հա - ղարարութեան կողմէ, Ծնունդը 13ին, կերպի Ժամը 3ին:

Գեղարքեանական բաժնի եւ զանազան անս - կրկաններ:

ՄԱՍԻՆ - Կարեւոր օրակարգ: Կարեւոր կարգ ինքնակարգ:

Միտաթի Մարտոս Ոստանախարարը 2000 ֆրանք նուիրէ Իւրի իրիւնեան զարդին:

ՈՒՐԸ ՓԱՆԼԱՍ 450Ը

ԱՐԵՒԵՆԵԱՆ ՎԱԿԵՐԱՆԱՆ ՏԱՐԱՐՈՎ (Formule)
Պարտաւորուած անարժանիքը հաշուէ եւ ք - րեկէքն բերուած ԱՐԻՍՏԻՆ ընտրուած հաւաքի - ներէն մաքուր թորուած:

Այս պարտաւորութեան մասնագիտական փո - ճերը եղանք եւ ըստ իւր Կերպի մէջ, Monopole des Spiritueux et Liqueur պատկան մենաշնորհ է հաստատութեան մը մօտ:

DISTILLERIE L. PALLAS et Co.
Le Bouscat - Bordeaux (Gironde)
ՄԹԵՐԱՆԻՐԸ - Marseillaise des Grandes Marques
80 rue Jules Moulet, Marseille:

Եւսուրճարարն իրկայացուցիչներ կը փր - արուրին:

Credit-Tailleur

7, Ave. A. Briand - Arcueil (Vache - Noire)
Autobus 187 - 188, métro Laplace
Այս մարդու հաղաւտ դուռ բուրճ, չափի վրայ, երկու փորձով:

12.000Ը ՍԿԱՍԱ

2000 ֆրանք կանխել եւ 2000 ֆրանք յանձնուած օրը, մնացեալը 8 ամսուան միայն, բաժնուած:

Կերպարար տարեկան պարտաւոր, միշտին կա - րողէքը 8000 ֆրանքէն սկսեալ:

Թորքի մանուցման այս կտորը տոմարի 500 ֆրանք գեղէ:

ՀՈՂԱԿԱՌՈՒ ԾԻՐԱՎ 52Ը

Կար Զարին եւ Եւսուրճի հայկական անտաղ - կան սեպաններուն միջ մտնալ ապառիկի քար - նարարութեան եւ զինացանքներ աննարմնիւ ըն - քիլին, իմ երապառքի ինքնու եւ արդէն մեծ ընդունակութեան արժանեացած «Երպալի» համար - ամաթը վաճառանիշով 45 աստիճան «ԵՐԻՍԱ 52Ը», որ քի քայալան եւ քի քայալ խմորներ, կը պար - ճէ Արեւիկի իսկական իրապիկ օդին մնալով, խմորարքիւն տալով հոգնիւրաւ եւ զարարացնելով սեպանիկները:

Dépot Central - Grande Distillerie du Parc, 1-3, Bld. Onfroy, Marseille. Tél. Prado 82.93, 83.50.

Dépot pour la Région Lyonnaise - D. BAH - DOURIAN, 246, Rue Vendôme, Lyon. Tél. M. 11.84:

ՀԵՐՈՍՍԱԳԱՏՈՒՄ

Գործիւնք, աղօթք մը կը արթնցնէին մեկը, զարթոյնքուն մէջ — շուտ, օգնեալ ինձ։

Այդ ան օրերուն, ժամն ու աղօթքը, խաչը եւ Աւետարանը կը համարուէին ապաւն՝ երեւելի եւ աներկույթ փորձանքներու դէմ։

Եւ, ինչպէս պայտին եւ ժամերը, հայրենիք ու մայրենի կը փոխադրէին որ պարփոխէին այլ հոստան — սուրբին այլ առաւելութիւնները։ Հաւատան ինչպէս հրաշքորով, շարժական ուժին։ Այն ատեն, փոխադրելով միայն կարելի էր լսել նմանաձայն բառ մը, «Քաջ»։

Եթէ այդպէս չլրար, ինչո՞ւ. պիտի չլսէին, — «Քաջ», օգնեալ ինձ։

Որքան փոխուած պիտի ըլլար մեր ազգային զարգացական կեանքը, եթէ դարեր տալով մեր զգումներն փերկ ունենայ ըլլալից բուն շարժականը, — Գործիւնք ինքնաշարժ։

Ինչպէս հասարակական կրօնային հասարակութիւնը կառուցել իրենց դասանալիքին։ Կրօնային եր — կուրսին ալ ապաւինել։

Բայց կրկնեալ անգամ ի՞նչ կըս — արժանաւոր — պէս արտօնողական պիտի ըլլար մեր կեանքը, եթէ խաչը քաղի կրօնական ըլլալը կանոնից, — «Քաջ», օգնեալ ինձ։

Մի ան անոր զննող գոտերով արթն եւս — փել — յանձար անցնել հոգեւոր — որպէս ինքն ինքին մեր նախահայրերուն ազգական արժան — Կրօնները։

Ի վերջոյ արթնցանք։ Բայց շատ ուշ մնացք էինք։

Մինչեւ այսօր ալ Հայաստանի Սարգստիւններն կանգնել կը խոցող մեր սիրտը։ Եւ սիրտիւններն կը փնտռեն, պարբերաբար զննելովով 1915-1918-աւերիւնքները զործերը — Կապարաբալան, Տաթև, Ի. Գաբրիէլ, Սուսան Լեւոն, Եղեան եւ մնացեալ։

Հայկական բազմաթիւ փառք երգելով, մեր հոգին ալ կը զովանայ պահ մը։

Բանի մը հերոսամարտներու ստորերաբար անուանալի այս արտուան ընթացքին Աւետարանի վերջերը, Եղեանի զննողականութիւնը ոգեւորուած, որ տեղի կ'ունենայ այսօր, մեծ պատարա — տուեալներ։

Եթէ ստորեւներուն համար սիրտանք մը կը կարծի ալ ոգեւորանքները, շատ աւելի մեծ արժէք մը պիտի ունենան երկրամարտներուն առջին։ Գնացէ՛ք որ աշխուհի անոնց հոգին, իրեն ներշնչուած եւ երբեք ուղեցոյց։

Եւ տարբերակ պարտեմ եւ այդ ուղղութեամբ առաջնորդել իրենց դասակարգը։ Այդպէս, պարզ արտօնութիւն մը կը հասարակ կ'ըլլայ, տարբերակ տեսակաւարտութիւններ ստեղծելով։

Եթէ նոր սերունդը պիտի չլինէր ինչ ինչ երգեանք հերոսամարտը եւ միւս բաշխողութու — Երկրները, եթէ պիտի չլսէին անոնց պատմութիւնը, ինչն իր ձեռքով թաղած պիտի ըլլայ իր սպառնալի մեծ մեղքաւար պիտի իրենց կուրսը եւ իրենցանալ եւ այսօրուան ինչին։

Այն ատեն, ինչն ալ քաջ մը զորքով կ'ըլլայ ազատագործութեան զոհուած զինուոր, փոխանակ յարգելու անոնց յիշատակը։

Այն հերոսապաշտով լուսաւորած մըն է որ կը ցուցնէ մեր ժամանակակից պատմութեան եւ զեպանք երեւելները։

Որքան խոր բովանդէք անոնց իմաստը, այն — քան պարզապէս կը տեսնենք մեր վերջնական աղաւտագործութեան ճամբին։

Յամբալ կը պարծենանք աւելի կամ նուազ փաւրական արժանաւորներով։ Եւ կ'ընդունանք գիտական առաջնորդութիւններ, թմբկախօս մեր շրջէն — Եւ նաեւ միտքն ու սիրտը։

Շատերուն համար, այդ արժանաւորներուն մէջ անհայտ տեղ մը կը զբաւէ զաւուրիւնը։

Ընդունալ արժանի փոխադրութիւն եւ երկու — հազոմեան կը դնաւատէ որ Հայ փնտաւորները զաւուրիւն, քան շատ մը Հայ դասակարգները։ Ո՞ր համբոյն Հայ քաղաքներ ձուլուած քերտուրէն երեւրել, որոնց քաղաքներ կը լուսէր սարէ սար։

Եղեանները կ'ըսեն — ապաւինել Բաշին, Է. հարկին խաչն ալ օգնութեան կանչելով։

ՕՐՈՐԻՆ

ԱՄԵՐ ԲԱՆ, ԲԱՅ Ի...

Կողմանք, Միտք — Արեւմտեան թէ արեւել — եան։

Փոխադարձ շնորհակալութիւններ եւ նուէրներ բաժնարար, համապատասխան տեսակարար տարրեր։

Տոնքը կ'աւարտէ մեր մտադրութեան կարգաւորները անհեղին մը կ'ընէ զբառով եւ։ Արեւելք — տանական հաղթանք։

Մեծահոգեւոր գաւառներն ալ բաներ մը ըստացած են կամ պիտի տանան, համաձայն Հայ — Բիւրի տեսնական կարգաւորներ։

Անշուշտ շատ աւելի ծնող կը կ'ունեն մեծերուն սահմանափակ կարգաւորները, — զուարկեցնէ, մտաւայն, անուշահոգութիւն։ Գերհոգեւոր տարր — Երկրներ մէկը միւսին թանկանալ։

Ամենին անհարկաւ ալ փողկաղ մը ինքն — հոս զորք մը կամ ձեռնոց մը ստացած կամ նուէր — բան կ'ըլլայ։

Այս տանական օրերուն, մտադրել զբաժնէ իւր — նայել, հաւոք զգաճանակով համար իրենց հա — րապատկաններ, ազգայնականներն եւ բարեկեցի — ներուն։

Մանր-մանր կը հայտնեն միայն մէկ պարտ — ղայի մէջ — եթէ բարեհաճին հայրենի հրաւիր — բաղկանք մը գնեն — չէր, թերթ եւ։

Օ՛հ, այն անոն օգնութեան կը հասնի հոգա — կաւոր զբոյժը։

Երազ, մեր պարտականութիւնն է քաւա — լերէն բաշք, մշակուել, ստարմել զբոյժն ու Թերթ — իւր, հաւատացել, պարտական կ'ունենայ ամենեւեկ ի վեր ...

Կրօնը գիտած ըլլալ թէ այս տարի ալ քանի — մը հաւար քանիք տարր հարստագործութիւններն զնան են, մեծերուն թէ փոքրներուն համար իրեն եւրոպական պարտականութիւնն։

Հայրենի վճիռ — երկրամարտներ անհաղ — երեւոյ իր նային, ստանալ մը հեղեղութեամբ։

Իսկ լուր չունի՞ր զբոյժը։

Ինչն Ազգայնականներուն անուրբ երեւ է, Իր — բն. զբոյժապարհ։

ԵՐԻՊՈՍՏՈՒՆԻԹԵՐԻԿԵՐ կը հրատարակեն Աղա — տագործութեան փառաշնորհ մէկ սպառնալիք, որ — ըով կ'աղաղարեն Սուէի շրջանին անդը։ Դա — մասնատրէն թէ Երիւստանի քաղաքական — ներք զերգաւորներուն պիտի վերածուին, եթէ անհեղին պարտաւորն է։ Այս պատկազրեւ ըն — զարմանալով։ Երիւստանի պատմականն է անդը, համապատասխան որ վերջերս կ'աղաղարեն թէ — բոլոր անոնք որ կը զործեն անդը. ուշերուն զին, պիտի շահախօսին անոնց։ Տոնքիւնք զին — բուն եւ Զարաթուստի հասարակականութեան զին յարմարականներ կը շարունակուին։ Սակայն, կա — ցուցեալն մէջ մեծ փոփոխութիւն չկայ։

ՄՍՄԱԿ՝ պատիւի վերահաստատան ատա — շարկ պիտի ընէ ամերիկացի հայադասական ձեռնարկագրական մը։ Գիտի տառաջարկ որ օրինա — կարգ պաշտօնականներ արեւի մը կ'աղաղուի մտադրութիւն, ինչպէս կ'ընեն ժամանակին ...

ԿՅՏԵՐՈՒ ՈՒՐՈՒՄԻՆՈՒՄԻԿԵՐ կը շարունակէ եւրոպական բանակի ծրարելիքն Երիւստանի, ա — րտաց մեծ արդիւնք մը յանդէս։ Աւելի որ քնն — նուցան հասարակաց կ'առաջնորդէ եւ զաւաղել — սեղանական ինդիքներ։ Եստ մը անհատ — ձայնութիւններ չեն հարկաւոր տակալին։

ԵՆՈՒՄՈՒՄԻՆՈՒՄԻԿԵՐ կառավարութեան որոշու — մով, 1952 Յունուար, ինչ անկախ մէկ տղայ պի — տար արժէ 300 տարբ, փոխանակ 50ի, ինչ որ կը ձեռնակէ արժանաւոր փոփոխութիւն մը տեսն — անական յարաբերութեանց մէջ՝ արտ. — աշխարհ — հին հետ։

ՅՈՒՄԱՆԻԿԵՐ օգտակարներն ազատ քաղա — քանիք, ամերիկայի իրենց երկիրը փառաշարժան։ Ամերիկեան կառավարութիւնը, որ վճարած էր 120.000 տղայ տուալուք, ամերիկացի արդիւնք Ամերիկացիներուն ճամբարներէն զէպել Հուն — զաբան եւ փախել Բիւրիւնտի եւ Երեւր ձեռ — զարկանքի հրապարակարարները։ Արտաքին ուս — խարար եւս առեւին մը խոստով, բայց թէ — սկզբունք միւսին վերջ Հունուարին անտեսելի — շաղկապին օրէնքներ, թէ ամերիկեան օգտակար — իր ստանի զայրացած է որ թէ կառավարութիւնը յոսարութեամբ չէր որ լճարեց տուալուքը։ Ընդ — չկարծեն թէ մեր համբերութիւնը անսպաս է։

Զորչի Ամերիկայ կ'երթայ

Մեծն Բրիտանիոյ վարչապետը Մ. Նասանը — ներք կ'երթայ այսօր, կիրակի, ընկերակցութեամբ արտաքին նախարար Գ. Իտլին եւ 35 խորհրդակցանքներ։

Այս տարին, նախարարական խորհուրդը քա — ցարիկ ինքն իր զուգարհ, աւելի քան երկու — ժամ, քննելու համար օրակարգի խնդիրներ։ Զորչի իր քաղաքականութեան հետ ալ զրաղեցաւ քաղաք մը ժամ, Երեւրով բոլոր մանրամասն — քննելու։

Քաղաքական շրջանակներու մէջ մեծ կարեւա — րութիւն կ'ընծային այս ճամբարութեան։ Զոր — չի իշխանութեան զուգն անցնել է վեր կ'ուղչէր զուգն զլիկ խոսակցութիւն մը ունենայ նախա — զաւր Թրոմանի հետ, ներքին թէ արտաքին խնդիր — ներք. մասին։ Այս առաւելութիւնը ալ նախա — պէս լուր տուած էր նախկիններ, որուն հետ աւ — լալին հանդիպումը անկի պիտի ունենայ Յուն — լար Իրի։ Գ. Զորչի Ուոլթիլթիւնի անդը. դեպքա — րաբար պիտի մտնէ, իսկ յառախիկայ շարքի օր — նախարարին քաղաքական պիտի մտնէ, որ պիտի հարաբերին ամենին կարեւոր խոսակցութիւնն — րը։ Երկու պարթիկ եւ երեք-չորս հա խոսակցելի վերջ, Անգլիոյ վարչապետը նիւ Երթ պիտի եր — թայ։ Գիտի այցելի նաեւ Բանտան (Ու Յուն — ուր), որ տեսակարարութիւնը պիտի ունենայ վարչապետի եւ կառավարութեան միւս անդամ — ներուն հետ։ Յունուար 15ին Ուոլթիլթիւն վերա — դառնաւ Երթ, քաղաքական ճամ մը պիտի խոսի խորհրդարանին առջին, Անգլիոյ պիտի վերադառ — նայ Յունուար 18ին կամ 19ին։

Հրատարակուած տեղեկութեանց համաձայն, Զորչի եւ Թրոման պիտի քննեն հետեւեալ խոր — դիրքները։ 1.— Երկու երկիրներու յարաբերու — թիւնները, փոխադարձութեան եւ Խ. Միութեան հետ։ Երկու երկրներ եւ Միջին Արեւելի վերա — քրկնայ շարքեր։ Սալանական զաշխէ։ 2.— Ճա — անական խնդիրներ։ Անգլիոյ տեսնական կա — ցուցիւնը։ 3.— Արեւմտեան Եւրոպայի պաշտպա — նութիւնը։ Եւրոպական բանակ, հիւշակալն ուսում, զինուորական հրամանատարութեան եւ նոր հրապարակուած խնդիրներ։

Կարծողներ կան թէ Զորչի աւելի զործած ա — զիրութիւն մը պիտի խնդրէ Մ. Նասանիցները, Երեւրով տեսնական լուծման համար։ Նոյն օրէնքները կը սպասէ նաեւ Մալեիոյ մէջ, որ համապատասխան ընդարձակութեան մեծ ինդուստրիալ կը պատմանին անդը. զորքին (ինչպէս Երեւրի մէջ) փրճանական բանակին։

Մեծն Բրիտանիոյ նաեւ զինուորական խորհրդակցանքներ, որոնց ներկայութիւնը անհրա — քիտ համարուած է քննելու համար Անգլիոյ իր — ղաւելները եւ Միջին Արեւելի պաշտպանու — թեան վերաբերեալ խնդիրներ։ Այս առթիւ պիտի զրաղեն նաեւ զինամական բանակի վերակաղ — մութեան հարցով։

Ճիւղաւորի Ամերիկայ խորհրդ

Աղբ. Բոլորը ստակալն չէ կ'ընցած կը մը քա — ղին, կառավարութեան երկուստեք օրէնքներ քննու — րեան համար, որ ինչեւն տարբ կը լրանայ։ Եւ — փառք հասանքներ եւ արտաստականներ հոկա — րակ են նոր տուեալներ, ցուցով ինչ քաղաք — քանիք երկուստեք ինքնուրու եւ ընկերային ապաւն — լուրեան վարչական զործերը։ Միւս կողմէ, ըն — զարկականներուն չեն հանդուրժող որ կառավա — րութիւնը միջամտ ազգայնացուած հասարակա — թեան ներքին զործերուն, սահմանափակութիւն կառավարելով։

Այս պարագայներուն մէջ, անհրաւորաւոր կը համարուի նախարարական առաջնայ, ինչ որ անկի պիտի ծանրանք կարգաւորել։ Մասնա — գետներ անկուրի կը գտնու երեւոտներն հա — րատարակութիւններ, ասանք նոր տուեալներ։

Ս. Մ. Բոլորի աւելի օրտաւ նիւտին մէջ, զարգացալուքներ գիտարարական կարեւորեւ զն — նութեան առթիւ, վարչապետը տեղեկութիւններ հաղորդել Երեւրի կարգաւոր անհրաւորութեան թէ Երեւրիցներ յաղագած են կարեւոր բանակի մը կ'աղաղի (Զինուորական կարգի զինուորներ)։ Կարծ որ ճամբարականութեան մէջ ռազմարտա — ճանուար մը մէջին 100.000 զինուորներ։ Բայց —

(Աղբերու շարժանքիս կարգով Գ. Եր)

ՄԵՐ ԱՅՏԵՆՈՒՆԵՐԸ

Հանձնով որդնանցիկը 2. Մ. Բ. Մ. Ի Գե — րուրի փոխարկել Ա. Խոսրոյ եւ Լիւթանի աղբ. Խոսրոյ խմբակներ, ընկեր վարչապետ Օհան — նեան եւ Լիւթանի պատրիարքան կողմէ Միւր — չով զրկուած է ընդհանուր հեռանալի մասնա — փոփոխութիւն կառավարչութիւնը համար։ Եր հե — տակ նաեւ մարզաբնի ամեն ճիւղերու կառարկա — րազորման։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՒՆԵԱ

Ա.

Կէք մը կը բանայ դուռը եւ դասարանի ճար —
ուսմ մը օրին մէջ կը բնութարան խորհրդարանի
երկար սեղանին վրայէ բողբոջներ եւ թրթրեր։ —
— Անտոնեանի ի՜նչ... —

Այսպէս էր իր հանդիսարանը ու անմիջապէս
մտադր խորհրդարանին ներս, մինչ մէկ կողմէ
հասարակցի ցաւ ու ցրէւնէր, կը բարեկարգ դիմա-
քը մայրուկ ու համարակալով։

Սեղին զէք մը աւելի եւտց, կէս — սերունդ, —
արդէն համարեալ էին իր յարուստ քննադատութեան
թիւերն ու գրական գիշացիկ էնրը։ Անհան —
զարտ ողոր իր քննորոշութեամբ ճանաչակ որ —
դէս էր պատշաճ խաղաղութիւններուն։

Սերտ քաղաք հայրուստ, մերտ խառնակ շա-
պիւնով ու արդարաւորով եւ արտերէր այն մեր
սովորական խաղաղութեան « օրոք » բողբոջներ —
պէս կործ մը լոյսնէրով, բնականօրէն պոյտով։
Իրեր կնամ էր՝ դասարանական մեկնելու հա-
մար էնը։

Տօնօրէն եւ խաղաղարար անմիջապէս կը
պատահէր յարուստ մը, եւ ան՝ ուրշէրեւտ սա-
կին կըլնէր զրգանքէ կտրել՝ կը շարժէր ու ան —
շարժ ու անտրոփով՝ սպիտակ իրերաղորտ վրայ
կը բաժանէր իր սարարարար, իրերաղորտ ար —
ձաւք մընիւ իր ստորագրութեան նւր որ կ'ընդ-
դիւրէր բոլոր անունը։

Այսպէս, դասարանի թիւնէ կտրել, կը մեկնէր ա-
նտրոք մտածանով անհետեւ եւ օր մը դարձան
կէրի հարուստ մը մտադր գործունէ համար։
Ինչպէս կ'ընէր, ո՛ր կը խաղաղար, ինչպէս
կ'ապրէր, ու ո՛ր դիտէր։ Անկախ մեկի համար ա-
նկառուստ, իր կնամելու զարգանքէ էր։

Սերունդ, գիշարուստ դիմադր կը հանէր զայն։
Դանք մեկնելովս դիմադարուստ, արտօնները
մէկնէր կէք՝ արտօնները սեղմ, ալ ու անակն
տեսանելովով, ցուպին յանդիման խաղաղով կը
բարեկեր մայրուկով։ Իր լիակատար պիտեմուն
ցնուստի մէջնէ իր վայրէջքն սպիտակ արջ պա-
հան կը ցուցնէր երկու փարօտներու մէջնէ իրող
նայն իր ցուցնէր։

Իր կնամելով մասին թան էնրէ գիտեր։ Լսած
էնք մէկ համառոտ ձերտի մը Անտոն ապալի դա-
ւան էր, ինքուց կտրելով թրքաւանի հաղորդի
թիւնէն, ապակեանտ նարեկին (խոտը ծառ —
նան) վարժարանի, յետոյ ֆրանսական դպրոց
էր, եւ րուսական, իր քաղաքի ու յետոյ ինքնին,
ընդհանրութեան եւ աշխատանքին շնորհէ ձեռք
էր բխած դասարանայ հայրենի մը հետ յառ ֆր-
անսականէ մը։

Ինչ պատահան, գործի բերուով, ինկած էր Վե-
րուշէր օրաթերի շրջանին մէջ, ուր Տօնօր-
պի եւ Հրատոն Անտոնօրի պէս մարդը ուշադրու-
թեամբ լսանէր, զինք ճաշկանած ու զանք նն
խաղաղութեան։ Այնպէս որ մարդ մտածելու
պայտցիկն մէջ բռնուր, դուռար թէ կարելի
դուրս էր։

Եւ Անտոնեան այն օրէն մինչեւ իր մասը մնաց
օրադրող։

×

Անտոնեանի կնամը ինչպէս մեր բոլորին —
երկու անգամ մասեր ունիւ։ — Մեծն պատերազմին
ուսուլ եւ վերել։

Նախապատերազմի մասնաւորագիտ օրինի
մարդերուն համար երկու հասոյթ կը բաշխուէր։ —
Նախքան Օսմ. Մասնաւորագրութիւն եւ ապա։

Բունաւորութեան շրջանին մենք բոլորը երադ —
րորէն կ'ապրէին։ Կար կողմ, բայց չկար կու —
սակցութիւն։ Այդ ժողովները սակայն անհաստ —
պէս էնին շնորհաբեր մեկ բարոյէ վայրէմութեան
եւ հակաՄարտական, Դեմոկրատիկ հակա — Դե-
մոկրատիկ, Պէրլէրեանի հակա — Պէրլէրեանի,
Մալլարեանի հակա — Մալլարեանի, Մուշեղեանի
հակա — Մուշեղեանի կողմեր։ Բայց այդ կողմերը
մնայն թիւթիթ օրհնականութեան մէջ կը դարձնէր, ան-
էկ դուրս մուշէրեանի, Մասնաւորագրութեան հա-
ղորտ այս, կուսակցական պայտցիկեւ մէջ ան —
զամ, մեկ լրացողները երադու խիթիէ էնինք
գործի անմոպէս։

Անտոնեան հակա — Օրմանեանի էր, Դեմոկր-
տիկ, հակա — Մալլարեանի, Մուշեղեանի եւ (ո՛վ դի-
տէ ո՛ր անանին խաղաղութիւն) հակա — Պէրլէրեանի։
Պէտք է խոստովանել որ Անտոնեանի հարաբ-
րակարարութիւնը օրքան խիթիկ եւ ուժեղ, ընդ —
հանդիպակ կողմաւոր էր։ Անկէ պատերազմի
քան ընկալաւ։ Կիրքը զայն աշխուստ կը տա-
նէր եւ այդ աշխուստի ինք գիտէր գրանիկ
փաստարկութեամբ եւ փաստարկութեամբ։ Բ-
նին համար Երուսաղեմի ճաշկանելու Դեմոկր-
տիկ — համարձիք մարդ մըն էր, Մալլարեանի փր-
շարարողը մը, Ու Պէրլէրեանի պատերազմի մը,
իսկ Մուշեղ զրդ. Սերունդն սուրբ մը։

(Մամբուլիկը մը միջամեկնալ — Մուշեղ զրդ. —
Բերայի կարգը բնութիւններուն մէջ իր ընթաց-
քով դաշնակցութիւն էր յարուստ։ Երբ օր մը,

Բնադասական — գնահատականը Հայկական մամուլին մէջ

Գնահատութիւնը չունի չեղեմակարգ կար —
ծիր մը յայտնելու զեղարկութեան կամ այլ
քննադատութեան մասին։ Կ'ուզէր պարզապէս
զի՜ր անակ կարգը որ տպագրութիւնները, զորս
կ'ըսէր ինչ հետեւելով միմեկուն մէջ լոյս տես-
նելով քննադատութեան եւ գնահատութեան։

Չարկապատգութիւնը, ինչպէս ինչ հասոյթա-
պէս քննադատութիւնը, ինչպէս կը հասոյթա-
պէս երկարապէս բնադարձ գործիւն չունի մեկ
մամուլին մէջ։ Սարգիսով չարկապատգութեան
թիւնէն, մեկ քննադատական կողմիկներու
քննադատականները կ'ըսէր ինչ անկէ յայտնի զո —
գնահատական նկարագրութիւններ։

Այս պակասիկ զիտար պատճառը այն է, որ,
կերեւ ընդհանուր երեւոյթի, երբեք հազարէն, եւ
չապահանգիկ կամ ուրիշ զեղարկութեան
հաղորդական մասին գործները շարժանօթ
էնրի, ինքնակի, դաշնակի ԲԵՆԷՄԷՄ Ժանկունի
էրեւնի ինչք ինչ այս արդարութիւնները բ —
նէր։ Սովորական կ'ըսէր մէկնէր գործի։ Անկէ
չէր յոյնելու եւ ապահարար ճաշկանելու մար-
մալն տարուած էր, ինչ որ կը շարունակ լայն
տապալէք թանալ միջոցութեան։ Անտարկոր —
օրէն հարուստ մայրք, շերտիկ չեղապէս մե-
կը, զգոյշիկը արտաւանգութեան մը, Եւստան —
իւրեման ու խելալեղ ծախքեր լայնօրէն կը շար-
տուն անմուն։ Այս պատճառով իրաւ արտա-
տապալէք զո՜ն կ'ընէրն ոչ — արտաւանգալ —
ներս, որովհետեւ այլեւս անակն չէ մնացած
մեր բառած թիւնէն մէջ որ դրձմանէ։

Եւ մասնաւոր մը որ իրաւ արտաւանգալ ար-
տալի զո՜ն կը մնաց հասոյթիկ մը գիտարկութիւններ
քան չհասոյթիկ լայնալով գործանակներ։ Եւ
կ'ըսէր ինչք ինչ որ քննադատութիւնը անկի օրադար-
կէ արտաւանգալին համար քան անակնակներու
այն շարքը կը լայնալով, որովհետեւ մեր մէջ
ամէն բան շեղեւ եւ անհարկութեան ըլլալով, այլ-
եւս որեւէ անակն արժէք չունի։

Չարքանիկ երեւոյթի մըն է նաեւ ստորագրու-
թեան խնդրէ։ Ուրիշ լայն հասոյթներ, որոնք
չեն գրեր, զո՜ն մարդ ըլլալու համար։ Կամ ինչ
զրին, ինչ ստորագրութիւն։

Սերտ գործանակը կը կարգաւ մեր մամուլի
մէջ լայն տեսած կնամ ստորագրութիւններ —
« Կնարկութեանտար » յ, « Երեւանի մը », « Եւ-
ստանի մը », « Եւրոպայի մը »։ Լայն կ'ըսէր ինչ —
իսկ արագակալ մը զրին։ Այս անանան ծառ-
կանէն սովորութիւնները բոլորովին արժէքէ կը
վրէկ դրձմանը, ինչ որ իտարակալ ցուցալէ —
Դանի մը որ ստալ, հայ երդի օրտան արժիւկ
քննադատութիւն մը լայն անտես այս սխալակն —
թան մէջ։ Կորդը կը ձգտէր բարեկրօնէն եւ
ձեռնահանքի մտաւոր կրթականութեան, կերեւ
տապալէքի շնորհաւած անմ։ Արդ, ինչու՞ է
ստորագրութիւն։ Բնադատութիւնը միշտ պիտու է
ստորագրութիւն։

Կան արտաւանգալներ այս որոնք այդ յոյ —

իրեն այս բանը գիտել տարի։ Անտոնեան խորհր-
դարար բառ ակնարկի թէ ստալ եւս բունական
թիւն մտնել գիտէ որ Մուշեղ ակնարկողն է։ Եւ այս
հաստատութիւն տեսանելու տարիներ վերել նոյն ան-
մը ոչ մէկն կարողալով անուստացա, այլեւ գա-
ւաւեկներու այ տեղ եղաւ։

(Իրիւսակներով միջամեկնալ — Ասիկա ինծի
կը ինչեմէ ուրիշ պարզապէս մը։ Օր մը Պալոյն եւ-
րոստարգ եւ փայլուն փաստարկներին մէջ
յաւակնով փարգաւան ձեռնարկեցաւ։ Այդ առ-
թով « Մանդուկի » մէջ յարուստ մը գրեթէ ցոյց
տալով իր նոր տապալէքի փորձութիւնները։
Երբեմնայ վարդապետ անմական երկար նմա-
նալ մը ինչ պատասխանէ թէ ի մէջ այլով շեղե-
նալովի զգացումէ զերծ մը։ Բայց այս հաստա-
տարքը արդէն չեղաւ, եւ ան մինչեւ իր առաջա-
կալ տարիներ, կին մը չպահէր իր ժամը։

(Գալեթիկիւ — Երիտասարդութեան հա-
կոտակ էր կըրեական կուսակցութեան, հիմա՞
ոչ)։

Օսմ. Մասնաւորագրութեան վերել զի՜ր մը պար-
զեցաւ այդ սերունդն եւ ստիպութիւններուն
պարզապէս։ Անտոնեան կ'ըրկարգաւ շնորհակա-
նի, ինչպէս Մալլարեանի զիտար հակապատգ-
րդ. Պատերազմի Տ. Ուրի քահանայ, ինչպէս հա-
նէ Մուշեղ զրդ. Սերունդը, կը թուի թէ ստա-
լայ խաղաղական շրջանակներ իր յունական
հետադարձները կ'ուզէր ինչպէս կուսակցական գոր-
ծանքի թիւն մը չեն։

Իր յարգութիւնները ինծի գործանք կը
պատճառէին։ Ան ոչ միայն կը թափալէք հայ —
կական բոլոր կայրները, այլ թուրք ծանօթին —

նախկինը չեն ուզէր ուրիշին տալ եւ հանդէսէն
վերել կերեւ մէկուն գրել կուտաւ կամ իրենք կը
զրկէր ինչ որ իրենց արտաւանգութեան տեղի կուտալ։ —
Բարեկամութիւնը իսկական եւ պարզապէս ըն-
դարարութեան մէջ է։ Երբ անարժէք գործ մը կը
գործեն, պէտք չէ մտածալ որ կէք ընկերացուն —
բուն մէկ մարդ ներկայ ըլլալովով կը հաստատու-
նէր, ներկայութեան մէջ հասոյթիկը կ'ունի որոշող անկն
միջոցովի կ'ըլլան թէ գործը (կէք) ստորագրած
է) եւ ինչ խաղաղութիւն։

Վերջապէս կան անհրաժեշտ քննադատութիւնն-
րը։ Կորդը ապահանգ գործ մը ունեցան է ար —
տաւանգալութիւն հետ եւ հայրէ կը մարքէ։ Այս բա-
նէր կը տեսնէր նաեւ երրորդական մամուլին
մէջ, բայց հայտարարէ։ Սեղին համար ժամա-
նակը կնամ է որ զէք մը ուշադրութեան ընկն-
ը, բաւարար եւ անակնակները կ'ուզէր, որպէսզի կա-
րենանք զանազանի աճեն — շարժեն։

Պարզապէս եւս մեր բոլոր արտաւանգալներ —
բուն հազարէկ, երբ նոյն ձեռով կը գործեն ան —
մէջը։

Այս քանի մը տպագրութիւնները գրելով,
ընդհանուր պարզապէս մըն է որ նկատի ունիմ,
կերեւ հետեւեալ մեր երկրիկներուն, զերանաւոր-
ութեան, երաժիշտներուն կ'ունի որոշող անպատա-
խանաւորութեան։ Սեղին պէտք է գիտան —
անկը մասնաւոր մեր արտաւանգալները, որով —
հետեւ դուռար է հայ արտաւանգալ ըլլալով, բայց
պատահական բոլորին իրական արժէքը, եւ ճան-
կանը իրաւ արժէքները։

Այսօր, մասնաւոր փարցիկ մէջ, ուր բոլորը
կը տեսնեն եւ կը լսեն միջադարձին ճարձմանօթ
արտաւանգալներ եւ կ'ըսեն ֆրանսական մամու-
լին մէջ կարգաւ ունեց քննադատութիւններ Bar-
rauli, Maria Andersen, Corioth կամ ուրիշներու
մասին, միջոցովի է որ մենք միայն կ'ուզենք
հիմաւոր մեր արտաւանգալներուն, տողի-յան —
տողի։

Ըստ անտրոփութեան եւ անմական իրաւունք կը-
նայն այս քանի մը տպագրութիւնները Վերուշէ-
րի ընտրելով մը, Վերուշէրեան մը, Եւստան —
զամ մը, հաստատութիւն ընկերացուն ընդ կնւ-
նայց չկարելալով ընտրել բուն ստորագրութիւ-
նը, կը մամ։

ԱՐՓԻԿ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

AIR FRANCE պաշտօնականներուն դրձմանով
կը շարունակուի, շարունակով ծրարակի օդանւ —
անկն հաղորդակցութիւններ։ Անտրոփութեան
թիւները զիտակ կուտան թէ՛ այս գործադրու-
մաններէն է երկրին համար եւ պարզապէս կը մա-
նալսեալ կուտանքութեան շահերուն կը մա-
նալ։

ԸՆԴԵՐՈՍԻԱ ԱՊԱՀՆՈՒՄԻՍԻԱԿ ԻՍՏԱՆԻ 34
միլիոն ֆրանքի բայ մը ունեցած է իր ամառան
մէջ։

Միմիկ արդիական ցուցալ մը պիտի դառնայ։
Շատ մը շնորհի պիտի ճաշկանել եւ երկինալ —
կառ նոր շնորհի պիտի քարտանան մայրաքաղաք-
ին մէջնէ։ Կուսակցութեան կողմիկներն առնել Լե-
նինի, իսկ 16 յարկանի խորհրդարանի շնորհի
առնել Տիմիթրովի արձանները պիտի չնկուն։

Բուն շրջանակ մըն ալ ունիւր, իր թաղին դրացուն —
թիւնէն զարցանալ, կ'ընէր նաեւ այս ու այն, ի-
րարու ներսակ շրջանակները մէջ։ Անկէ կողմիկ
մէջ մարդ մը կը դանիւր, նոյնիկ, քննանկան
գիտելու երկու կը տեղեկանայ, եւ ի հաղին կը
գործանէր։ Ժադրել, ձեռն տերէրէրիկ շնոր-
հի ունիւր։ Թերեւս պատ — որովհետեւ ուրիշ
իր ինքնաւանգալութիւնը։ Այսպէս կը րդ մտեր —
մտերեւութեան մէջ յալեղալը իր մտել Տօնօրպի եւ
յետոյ Գորբիկի նորադրականութեան, որուն զօրեղ
պայտցալութեան անմ մնաց կնգ։ պատերազմ —
կութեան մէջ եւ անկէ Արդային Մասնաւորագրութեան
ստորէն։

Իր այս բաղձնակողմանի յարաբերութեանք բե-
րուովով էր որ պատերազմի պահուն թուրք դրա-
քնութեան պատեր զինքը պատանիկ կոչէր հայրենի
նամակներու դաշնակցութեան համար, ուր՝ —
տեսնեն կրքուն գաւառէ։ Գաղափարաբանի կնամ
մասնակի սարակութիւնները եւ այլ սարակարի
տեղեկարարները դրապակովով հասցնել Զաւեհ
պատերազմի։ Ի միջոյն, կարծես այս մասին կա-
կանիկ նկարագրելով է որ Սեղին 24ին ձերտալ —
իւրական եւ անակն կարտանիկ հետ գրեւեւ —
ցաւ Չալաղը, ուրիշ չարկալայր արտաւանգ պա-
նէն, կարծես ինչպիսով արտուրը իտարակեց եւ
հիւստանցեց փորձարկելովով, այդ ճաշկանի շնոր-
հի ու վերադարձեալ եւ օր մը ինչպիսին։ Կուտ-
նայց։ Հոս այլ Գաղափար պարզապէս թիւն թա-
մանելովով, շարունակեց իր ապրակի գործունէութե-
անը, կուսակցական, որպիսի որ կ'ընար, զոյ՜ —
հայրաբար Գալոյն հետ։

ՅԱՆԿԸ ՏԻՐ — ՅԱՎՈՐԱԿԵԱՆ
(Մնացեալը յայտարար)

31 Rue d'Alexandrie 2bn. Cut. 92-65